

HOMILIE 2017

Římskokatolická farnost Veverská Bítýška

Výběr homilií z roku 2017

Obsah

Dej našim dnům svůj řád a mír.....	4
Být s Ježíšem, jít za Ježíšem.....	6
Kdo je svatý.....	7
S velikým nadšením žili, aby se setkali s Vykupitelem.....	8
Žijte tu realitu, kterou máte, s chutí.....	9
Žij s Bohem a podobej se mu ve svých skutečích.....	11
Ježíš Desatero rozšiřuje ze skutků také na úmysly.....	12
Z dneška se radujte, zítřek plánujte.....	14
Setkání s Bohem a s člověkem v almužně, v modlitbě a v pústu.....	16
A je to opravdu vážné?.....	17
Abrám se stal požehnáním pro svůj příklad ochoty.....	18
Pramen vody, který tryská do života věčného.....	20
Jdi, umyj se.....	22
Tvůj bratr vstane.....	23
Přiblížit k ústům.....	25
Ježíš přišel obnovit stvoření.....	26
Vy jste můj lid, já jsem váš Bůh.....	28
Život je potřeba hledat.....	30
Kouřové signály pro naši záchranu.....	32
Vám, kteří jste tady skleslí, přináším dary.....	34
Jak ho poznali při lámání chleba.....	36
Přijměte tento den a snažte se ho naplnit něčím dobrým.....	38
Pro mě jste dobří všichni.....	39
Pane Bože, pomoz mi, ať dobře používám ty dary, které jsi mi dal.....	41
Bůh milostivý a milosrdný, shovívavý, velmi laskavý a věrný.....	43
Ať naše víra neuhasíná v okamžiku, kdy se daří dobře.....	44
Bůh je ochoten i pro nás vykonat ty velké věci.....	45
Investovat do Krista něco stojí, ale stojí to za to.....	46
Úspěch činnosti Cyrila a Metoděje stál na chudobě, pokoře a na absenci touhy po moci.....	47
Pojďte, kdo jste unaveni, vyčerpani, kdo už nemůžete.....	48
Bůh zná naši situaci.....	49
Obraz svatého Jakuba je symbolem i našeho času.....	51
Prosme tak jako Šalamoun o vnímavé a otevřené srdce.....	53
Na konci svět bude proměněn.....	55
Církev má jeden velký poklad, a to je víra.....	57
Víra je především svobodné rozhodnutí člověka.....	58
Já půjdu, Petře, první, ale ty pojď za mnou.....	60
Neboj se, mám tě rád, proto ti dávám tento úkol.....	62
Cest při setkání se zlem je vždycky víc a vy je máte hledat.....	63
Odpuštění je dar.....	65
My jsme ti dělníci poslední hodiny.....	66
Křesťanství dává člověku sílu k tomu, aby hledal odpuštění a aby ho získal.....	67
Kostel je symbolem naděje a živého společenství s Bohem.....	69
Posílal k nim své služebníky.....	70
Vyvážený život.....	72
Člověk je cesta k Bohu.....	74
Aby váš život měl šťávu.....	75
Víra a naděje dávají smrti úplně jiný rozměr.....	77
Olej do zásoby vytváří naši identitu.....	78

Za něco málo Pán chce dát všechno.....	80
Až přijde Syn člověka	82
Bůh nám dává další a další šance.....	84
Advent je nadchnout se pro ideál	85
Neztratit cíl a jít k němu úplně, ale hlavně s radostí.....	87
Vrátili se ke svým povinnostem, ale byli proměnění.....	88
Abrám ve zkoušce obstál, protože se obracel na Boha	90

Dej našim dnům svůj řád a mír

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.01.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Iz 49,3-5-6](#); ž. [Žl 40](#); 2. čt. [1 Kor 1,1-3](#); evang. [Jan 1,29-34](#);

Bratři a sestry, ve vstupní modlitbě jsme prosili Boha, aby dal našim dnům svůj řád a mír. Vráťím se k tomu, s čím jsem mši svatou začal. Skončily svátky a vrátili jsme se ke svým každodenním povinnostem. Je jasné, že mnohem raději máme ty svátky, že mnohem raději máme to, když se můžeme setkávat, můžeme být spolu a nevalí se na nás různé povinnosti, různé úkoly. A když tedy potom ty svátky skončí a ty povinnosti dolehnou ještě o to víc a člověk se tím prokousává, tak si říká: „A má to smysl? A je to k něčemu?“ Máme si právě uvědomit, že Ježíšovým příchodem se změnilo úplně všechno. On je ten, který přišel, aby nám pomohl právě přes toto všechno se dostat, aby tomu všemu dal smysl. Ale je to on, kdo ten smysl dává.

„Dej našim dnům svůj řád a mír.“ Svůj, ne náš řád, ale svůj řád. To je vlastně evangelium, to je vlastně to, co ty, Pane, říkáš. V okamžiku, kdy se snažíme těm dnům a tomu, co je kolem nás dát nějaký náš pořádek, tak to začíná drhnout.

Dát jeho řád. A co to znamená? Znamená to být nějakým způsobem nadšený pro Ježíše. Znamená to počítat s ním v našem životě. Právě když se na nás valí ty povinnosti, a to a to musíme zařídit, a to a to musíme udělat, tak potom už řekneme: „A mně už nezbyvá čas,“ anebo: „Už mi nezbyvají síly.“ A všechny ty dnešní texty nás chtějí upozornit na to, že pokud chceme, aby v tom našem dnu nebo našich dnech byl řád, mír, aby tam byl pokoj, tak musíme tam mimo to, že vyplníme všechny povinnosti nebo všechno to, co se od nás očekává, naše rodina, naše zaměstnání a takhle, tak že taky tam musíme ještě počítat s Ježíšem, a že musíme svoje síly, svoje schopnosti nasadit alespoň částečně pro to, čemu se říká Boží království.

V prvním čtení Bůh žádá po proroku Izaiášovi to nasazení. On ho vyzývá k tomu a nežádá po něm jenom něco, ale žádá po něm úplně všechno. U nás se Bůh spokojí s částí. Svatý Pavel, který píše Korintánům, který je povzbuzuje, milost, pokoj, zase jim toto přeje, tak toto píše s největší pravděpodobností z vězení. Neslyšíme tam nějaký nářek na to, co se mi to stalo, kam jsem se to dostal kvůli hlásání evangelia, podívejte se, jak já jsem špatně dopadl, lituje mě. Ne. Vám přeji, vám vyprošuji milost, pokoj do vašich dnů, do toho, co budete dělat, do toho, co budete podnikat.

No, a v evangeliu slyšíme o takovém velkém nasazení Jana Křtitele. Janovo evangelium, myslím Jana apoštola evangelisty, začíná prologem, básní. Na počátku bylo Slovo, to Slovo bylo u Boha, to Slovo byl Bůh. Ta báseň skončí a Jan evangelista přejde, řekli bychom, do konkrétního času, do konkrétního prostoru, kdy předchůdce Jan Křtitel vydává svědectví. Nejdříve Jan evangelista mluví o tom, jak za Janem Křtitelem přicházejí zástupci farizejů a řekli bychom, těch vládnoucích struktur a ptají se ho. A Jan vydává svědectví. Můžeme to označit jako svědectví nevěřícím.

Říká: „Já to nejsem, na koho čekáte. Já si ani nezasloužím, abych mu zavázal nebo rozvázal ten řemínek u sandálů.“ Jan evangelista udělá jakýsi přechod a říká: „Na druhý den ...“ A to už jsme dnes slyšeli.

Celý ten úryvek, který jsme my slyšeli, je zase svědectví. Je to svědectví Jana Křtitele k těm, kteří jsou věřící, k těm, kteří chtějí Krista přijmout, kteří na něho čekají.

Proč je tam to takové odsazení, proč zmiňuje Jan evangelista, že na druhý den? Schválně tady kopíruje tok textu, jak je v první knize Mojžíšově ve zprávě o stvoření světa. Je to rozděleno, je to zasazeno do času. O to tady jde. Všechno se nestává v jeden okamžik, ale postupně. Plán stvoření se uskutečnil postupně, plán vykoupení se uskutečnil postupně. Ne kvůli tomu, že Bůh by to nedokázal naráz, to ne, ale my bychom to nebyli schopni vstřebat. Na nás by to bylo moc. My bychom to nepochopili nebo nepřijali. Proto je to postupně. Bůh nám dává čas. Nechce po nás všechno hned, ale postupně nás uvádí do všech těch skutečností. Proto taky každý rok znovu a znovu v církvi prožíváme Ježíšův život. Během jednoho liturgického roku s Ježíšem prožijeme celý jeho pozemský život a znovu a znovu si připomínáme všechny ty události, abychom do nich se dostali pokaždé trochu hlouběji, aby nás oslovilo pokaždé třeba trochu něco jiného, abychom k tomu pořád a pořád upevňovali náš vztah a vhléd tady do těchto událostí.

Jan Křtitel říká: „Hle, beránek Boží, který snímá hřích světa!“ Většina českých překladů používá množné číslo, hříchy světa. To „hříchy světa“ vyjadřuje tu skutečnost, že Ježíš může odpustit, sejmout skutečně všechny hříchy. Pokud je tam to jednotné číslo, ten hřích světa, tak je tím zdůrazněn, řekli bychom, jakýsi kořen, kořen toho zla. Že Ježíš přišel tento kořen odstranit. Že Ježíš nepřišel udělat, jak bychom dnes řekli, udělat nějakou kosmetickou úpravu, ale přišel udělat, můžeme říci, radikální opravu, generální opravu tady tohoto, která začne od základů. On změní ten základ. Kořenem zla je právě to, když si člověk myslí, že si stačí sám.

Začíná ta výzva Jana Křtitele: „Hle, Beránek Boží.“ To řecké sloveso, které je přeloženo „hle,“ by se dalo přeložit také za pomoci jiného slovesa: „Hleďte, podívejte se, věnujte tomu pozornost.“ My totiž věnujeme pozornost spoustě věcí, spoustě událostí, ale pak se může stát, že už nám nezbyde čas nebo ty síly, abychom věnovali pozornost tomuto, co je pro náš život velmi důležité. Tedy ty myšlenky se doplňují a nějakým způsobem opakují. Tedy dát si pozor i ve všední den, čemu věnuji čas, čemu věnuji energii, čemu věnuji síly.

„Beránek Boží.“ Když Izraelité odcházeli z Egypta, beránek bylo poslední jídlo, které jedli před vysvobozením z otroctví, před odchodem. Beránek byl obětován v Jeruzalémském chrámu každý den na usmíření hříchů Izraele. Ježíš bude tedy postupovat, použije tu metodu beránka, toho, který usmíruje, který dá sám sebe. Jeho zbraní nebude armáda, ale jeho zbraní bude to, že dá sám sebe na usmíření.

A teď Jan Křtitel říká překvapivou věc: „Já jsem ho neznal.“ Lidsky to není možné. Byli příbuzní, s největší pravděpodobností byli bratrance, oni se znali, ale Jan Křtitel to myslí jinak. Říká: „Já jsem ho poznal jako Vykupitele, jako

Zachránce. Protože jednak jsem dostal tu milost, ten dar poznání, ale také proto, že jsem ho čekal, že jsem toužil po tom se s ním setkat a že jsem se na to připravoval.“

Tady se opět setkávají ty dva proudy. Proud milosti, který jde od Boha, proud Božího daru, ale proud také naší připravenosti, očekávání. Mnoho lidí všední dny pouze přežívá. Říkají: „Čekáme. Čekám, až bude konec týdne, až bude volno,“ a takhle. Ne. My to máme prožít. Ne jenom nějakým způsobem přežít, ne jenom nějakým způsobem utratit čas, ale prožít. A měli bychom se také zamyslet nad tím právě, co očekáváme vůbec dál, po čem nějakým způsobem toužíme, co bychom od Pána chtěli dostat.

Víte, já jsem se teď shodou okolností v týdnu díval na televizi, nebylo to ani na českém programu, byla to takzvaná reality show. Byl tam účastník odněkud ze západní Evropy a zpovídal ho, proč se přihlásil. „No, víte, já se hrozně nudím a já jsem před měsícem přestal studovat, já jsem nechal školu, abych mohl dělat svoje záliby.“ A teď mluvil. Já jsem to vydržel poslouchat asi tři minuty, pak jsem to přepnul a říkal jsem si: „Chlapče, chlapče, měl by ses trochu zamyslet nad tím, co říkáš. Bylo to takové pleskání.“ Já se hrozně nudím, já vlastně nemám žádné povinnosti, já si mohu dělat co chci, dělám si co chci, a nudím se. Teď se to uzavřelo, ten kruh. Když člověk dělá něco, o čem ví, že to má smysl, tak i když je to třeba těžké, tak to dělá, protože ho to takzvaně naplňuje. V okamžiku, kdy člověk dělá něco, o čem je přesvědčený nebo o čem se domnívá, že je to k něčemu, tak ho to ubíjí.

Jan Křtitel tady vydal ještě krásné svědectví o celé té své činnosti: „Ten, který mě poslal křtít, mi řekl, na koho uvidíš sestupovat Ducha, ten bude křtít Duchem svatým.“ Jan vydal svědectví o tom, že to co konal, ho naplňovalo a že je šťastný, že to mohl udělat.

Bratři a sestry, i my jsme povoláni k tomu, abychom svůj život prožili. Život každého z nás má smysl, ale my ho musíme trochu ten smysl hledat.

Celé bych to chtěl zakončit takovým příběhem. Já jsem ho hledal kvůli něčemu úplně jinému. Je to příběh vánoční. Vánoční doba skončila sice před týdnem, ale myslím, že se to k tomu ještě hodí, protože to v nás doznívá a koneckonců vlastně máme si uvědomit, že z té doby vánoční máme žít i dál.

Příběh vypráví o betlémských pastýřích, kteří vyslechli zvěst od andělů, že se narodil Vykupitel, a rozhodli se, že ho půjdou navštívit. Mezi těmi pastýři je také jeden jakýsi pastýřský učedník, v tom příběhu se jmenuje Filip. A teď vyvstane otázka, kdo zůstane hlídat stáda. Někdo tu musí zůstat. Nikdo nechce, všichni chtějí jít, a tak hledají, jak to vyřešit, kdo tam zůstane. Až jeden z nich teda řekne: „Tak vidím, každý máte nachystaný nějaký dar, tak ty dary zvážíme. Ten dar, který bude nejlehčí, tak jeho majitel tady zůstane. Protože nejlehčí dar asi nebude stát za nic, tak kdo má nejlehčí dárek, zůstane tady.“ No, tak tedy dobře.

Tak přinesli váhy, takové ty misky zavěšené nebo spíš mísy, a začali vážit. Tady ten první měl nachystanou nůši jablek, tak to tam hodil, šlo to k zemi, jasně, on jde. Druhý dal velkou nádobu s mlékem, taky jde. Třetí velký kus sýra, taky jde. Čtvrtý, ten je trumfнул úplně všechny. Ten tam na tu váhu narovnal velkou otep dříví, aby to vydrželo v betlémské jeskyni na vytápění na dost dlouho. A už zůstává jenom Filip. Filip má svoji lucerničku, nic jiného nemá. Je to jeho jediný majetek a říká si: „To chci dát Ježíškovi, aby viděl, aby viděl na cestu. Ale ta lucernička je přece hrozně lehká. Oni mě tu nechají.“

A tak pomalu šel k těm vahám a až se přiblížil k těm vahám, dostal nápad. Až tam došel, tak do té mísy, do té váhy vyskočil celý i s tou lucerničkou a sedl si dovnitř. Všichni zkoprněli, podívali se na něho a Filip prohlásil: „Já jsem dárek. Ježíšek je malé dítě a malému dítěti musí někdo tu lucerničku nosit, aby na cestu vidělo. Bylo jasné, že Filip nezůstal hlídat stáda.

A jaké je to ponaučení z tohoto příběhu? Každý z nás je darem. Ne věc, kterou dáváme, ale každý z nás je sám o sobě darem. Jako se stal Ježíš darem pro nás, i my máme být darem jeden pro druhého. Kéž se nám to s Boží pomocí podaří.

Být s Ježíšem, jít za Ježíšem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.01.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Iz 8,23b-9,3](#); ž. [Žl 27](#); 2. čt. [1 Kor 1,10-13](#); 17; evang. [Mt 4,12-23](#);

Svatý Matouš zdůrazňuje, že Pán Ježíš začal svoje veřejné působení v nejtěžším místě. To místo bylo příhodné, jak se říká, zeměpisně, geograficky. Byla to křižovatka, kde se setkávali lidé různých národů, kde byli obchodníci v návaznosti na ty karavany, s nimi cestovalo hodně lidí a takhle. Na druhou stranu zase se tam ti lidé střídali, tedy byl tam takový jakýsi koloběh, a tady toto místo rozhodně nepatřilo mezi místa, která by byla označována jako zbožné kraje. Dokonce právě v době Pána Ježíše v Galileji vzniklo to hnutí, kterému se říká zéloti. Víme, že jeden z apoštolů, Šimon horlivec, nebo se mu také říkalo Šimon zélota, tak to všechno byli Galilejci. Tam to vzniklo, a když se o někom řeklo, že je Galilejec, tak to vlastně znamenalo, že je takový jako kverulant. Že prostě jsou to lidé, kteří pořád jsou nespokojení, kteří si na něco stěžují a chtějí ty poměry měnit třeba i za cenu té revoluce nebo nějakého násilného řešení.

Takže mezi těmito lidmi Ježíš začíná svoje veřejné působení. Začíná tím, že vlastně říká dvě věty: „Obrátte se, neboť se přiblížilo nebeské království.“

Nebeské království je v protikladu ke království lidskému nebo k jakémukoliv tady tomu zřízení. Velmi často se stává to, že to lidské království nebo nějaká tady ta forma vlády vznikne ze strachu – ze strachu proti někomu nebo proti něčemu. Ze strachu, aby nás nenapadl někdo z venku, ze strachu, aby nebyly nepokoje zevnitř, tak proto lidé nějakým způsobem velmi často něco budují. A Ježíš říká: „Tady to, co přináším já, tak vám chce pomoci právě zbavit se všech těch strachů.“

Svatý Matouš potom líčí, jak vlastně Ježíš se pohybuje. Matouš záměrně, je to teda v náznacích, ale záměrně to srovnává s první knihou Mojžíšovou, kdy vlastně se mluví o světle, o vodě, a pak se tam taky říká, že Bůh viděl, že je to dobré. Tak Pán Ježíš se pohybuje kolem Genezaretského jezera, kterému pro jeho velikost říkají moře. Matouš zdůrazňuje, že se má znovu naplnit to, co předpověděl Izaiáš o osvobození toho území. To území kdysi ovládli Asyřané, politicky bylo osvobozeno za nějakou dobu, ale Matouš má na mysli a říká, jakousi svobodu ducha přináší právě až Ježíš. Tu svobodu v plnosti přináší evangelium.

No, a právě v první knize Mojžíšově vždycky nějak se dočteme o tom, že Bůh něco udělal, a viděl, že je to dobré. Napřed je jeho slovo, a pak je tady vlastně to konstatování.

Tady v Matoušově evangeliu je to naopak. „Uviděl Šimona zvaného Petr a jeho bratra Ondřeje a povolal je. Pojdte za mnou. Udělám z vás rybáře lidí.“ „Pojďte za mnou“ je teď v přítomnosti. To „udělám z vás“, to je v budoucnosti Pojdte za mnou, aby se z vás stalo něco, aby z vás byl někdo.

„Pojďte za mnou“, to je podstata křesťanské víry. Být s Ježíšem, jít za Ježíšem. My si často říkáme, že k té podstatě patří třeba právě to, že člověk vykonává nějakou náboženskou praxi – chodím v neděli do kostela, modlím se a podobně. Ne. Ta praxe musí vyplývat z toho, že jdu za Ježíšem. Pokud by ta praxe nebo i ty zvyky nebo ten systém nauky nadřazený, tak by to bylo mrtvé, tak by to bylo málo. Jestliže je tam to první, „chci jít za Ježíšem, pojdte za mnou“, tak všechno to ostatní už bude následovat.

On po nich žádá, aby vybrali, aby se rozhodli, aby zvolili variantu. Když se třeba ráno vzbudíme nebo večer, než jdeme spát, tak plánujeme, co budeme dělat ten další den, a říkáme si: „Můžu to udělat tak, tak, tak, nebo to můžu změnit.“ To jsou možnosti, to jsou plány. Zpravidla z těch možností uskutečníme něco, nějakou menší část, a Ježíš tady po nich chce, aby třeba odložili všechny plány a aby uskutečnili něco. Na vysvětlenou je potřeba dodat, že to neznamenal, že už by se nikdy nevrátili domů, že už by třeba nikdy nemluvili se svými blízkými a takhle. To ne. Oni chodili domů a tak, ale v tuto chvíli vlastně Ježíš po nich žádá rozhodnutí.

Svatý Matouš zdůrazňuje to, že to rozhodnutí bude mít vliv na celý jejich další život. Matouš to už věděl, oni to ještě v tu chvíli nevěděli. Ale bylo to rozhodnutí. Chce po nich, aby to, co bylo v možnosti, „mohli bychom za ním jít“, aby se to stalo, „my za ním jdeme, my jsme za ním šli“. Tedy navíc po nich ještě žádá, aby to, pro co se rozhodli, aby to bylo pořádně. Ježíš není nějaký učitel, kterého si pro jeho oblíbenost vyberou studenti. Tam je to přesně naopak. Ježíš si volí, Ježíš si vybírá, a je na nás, abychom my tady toto jeho, řekněme, povolání nebo vyvolení, abychom ho nepřeslechli.

Tedy šli, následovali ho. Jsou tady povolání čtyři. Je první jmenován Petr. Petr, jehož původní jméno je Šimon. Petr, petra, to je řecky kámen, skála. Hebrejsky je to to kéfa, a to zní ještě mnohem hůř. Doslova to znamená tvrdá palice. Ježíš začal na nejtěžším místě a vybral si lidi, kteří nějakým způsobem nebyli dokonalí, ale vybral si obyčejné lidi, a na nich založil tady toto své dílo. Za to máme děkovat a máme děkovat za to, že patříme k těm, které si Ježíš vybral a kteří se snaží podle svých možností a podle svých sil za ním jít a následovat ho.

Kdo je svatý

P. Mgr. Miroslav Dibelka, SDB

29.01.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sof 2,3; 3,12-13](#); 2. čtení [1 Kor 1,26-31](#); evangelium [Mt 5,1-12a](#);

Milí přátelé, bratři a sestry, slyšeli jsme blahoslavenství, ale to slovo blahoslavený nám zní tak trochu vždycky zvláštně. Příliš nerozumíme tomu slovu nebo někdy se to překládá: „Šťastný je ten, ...“ Zase říkáme, šťastný plačící, to taky nám moc nesedí. Já budu říkat místo blahoslavený, svatý.

Na začátek bude dobré, když řeknu, co svatost je a co není, aspoň podle mého názoru. Tak svatost podle mě není dokonalost. Žádný světec nebyl nikdy bez hříchu. I na smrtelné posteli se svatci vyznávali ze svých hříchů. K tomu, aby bylo jasné, že svatost není dokonalost, bezhříšnost.

Ale co svatost je? Na to nám odpovídají ta dnešní blahoslavenství. Svatý je ten, kdo má odvahu přiznat své chyby, svou omezenost, své limity, svou nedostatečnost, kdo si uvědomuje, že si sám nevystačí, že potřebuje druhé a že také potřebuje Boha. A nebeský Otec, ten se stane jeho štěstím.

Svatý je ten, to je taková parafráze těch blahoslavenství, těch, co teď říkám. Svatý je ten, kdo pláče nad bolestmi lidí i světa, ale nezavzdává se ve smutku a v rezignaci – všechno je na houby, nic nemá smysl, všechno dopadne špatně a všechno je na nic... Ne, nezavzdává se v takovéto rezignaci. Sám Bůh ho potěší.

Svatý je ten, kdo se neprosazuje širokými lokty, kdo nepodléhá touze po sebeuplácení na úkor druhých, kdo se neuchyluje nikdy k pomstě, kdo se nesnaží vždy ze všeho urvat co nejvíc. Takovému Bůh připraví bohatě prostřený stůl i plný kalich.

Svatý je ten, kdo žízní po Božím slově a pije ho plnými doušky, protože ten má touhu žít podle evangelia a napodobovat Krista. Bůh sám ho jednou zcela prostoupí a naplní.

Svatý je ten, kdo neuzavírá své nitro při pohledu na potřebného člověka nebo na potřebné lidi, kdo přináší milosrdenství. Ten zakusí Boží něhu, Boží pohlázení.

Svatý je ten, kdo má ryzí a upřímné srdce, nezakalené sobectvím a vypočítavostí. Neviditelný Bůh se s ním jednou setká tváří v tvář.

Svatý je ten, kdo smířlivostí přináší pokoj, kdo usiluje o pokojné vztahy, kdo odpouští, aby sám mohl přijat Boží odpuštění. Podle toho Ježíšovo: „Odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům.“

Takové jsou milované Boží děti. A svatý je taky ten, kdo snáší nepřijetí, ústrky i posměch kvůli své víře v Krista. Ty, vysokoškolák, věříš v Boha? Diví se někteří.

Líbila se mi odpověď jedné slečny, kterou jsem zpovídal v jiné farnosti než tady, a ta studovala nějakou strojárnu, radši to nebudu popisovat, ať nepoznáte, kdo to je, ale neznáte ji pochopitelně. Tak si říkám: „Ty?“ taková šikovná děvčička to byla. „Ty ses dala na strojárnu? Chlapi mají co dělat, aby vystudovali tu školu.“ „No, ale jo. Mně jde fyzika, matematika.“ Tož mně to zas nešlo nikdy, a říkám: „A nedělá ti to problémy, že jsi tak exaktně zaměřená a přitom věříš v Boha?“ A ona mně odpověděla: „No, ale to se nevylučuje, to že dělám exaktní vědu,“ a chtěla doktorát si dělat a setkává se tam s vědci, kteří většinou jsou ateisté, v té hmotě se hrabou a Boha tam nikde nevidí. A říká: „To se nevylučuje, víra v Boha a věda.“ Já jsem jí říkal: „To jsi mě tak potěšila.“

Nakonec skončila svatá zpověď, svátost smíření, a ona mně říká: „Můžu vás obejmout?“ A já říkám: „Můžeš.“ Rychle jsme se objali na konci svátosti smíření. Ještě že tam nebyla kamera a že to nikdo neviděl.

Snažil jsem se tedy přiblížit ta Ježíšova blahoslavenství, aby nám byly blíž, aby byly blíž našemu životu. Žít podle toho, co jsem řekl, se myslím dá, a troufám si říct, že i mnozí z vás podle toho žijí. Že ty blahoslavenky, svaté, že tady máme, že tady jsou. Jsou tady mezi námi, v této farnosti. Ne, že ne.

Ježíš ve vašich životech je tou svatostí, je ta svatost. A tak snažme se s ním žít, přijímat ho, naslouchat mu, aby ta svatost proměňovala nás, naše rodiny, naše blízké, tuto farnost, tuto společnost.

S velikým nadšením žili, aby se setkali s Vykupitelem

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.02.2017 - středa, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek Uvedení Páně do chrámu

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mal 3,1-4](#); 2. čtení [Žid 2,14-18](#); evangelium [Lk 2,22-40](#);

Bratři a sestry, vlastně prožíváme předvečer svátku, který se slavil vždycky, když se v rodině narodil prvorozený syn. Vracel celou tu rodinu, rodiče a všechny ty příbuzné nebo i prarodiče do okamžiku poslední egyptské rány, kdy zahynuli prvorození v egyptských rodinách, kdežto naopak prvorození v izraelských rodinách byli zachráněni. Vlastně vrací tato událost každou tu rodinu do toho momentu, kdy si připomínají jednak ten okamžik nesvobody a začátek svobody. Kdy si připomínají, že lidský život, že to je dar, že to není nic samozřejmého. A Ježíš, Boží Syn, který samozřejmě neměl povinnost toto podstoupit, protože on je ten, který dává život, tak tady se zase zafadil. Od Vánoc vlastně mluvíme pořád o tom, že Ježíš, Boží Syn, přijal všechny ty podmínky, jak je prožíváme my. Je to vlastně to, co říká svatý Pavel: „Stal se nám podobný ve všem kromě hříchu.“ Když se to řekne takhle, jako ve všem, tak to ztrácí tu, řekli bychom, mnohotvárnost, ale když to začneme vyjmenovávat, v čem všem se nám stal podobným, tak potom žasneme a musíme děkovat a musíme říct: „Ano, Pane, velmi ses nám přiblížil.“

Tak tedy vlastně dnes si připomínáme, že Ježíš, Boží Syn, přišel a byl přivítán. Ale kým byl přivítán? Byl přivítán dvěma starými lidmi. Přišel na místo, které bylo pro Izraelity nejdůležitější. Izraelská bohoslužba probíhala jinak. Buďto to bylo v sobotu v synagoze v místě, kde bydleli, nebo dokonce doma, ale do Chrámu chodili třikrát za rok, a toto bylo něco navíc.

Chrást, tedy jako místo setkání. Místo setkání člověka a Boha. A svatý Lukáš vypráví o tom, jak tedy Simeón a prorokyně Anna, seč jim síly stačí, vyprávějí všem o tom, že teď tam přišel Spasitel. Ale neslyšíme o tom, že by někdo další se k nim přidal. Vlastně tento text už nějakým způsobem předznamenává, jak to bude s Ježíšem. Že i když se pak řekne, že za ním šly zástupy, tak jsou to spíš desítky, možná stovky lidí v tom měřítku, ale nikdy to tam nebyly nějaké tisícíhlavé zástupy. Že je to spíš vždycky záležitost, řekli bychom, skromnějších poměrů. Ale vždycky a především je to záležitost vnitřní, že ten člověk se rozhodne.

A oba dva, Simeón a Anna, se rozhodli a přineslo jim to velkou radost. S velikým nadšením oni žili proto, aby se setkali s Vykupitelem, s přicházejícím Zachráncem. To byl motiv, to byl důvod jejich života. Na to čekali. I my, když prožíváme všední dny, máme různé důvody, různé motivy, ale měli bychom se vracet tady k tomu, protože když se nám nesplní ty naše přání, to co očekáváme, tak jsme smutní. Ale máme si uvědomit, že to, o co tady opravdu běží, to, o co tady jde, je to jedno důležité setkání, které bychom neměli v žádném případě propást. Neměli bychom se nechat nějak vykojet, že těch, kteří čekají, že těch, kteří hledají, že je méně, než těch, kteří jsou nějakým způsobem lhostejní. Měli bychom si vzít příklad ze Simeóna a Anny a měli bychom být nadšení a měli bychom být radostní z tohoto setkání.

Kéž se tak s Boží pomocí stane.

Žijte tu realitu, kterou máte, s chutí

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.02.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Iz 58,7-10](#); ž. [Žl 112](#); 2. čt. [1 Kor 2,1-5](#); evang. [Mt 5,13-16](#);

Bratři a sestry, tedy jednotlivým prvkem, jednotliví myšlenkou všech textů, které jsme právě vyslechli, je světlo. Světlo, které potřebujeme pro náš každodenní život, ale které potřebujeme i v tom duchovním slova smyslu. Tady v tomto směru bychom mohli říci, že to světlo rovná se pravda, nebo jít za světlem znamená hledat pravdu. Ty pojmy se nějakým způsobem překrývají v Písmu svatém.

Když mluví Písmo svaté o světle, tak o něm mluví hned na prvních stránkách. Když se mluví o stvoření, tak první je tam zpráva o tom, že Bůh stvořil světlo, tedy jako něco základního, jako něco, co opravdu potřebujeme.

A zase ve vyprávění o vysvobození Izraelitů z Egypta slyšíme o tom, že jedna z těch egyptských ran byla tma, tedy opak světla. Dva dni, že se nemohli lidé hnout z místa. Museli zůstat tam, kde byli, a veškerý ten život byl paralyzován.

Pokud jde o to světlo v tom přirozeném slova smyslu, my si to tak neuvědomujeme, protože jakmile se setmí, otočíme vypínačem, svítí veřejné osvětlení, nebo si posvítíme nějakou lucernou. Ale nedochází nám to, že vlastně ještě před nějakými řekněme sto, sto padesáti lety opravdu večer byla tma. A tady ten kontrast světlo – tma byl pro lidi mnohem působivější, mnohem víc si uvědomovali, že toto světlo potřebují a že tedy, když by chtěli někam jít večer (oni pokud možno večer nikam nechodili), tak že si musí obstarat nějakou louč nebo něco, aby nezabloudili.

A takhle to převádí Písmo svaté na ten, řekli bychom, duchovní rozměr. Že i my si musíme tedy obstarat, řekli bychom, nějaký návod, nějaké světlo. A co to může být, co to má být? Nabízí se toho spousta, nabízí se toho hodně. V takové podobné situaci, jako jsme my, byli Izraelité, když se vrátili z babylónského zajetí. To je to první čtení. To první čtení má velmi zajímavé souvislosti. Je to z takzvaného třetího Izaiáše a ten Hospodinův výrok odpovídá právě na tu otázku, jak máme žít. Jak máme žít v této zemi?

Mluví se tam o ráně, která zatím není zacelená. Tou ranou bylo mimo jiné i to, že lidé, kteří se vrátili z Babylóna, přišli vlastně do cizí země. Ti lidé už se narodili v Babylónii, a teď jim někdo řekl: „Vaše domovina je Izrael. Máte jít tam.“ Tak oni tam tedy šli, ne všichni, ale byla to pro ně cizí země a oni se učili tam žít. Oni se učili ji chápat jako svoji vlast, protože jejich kořeny byly zpřetrhány, byli v té Babylónii. To byla ta rána.

Samozřejmě tito lidé se taky ptali: „No dobře, my jsme četli, známe to z vyprávění, jak se Bůh postaral o ty naše předky právě v Egyptě. Ale funguje to, bude se starat i takhle dál? Nebo to bylo a je to minulost?“

Bratři a sestry, uvědomme si, že když se nás někdo zeptá na nějaké zázraky nebo něco takového, tak řekne: „To bylo. Víš, to už teď není.“ A jsme tady v tom velmi opatrní. A tak oni byli taky takoví opatrní a ptali se: „A funguje to, nebo bude to fungovat? Bude to platit dál? Je ta smlouva ještě pořád platná?“ A právě Bůh říká: „Ano.“

A když to tak celé shrneme, tak to ponaučení, které oni dostávají, můžeme najít v Desateru, anebo můžeme ho najít v tom, co Ježíš označuje jako lásku k Bohu a lásku k bližnímu.

V žalmu jsme zpívali odpověď, že spravedlivý září v temnotách jako světlo. Těmi temnotami Písmo svaté myslí obtížné okamžiky, ať už osobního života, kdy právě člověk nemá jasno, neví, co by měl dělat, anebo i okamžiky, řekli bychom, života celé společnosti, kdy ta společnost neví, kam se má nějakým způsobem posunout.

Spravedlivý je míněn člověk, který se řídí řádem. K tomu řádu se ještě dostaneme. Ale především spravedlivý je Bůh, který to ukazuje. Ten spravedlivý září jako světlo řádným lidem. Nebo se tam taky dá někdy říct lidem řádu. A toto přímo souvisí s tím, co jsme slyšeli v evangeliu, s tou větou: „Vy jste světlo světa.“ Totiž pro svět, pro celý vesmír, používá řečtina označení kosmos. Doslova to znamená uspořádaný, tedy právě řád. Opakem je chaos. Všichni chápeme a dobře vnímáme, jaký je ten kontrast mezi těmi slovy. Lidé řádu, lidé nějakého pořádku.

Svatý Filip Neri říká: „Zachovej řád a řád zachová tebe.“ Ježíš nabízí tady takovýto řád. Ne jako nějaký bič, ale jako pomůcku. Má to být pravidlo, které je pomocníkem.

Žijeme, bratři a sestry, ve velmi zajímavé době. Když historici označují období, která tady už byla, říkají, byla doba kamenná, doba bronzová, doba železná, a svatý otec František v jedné své promluvě položil otázku, jak by se dala označit doba, ve které žijeme my. A došel k zajímavému závěru. Označil ji jako dobu tekutou. Doba tekutá, protože se to mění. Dá se to všelijak nahnout, naklonit, dá se to i vylít, dá se to všelijak zdůvodnit, člověk si to ohne podle toho, jak se mu to hodí. Ovšem je zde velké nebezpečí, že se právě vytratí ten obsah. Protože lidé si dneska omluví a zdůvodní úplně všechno nebo téměř úplně všechno.

Ale o toto tady nejde. Jde tady o něco jiného. Apoštolové, učedníci Ježíše, se ptají: „Jak máme žít náš život, abychom jím právě neproplouvali, abychom to neohýbali?“

A Ježíš jim vlastně říká: „Žijte svůj život s chutí. Vy jste sůl země.“ Země je ta realita, na které žijeme. Možná bychom chtěli, aby ta realita byla jiná. Říkáme si: „Kdybych byl v jiné době, kdybych byl na jiném místě ...“ Kdyby. Kdyby, chyby. To se nezmění. Ta realita tady je a Ježíš říká: „Žijte tu realitu, kterou máte, s chutí.“ Proto říká, sůl. Vy máte dodat ti chuť.

Všichni víme, jaké to je, když v jídle nebude sůl. Když tam budou všechny suroviny, všechno to, co tam patří, v okamžiku, kdy to nebude osolené, někdo to ochutná, řekne: „Něco tam chybí. Je to mdlé.“ A Ježíš říká: „Žijte tak, aby ve vašem životě nechybělo to dobré, to správné.“ Posunuje to o kousek dál a říká: „Vy jste světlo.“ Je to víceméně to stejné. To světlo je ta pravda. To světlo je to, co bychom označili jako návod k životu. Máme ho. Máme ho v Písmu, máme ho v evangeliu, máme ho v Ježíšově svědectví, církev nám ho pomáhá realizovat ve svátostech. A právě teď jsme u té realizace: „Nemůže se skrýt město postavené na hoře.“ Tím městem se myslí lidé.

Ježíše se ptali ti učedníci, jak máme žít, co máme dělat. A Ježíš říká: „Nestačí, že vy znáte ten návod, nestačí, že vy jste s ním seznámeni, ale je potřeba, abyste s ním seznamovali i ty ostatní.“ To město je společenství.

A nakonec Ježíš vlastně říká, jaká je naše role, jaká je naše úloha. Říká: „Vy jste ta svítilna.“ Vy nejste to světlo, to světlo je totiž On. Ale vy jste ta svítilna, která pomáhá to světlo roznášet.

Bratři a sestry, máme krásný úkol. Krásný, někdy obtížný, ale úkol, který stojí za to. Žít život s chutí a toto oznamovat nebo toto nějakým způsobem dávat najevo i kolem sebe.

Kéž se nám to s Boží pomocí podaří.

Žij s Bohem a podobej se mu ve svých skutcích

P. Petr Pavel Severin, OPraem

12.02.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

6. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Sir 15,16-21 \(řec. 15-20\)](#); ž. [Žl 119](#); 2. čt. [1 Kor 2,6-10](#); evang. [Mt 5,17-37](#);

Bratři a sestry, existují a jsou nám dnes ze všech stran doporučována pravidla, jak pečovat o svá těla. Boží slovo nás upozorňuje, že existuje i zákonitost toho, jak pečovat o krásu a zdraví svého nitra a svých vztahů, a naléhavě nám je doporučuje, neboť je moudřejší než moudrost tohoto světa a moudrost těch, kdo tento svět ovládají. Je to zákonitost a moudrost velmi prostá, a přece se v ní rozhoduje o životě a smrti. Zní takto: Žij s Bohem a osvoj si ty kvality, které jsou vlastní jemu samému. On je Dobro. I ty buď dobrý. On je Pravda. I ty žij v pravdě. On je Spravedlnost. I ty buď spravedlivý. On je Milosrdenství. I ty buď milosrdný. A uč se tomu, co znamená být dobrý, pravdivý, spravedlivý a milosrdný od Ježíše Krista, neboť on je Bůh i člověk, takže to, co je vlastní Bohu, nám ukazuje a zpřístupňuje po našem lidském způsobu.

Sem také patří to, co jsme slyšeli v evangeliu. Pokyny, které nám Pán dává, nejsou nic, co by nám mělo život ztrpčovat anebo komplikovat. Naopak jsou to věci, které prostě upřesňují onu jednu základní zákonitost, kterou jsem už zmínil: Žij s Bohem a podobej se mu ve svých skutcích. Když se tohoto držíme, pak máme podíl na životě samotného Boha a současně se také zvyšuje kvalita našich lidských životů a našeho vzájemného soužití. Netoužíme snad po dobru, pravdě, spravedlnosti, milosrdenství, pokoji a tak podobně?

Bůh sám si přeje být takový, a také takový je. Proto je také věčně blažený a zve nás, abychom se mu v tom podobali a aby i naše životy byly naplněny tím, co je vlastní jemu samému nyní i na věky. Právě proto nás ovšem také dnešní čtení upozorňují, že pokud se oné zákonitosti nedržíme, pak jsou naše vlastní životy k nežití, neboť jsou prostoupeny vším tím ošklivým, na co nás Pán Ježíš upozornil, a ještě mnohým jiným.

Mohli jsme si ostatně všimnout, že Pán Ježíš vnímá zlo ostřeji, než kdo jiný. Zjevuje nám tím nitro Boží, jež je celé krásné, celé dobré, a proto se nemůže smířit s jakýmkoliv naším hříchem, a i ten zdánlivě nejmenší se mu jeví krajně odpudivý. Kéž bychom i my uměli stejně odmítat zlo a stejně horlit pro dobro.

Svatý Pavel píše, nám křesťanům je dáno tušit a zvěstovat, co oko nevidělo, co ucho neslyšelo, nač člověk nikdy ani nepomyslí. Totiž to, co všechno Bůh připravil těm, kdo ho milují. Jsme této zvěsti schopni proto, že Duch Kristův zkoumá všechno, i hlubiny Boží, a dává nám je poznat. Jinak a jednoduše řečeno, víme, kdo je náš Bůh, a víme, jací máme být my, pokud chceme patřit k němu, do rodiny Boha Otce, Syna a Ducha svatého. Je k tomu třeba, abychom se pozorněji dívali na Pána Ježíše a učili se od něj, co znamená být Božími dětmi.

Dnes jsme se takto od Pána dozvěděli, že být Božími dětmi znamená odmítat zlo a horlit pro dobro. Že se máme v jednotlivých situacích svých dní odhodlaněji varovat zla, a že je máme pozorněji naplňovat dobrem, pravdou, spravedlností a milosrdenstvím, jimiž zlepšíme své vztahy v rodině, vztahy sousedské, anebo vztahy na pracovišti. Zkusme tedy dnes každý z nás zeptat se Ducha svatého, co konkrétně můžeme a máme udělat pro to, abychom byli podobnější Pánu Ježíši, a tak i Bohu Otci.

Ježíš Desatero rozšiřuje ze skutků také na úmysly

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

19.02.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

7. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Lv 19,1-2.17-18](#); ž. [Žl 103](#); 2. čt. [1 Kor 3,16-23](#); evang. [Mt 5,38-48](#);

Bratři a sestry, my jsme dnes vyslechli závěr poměrně dlouhé Ježíšovy řeči. Pořád se pohybujeme ještě v tom, čemu se říká horské kázání. Na jeho začátku Ježíš řekl to, čemu se říká Blahoslavenství. Tak jako pro Starý zákon je zásadní Desatero, tak pro Nový zákon je zásadní Blahoslavenství, a Ježíš teď tady v té dlouhé řeči nějakým způsobem, řekněme, dává do souladu obě tato pravidla nebo všechna tato pravidla.

Ježíš používá metodu, která v té době byla obvyklá. Je to disputace starých filozofů. Jeden filozof vystoupí a řekne: „Slyšeli jste, že můj kolega řekl ..., ale já vám říkám něco jiného.“ Tomu prvnímu se říká teze, tomu druhému se říká antiteze, a teď šlo o to, kdo z nich co obhájil. Ježíš nejde tímto směrem, že by právě říkal, že to co bylo staré, že by to bylo špatné. To ne. Naopak, tady mi nezbyvá, než zopakovat to, co jsem říkal na začátku mše svaté, že on to Desatero rozšiřuje ze skutků také na úmysly.

Někdo by si mohl říct: „Ale to je pro nás horší.“ No, není. Pro obyčejného člověka to horší není. Pro člověka, který vymýšlí nějakou pomstu, pro člověka, který si říká ve vztahu k druhému, počkej, já ti to ukážu, já to vymyslím, jak se ti takzvaně dostat na kobytku a jak ti to oplatím, myslím v tom zlém, nebo jak tě nějakým způsobem přistihnu, že děláš něco, tak pro toho je to zlé. Pro toho je to horší, pro toho je to přitěžující okolnost. Ale pro člověka, který nějakým způsobem se snaží konat dobro, tak my víme, každý to zná ze svého osobního života, že občas uděláme něco špatného nebo že se nám to takzvaně vymkne. Třeba proto, že jsme se lekli nebo že naráz nevíme kudy kam, že ta situace je takzvaně stresová. Je potřeba rychle reagovat, ať už slovy nebo třeba skutkem, a ono to nedopadne. Tak potom je to pro nás právě polehčující okolnost, protože Bůh zná. Zná naše úmysly a ví, že jsme to nechtěli, že jsme to neplánovali, že jsme rozhodně nechtěli udělat nic špatného.

Takže tedy Ježíš to Desatero jakýmsi způsobem prohlubuje. Ježíš tady tím svým postojem dává najevo a říká: „Vážím si toho dobrého, co tady bylo přede mnou.“ Ježíš není takový, že by řekl: „Já jsem teď přišel a všechno, co bylo doteď, je úplně špatné.“ Ne. To je první taková docela hluboká myšlenka. Vážít si toho dobrého, těch kořenů, které už jsou tady, a na tom stavět.

To že Ježíš nějakým způsobem postupuje s ohledem na své posluchače, vidíme už z té věty: „Slyšeli jste, že bylo řečeno.“ Ono to tam zaznělo v tom celém textu šestkrát. Tam by přece mělo být jméno. Taky jsem říkal, že nějaký ten filozof třeba řekne: „Můj kolega,“ nebudu jmenovat: „řekl ...“ Proč Ježíš neřká jméno? Kdo to řekl? No, řekl to Hospodin, v originále Jahve, skrze Mojžíše to oznámil. Ale Izraelité toto Boží jméno z úcty nevyslovovali. Ježíš nechce použít nějaký opis, ten opis byl Adónai, ale Ježíš nechce použít tento opis, a proto volí z úcty ke svým posluchačům tady tuto formu.

Uvědomme si, že Ježíš v tuto chvíli mluví k Izraelitům, Matoušovo evangelium je napsáno pro Izraelity, kteří se obrátili ke křesťanství. A je tady znovu zdůrazněno vlastně toto, že Ježíš nechce klást zbytečné překážky.

Co dál? Teď je tam takový text, který nám nezní dobře. Neodporujte zlému, když vás někdo udeří na pravou tvář, nastav mu i levou, tomu kdo se chce s tebou soudit a vzít tvé šaty, tomu nech i plášť, a tak dále. I o tom doprovázení to vlastně končí. Musíme si uvědomit, že Ježíš v tuto chvíli mluví o sobě. Mluví o sobě jako prorok. To všechno se mu stane o Velikonocích. Ježíš se obrací k posluchačům a vypadá to, že Ježíš klade nějaké velmi těžké požadavky. Ale Ježíš tou cestou půjde sám jako první. Mluví o sobě. A Ježíš tady před nás staví ideál. Je to ideál, který známe. Známe ho i z našich vztahů. Ale je to ideál, který často zůstává nějakým způsobem nenaplněn, zapomenut nebo i přímo odložen.

Když se dva berou, když vstupují do manželství, jsou tam ta jména a říkají: „Já se ti odevzdávám a přijímám.“ Napřed odevzdám něco, a potom přijmu. Jestliže oba odevzdají, oba taky přijmou a bude to fungovat. To je to, o čem tu běží. A je jedno, jestli to vezmeme tady v tom širokém kontextu na celou společnost, nebo jestli to i zúžíme na ty jednotlivce. Ono pokud to nefunguje v tom malém, nebude to fungovat ve velkém. A nás nejvíc na tom rozčiluje právě to, že my bychom nejradši vykřikl: „Ale Ježíši, je tady mnoho těch, kteří to nedělají. My se snažíme, ale je tady mnoho těch, kteří nad tím mávnou rukou a řeknou, jste hloupí.“ Ale Ježíš tady, jak říkám, mluví v první řadě o sobě, staví ten ideál a říká: „Buďte dokonalí, jako je dokonalý váš Otec. Usilujte o to, seč vám budou síly stačit, abyste mohli přijmout Boží dar.“

Tam je zase takový skrytý smysl, protože to jméno Matouš, Matchaios, znamená Boží dar. A celé to evangelium je poskládáno tak, abyste mohli přijmout Boží dar. Abyste si vy sami nekomplikovali život, abyste si uvědomili, že Bůh vám ho nekomplikuje, že vám neklade zbytečné překážky.

A teď, když to vezmeme konkrétně to, co tam je, to oko za oko, zub za zub, to je takzvaná odplatná spravedlnost, odplata. Zní to hrozně, často se mluví o tom, že je to už překonané, tento koncept. No, ne tak úplně. Je to brzda. Protože do té doby, než byla dána tato zásada, tak ten, kdo byl silnější, mohl vykonat to, čemu se říká krevní msta, a mohl toho, kdo se provinil, úplně zničit. A tato zásada říká, že třeba za ten vylomený zub není možné žádat život. Že musí ten trest i ta, řekněme, kompenzace, že to musí být úměrné tomu provinění. To je jedna věc, tedy jakási brzda pro hněv, pro pomstu tady pro tyto věci, kdy člověk právě zase si říká: „Počkej, já ti to oplatím!“

Druhá záležitost, kterou jsme tady slyšeli, je vlastně to, že Ježíš nějakým způsobem odsuzuje všechny války, které se dějí ve jménu Božím, ve jménu víry, ve jménu rozšiřování nějakého náboženství a podobně. A jak vidíme, toto nás vlastně provází pořád a pořád se toho nemůžeme zbavit.

„Slyšeli jste, že bylo řečeno, miluj svého bližního, měj v nenávisti svého nepřítele.“ Tady se musíme vrátit k tomu prvnímu čtení, kdy se taky říkalo: „Otevřeně napomeň svého bližního.“ Jo? Nemsti se, nechovej proti svým krajanům zášť. To je to. Ve Starém zákoně za bližního byl považován ten člověk, který byl ze stejného národa anebo vyznával stejné náboženství.

Ti ostatní ne. A tady Ježíš to úžasně rozšíří a právě řekne: „Všichni jste si bližní nebo máte si být bližními. Nemáte si být nepřáteli. Tak jako já jsem přišel zachránit všechny.“ Ježíš právě tento koncept potvrdil v okamžiku, kdy zemřel na Velký pátek za všechny.

Když se budeme dívat na události pašijí, tak si uvědomíme, že Ježíš se ohradil proti tomu služebníkovvi, který mu dal tu facku. Říká: „Proč mě biješ?“ Takže tedy tento koncept, který Ježíš tady navrhuje, to není koncept nechat si všechno líbit, ale smyslem je, abychom byli schopni přijmout Boží dar.

Když to tedy celé nějakým způsobem zakončíme, budte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec. Je to zase citát z toho dnešního prvního čtení. Tam se říká: „Budte svatí, poněvadž já, Hospodin, vás Bůh, jsem svatý.“

Co to znamená, být svatý? V době, kdy vznikl tady ten starozákonní text, tak svatost byla chápána jako nejvyšší moc. Svatost byla chápána, jako že Bůh je ten, který se projevuje jako mocný a že tu moc nezneužije. To platí, je to v pořádku. Svatý Matouš už říká: „Budte dokonalí.“ V čem spočívá dokonalost? Dokonalost spočívá v neměnnosti. Všecko, co se mění, tak se opotřebovává a musí se to opravovat, auto, pračka, cokoliv, šaty. I my, protože jsme nedokonalí, tak obnovujeme svoje síly tím, že jíme a spíme. Nedokonalost se projevuje taky náladovostí. A toto všechno v Bohu není. Tedy dokonalost se projevuje neměnností, stálostí, nějakou stabilitou.

Ale jak jsem říkal, svatý Matouš se tady obrací ke křesťanům z židovství, kteří všechny tyto koncepty znali. O nějakých šest let později evangelium napíše i Lukáš, a ten píše pro pohany, kteří přijali víru v Ježíše Krista. A těm jsou tady tyto koncepty úplně cizí. A Lukáš tam použije slovo: „Budte milosrdní.“ A evangelisté se nakonec jakýmsi způsobem přesunou tady k tomuto pojmu, který se překládá na to buď milosrdný. Ale tam je jiný termín. Tam je použitý termín z hebrejštiny, který nemá český ekvivalent, ale je velmi krásný. Je to termín, který označuje vztah mezi nastávající maminkou a dítětem, které ta nastávající maminka nosí pod srdcem. Jaký je to vztah? Jak říkám, hebrejštiny pro to má jedno slovo. Je to vztah očekávání, je to vztah těšení se, je to vztah lásky. Je to vztah radosti z toho, že přijde na svět nový život. Je to vztah veskrze pozitivní. A toto označují evangelisté, toto používají, když říkají: „Budte milosrdní, jako je milosrdný váš otec.“

Bratři a sestry, úplně na konec, co si z toho odnést. Ježíš staví na dobrých tradicích. Nezavrhne to dobré, co tady bylo vybudováno. To je to první. Všechny ty těžkosti, všechno to, co se nám zdá jako těžké, máme nějakým způsobem v životě akceptovat proto, abychom byli schopni přijmout Boží dar. A Ježíš tady vlastně na konec nám říká: „To co dostáváte, máte nějakým způsobem vylepšovat.“ To co Ježíš dostal, vrátil Otci v mnohem lepším a dokonalejším stavu. A to je to, co se očekává i od nás. Všechno to, co dostáváme, máme pokud možno předat v lepším a dokonalejším stavu.

Kéž se nám to s Boží pomocí podaří.

Z dneška se radujte, zítřek plánujte

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.02.2017

8. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Iz 49,14-15](#); [Žl 62](#); 2. čt. [1 Kor 4,1-5](#); evang. [Mt 6,24-34](#);

Bratři a sestry, dnešní evangelium bylo poměrně dlouhé. Co bylo cílem této Ježíšovy dlouhé řeči? Pořád se pohybujeme ještě v Horském kázání a na konci toho Horského kázání Ježíš řekne několik opravdu zásadních věcí. Jednou z nich bude shrnutí Desatera do přikázání lásky k Bohu a k bližnímu, miluj Boha nadevšechno, bližního jako sám sebe, což mnohé třeba překvapilo, ale druhý závěr bude ještě mnohem překvapivější. Ježíš vyhlásí a řekne, že Bůh, Hospodin, je náš Otec.

Starý zákon představoval Boha jako někoho mocného, všemohoucího vševědoucího, silného. Jestliže je někdo silný, mohu mít před ním respekt, úctu. Jestliže ví všechno, tak ho mohu obdivovat, ale také se mohu trochu bát. Ale jestliže je někdo Otec, tak to navozuje vztah. A to je to, o co Ježíšovi jde. Pro mnoho jeho posluchačů to bylo překvapivé, nebo pro všechny to bylo překvapivé. Někteří se z toho radovali, někteří o tom přemýšleli a, jak se říká, nešlo jim to moc pod fousy a někteří to přímo odmítli a řekli, je to neúcta.

Ježíš si tady tou dlouhou řečí připravuje půdu pro toto vyhlášení. A aby dokázal, že to není neúcta, ale že je to všechno v pořádku, tak na jedné straně mluví o tom, co dělá Bůh, a na druhé straně mluví o tom, co by měl dělat člověk. Aby to nebyla neúcta, když Bohu říkáme, Otče, tak ho musíme dávat na první místo.

„Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům.“ Můžeme to celé říci i trochu jinak. Když člověk přijde nebo přijede na křižovatku, tak se tam dostane po jedné cestě, a tu křižovatku opustí po druhé cestě. Ale nikdy nebude moci jet naráz po dvou cestách, ale vždycky to bude jenom jedna. A Ježíš říká: „Jsou situace, kdy je potřeba opravdu si vybrat, a kdy to nejde.“

Ježíš tady říká: „Je to neúcta k Otci, jestliže ho znáte jenom tenkrát, když něco potřebujete. Je to neúcta, když se k němu hlásíte jenom tenkrát, když z toho bude nějaký prospěch.“ Ale říká: „Je to v pořádku, jestliže s ním počítáte každý den svého života.“

„Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.“ To je zajímavé slovo. Hebrejsky je to ma-a-mún a Ježíš tady rozehrává slovní hříčku. Oni znali druhé velmi podobné slovo, e-mún, a to znamená víra, důvěra, něco, na co člověk spoléhá, čemu důvěřuje, na čem postavil svoji životní existenci. A Ježíš právě říká: „Tak na čem?“ To je, o co mu jde, aby jeho posluchači a stejně i my, abychom přemýšleli, na čem jsme postavili svoji životní existenci. Jestli na nějakých, dneska my bychom řekli, cenných papírech, které mají teď nějakou hodnotu a zítra nemusí mít vůbec žádnou. Na čem? Je to otevřené. Ježíš to nechává otevřené, aby odpověděl každý, ke komu se ta otázka dostane.

Můžeme říci, že potom se vlastně myšlenkově to evangelium zase nějak láme, mění a teď se mluví o těch starostech. Takže nemáme si dělat starosti. A tak co? Tak si máme sednout a říct: „Tak, Pane Bože, se teda starej. Když já si nemám dělat starosti, no tak to bude bezvadný. Tak já si tady sednu a počkám, až ty se teda o mě postaráš.“ To by byla opět ta neúcta. Ježíš tady staví do kontrastu, říká: „Pohané si dělají ty starosti. Pohané pořád něco shánějí.“ Proč? No, protože ti pohané to brali tak, že „ted“, teďka musím využít všechny možnosti, které mám. Jak říká to starověké přísloví, carpe diem, „urví den“ doslova, protože nevíš, jestli bude nějaký zítřek. Nevíš, jestli bude nějaká další existence. A tak je potřeba podle té pohanské, řekli bychom, terminologie nebo pojetí života toho „stihnout co nejvíc“.

A Ježíš tady ale předkládá něco úplně jiného. Protože je to Matoušovo evangelium, které vychází ze Starého zákona nebo se odvolává na Starý zákon, tak se tady šestkrát říká: „Nedělejte si starosti.“ Ono by se tam taky mohlo říct, nevyrábějte starosti, nebo nepřipouštějte si zbytečné starosti.

Proč šestkrát? No, protože ta šestka je číslo nedokonalé. Naopak sedmička je to číslo plnosti, číslo dokonalosti. Ta šestka je znamením něčeho, kde něco chybí, kde něco není a kde není Bůh. Sedmička je opakem, kde právě se počítá s Bohem.

A tak, když se vrátíme k té první otázce, tak si mám sednout a nedělat nic? Ne, takhle to není. Ježíš vede svoje posluchače právě zpátky do Starého zákona a připomíná dva okamžiky. První člověk Adam dostal od Boha zahradu, Eden, a měli ji obdělávat, měl se o ni starat a měl ji střežit, aby se do ní nedostalo nic zlého nebo nikdo zlý. První člověk dostal na starosti také první ženu a o ni měl pečovat, aby se jí nic zlého nestalo. On to nezvládl.

A druhý moment, který Ježíš má na mysli v tuto chvíli, je ten okamžik, kdy Izraelité jdou po poušti z Egypta a sbírají manu. Mana padá každý den, ale každý den je potřeba jít ji nasbírat. Sbírali všichni, seč jim síly stačili, a pak se to měřilo, aby každý dostal stejně. Samozřejmě byli tací, kteří si řekli, tak dneska si nechám trochu víc, nebo schovám si na zítra. Jenže ono se to do druhého dne zkazilo. Začlo to nelibě vonět a nebylo to k jídlu, protože oni měli poslechnout ten příkaz: „Budete sbírat každý den. Každý den bude padat, ale vy také každý den budete sbírat.“

Abychom mohli říkat Bohu Otče, aby to bylo v pořádku, aby ten vztah byl v pořádku, tak od nás se očekává naše spoluúčast. Svatý Jeroným říká, já jsem si to tady našel, vypsál jsem si to: „Práce je potřeba dělat a starostí je potřeba se zbavovat.“

Ježíš tady potom dál vyjmenovává mužské práce, to je když se mluví o těch ptácích, nesejí, ani nežnou, ani neshromažďují do stodol. Potom vyjmenovává ženské práce, nelopotí se, nepředou. Má na mysli opravdu těžké práce. Ale zdůrazňuje, když se mluví ve vztahu k těm ptákům, „váš nebeský Otec“. Neříká se, že je to otec těch ptáků. Bůh je otec celého světa, celé přírody, ale především nás, lidí. Ježíš tím říká: „Vy jste privilegovanou skupinou. Buďte si toho vědomi, buďte na to hrdí, buďte rádi a važte si toho a neberte to jako samozřejmost.“ Proč jsme privilegovanou skupinou? No, protože kvůli lidem přišel Ježíš Kristus, kvůli nikomu jinému.

A Ježíš tedy zdůrazňuje „váš nebeský Otec“ a zdůrazňuje, tady se taky říká, „malověrní“. Je to taková narážka. Lidé malé víry. To co Ježíš chce říct, je to, že naše víra není hotová. Není možné naši víru si někam zavřít do nějaké skříňky a říci: „Mám to tam. Každý den se na to budu chodit dívat a budu to oprašovat.“ Pokud si to někdo takhle řekne, tak ta víra,

protože je vztahem, tak už se vytrácí. Každý vztah pořád se hýbe, je živý, je dynamický. Buď se ten vztah prohlubuje, jde do větší intenzity, do větší hloubky, anebo se naopak rozvolňuje, vyprchává. A stejně tak je to s naší vírou. O naši víru je potřeba pečovat, někdy doslova zápasit. Někdy je ta víra velmi těžce, těžce vybojovaná.

A nakonec Ježíš zdůrazňuje a říká: „Nedělejte si starosti o zítřek.“ To co máme k dispozici, je dnešek, dnešní den. S ním můžeme něco provést. Na včerejšek můžeme vzpomínat, zítřek můžeme plánovat. Proti tomu Ježíš nic nemá. Ale Ježíš nechce, abychom to nějak, jak by se to řeklo, zamíchali. Zítřejší starosti nebo zítřejší věci, zítřejší povinnosti budu moci vyřešit zítra, ne dnes. Není možné tak jako s tou manou si říct: „Já si to nějakým způsobem nadeženu.“ Ne, dnes je dnes a zítra je zítra.

Víme, že když člověka ovládne strach, tak strach nás může docela i ochromit, i doslova ochromit. Že člověk ztuhne a nic. A toto Ježíš rozhodně nechce. To co máte, je dnešek. Z toho dneška se radujte, ten dnešek se snažte naplnit pokud možno něčím pěkným a ten zítřek plánujte. Každý z nás totiž dojde v těch plánech k určité hranici, kde musí říct: „Tak toto jsem schopen ovlivnit, tohle zvládnou, ale na toto už moje síly nestačí.“ A potom je na místě říct: „Otče, já tě prosím, já potřebuji tvoji pomoc. Já udělám toto, v uvozovkách půjdu sbírat, ale vím, že mohu nasbírat, že mohu ovlivnit jenom část. To další už je na tobě. Já tě prosím, pomoz mi to, co mám k dispozici, ten dnešní den, prožít co nejlépe, a co se týče toho zítřka, tak to svěřuji do tvých rukou a očekávám od tebe tvoji pomoc.“

Setkání s Bohem a s člověkem v almužně, v modlitbě a v půstu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.03.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

POPELEČNÍ STŘEDA

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Jl 2,12-18](#); 2. čt. [Žalm 51](#); 3. čt. [2 Kor 5,20-6,2](#); evang. [Mt 6,1-6.16-18](#);

Bratři a sestry, začnu možná trochu netradičně, ale položím vám hádanku. Doufám, že tím nikoho nepohorším, pak se dostaneme k tomu, k čemu to chci přivést.

V jedné televizní soutěži kdysi byla otázka: Co udělá švec, když zjistí, že se mu kýve verpánek? Dokonce byly dané možnosti, jednu nohu podloží, jednu uřízne, anebo třetí možnost nic. Co udělá švec, když zjistí, že se mu kýve verpánek? No, správná odpověď je, že nic. Protože verpánek má tři nohy, a tak se nemůže kývat.

Ježíš tady předkládá, řekli bychom, právě tři takové pilíře. Předkládá je svým posluchačům a církev je předkládá, tyto pilíře našeho života, nám na začátku doby postní. To evangelium se čte častěji během liturgického roku, ale hlavně teda na začátku doby postní. A je to proto, že si máme nějakým způsobem znovu promyslet to, co děláme. Že věci, které nás obklopují, nás vedou k jakémusi stereotypu. Prostě to běží. Běží to a my o těch věcech příliš nepřemýšlíme a bereme je automaticky. Ježíš chce, aby jeho posluchači přestali být nějakými automatickými přijímateli toho, co každý den přináší, a církev to od nás očekává především tady v té době postní.

Prorok Joel vlastně vyjmenovává, řekli bychom, věci, které jsou zvláštní. Nařídte půst, svolujte shromáždění, shromážděte děti i kojence, ženich ať vyjde ze svého pokoje, nevěsta ze své ložnice, kněží a Hospodinovi učedníci ať pláčou mezi předsíní a oltářem. To všechno jsou činnosti, které jsou v tu chvíli nějak zvláštní. Ženich a nevěsta se mají především radovat, kněží mají Hospodina chválit, děkovat mu. Je to tedy jakési vykojení.

Ježíš žádá po svých posluchačích i po nás, abychom sami sebe nějakým způsobem trochu vykojili v této době, v té době postní a abychom právě víc nějakým způsobem dělali věci, které neděláme, nebo abychom o nich uvažovali.

„Almužna spojená s modlitbou a půstem.“ Tady tato trojice, kdy vprostřed je Bůh. Modlitba, vztah k Bohu. Ježíš ještě u všech těch tří činností říká: „Nezapomeňte také na to, jak to děláte. Ty činnosti jsou samy o sobě dobré, ale nezapomeňte je dělat dobře.“ Protože člověk je v jakémsi pokušení, pak tu myšlenku rozvíjí svatý Pavel v listu Efezanům, on to nazývá otroctví očí. A sice když se nikdo nedívá, tak věci dělám nějak, ale když vím, že se dívá nějaký člověk, tak že je často dělám lépe, anebo dokonce že toužíme po tom, aby to někdo viděl, aby si toho někdo všimnul. A potom už ty věci mohou být nějakým způsobem pokroucené. A Ježíš říká: „Právě dejte si na toto pozor, aby to bylo skutečně ryzí. To dobré, co chcete vykonat, vykonajte dobrým způsobem, od začátku až do konce.“

A teď se vraťme k těm třem jednotlivým věcem, nebo řekli bychom, činnostem nebo postojům. Dá se to vyjádřit poměrně širokou škálou pojmů.

Modlitba. Je asi z tohoto nejtěžší. Nejde o odříkávání něčeho, ale jde o to, že člověk věnuje svůj čas vztahu k Bohu. Ježíš o tom nemluví jako o nějaké volitelné věci. Nemluví o tom jako že je to pro někoho, ale říká: „Potřebujete to všichni.“ Protože jenom člověk si položí tu otázku: „Proč? Proč jsem tady?“ A jenom ve vztahu k Bohu může najít odpověď. Proč jsem tady, když můj život je konečný, když já jsem tak slabý, když tady jednou z této země odejdu, když se mi tolik věcí nedaří? V modlitbě se člověk, tvor, který je veskrze právě konečný, staví před někoho nekonečného. V té modlitbě se člověk otvírá, protože když je něco takhle konečného, tak je to taky uzavřené a bylo by ochotné to propadat depresi. Ale jestliže se člověk postaví před Boha, tak se to otvírá a všechno to, i ty neúspěchy, všechny ty slabosti, všechno to dostává nějaký smysl.

Almužna. Je tam schválně jmenována „almužna spojená s ...“ Almúžna reprezentuje vztah k druhému člověku, ochotu rozdělit se. Ale právě je to spojeno s tou modlitbou a tady s tím, protože tím se to dostává do vztahu k Stvořiteli.

Almužna a půst, to jsou nějaké činnosti. Při té almužně člověk dává. Dává něco mimo sebe. Kdežto při té modlitbě dává ze sebe. A to je mnohem těžší. Dát mimo sebe, to je jednodušší.

Půst. Ježíš tady, řekli bychom, jakýmsi způsobem kritizuje směr řecké filozofie, kterému se říkalo hédonismus, tedy to právě „užít si“. A Ježíš říká, jestliže je člověk přesycený, tak jeho smysly jsou otupené. Naopak v okamžiku, kdy člověk vnímá nebo prožívá, že mu něco chybí, tak jeho smysly jsou zbystřené a vnímá jinak. Ten půst je otázka toho, jak se stavím k věcem. Nejde jenom o jídlo. V době Pána Ježíše šlo o jídlo, především. Protože pro mnoho lidí to vlastně bylo i často těžko dosažitelné. Pro nás, kdy žijeme v době, kdy je všeho dost, tak ten půst od jídla není až tak třeba těžký. Ale může být mnohem těžší třeba půst od jiných vymožeností, které nám poskytuje naše civilizace. Půst od různých, jak se říká, komunikačních technologií, od různých sítí, které berou člověku kontakt člověka s člověkem. Od toho, že člověk stráví svůj čas u nějaké obrazovky, protože potom zapomene, že by ten čas mohl věnovat někomu jinému. Každá doba má své formy půstu a od nás Ježíš očekává, že do toho, jak se říká, půjdeme ne proto, že nám to někdo nařídil nebo že nás někdo nutí, ale protože chceme. Že nám to dává možnost podívat se na náš život jinak. Trochu se „vykojít“ a člověk si potom víc váží těch věcí, které má, váží si víc lidí, kteří jsou kolem mě, a získám jiný postoj k modlitbě.

Ježíš tady na konec, když mluví právě o tom, půstu, tak se dostává do právě kontroverze s předpisem, se starozákonním předpisem, který říkal, když na den smíření, na Yom Kipur, se měli postit, tak se neměli také umývat, neměli se vonět, neměli se jakkoliv zkrášlovat, a u mnoha lidí se stalo to, že to dávali právě najevo tou vnější formou a u toho jenom zůstalo. A Ježíš říká: „Ne. Nejde o to, kolik se toho zvládne do šířky, ale jde už o ten úmysl jít do hloubky.“

A tak, bratři a sestry, zkusme prožívat dobu postní tak, jako že každý den je naprosto originální, každý den nám byl dán jako velký dar a my máme každý den zažít tady tyto tři, řekli bychom, setkání, s Bohem a s člověkem, v almužně, v modlitbě, v půstu.

A je to opravdu vážné?

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

05.03.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 2,7-9; 3,1-7](#); 2. čtení [Řím 5,12-19](#); evangelium [Mt 4,1-11](#);

Bratři a sestry, dnes jsme slyšeli dva příběhy, které jsou myšlenkově, nebo řekli bychom opravdu i ideově naprosto protichůdné. V prvním čtení je to vyprávění o tom, jak se člověk pokusil, řečeno dnešní terminologií, ukrást Bohu jeho autorská práva. Jak člověk, který dostal něco a měl se o to starat, tu zahrada, to je symbolizováno tou zahradou, tak ten člověk se pokusil získat všechno. Pokusil se hrát si na pána, na tvůrce: „Jako Bůh budete poznávat, co je dobré a zlé.“ Ono to jde ještě trochu dál: „Jako Bůh budete určovat, co je dobré a zlé.“ To je to pokušení člověka. Člověk si tady v tomto příběhu vlastně hraje, hraje na stvořitele, a jak se zase dneska říká, nemá na to, protože je stvořenou bytostí.

V evangeliu jsme slyšeli o tom, jak zase ten, kdo je tvůrce, kdo je opravdu tím autorem, přichází, aby z této šlamastiky člověku pomohl. Jde naprosto protichůdně, protože se stává slabým, pocítí omezenost, nedokonalost. Vyhladoval. Když vyhladoval, stal se slabým. Jeho tělo, jeho smysly ho přestávaly poslouchat. Bylo to velmi obtížné. Dostat se do obtížné situace, no to je něco, čemu se chceme všichni vyhnout a říkáme si, každý to máme v hlavě, tohle, tohle bych nechtěl zažít, s tímhle bych se nechtěl, nechtěla setkat. Chceme být všichni silní, bez vady, všechno aby fungovalo, žádná slabost. A do tohoto vstupuje Ježíš, aby se nám v tom stal podobným a aby řekl: „Já jsem tě přišel zachránit.“

Církev nám toto předkládá zase na začátku doby postní, doby, kdy máme o těchto skutečnostech uvažovat. Kdy si máme přestat hrát a máme začít žít. Protože jsme slabí a nedokonalí, tak to musíme dělat opakovaně, a pořád je v nás taková vzadu myšlenka: „A je to opravdu vážné? Nakolik je to vážné, tady ta pobídka?“ Vždyť vidíme spoustu lidí, která se tomu doslova směje, spousta lidí to nebere vážně.

Tady tu otázku té vážnosti už řešil filozof Søren Kierkegaard, který žil v první polovině 19. století. Byl to Dán, žil v Kodani většinu svého života a nebyl to katolík, byl luterského vyznání. Tak on aby to vysvětlil v jednom svém díle, tak napsal takový příběh.

Do jedné dánské vesnice přijel cirkus. Postavili to šapitó na kraji vesnice a každý den chodil někdo z cirkusu zvat vesničany na odpolední nebo večerní představení. Vesničané chodili. Koneckonců bylo to vítané rozptýlení. Oni se bavili. Nebylo to nijak drahé, tak proč nejít? Byla to docela prima zábava, a jak říkám, změna. Až jednoho dne došlo v cirkusu k nehodě a začlo tam hořet. Ti artisté začali okamžitě hasit a ředitel cirkusu křičí na tyto artisty, říká: „Prosím vás, utíkejte někdo rychle do vesnice, ať nám přijdou pomoci, nebo se stane velké neštěstí.“

První, kdo poslechne, je klaun. Potíž vzniká v tom, že klaun už je namaskovaný. Už je nalíčený na vystoupení, a když doběhne do vesnice a křičí: „Hoří, pojdte hasit!“ tak oni říkají: „To je bezvadná reklama.“ A on říká: „Ne, to je pravda. Pojdte, opravdu na nic nečekejte, pojdte!“ A oni říkají: „Ten ředitel je fakt dobrej. To by nás nenapadlo takhle nás pozvat na představení.“

Klaun se takzvaně zapřísahá, prosí je a oni mu říkají: „Ne, ještě je chvíli čas. My přijdeme, až si tady vyřídíme to svoje.“ Klaun už neví, co by dělal, a tak začne plakat, a to je dostane úplně nejvíc, protože říká: „Fakt, on jak se do té role vložil, jak on to umí zahrát. To málokdo, klobouk dolů.“

Obdivují klaunův výkon do té doby, než příběhne někdo, kdo bydlí na kraji vesnice a křičí: „Opravdu hoří a hoří už i vesnice.“

Ten příběh končí tím, že shořel cirkus a shořela vesnice. A Kierkegaard říká (jsme v první polovině 19. století), že ten kdo mluví o Bohu, ten kdo mluví o evangeliu, si často připadá jako ten klaun, který už neví, co by řekl. A oni mu říkají: „Jo, je to dobrý, říkáš to dobře, dobře ses vložil do té role.“ Nebo říkají: „Až teda budeme mít náladu, až budeme mít čas.“

Žijeme v době, kdy právě náboženství se stalo takovou privátní záležitostí nebo je zde cítit ta snaha po té privatizaci. Chceme, aby to bylo, když my máme čas, když my máme náladu, když nám se to hodí. Ale v tom příběhu je ta objektivní skutečnost. Jednak tedy přichází ta zvěst, ta je symbolizovaná tím, že tam přijíždí někdo a něco říká, a potom je ta objektivní potíž, kdy teda to hoří. Chce tím filozof říct, že ty objektivní situace nám nebudou vždy příznivé a že my musíme využít ten čas, který je nám dán, a neříkat si: „Však mám času dost, však ono je to všechno jedno.“

Bratři a sestry, první polovina dvacátého století, nebo téměř u nás i konec dvacátého století, to bylo postavené, že byla zašlapána práva člověka. A teď zas se mluví o tom, že člověk má právě práva. Je to takzvaná doba subjektu. Nesmíme zapomenout na to, že člověk má práva, ale také má povinnosti a má odpovědnost. A má také schopnosti. A církev nám dnes říká: „Ty schopnosti, které jsi, člověče, dostal, tak je využívej a dívej se dobře na to, co se děje kolem tebe a nepodceňuj to. Protože ta doba příhodná, ta doba spásy nemusí být vždycky, nemusí to být vždycky tobě příhodné. Ale abys obstál i v těch chvílích, které jsou obtížné, kdy je to těžké, tak je důležité, abys byl připravený.“ K tomu má přispět i letošní doba postní.

Kéž ji tedy s Boží pomocí prožijeme co nejlépe.

Abrám se stal požehnáním pro svůj příklad ochoty

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

12.03.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Gn 12,1-4a](#); ž. [Žl 33](#); 2. čt. [2 Tim 1, 8b-10](#); evang. [Mt 17,1-9](#);

Bratři a sestry, apoštolové se v dnešním evangeliu vydali na cestu, která se vlastně dala zvládnout nahoru i dolů během jednoho dne. Když bychom přijali sdělení tradice, že tato scéna se odehrála na hoře, která se nazývá Tábor, tak jsou to nějaké tři hodiny velmi svižné chůze nahoru, dolů asi teda o něco méně.

Kdežto Abrám se vydává na cestu, která mu zabrala se všemi těmi stády několik měsíců, a hlavně tedy on už se nevrátil tam, odkud vyšel. Abrám je obrazem, řekli bychom, životní cesty, kdy člověk opouští nějaké jistoty. Opouští věci, které nejsou úplně špatné, aby získal věci lepší. Někaké jistoty zanechává nebo spíš opouští a vydává se na cestu víry. Proto je nazýván praotcem víry.

Nebyl žádný superman, žádný superčlověk nebo nadčlověk. I on měl svoje pochybnosti, i on měl svoje těžké chvíle. A právě tady pro toto je nám vzorem, je nám příkladem, jak se zachovat.

Ale vezměme to nějak popořádku. Kdy a kde žil. Nedokážeme říct úplně přesně kdy. Nějakých plus mínus 1800 let před narozením Pána Ježíše. Ta rodina žila v městě Ur, odkud jeho otec Terach vzal tu rodinu a přestěhovali se více na sever do města, do místa, které se jmenuje Cháran. Zřejmě kvůli nějakým politickým nepokojům, kvůli nějaké válce, která hrozila v tom Uru. A tady víceméně prožil Abrám svůj život. On už byl starý, když uslyšel ten hlas, že se má stěhovat.

Jak prožil svůj život tady v tom Cháranu? Byl to člověk, který se, my bychom dnes řekli, angažoval. Je to podle toho jména. Abrám znamená „otec je povýšený“. Potom dostane jméno Abrahám, které znamená „otec mnohých“, mnohých národů. „Otec je povýšený“ neznamena, že otec by byl náfuca nebo něco takového, ale že je vyvýšený, význačný. Že k němu chodili pro rady. Že tedy je to někdo, že on pochází z rodu, který je význačný, a že si zaslouží, aby se mu věnovala pozornost, aby věnovali pozornost tomu, co Abrám říká.

Stejně tak jeho manželka, kterou známe pod jménem Sára, měla původně jméno Sárar, což znamená kněžna, anebo také kněžka.

V místech, kde oni žili, byl uctíván měsíc, hvězdná obloha a božstva s tím spojená. Vůbec oni počítali svůj kalendář podle měsíce a byli naplněni obdivem k tomu, jak je hvězdná obloha uspořádána a jak to tam všechno funguje. Neměli bychom tím nějak pohrdat nebo říkat si, že to je nějak primitivní nebo takhle. Vlastně i daleko později filozofové, třeba filozof Imanuel Kant, říká, co ho naplňuje úžasem – hvězdné nebe nade mnou. Každý, kdo se dívá na hvězdy, nemá na mysli, že jenom se třeba podívá a jde pryč, ale když se podívá i třeba nějakým jednoduchým dalekohledem, zůstane na tom místě a podívá se za hodinu, tak zjistí, že ta obloha vypadá úplně jinak.

Abrám se nespokojil s tím, že viděl ty hvězdy, ale on hledal toho, kdo je za tím. Kdo je vlastně původcem, kdo je tvůrcem tady tohoto všeho. Můžeme říct, že dřív, než se vydaly na cestu jeho nohy, tak se vydala na cestu jeho hlava. Že on napřed o těch věcech uvažoval, a potom byl schopen slyšet Boží hlas. Boží hlas, který je pro něho těžký. „Vyjdi ze své země, ze svého příbuzenstva a ze svého otcovského domu.“ To je to opuštění těch jistot.

Můžeme říci: „Byl kočovník. Kočoval podle toho, kde byla voda, kde byla tráva. Žil ve stanu.“ Ale to byla jeho jistota. On znal ta místa. Měl nechat všechno, co tam bylo. Ze své země. Odejdi ze svých kořenů. Odejdi ze svého příbuzenstva, tam kde jsou ti, na které se můžeš obrátit, když budeš potřebovat pomoc. Odejdi o těch, se kterými slavíš svátky. Odejdi od těch, se kterými se raduješ, anebo když na to přijde, odejdi od těch, kteří s tebou sdílí svůj smutek. To vůbec nebylo jednoduché. A ze „svého otcovského domu“. Tím se nemyslí příbuzní, ale tím se myslí náboženství. Protože po otci ty děti dědily majetek, ale také názory a náboženství.

Tedy to všechno tady nechej. Nešlo jenom o to: „Přestěhuj se do země, kterou ti ukážu,“ ale šlo o to změnit celý ten způsob života, zase především to v jeho hlavě.

Známe velmi často příklady, kdy nějaký člověk v životě něco pokazí, třeba se dostane do vězení, nebo cokoliv pokazí, a pak si řekne, když pomine třeba ten trest: „Tak já se přestěhuju někam, kde mně nikdo nezná a já začnu znovu, samozřejmě lépe.“ Většinou neuplyne dlouhá časová lhůta, a ten člověk je úplně ve stejné šlamastice, v jaké byl předtím. Proč? No, protože není důležité to místo, ale důležití jsme my. Každý si s sebou na to místo, kde jsme, nese svoje klady, ale taky svoje záporny. Neseme si tam svoje limity, svoje omezení, svoje špatné sklony, svoje chyby. A jestliže si člověk neřekne: „Tak tohle a tohle se chci varovat,“ tak je jedno, na jakém bude místě, a dostane se do problémů, které se budou pořád opakovat.

Abrám má tedy nechat to všechno stát a má odejít opravdu jako čistý. Můžeme říci svým způsobem prázdný, aby ho Bůh mohl naplnit. Má být ochotný udělat tady tuto změnu. Není to změna vůbec jednoduchá a Abrám bude hledat. Jak jsem říkal, on to nebyl žádný superman. Jedna ze skutečností, která mu pomohla opustit to místo, bylo to, že neměl děti. Protože měl sice majetek, ale neměl komu to dát. Byl sice starý, tak si mohl říct: „Tak já tady dožiju. Ale to bude konec. To bude konec, nemám komu to předat. Zdědí to nějaký vzdálený příbuzný.“ Nemám syna, nemám dědice, což bylo chápáno jako velký problém a velké neštěstí.

Takže když mu Hospodin slibuje zemi a dědice, je to velká pobídka pro to, aby šel. A on teda musí vážít, co tedy. Rozhodne se a vydá se na cestu. Pochybnosti se dostaví mnohem později, až bude žít syn, až bude žít dědic. Když bude mít obětovat Izáka, tak potom pro něho nastane ta těžká chvíle. Svým způsobem ještě mnohem těžší, než tady v tuto chvíli, kdy má odejít ze země, kde žil.

On nevěděl, kam jde. Na to nesmíme zapomenout. „Odstěhuj se do země, kterou ti ukážu.“ On v tom nemá jasno. Po několika měsících došli do Egypta. Prošli tou zemí Kanaán a šli dál. Vůbec je nenapadlo, že tam by měli zůstat. Došli do

Egypta a tam se dostali do další, řekli bychom, takové svízelné situace, kdy Abrám ze strachu před faraónem řekne, že je bratr své manželky Sáráj, aby ho faraón nenechal zabít.

Když se to celé nějakým způsobem, jak se říká, prolátne, tak v podstatě utíkají, a teprve na druhý pokus, když přijdou do té země Kanaán, tak pozná, že to je ta země, kterou mu Bůh slíbil. Do konce života z té země má pouze maličký kousek. Kousek lesa, kterému se říká Doubrava, to místo se jmenuje Mamre, a to mu prodali ti místní, aby tam mohl zřídit místo, kam bude pohřbívat svoji rodinu. Jinak mu neprodali vůbec nic a nechtěli ho tam.

A přes toto všechno on tam zůstal a Písmo říká: „V tobě budou požehnána všechna pokolení země. Ty se staneš požehnáním.“ Proč se stal požehnáním? No, pro ten příklad. Pro ten příklad té ochoty vydat se na cestu, ať už v těch myšlenkách, nebo potom svýma nohama. Pro to hledání, pro tu důvěru ve chvíli, kdy měl obětovat Izáka, protože vytrval v dobrém až právě do konce. Protože odsud neutekl.

Bratři a sestry, víra Abraháмова je víra, která je taková praktická. Je to víra, na kterou se můžeme dívat a ze které můžeme brát příklad. A vzpomeňme si na něho, kdykoliv budeme zápasit o svou víru, kdykoliv nám něco nebude jasné, kdykoliv ve víře budeme něco hledat, a uvědomme si, že ten, kdo stál na začátku, to neměl o nic snadnější, než to máme my. A v jeho příkladu hledejme posilu a inspiraci.

Pramen vody, který tryská do života věčného

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

19.03.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

3. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Ex 17,3-7](#); ž. [Žl 95](#); 2. čt. [Řim 5,1-2.5-8](#); evang. [Jan 4,5-42](#).

Bratři a sestry, slyšeli jsme poměrně dlouhé vyprávění o setkání Ježíše a samařské ženy u studny. Příští neděli uslyšíme víceméně stejně dlouhé vyprávění o uzdravení slepého, a za čtrnáct dnů uslyšíme vyprávění o vzkříšení Lazara. Všechny tyto texty církev od prvních dnů své existence používá a používala k vyučování těch, kteří se připravují na křest, tedy katechumenů. Jsou to texty, které mají velkou výpovědní hodnotu. Ten dnešní text, to je opravdu rozmluva, katecheze, vyučování. Ty další, co uslyšíme, tam je i děj.

V tom dnešním a i v tom příběhu z příští neděle hraje důležitou roli voda. Když se podíváme vůbec i na stránky Starého zákona, tak zjistíme, že v každém tom příběhu hraje voda velmi důležitou roli. Když zůstaneme u Janova evangelia, tak po tom, jak skončí Prolog, tedy ten úvod, tak následuje pasáž o křtu Ježíše Krista od Jana Křtitele. Je tam voda. V druhé kapitole je vyprávění o svatbě v Káni Galilejské, kde Ježíš jako svůj první zázrak proměňuje vodu ve víno. Tedy něco dobrého mění v něco ještě lepšího. Ve třetí kapitole se setkáváme s Nikodémem, který přichází v noci, aby mluvil s Ježíšem. Tam se nemluví přímo o vodě, ale dojdeme k tomu, že i tam je voda zmíněna v obrazném slova smyslu. A ve čtvrté kapitole, jak jsme to slyšeli dnes, Ježíš přichází na území Samaritánů a očekává samařskou ženu, jejíž jméno neznáme, která přichází, aby načerpala vodu.

Ten příběh by se dal rozdělit do jednotlivých, řekněme, podkapitol, takových epizod, které na sebe navazují. Vždycky, řekli bychom, konec jedné té epizody, je začátek další. Celý ten text se tak jako proplétá, někdy se v tom i dost těžko orientujeme. Ten text je možné chápat v několika významech. Vždycky v tom významu praktickém, třeba když ta žena mu říká: „Kde máš to vědro?“ nebo takhle, nebo že ta studna je hluboká, ale vždycky i v tom významu symbolickém. Je to jednak proto, aby každý člověk tam našel to svoje, to co ho osloví, ale také je to jaksi zapletené a propojené takhle dohromady, protože takhle často zapletený, zamíchaný a propojený je náš život. Náš život není rozškátulovaný a oddělený, ale jeden den přechází do druhého, jedna událost navazuje na druhou.

Když se zastavíme vůbec u té skutečnosti, jak jsme tady slyšeli: „Ježíš přišel k samařskému městu zvanému Sychar.“ Originál toho textu by se dal také číst, že Ježíš musel projít územím Samaritánů, Samařanů. Když se podíváme na mapu, zjistíme, že by nemusel, že to mohl obejít. Samařsko je území, které bylo vklíněno mezi Galileu a Judsko. Byli to lidé, které tam nastěhovali asyrští králové, takže to nebyli Izraelité, a pokud šlo o náboženství, tak to byla taková, řekli bychom, jakási směs různých pohanských názorů a částečně tedy názorů, které přijali od Izraelitů. Ale bylo to zase i svébytné náboženství. A tedy nestýkali se, neměli se rádi.

Ježíš tam přichází. Přichází na místo, které je známé ze Starého zákona a přichází tam v poledne. Jan to zmiňuje ze dvou důvodů. Jednak pro vodu všichni chodili ráno nebo v podvečer. Jednak proto, že ta voda je těžká, tak aby ji nenesli ve velkém vedru, a jednak šlo také o to, aby se ta voda neohřála nebo aby se ohřála co nejméně. Chtěli ji mít chladnou, když ji donesou domů.

Tedy v poledne víceméně byl reálný předpoklad, že u studny nikdo nebude. Proto tam přichází ta žena. Protože nechce nikoho potkat. Život té ženy je velmi zamotaný. Svatý Jan to tady nějakým způsobem nerozpítává. On se potom soustředí na to podstatné, na odpuštění. Ale ona je v situaci, kdy nechce nikoho potkat, nechce se s nikým vidět. Ona Ježíše nehledá. Zacheus třeba Ježíše chtěl aspoň vidět, ona ho nechce ani vidět. A proto Ježíš jí jde naproti, aniž ona to vlastně ještě ví.

Učedníci jdou pryč, takže je to chvíle, která se dá označit jako taková soukromá, nikdo je neruší a on má pro tuto ženu čas. Napřed to vypadá, že budou do sebe, tak jaksi, řekli bychom, špičkovat. „Ty, Žid, se baviš se mnou, Samaritánkou? Nemáš vědro, nemáš vodu, studna je hluboká.“ Ona sděluje skutečnost, že ta studna má metry, ale ona, aniž si to uvědomuje, právě sděluje a připomíná všechny ty historické vrstvy, všechny ty příběhy Starého zákona, které se odehrály u studny. Studnu někdo vybudoval a měl právo rozhodnout, kdo komu dovolí z té studny pít, a komu naopak ne. Ze začátku se s tou vodou neobchodovalo, neplatilo se za ni, ta byla zadarmo, ale on mohl určit, koho k té studni pustí, a koho ne.

Víme, že u studny se seznámili právě Jákob a jeho manželka Ráchel. U studny se setkal Mojžíš se svou budoucí manželkou Siporou. Vodu žádali Izraelité, když vyšli z Egypta. To všechno jsou příběhy toho národa, které jsou spojené s vodou, tedy s něčím, co je potřeba k životu v tom fyzickém slova smyslu.

A potom židovští rabíni chápou studnu jako zdroj inspirace, jako zdroj poučení pro život duchovní. Proto jsem mluvil o tom, že ve třetí kapitole, když přichází znalec zákona Nikodém, tak vlastně je tam také řeč o jakémsi zdroji. Ne přímo, že by seděli u studny, ale rabíni chápou studnu jako zdroj duchovního života. A říkájí: „Ta studna je zdrojem,“ tedy možností, jak čerpat. A druhé straně ten zdroj je potřeba chránit. Oni se velmi báli, aby do studny nepadlo něco, co tam nepatří. Třeba nějaké zvíře, které by mělo žízeň, aby nespadlo do studny a neutopilo se, a tím pádem by ta studna byla znečištěna a znehodnocena. Proto studnu zakrývali, nejčastěji nějakým velkým kamenem, těžkým kamenem, aby to zvíře ten kámen neodtlačilo. A ti rabíni říkají, ta námaha k tomu, aby člověk odstranil ten kámen, aby se dostal k tomu zdroji, to je právě to, co člověk má vykonat.

Bůh nabízí, je tady ten pramen, ten zdroj. Na nás je, abychom se k němu dobrali, abychom si dali tu námahu dojít k němu, odstranit ty překážky, abychom z tohoto pramene mohli čerpat. Často to totiž bylo tak, že ten kámen byl tak velký, že ho jeden člověk sám neodstranil a musel čekat, až se sejde právě třeba víc lidí. To byla i situace Sipory a jejích sester, které nedokázaly kámen odstranit. A právě měly velkou radost, že přišel Mojžíš a že ten kámen odstranil a ony napojily svoje stáda tak brzo, že přišly dříve domů a jejich otec Jitro se divil, že jsou doma tak časně, že to zvládly tak rychle.

Takže tedy od nás se očekává to, že budeme čerpat. Ta žena, aniž si to uvědomuje, tak čerpá. Co potřebuje nejvíc? Ježíš říká: „Já ti nabízím vodu, pramen vody, který tryská do života věčného. Ona se domnívá v tuto chvíli, že to bude nějaký lektvar, že to bude něco, řekli bychom, v rovině nějakého zaklínání nebo něco takového. Ale Ježíš jí nabízí odpuštění. Ježíš jí nabízí to, že bude moct udělat tlustou čáru za svými minulými chybami a bude moct začít znovu. To je ta voda, která tryská do toho života věčného.

A potom to pokračuje. Protože ta žena si na nic nehraje, ona přijímá právě tady tu Ježíšovu nabídku a je velmi upřímná. A víme, že Ježíš často zakazuje třeba uzdraveným lidem, aby o tom mluvili, aby neříkali, kdo je, ale této ženě dává volnost. Nezakazuje jí to a nechává to na ní. Ona tam nechává džbán na znamení toho, že se vrátí, protože ten džbán byl naprosto nepostradatelný pro pozemskou existenci. A ona tím říká: „Já vím, Ježíši, že tebe potřebuji pro ten duchovní život, a proto se k tobě vrátím.“ A ona sama přijímá misi ke svým spoluobčanům.

Jít domů a říkat něco těm, kteří znají moje chyby, to je hodně těžký úkol. Ježíšovi učedníci, těch dvanáct, nebo potom i těch sedmdesát dva, jsou posláni k cizím lidem. Nejdou domů. Tato žena jde domů. Ona sama si uložila tu nejtěžší misi svého života. Neříká: „Viděla jsem někoho úžasného, slyšela jsem někoho, kdo krásně mluví,“ ale ona podává svědectví: „Řekl mně všechno, co jsem udělala.“ A teď je tam: „Snad je to Mesiáš?“ Tam je otazník. Ona jim to nevnucuje, ale nabízí a říká: „Pojďte se podívat tak, jak jsem se šla podívat já, a potom se sami rozhodněte.

A celé to končí tím, že Ježíš zůstává. Znovu připomínám, Židé se se Samaritány nestýkali, a Ježíš zůstává. Cílem Ježíšovy mise je setkat se s člověkem. Jakým? V tuto chvíli on oslovuje cizinku jiného vyznání a ženu, což v té době bylo něco naprosto neobvyklého a nečekaného. Ježíš oslovuje každého z nás. Ježíš nemá žádné předsudky. Nabízí nám vodu tryskající do života věčného, což je jeho odpuštění, a chce u nás zůstat. Ale čeká na naše pozvání.

Bratři a sestry, příběh Ježíše a samařské ženy se opakuje v každém z nás. Nabídněme i my Ježíšovi naše pozvání a řekněme mu. „Prosím tě, zůstaň u mě.“

Jdi, umyj se

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.03.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

4. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čt. [1 Sam 16,1b.6-7.10-13a](#); ž. [Žl 23](#); 2. čt. [Ef 5,8-14](#); evang. [Jan 9,1-41](#);

Bratři a sestry, v Písmu svatém nebo, řekněme, v evangeliích nacházíme spoustu postav. Některé z nich jsou nám sympatické, k některým vyloženě cítíme antipatii, o některých si říkáme: „Tak to bych chtěl být já, takhle bych se chtěl zachovat,“ zase naopak ty druhé jsou pro nás takovým varováním.

A co ta postava dnešního slepce? Kam bychom ji zařadili? Je to jeden z mnoha, jeden, který se tam dostal nějakým omylem? Kdepak. Tomuto člověku se podobáme. To jsme my. Když bychom se měli někam zařadit, tak právě na toto místo.

Máme si tady v tuto chvíli znovu uvědomit, že naše víra je ze slyšení, ze slova. Ne z obrazu, ale pro slovo, které k nám nějakým způsobem doputovalo. Je jedno, jestli to slovo bylo řečeno, anebo jestli to slovo bylo napsáno. To už je víceméně jedno.

Jsme na tom jako tento člověk: „Jdi, umyj se.“ Slovo. On má jít někam, kde to ani vlastně nezná. Musíme si uvědomit, že to nikdy neviděl. Není to člověk, který by přišel o zrak někdy při nějakém úraze nebo vinou nějaké nemoci. Od narození neviděl. On neví, co to znamená vidět, ale ví, co to znamená věřit. Ježíš ho posílá. Ono to znamená, že bude potřebovat pomoc druhých, aby ho tam dovedli, ale udělá to.

Bratři a sestry, když se nám bude někdy zdát, že ta naše víra je nějak málo podepřená, že máme málo jistot nebo že bychom potřebovali víc nějakých důkazů nebo, já nevím, jak to pojmenovat, vzpomeňme tady na tohoto člověka a na to, co mu říká Ježíš, a na to, že on to vykoná a bohatě, bohatě se mu to vrátilo.

Nepochybujme tady o tom, že i naše víra nás vede. Jenom udělejme to, co Ježíš od nás žádá, a to ostatní už potom nechme na něm.

Ať je tedy ten uzdravený slepý, nebo, řekli bychom, poslušný slepý i pro nás zdrojem ve víře, protože ta jeho víra ho dovedla k tomu, že tedy potom viděl.

Tvůj bratr vstane

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.04.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle postní

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Ez 37,12-14](#); ž. [Žl 130](#); 2. čt. [Řím 8,8-11](#); evang. [Jan 11,1-45](#);

Bratři a sestry, příběh o vzkříšení Lazara je sám o sobě tak pádny, že se k tomu těžko něco dodává. Možná to tak na první pohled nevypadá, ale na tento text se velmi těžko káže. Kdybychom ho chtěli rozebírat verš za veršem, tak bychom tady byli velmi dlouho. A z druhé strany právě hrozí to, že ta zvěst bude nějakým způsobem naředená, že se ztratí ta váha, ta důležitost toho textu, ten zásadní význam. Tak se zkusíme zastavit jenom u několika bodů, které by mohly obohatit duchovní život, věřím tomu, že každého z nás.

Začíná to tím, že evangelista Jan nám řekne jméno toho nemocného. Už to je výjimečné. Ze všech uzdravených nebo i vzkříšených (u Jairovy dcery víme, že známe jméno otce, ale neznáme jméno té dívky), tak víme jenom jméno Lazarovo, a to jméno znamená „Bůh pomůže“.

Lazar bydlí v městečku, které se jmenuje Betánie, česky Dům utiskovaného, toho kdo je utiskovaný. Nemusíme myslet hned na útisk člověka člověkem, ale třeba že je utiskovaný nějakou nemocí, nějakým způsobem něco ho trápí, něco drtí tady tohoto člověka. A oba ty názvy jsou takzvaně vyznavačské. Mluví na jedné straně o té nouzi člověka, na druhé straně o pomoci Boží.

Ale taky ten příběh, a Jan si s tím dává tu práci, vypráví o tom, jak Bůh zasahuje. V tomto na tom začátku to prožíváme každý z nás, trůfám si říct, že skoro každý den.

Posílají vzkaz: „Je nemocen ten, kterého miluješ.“ A znovu Jan zdůrazňuje: „Ježíš je měl rád, a proto zůstal ještě dva dny na místě.“ My taky posíláme vzkazy: „Pane Bože, já potřebuji tvoji pomoc. Pane Bože, prosím tě.“ A potom taky posíláme další vzkaz: „A kde jsi? Ty jsi na jiném místě, než já tě potřebuji. Ty jsi v nějakém jiném čase, než který prožívám já.“

Ono to vypadá na první pohled velmi necitelně, ale svatý Jan právě dvakrát zdůrazňuje tu Ježíšovu lásku k Lazarovi a k jeho sestřím, aby vysvětlil, proč Ježíš čeká. Kdyby šel okamžitě, tak podle toho počítání by zřejmě přišel dva dni po Lazarově smrti. Ale i kdyby to stihl, co by udělal? No, uzdravil by ho. Uzdravil by ho a Lazar by se zařadil do té velké skupiny několika stovek, možná i tisíce uzdravených lidí. A byl by to dar. Ježíš by vrátil Lazarovi zdraví, dar zdraví by dostal. Ale Ježíš mu chce dát ještě větší dar, dar života. Sice bude to zase na této zemi a bude to nějak časově omezeno, ale bude to dar života. A aby Ježíš tento dar mohl dát, musí nastat určité podmínky.

Dárce ví, kdy je dobré dát dar. Rodiče vědí, kdy je dobré dát dar svému dítěti – k narozeninám, k Vánocům, kdykoliv. A takhle to ví Bůh s námi. Akorát my na to zapomínáme.

Ježíš potom, když přijde, tak říká tu větu: „Tvůj bratr vstane.“ A v tu chvíli se Marta domnívá, že Ježíš přichází poskytnout útěchu, kterou poskytli všichni ti ostatní, kteří tam byli. Je to útěcha, která je, co si budeme povídat, slabá, protože ta útěcha toho mnoho nezmění. V té útěše dáme najevo třeba tomu člověku: „Jsem ti nablízku. Můžeš mně zavolat, můžeš přijít.“ Ale nic nezmění s tou skutečností. Tady to vyprávění o vzkříšení Lazara je především vyprávění o moci, kterou má Ježíš, a o tom, proč Ježíš přišel.

„Já jsem vzkříšení a život.“ Takhle začíná vlastně ve Starém zákoně vysvobození z Egypta, kdy Bůh říká Mojžíšovi: „Já jsem. Já jsem, který jsem.“ Ježíš tady v tomto pokračuje, a když se ho velekněz potom na Zelený čtvrtek v noci zeptá: „Jsi-li syn Požehnaného?“ „Já jsem.“ Ještě to zkrátí na to minimum, na to podstatné. Zkrátí to na to nejdůležitější.

Tady ten příběh vypráví o tom, že Ježíš nepřišel, aby nás vysvobodil od smrti. Ta sem přišla následkem dědičného hříchu. Ale Ježíš přišel, aby se nás ujal ve smrti. Aby ta smrt nebyla zánikem, ale aby byla přechodem do života věčného. On přišel, aby nám řekl: „Já tě budu čekat.“ Toto Ježíš vysvětluje nejdříve apoštolům, a potom i oběma sestřím jednotlivě. Proč třikrát? Exegeté říkají: „No, protože Ježíš má čas pro každého.“ On není takový, že by řekl: „Já už jsem to říkal. Někde si to najdi, nastuduj si to.“ Ale má pro ně čas. Pro Ježíše je každý důležitý a Ježíš se necítí být zdržován, ale naopak je rád, když ho bereme vážně a když ho posloucháme. Když Ježíš tedy přichází a říká: „Dávám ti tuto nabídku, aby ses se mnou setkal ve smrti,“ tak to taky musí dokázat.

Ještě bych se kousíček vrátil. Tomáš říká: „Pojďme, ať zemřeme s ním.“ Je to v protikladu k tomu, co uslyšíme příští neděli, kdy Petr říká: „Kdyby všichni, já vytrvám, kdyby všichni, já za tebe zemřu.“ Za Ježíše nikdo umírat nemusí, on to nepotřebuje. My potřebujeme, aby on umřel za nás, ale to: pojďme, ať zemřeme s ním. On tady Tomáš myslí na mučednickou smrt. Ale zase nejde jenom o mučednickou smrt. Jde o to, abychom my žili a umírali s Ježíšem. To je i výzva pro nás, protože potom smrt přestává být trestem, ale je tím přechodem.

Když tedy Ježíš toto vysvětlí, tak to pak musí dokázat, a proto tedy nechává odstranit kámen. To, co se tam stalo, dalo Ježíšovi velkou námahu. Porazit Zlo, porazit smrt není vůbec jednoduché. Ten český překlad říká, že byl hluboce dojat a že se zachvěl. Originál říká, že z Ježíše vyšel takový jako úpěnlivý sten. Ono se to těžko překládá, ale svatému Janovi šlo o to právě, aby ukázal, že Ježíš nebyl někdo, kdo se pohyboval deset centimetrů nad zemí a všechno řešil elegantně a s takovou nějakou jako grácií a že se ho to netýkalo. Ježíš je Boží Syn, pravý Bůh, ale taky pravý člověk. To znamená, že tady ta naše nouze, to zlo, které nás tak drtí, i jeho se dotýkalo, a on s tím zápasil. Ale on je ten, který má sílu k tomu, aby ho přemohl.

Ježíš vyzývá k tomu, aby odstranili kámen. Je tam ta zmínka o tom čtvrtém dnu. Čtvrtek je číslo pozemské dokonalosti, ale také dokončenosti. Tedy když už něco trvá čtvrtý den a déle, tak už to není možné změnit. A Ježíš tady tím svým jednáním říká: „Já jsem přišel, abych změnil to, co vy změnit nemůžete. Abych vám pomohl změnit to, na co vy netlačíte.“ Ale samozřejmě se jedná o změnu k lepšímu.

Je tam zmíněno, když mu vlastně říká Marta: „Už zapáchá.“ Na začátku toho vyprávění svatý Jan mluvil o tom, jak Marie pomazala Ježíšovi nohy vonnou mastí. Tady teď musíme udělat závorku. Těch pomazání bylo vícero. Jméno Marie je u Izraelitů velmi oblíbené, protože se tak jmenovala Mojžíšova sestra, která dávala pozor, co se stane s tím košíkem a co bude s jejím mladším bratrem. A právě pro tuto péči, pro tuto starostlivost to jméno je velmi oblíbené dodneška, a proto těch Marií v Písmu svatém je celá řada. Ne všechny dokážeme zařadit úplně přesně, kdo je s kým příbuzný a takhle, ale dokážeme rozlišit jednotlivé události.

Pro nás nejnámější je pomazání, které se stalo v domě farizeje Šimona, kde přišla žena, která byla veřejnou hříšnicí, a pomazala Ježíšovi nohy proto, aby prosila za odpuštění svým hříchů. Jméno té ženy neznáme, ale víme určitě, že to nebyla Marie z Magdaly.

A tady se jedná o jiné pomazání, právě v té Betánii, které skutečně jiná Marie, ne proto, aby žádala odpuštění, ale aby tím vyznala to, že věří v to, že Ježíš je Boží Syn. Protože v té době už farizejové vypsalí odměnu na dopadení Ježíše a zdůvodnili to tím, že se vydává za Božího Syna, že předstírá, že je Boží Syn. A tato Marie, sestra Lazarova, vyznává to, že ona věří, vyznává svoji osobní víru a dává najevo veřejně, co si myslí o tom, co ti farizejové pořádají a na koho vypisují tu odměnu.

Takže dobro je srovnáno nebo symbolizováno tou vůní, zlo, smrt je symbolizováno tím zápachem nebo nějakou nelibou vůní. A ten zápach je uzavřený za tím kamenem. Co je za tím kamenem? Marta se bojí, co je za tím kamenem: „Neotvírejte ho.“ I my se bojíme a nechceme spoustu věcí takzvaně otvírat. Co je za zavřenými dveřmi? Vždycky se bojíme, vždycky je v nás ta nejistota.

Izraelité dávali kameny na hroby, ale dávali je třeba taky na studny. O tom jsme se už bavili, aby do té studny nespadlo zvíře, aby tu vodu nějakým způsobem neznečistilo, nepokazilo a tak. Čili ten kámen je primárně ochrana, ochrana života. A toto Ježíš chce. Aby ten kámen, který je na hrobu Lazarově a v tuto chvíli zatím ještě symbolizuje strach, obavy, aby se stal dveřmi, bránou k životu, jako třeba k té vodě, a vůbec k životu v plnosti.

A oni tedy nakonec poslechnou a Ježíš zavolá Lazara ven. Lazar vyjde omotan. Podobá se takové housence nebo kukle. Spíš housence, která se zakuklí. Když bude vzkříšen Ježíš, plátna, rouška už zůstanou v hrobě, protože Ježíš je nepotřebuje. Už je nebude potřebovat. Lazar se vrací do své pozemské existence, a tak toto potřebuje. Lazar je ale předobrazem Ježíše Krista, to co se stalo tady v Betánii, je předobrazem toho, co se za nějakou dobu stane o Velikonocích přímo v Jeruzalémě.

Bratři a sestry, je to příběh o Ježíši Kristu a o Lazarovi, ale je to příběh o Ježíši Kristu a o nás. O tom, že Bůh i nám chce dát dary daleko větší, než my prosíme, než žádáme, ale že on ví, kdy je ta správná doba, ten správný okamžik. I nám chce Ježíš, Boží Syn, dát život. Nechce obnovit náš život na této zemi, ale chce nám dát život věčný. Chce, aby ten kámen nebo ty dveře, aby nás neděsilo to, co je za nimi, ale abychom věděli, že On tam na nás čeká.

Přiblížit k ústům

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

13.04.2017

ZELENÝ ČTVRTEK

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Ex 12,1-8.11-14](#); ž. [Žl 116](#); 2. čt. [1 Kor 11,23-26](#); evang. [Jan 13,1-15](#);

Bratři a sestry, v okamžiku, kdy něco slavíme, tak máme tendenci dívat se dozadu, vzpomínat na něco, co se stalo. Ale Velikonoce ve Starém zákoně i v Novém zákoně, to jsou svátky, kdy se sice díváme dozadu, ale především jsou to svátky, které nás mají nasměrovat dopředu. Mojžíš říká Izraelitům: „Tento měsíc pro vás bude prvním měsícem v roce. Bude to nový začátek.“ Ježíš říká: „Toto bude nová smlouva.“ Vzpomínáme proto, abychom oživil, upevnili svoji víru, abychom načerpali z toho pokladu, co se stalo, a abychom to oživil v našem životě, abychom když na to přijde a bude to potřeba, abychom z toho vzali a dokázali z toho žít.

Z čeho tedy máme žít? Z čeho máme brát? Slavnost paschy je velmi stará. Dokonce Izraelité ji slavili ještě v momentě, než přišli do Egypta. Byl to takový přirozený svátek. Na jaře začínala pastevecká sezóna a oni z míst, kde zimovali, vyráželi tam, kde byla voda a kde byla tráva. Často ty cesty byly nebezpečné, ať už co se týče dravých zvířat, nepřátelských lidí a vůbec situací, které nedokázali odhadnout. A tak než se vydali tady na tu půlroční cestu, tak prosili. Prosili Boha o pomoc, o požehnání.

Při té slavnosti pojídali beránka a tancovali. Byla to slavnost, která trvala jednu noc při jarním úplňku. Tancovali a krok toho tance se nazývá pascha. Ono se to může přeložit jako kulhání, jako přejít, Izraelité to překládají jako přeskočení, už v tom smyslu, že anděl zhoubce přeskočil domy Izraelitů v Egyptě.

Pojídali beránka, celého. Celý beránek měl symbolizovat ochotu, schopnost držet spolu. Zapomenout na nějaká lidská přání, zapomenout na nějaké svoje lidské cíle, a aby ta rodina, kmen, klan, aby drželi pohromadě. Protože potom měli šanci, že zvládnou všechna ta nebezpečí, která přijdou.

V Egyptě vlastně, kdy Mojžíš přichází k faraónovi, tak po něm žádá a říká: „Propust' můj lid, ať můžeme jít do pouště a slavit tuto slavnost.“ Faraón nechce a stává se z této slavnosti okamžik, kdy v tom pojídání beránka Bůh říká: „Já držím s vámi.“ Nejenom vy máte držet spolu, ale já vás tady v tomto ještě podporuji. A tady ta večere beránka se stává předělem na rozhraní mezi svobodou a otroctvím.

Mají jíst v šatech, které používají na cestu. I celý ten rituál té večere připomíná a říká: „Půjdete do zaslíbené země, ale nejenom se budou hýbat vaše nohy, ale také vaše srdce, vaše mysl se má vydat na cestu.“ A toto platí stále. Toto všechno Ježíš přejal a můžeme říci, zdokonalil.

Svátky, které slavíme, v Izraeli směřují slavit jenom ti, kteří se přidají k společenství Izraele. Jsou to svátky, kde se očekává, že ten, kdo je bude slavit, ví, že tam nemá být jenom pasivním divákem, nejenom někým, kdo to z povzdálí sleduje, ale že je aktérem. Že kvůli mně Bůh zasáhl. Kvůli mně Bůh poslal svého syna.

Velikonoční svátky v sobě skrývají dva momenty. Ten moment hostiny a moment oběti. Když se to takhle česky řekne, tak je to dost odtažitě. V latině už to zní trochu jinak. Oběť je sacrificio, sacrum faceo, dělat svaté věci. Nebo volně řečeno dělat Boží věci. Ježíš si neliboval v utrpení. Víme, budeme to adorat po mši, Ježíš se chtěl vyhnout, je-li to možné, ale: „Jak ty chceš. Ne to, co já chci, ale co chceš ty. Protože jsem přišel dělat tvoje věci.“ Všichni víme, jak je to obtížné, jak se nám do toho nechce a jak se tomu bráníme. A Velikonoce nás mají zase trochu posunout, ty letošní Velikonoce nás mají posunout k tomu, abychom do těchto myšlenek víc pronikli.

Je to hostina, je to adorace. Když jsem si našel ve slovníku cizích slov, tak tam bylo, že adorace je zbožštění a podobně, ale ve vlastním slova smyslu to znamená něco úplně jiného. Znamená to zvedat k ústům. Uslыšíme to mnohokrát během těchto Velikonoc. Izraelité zvedali k ústům beránka, jedli. Co zvedne Ježíš prvně k ústům? Nohy svých učedníků, včetně nohy Jidášovy. Potom zvedne chleba a řekne: „To je moje tělo.“ Potom zvedne kalich a řekne: „To je moje krev.“ A potom učedníci budou zvedat svoje ruce a dávat si do úst.

V první církvi právě pro toto všichni zpočátku přijímali na ruku, aby si uvědomili: „Ano, já jsem ten, kvůli komu se to stalo. Já jsem ten, kdo si má dávat do úst Ježíšovo tělo.“

Co udělá Ježíš potom? Potom Ježíš půjde do Getsemanské zahrady a lehne si. V tom zápase modlitebním se bude ležet na zemi. Bude mít u svých úst zemi, to co Otec stvořil, to co on přišel vykoupit a zachránit. Potom přijde Jidáš a políbí ho. K Ježíšovým ústům se přiblíží ústa apoštola, který byl povolán, který byl milován, ale který zradil. A to je varování. Tam dochází k tomu, že se to totálně převrátí. A to je varování. Velikonoce jsou také varováním. A nakonec Ježíšovi k ústům přiblíží houbu naplněnou octem.

Bratři a sestry, Velikonoce jsou svátky, kde všichni ti, kteří se účastní té oslavy, mají být zapojeni. Mají si být vědomi: „Ano, to všechno, co se stalo, se stalo pro mě, aby mně to bylo posilou.“ Při této mši svaté budeme přijímat Tělo Páně i Krev Páně namáčením, tedy do úst, ale jindy, kdy budeme přijímat Tělo Páně a kdo přijímá na ruku, zkusme prožít tento okamžik, co všechno se k Ježíšovi přiblížilo, co všechno nechal k sobě přiblížit, a teď se přibližuje ke mně. Ten moment přiblížení je možné prožít i v tom okamžiku, kdy přijímám do úst, kdy kněz mi vkládá hostii do úst: „Pane, ty přicházíš ke mně.“

Ono české pojmenování přijímání naznačuje jenom to, že Ježíš přichází a já ho přijímám. Ale latinské communio naznačuje pohyb oběma směry. On přichází, já ho přijímám, on mi dává, já ho přijímám a já dávám jemu a dávám dál.

Bratři a sestry, ať jsou pro nás tyto myšlenky obohacením a především ať nás vtáhnou do oslavy Velikonoc a do prožívání každé mše svaté.

Ježíš přišel obnovit stvoření

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
14.04.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
VELKÝ PÁTEK*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 52,13-53,12](#); 2. čtení [Žid 4,14-16](#); [5,7-9](#); evangelium [Jan 18,1-19,42](#);

Bratři a sestry, vyprávění svatého Jana, jeho pašije, jsou plné podrobností. Proč? No, protože od prvních dob se ti, kdo měli zájem o to stát se křesťany, tak se ptali: „Ten Ježíš z Nazaretu, který zemřel smrtí otroka, on opravdu je schopen mě zachránit? Někdo, kdo zažil něco tak hrozného, má být mým vykupitelem? Mohu mu svěřit svoji důvěru? Nebo to všechno byla nějaká souhra okolností a toho Ježíše z Nazaretu, který byl dobrým kazatelem, dobrým učitelem, to takzvané semlelo?“

Svatý Jan vlastně začíná líčit ty podrobnosti už při poslední večeři. V okamžiku, kdy on jako jediný zmiňuje umývání nohou, tak tím chce říct právě, Ježíš vzal vědomě na sebe tu úlohu otroka. Tam to totiž začíná. Sundává si pokrývku hlavy, sundává si pás, sundává si plášť, sundává si sandály. Vezme zástěru a jde umývat. Vykonává to, co otrok. Takže Jan už na začátku celého toho vyprávění říká: „Ježíš to má pevně ve svých rukou.“

Jan, když líčí to, co se stalo v Getsemanské zahradě, tak pominul agónii. On ví, že se to stalo, on u toho byl, ale pro něho je důležité vylíčit něco jiného, ten střet dobra a zla. Střet těch dvou sil, kdy na jedné straně stojí „sám Ježíš“, samotný Ježíš, a proti němu stojí obrovská síla. V českém překladu, vzali jednu četu plus chrámové služebníky, zní tak celkem neškodně. Ale kolik to je ta jedna četa? Historické prameny říkají, je to jedna třetina kohorty a kohorta měla tisíc mužů, z toho asi dvě stě čtyřicet na koních. Tak přes tři stovky římských vojáků, nějakých osmdesát na koních, chrámoví služebníci. To všechno se dává do pohybu, tato mašinérie, aby se zmocnili jednoho rabiho, eventuálně dalších jedenácti jeho žáků. Z toho je vidět, jak bylo veliké to nepřátelství. Z toho je poznat, jak obrovská byla ta zášť. Protože aby se toto dalo do pohybu, museli v očích velitele římské posádky v Jeruzalémě vylíčit Ježíše jako velmi nebezpečného člověka, pro Římany nebezpečného. A museli to taky uplatit. Těch třicet stříbrných, které dostal Jidáš, to byla asi úplně směšná částka vůči tomu, co museli zaplatit těm Římanům, aby se toto dalo do pohybu. Kvůli jednomu kazateli, kvůli jednomu učiteli.

A svatý Jan zde líčí to setkání, ten náraz té obrovské moci, té moci zla, a moci dobra, kterou představuje Ježíš, zase tím, co známe: „Já jsem. Já jsem, který jsem přišel pro tuto chvíli.“ Svatý Jan už tady nemluví ani tak o tom, že se naplnily jednotlivé výroky Písma, ale chce říct: „Splnil se Boží záměr. Ten záměr, který začíná při stvoření, tak je dokončen v tyto dny, kdy Ježíš trpí, umírá a vstává z mrtvých, protože tím je to stvoření obnoveno, tím je dokončeno. Ježíš říká: „Já jsem pro toto přišel. To je můj úkol, obnovit stvoření.“

Mohli bychom, bratři a sestry, ještě dlouho pokračovat tady v tomto, ale nechtěl bych, aby toho bylo příliš, tak se přesuneme na kalvárii. Svatý Jan celou tu scénu líčí v pěti obrazech. První je ukřižování, nápis, potom je to dělení těch šatů, potom je to rozhovor s matkou a s učedníkem, a potom jsou to poslední Ježíšova slova. „Žízním,“ a: „Dokonáno je.“ Svatý Jan používá slovník, který je vyloženě popisný. Tam není slovo navíc. Opravdu tak, jak to časově probíhalo, tak to Jan líčí. Když by to někdo namaloval, tak by to byla ikona. Ikona používá jakousi záměnu, kdy člověk, který přichází, aby se díval, aby pozoroval, je náraz konfrontován s tím, co je na tom obraze. Pozorovatel se stává pozorovaným a je vtažen do toho děje. Svatý Jan tady toto dělá schválně, aby bylo jasné, že nikdo z nás není nezúčastněný pozorovatel. Nikdo z nás není nezúčastněná osoba a nikdo z nás nemůže říct: „Já stojím vně.“ Stojíme uvnitř toho děje, ten děj se odehrává kvůli nám.

Když spočítáme lidi, kteří jsou na Golgotě vědomě, nebudeme počítat ty, kteří tam chodí, kteří jsou tam chvíli, ale v Janově evangeliu je to samozřejmě Ježíš a ti dva, kteří jsou ukřižováni s ním, jsou to čtyři vojáci, a pak jsou to buď tři nebo čtyři ženy. Marie, Ježíšova matka, potom je příbuzná jeho matky a Marie Kleofášova. Čtvrtá v tomto pořadí by byla Marie Magdalská. My nevíme, jestli příbuzná jeho matky a Marie Kleofášova je jedna osoba nebo dvě. Pokud by to byly dvě osoby, je to číslo plnosti. Jsou tam všichni, a plus teda Jan. Pak se dostaneme k dvanáctce, číslo plnosti. Všichni, kteří tam chtěli být s Ježíšem v okamžiku jeho utrpení, v okamžiku, kdy on vydává to svědectví a sám stojí proti tomu obrovskému zlu.

Pokud je příbuzná jeho matky Marie Kleofášova, pak jsou ty ženy tři a dojdeme k číslu jedenáct. A exegeté říkají, potom do té dvanáctky, do té plnosti něco chybí. Nebo spíš někdo. Kdo je to ten někdo? No, to jsem já, každý z nás. Máme být chtít tam s Ježíšem. Nám se nechce. Nám se nechce a podvědomě se nepříjemným situacím a konfrontací se zlem chceme vyhnout. Ale ono to někdy nejde. Ve chvíli, kdy to nejde a kdy si připadáme sami, si máme vzpomenout právě na Ježíše.

To všechno, co se odehrává v té scéně ukřižování, je popsáno pomocí sloves „přijmout“ a „odevzdat“. Bohužel český překlad to tak úplně nekopíruje. Tam se říká, že vojáci si rozdělili Ježíšovy šaty. Ten řecký originál říká: „Přijali Ježíšovy šaty.“ Proč takto? Protože o kousek dál je ta věta, že ten učedník přijal jeho matku k sobě. Ježíš je ten, který přijímá nás, a odevzdává nás jednoho druhému. A nakonec se tam neříká, že Ježíš zemřel, ale odevzdal svého ducha Otcí.

Bratři a sestry, ta postava těch vojáků je velmi zajímavá, proto se u ní chvílečku zdržme. Oni měli nárok na to, co patřilo tomu odsouzenci. Bylo to jejich právo. Nebyli na tom finančně úplně dobře. Proč? No, protože ten ocet, to bylo jejich pití. V tu chvíli oni se rozdělí s Ježíšem o to, co mají. Ale ještě zůstaňme u těch šatů. Každý voják dostává díl. Jsou čtyři. Nepochybně to byl nějaký předpis, jak se říká, vojenské kázně, vojenských pravidel, proč zrovna u té popravy nebo u každé popravy byli čtyři, ale nám z toho vychází symbolické vyjádření. Jsou čtyři světové strany. Šaty patří Ježíši člověku. Ježíši, který žil mezi námi a přišel se s námi rozdělit. Ježíš je ochotný rozdělit se s každým kdykoliv kdekoliv. Ale je něco, co na Ježíši zůstává. Je něco, co člověk musí přijmout. To je ta suknice, která je na míru jemu. Každý člověk si z Krista vezme něco, co je nám sympatického. Některé části evangelia jsou nám víc sympatické, některé méně, ale ten základ, tu základní zvěst, že Ježíš je Vykupitelem každého z nás, ta je neměnná. Tu musíme přijmout, nebo ji můžeme odmítnout,

ale nedá se změnit. Ta suknice symbolizuje Ježíšovo božství. To rozdělení symbolizuje jeho smrt, a ta suknice, která zůstává v celku, symbolizuje jeho zmrtvýchvstání.

Jak jsem říkal, ti vojáci, když Ježíš řekne: „Žízním,“ tak se s ním rozdělí. Rozdělí se s ním o to, co mají. Ono to vypadá, dali mu ocet, ale to je ocet z vína. Je to zkažené víno. První zázrak Ježíše se odehrává na svatbě v Káni Galilejské, kdy Ježíš jednak Marii oslovuje, ženo, jako stejně tady za chvílečku to udělá z kříže, ale také chybí víno, znamení lásky. Zde na Golgotě to zkažené víno je symbolem a znamením právě něčeho pokaženého, pokažených vztahů, pokaženého stvoření jako celku. Ježíš se toho neztříká, ale Ježíš to přijímá, aby to spravil. V tuto chvíli se také ti vojáci projevují jako lidé, jako lidé, kteří mají soucit. Dají to, co mají. Někdo může říct: „Ale to je málo.“ Nám se taky zdá, že je to málo, to, co máme, že je málo to, co máme k dispozici, naše prostředky, naše síly. Ale ono to bude stačit. Když dáme to, co máme, Ježíši to bude stačit. Jakkoliv to bude nedokonalé, jakkoliv nám se bude zdát, že to je pokažené.

Nakonec Ježíš řekne: „Dokonáno je.“ To není v tom smyslu jako „tak jsem se toho zbavil“ nebo „ten těžký úkol je za mnou“, ale je to sloveso, které je pasivním perfektu nebo perfektu pasiva. Co to znamená? Označuje to nějaký děj, který se stal v minulosti, ale má důsledky do přítomnosti. To co Ježíš udělal, má důsledky pro celý svět, a bude mít vždycky. Je to poděkování Otci, že mohl dokončit svou misi. Je to výraz, kterým říká: „I vy jste posláni nebo i vy jste přišli na tento svět s tím, že každý z vás tady má nějakou misi, nějaký úkol. Nejste tu proto, abyste spotřebovávali, nejste tu proto, abyste jenom čerpali, ale jste tady proto, abyste dali, abyste podporovali.“

Bratři a sestry, každý z nás jednou bude na konci života a každý z nás si jednou bude říkat: „Co jsem měl udělat, měla udělat?“ Položme si tu otázku teď. Teď je ten správný čas, ne až jednou. Ale pokládejme si ji teď a hledejme na ni odpověď. Naše odpovědi budou třeba nedostatečné, budou slabé, naše prostředky budou málo účinné, ale jestliže dáme to, co máme, Bohu to bude stačit. Bude to stačit, abychom i my jednou s Ježíšem mohli říct: „Dokonáno je. To, k čemu jsi mě poslal, to jsem s tvou pomocí a s tvou milostí splnil.“

Bratři a sestry, poslední ten diapozitiv, na který se díváme, dole je ta kaplička Božího hrobu, a nahoře je ta kopule, která se jmenuje Anastasis, tedy Vzkříšení. Máme si uvědomit, že čas a dějiny se nezastavily na Velký pátek. Velký pátek, to je pro nás memento, co Bůh je ochoten udělat pro nás. Ale dějiny pokračují Ježíšovým zmrtvýchvstáním a životem církve. Církev je společenství těch, kteří v Krista věří, a je to společenství těch, na které Ježíš spoléhá. Je to společenství, ve kterém žijeme.

Tak se podle toho taky snažme.

Vy jste můj lid, já jsem váš Bůh

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

15.04.2017 - sobota, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTOVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (Velikonoční vigílie)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 1,1-2,2](#); 2. čtení [Gn 22,1-18](#); evangelium [Mt 28,1-10](#):

Bratři a sestry, pro dnešní bohoslužbu slova byla vybrána čtení, která jsou opravdu na svém místě. Jsou to, řekli bychom, takové stěžejní úryvky, stěžejní místa s Písma svatého, jak ze Starého, tak i z Nového zákona. My jsme pro hlubší koncentraci vynechali dvě čtení, vynechali jsme čtení z Proroků, ale to hlavní tam bylo.

Začali jsme prvním čtením a první větou z Písma svatého: Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Je to první slovo, první věta z Písma. Pro Izraelity to bylo ujištění. Ujištění toho, odkud vyšli. Lidé si pořád kladou otázku, co bylo před tímto světem, odkud jsme se tu vzali a tak. Řekové říkají, byl tu chaos. Různá pohanská náboženství říkají, byli tu démoni. Ale Izraelité měli od počátku víru, je tu Bůh. On stvořil. Pouze pro Boha se používá toto sloveso. My něco děláme, my se o něco snažíme, pracujeme a podobně, ale on tvoří. Bůh stvořil svět a stvořil člověka. A člověka nestvořil jako nějakého pasivního diváka, ale chce z nás mít svého spolupracovníka. I my jsme pozváni, abychom tento svět nějakým způsobem pořád dokončovali, zušlechťovali. Abychom pokračovali, abychom na tom pracovali, abychom se přidali.

Člověk byl postaven do času. To jak jsme četli ty jednotlivé úryvky, vypráví o čase. Některé ty úseky byly krátké, některé byly dlouhé. Vždycky tam šlo o to, že Bůh formuje, buď jednotlivce, nebo i třeba celý národ. A formuje jeho duši, jeho ducha, způsob myšlení, ale také ho formuje za pomoci těch vnějších věcí, to znamená toho, kde ten člověk je, kam jde. Všichni tam někde chodili nebo všichni se nějakým způsobem hýbali, i v tom listu Římanům, to ponoření nahoru, dolů při křtu.

Bůh pracuje v čase a vždycky je to čas příhodný. I to stvoření říká, že Bůh ten svět vytvořil v nějakém časovém intervalu. My dnes víme, že to bylo jinak, než jak to říká Písmo, ale to Písmo neříká o tom, jak se to stalo, ale říká, proč se to stalo. Protože z nás chce mít své spolupracovníky.

Všechny ty texty odpovídaly na tu otázku, proč, z jakého důvodu. Zůstaneme u toho času a u toho, jak Bůh formuje člověka.

V druhém čtení formuje Abraháma. Formuje ho zkouškou, velmi těžkou. Oni šli tři dny. „Oběť mi svého syna.“ Na co asi myslel ty tři dny? Jsou to možná poslední tři dny, kdy ho vidí, a chtěl si zapamatovat jeho hlas, jeho podobu, jeho slovo. Ve skrytu duše určitě doufal, že Bůh to nějak zařídí. Takže pro Abraháma to byly i dny úzkosti, dny napětí. Ani tohoto nebyl Abrahám ušetřen, ani toto Bůh nějakým způsobem nedal pryč.

Velké čtení ze Starého zákona, Mojžíš. I toto vysvobození se dělo v čase. Nebylo to lusknutím prstu, že by Mojžíš přišel a řekl: „Tak faraóne, pusť nás! Bůh Abrahámu, Izákův nás volá, že mu máme jít sloužit.“

Asi nejvíc to bylo vidět, když jsme četli a slyšeli o tom, že Bůh celou noc žhavým větrem hnal ty vody moře, aby je vysušil. My si často představujeme Boží jednání právě jako okamžik, ten záblesk. Ale Bůh velmi často jedná v daleko delších intervalech. V tom čtení o přechodu Rákosového moře, jak to zní přesně, je důležitá ještě jedna věc. Začínalo to slovy: „Proč ke mně křičíš? Poruč synům Izraele, ať táhnou dál, a ty vztáhni hůl.“ Oni věděli, co mají dělat, ale byl to okamžik úzkosti. Vyšli, radovali se: „Faraón nás pustil.“ Faraón si to rozmyslí, posílá vojáky, strach. Z jedné strany voda, z druhé strany poušť, a z té třetí faraónovi vojáci. Co teď? Člověk zpravidla zkoprní. Ale Bůh jim řekl, co mají dělat: „Běžte dál, nezastavujte se!“ A Bůh to musí připomenout i Mojžíšovi. I ten, kdo je vedl, v tuto chvíli zapomněl, že Bůh při svém díle z nás chce mít spolupracovníky. Máme udělat ten díl, který se od nás očekává. I když to bude třeba jenom někde dojít, něco podat, s někým promluvit. Chce z nás mít své spolupracovníky.

Když to v tuto chvíli trochu odlehčím, je na to krásný vtip, jak se člověk modlí: „Pane Bože, dej, ať vyhraju milion.“ Modlí se týden, modlí se měsíc, modlí se půl roku, modlí se rok, pořád nic. „Pane Bože, dej, ať vyhraju milion.“ Když už se modlí třetím rokem, Pán Bůh to nevydrží a řekne mu: „Tak už si konečně kup ten los!“ I my musíme udělat ten svůj díl, který se od nás očekává.

Ve čtvrtém a pátém čtení ze Starého zákona, které jsme slyšeli, to byli proroci. Izaiáš je především známý tím, že ohlašoval potom příchod Vykupitele. Ale velkou postavou je postava proroka Ezechiela, která stojí velmi ve stínu, a přitom je to člověk, který má velmi podobné zásluhy pro Izrael jako Mojžíš, akorát kolem Ezechiela se to tak, řekli bychom, nehemží záznaky. Ezechiel byl kněz, který fungoval v Jeruzalémském chrámu, ale v roce 597 před Kristem byl odveden spolu s králem Jechonijáhem a dalšími dvořany do babylónského zajetí, byla to takzvaná První deportace, a tam začínali úplně znovu. Za deset let přišli další lidé, protože by zničený chrám, a oni se všichni ptali: „A co teď budeme dělat? Nemáme chrám, nemůžeme přinášet oběti, jsme v cizí zemi. Všechny jistoty, se rozpadly.“ A Ezechiel jim říká: „Položte si otázku, proč tady jste.“ A oni měli odpovědět a říct: „No, protože jsme nezachovávali Hospodinovu smlouvu,“ ale oni toho nebyli schopni. Oni všelijak mlžili, udávali jiné důvody, a tak ti, kteří žili kolem nich, tedy Babylóňané, říkali: „Aha, vy jste tady proto, že váš Bůh je slabý. Proto jste prohráli.“ O tom bylo tady toto čtení, že nebyli ochotni si přiznat, že je to kvůli nim, že je to jejich chování, a svalovali to na všechno jiné, na všechno ostatní. Toto čtení nám připomíná, abychom byly schopni, nebo i ochotni události našeho života, události ve světě vnímat z pohledu víry. Nejenom z pohledu historika, nejenom z pohledu ekonoma, ale z pohledu víry.

Ezechiel vlastně založil to, čemu se říká Synagoga. Řekl: „Když se nemůžeme scházet, abychom přinášeli oběti, budeme se scházet k tomu, abychom četli Boží slovo, abychom se podle něho snažili žít, abychom mu více rozuměli, abychom se vyvarovali toho, co nás dovedlo sem do tohoto místa.“

My jsme na konec toho čtení slyšeli opakování smlouvy, která byla uzavřena na Sinaji. „Vy jste můj lid, já jsem váš Bůh.“ To je jádro starozákonní smlouvy, ale ta smlouva platí pořád, i v Novém zákoně. Je to to, kvůli čemu Ježíš přišel, trpěl,

zemřel a vstal z mrtvých. Na nás je, abychom z toho žili. To připomíná svatý Pavel v listě Římanům, když říká, křestním ponořením. V té době se křtilo ponořením. Ten, kdo byl křtěný, přišel po schůdkách do takového bazénku, kterému se říká baptisterium, a tam už čekal biskup a jáhen. Biskup se zeptal: „Věříš v Boha Otce?“ On řekl: „Věřím.“ On ho celého ponořil. Zase se vynořil: „Věříš v Ježíše Krista?“ „Věřím,“ podruhé ho ponořil. „Věříš v Ducha svatého?“ „Věřím,“ potřetí. Když se ten člověk vynořil, vyšel po schůdkách na druhou stranu.

Někdo by mohl říct: „Proč se nevrátil? Proč stavěli dvoje schůdky? Bylo by to jednodušší.“ Proč? Protože každý, kdo byl pokřtěný jako dospělý, říká, že je to nesmírně silný zážitek. Ten člověk někdy přijde, a i ten pohyb naznačuje, že se nevrátí k tomu, co bylo, ale že pokračuje někam dál. Nad tím bazénkem, nad těmi druhými schůdky stál jáhen, který tomu člověku předal nové bílé šaty. Proto je Bílá sobota. Nosili ty šaty celý další týden do další neděle, které se říkalo bílá. Ten název už se dnes nepoužívá.

Ale k čemu to chci celé dovést a jak to chci zakončit? První věta, kterou jsme slyšeli, byla: „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ V originále je tam slovo Elohim. Označení Elohim znamená božství, nějaký Bůh, není přesně specifikován. A proto se ptali všichni: „A jaký je to Bůh? Je zlý, je hodný, přející, mám se ho bát, mám k němu mít úctu, nebo si z něho nemám nic dělat?“ A proto velmi záhy na stránkách Starého zákona se přidává Bůh Abrahámův, Bůh Izákův, Bůh Jakubův. A to už byli konkrétní obyvatelé nebo představitelé, ty si mohli představit. Abraháma vedl z jedné země do druhé. Dal mu syna, slíbil mu, že dostane celou tu zemi. A tak bychom mohli pokračovat.

Bratři a sestry, my se modlíme velmi často modlitbu Otčenáš. Když se ji modlíme společně, musíme to říkat takto, ale když se ji budeme modlit soukromě, každý sám, zkusme to trošku změnit a řekněme: „Otče můj.“ Tato bohoslužba nás má totiž dovést k tomu, abychom si uvědomili, že ten Bůh není nějaký Bůh, ale že to je Bůh, který je můj Bůh, Bůh mého života, můj zachránce, můj Stvořitel, můj Vykupitel, ten kdo mě obdarovává svými dary. Ten, kdo si mě vybral za svého spolupracovníka, kdo o mně ví, komu nejsem lhostejný, a kdo pro mě udělal celé to vykupitelské dílo. Kéž tedy je Bůh Bohem každého z nás, naším osobním zachráncem a stvořitelem.

Život je potřeba hledat

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

16.04.2017 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

ZMRTVÝCHVSTÁNÍ PÁNĚ (ve dne)

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 10,34a.37-43](#); 2. čtení [Kol 3,1-4](#); evangelium [Jan 20,1-9](#):

Bratři a sestry, svatý Jan napsal svoje evangelium jako poslední. Můžeme říci, mezi Janem a Markem je odstup nějakých skoro víc než třicet let. Mezi Matoušem a Lukášem a Janem je to o něco méně. A tak svatý Jan už má tu zkušenost první církve, čili zná otázky těch, kteří se hlásí k Ježíšovi, kteří se třeba informují nebo vůbec chtějí o tom něco vědět. A tak svatý Jan vybudoval tady v tomto okamžiku, kdy mluví o zmrtevýchvstání Pána Ježíše, můžeme říci, velmi promyšlenou konstrukci. To jeho líčení se liší od toho, co jsme slyšeli třeba i v noci. Mluví se tady jenom o Marii Magdalské, pak se tam ty žen naráz objeví. Ne že by nám Jan něco tajil nebo ne že by něco měnil, ale on z toho, řekněme, posouvá kupředu některé momenty, které byly právě důležité ať pro něho, anebo pro ty, kteří k němu přicházeli a ptali se ho na Ježíše, na evangelium a tady na tyto věci.

A tak první věc, kterou on zdůrazňuje, je to, že teda šla Marie Magdalská prvního dne ještě za tmy. On se tady vědomě odkazuje na první stránky Písma svatého, kdy ve Starém zákoně se dozvídáme, že to první, co Bůh udělal, oddělil světlo od tmy. Svatý Jan používá velmi rád tyto pojmy, světlo tma, život smrt, pravda lež. A on vnímá v tuto chvíli právě to světlo jako pravdu, jako život, naopak tmu jako smrt, jako lež. A svatý Jan tady tímto chce říct: „Pravdu je potřeba hledat. Život je potřeba hledat.“

Marie Magdaléna je vzorem učedníka. Svatý Jan si tam vybral tři, Marii Magdalénu, Petra a toho jiného nebo druhého učedníka, kterému my říkáme Jan. Marie Magdaléna je typem učedníka, který je opravdu připravený, jak se říká, angažovaný, ochotný nasadit se. Ještě za tmy. Má tím na mysli dobu, kdy začíná svítat, kdy slunce osvětluje oblohu, ale na zemi je ještě tma. Je to takové zvláštní období, které trvá většinou několik málo minut. Chystá se nový den, nový začátek. Marie Magdaléna chce ten den, který je jí dán, prožít tím, že bude se svým pánem, se svým mistrem. Všimněme si, že ona o něm nemluví jako o mrtvém, ona neříká: „Ukradli mrtvolu, mrtvola Pána Ježíše je někde pryč.“ Ona říká: „Vzali mého Pána.“ Mluví o něm neustále jako o živém.

Marie Magdaléna je vzorem starozákonní Miriam nebo Mariam, Mojžíšovy sestry, která byla o něco starší než Mojžíš, a byla poslána Mojžíšovou matkou, aby dávala pozor na to, co se stane s košíkem, ve kterém je její mladší bratr. Tady tato starozákonní Miriam je symbolem péče, starostlivosti, toho že ten silnější bdí nad tím slabším. V tuto chvíli Marie Magdaléna se stará o Zachránce, o Vykupitele. Stará se jak může, tím že je ochotna jít pomazat jeho mrtvé tělo.

Druhým typem učedníka je Petr. Petr, který je nám velmi podobný. V čem? Petr zažil, že mu bylo odpuštěno, zažil, že Pán s ním počítá, i když on zklamal. Že Pán ho neposlal pryč pro jeho chyby, pro jeho pády. Písmo svaté na to říká: „Bůh je věrný, když my jsme nevěrní.“ Ale toto svatý Petr ještě v tuto chvíli neví. Včera večer jsme mluvili o čase, o tom, jak plynul komu z těch lidí v Písmu svatém. Máří Magdaléně asi tato noc ubíhala v přípravách, že už byla nedočkavá, nemohla se dočkat toho, kdy bude moci jít k tomu hrobu a pokračovat v té činnosti, kterou museli na Velký pátek přerušit. S jakými myšlenkami tam běžel Petr? Těžko říct. Víme, že doběhl druhý. Zpravidla se říká, je to proto, že ten druhý učedník Jan byl mladší, o dost, ale myslím, že tady nejde ani tak o fyzické síly, ale že tady v Petrovi v tu chvíli nějakým způsobem uvnitř se mísily myšlenky, jednak taky byl zvědavý, co se stalo, chtěl vědět, co se tam děje, to ho pohánělo kupředu, na druhou stranu zase právě ta myšlenka: „Já jsem říkal, že neuteču, kdyby utekli všichni, a já jsem třikrát zapřel. Nepošle mě pryč? Neřekne mně, že už se mnou nepočítá?“ Že toto bylo něco, co ho brzdilo.

Druhý učedník. Není tady jeho jméno. Ono někdy se také říká nebo v latině se dá zaměnit druhý za jiný. O co tady jde? Proč tento učedník je druhý nebo jiný? On je jiný hlavně. V čem je jiný? On je jiný v tom, že stál pod křížem, při poslední večeři ležel Ježíšovi na prsou, potom stál pod křížem, a viděl, kdy Ježíš zemřel. V tom je jiný. V tom je jiný oproti všem těm ostatním, kteří tam nebyli. A tady toto ho pohání k tomu, aby tam byl první, aby tam byl nejdřív.

Zkusme si představit skutečnost, že by k nám někdo přišel a řekl nám, že na našem farním hřbitově, který je tady, naráz nejsou naši drazí zemřelí, jsou pryč, a že nikdo neví jak, co se stalo. Asi první, co by nás napadlo, je to, že došlo k nějakému zneuctění těchto míst, že se někdo zachoval špatně a něco tam provedl, nějak ty hroby vyloupil nebo takhle. Rozhodně by nás to zneklidnilo, znepokojilo a nastal by velký zmatek, jak se říká, vzbouření lidu. Proč je to vzbouření tak velké? Je to paradoxem, ale hrob, to je taková jistota. A tak tuto jistotu Ježíš na velikonoční ráno ruší. Už není, už to neplatí. To je to, s nimi se zatočil svět a jim ujela půda pod nohama a teď to budou muset zpracovat, teď o tom budou muset přemýšlet. Teď se k tomu budou muset nějak postavit, protože Ježíš říká: „To není konec, to není definitivní zánik, to není jistota. To je pouze přechod.“

Aby dokázali to, že nedošlo k žádnému vyloupení, tak svatý Jan zaznamenává to, co tam viděli. Většinou když někdo něco ukrade, tak to probíhá rychle ve zmatku, a v tom případě by tam buď vůbec ty roušky nebyly, ty plátna, anebo by byla nějak ta plátna zmuchlaná, smotaná, strčená někde v rohu. Ale svatý Jan si dává tu práci, aby vypodobil, že všechno je tam v pořádku. Že ta plátna jsou na svém místě, ale rouška je stočená někde jinde. Ale stočená, sklizená, upravená.

Proč tam ta plátna zůstávají? No, protože Ježíš už je nebude potřebovat. Ta plátna jsou jediným znamením toho zmrtevýchvstání. To je jediné, na co se dá sáhnout. Jinak u toho nikdo nebyl, jinak to nikdo neviděl a zůstává na nás, jestli tomu uvěříme.

Ta rouška měla zvláštní funkci. Toto zemřelého začali ovinovat těmi plátny, spolu s těmi vonnými mastmi. Ovinuli zvlášť ruce, ovinuli zvlášť nohy, potom pruhem plátna upevnili ruce, aby získali nějaký důstojný tvar, a když toho celého člověka takhle ovinuli a dostali se od noh k hlavě, tak byla jedna otázka: „Ale jak ho poznáme, jak ho identifikujeme?“ Když byl jeden zemřelý, nebyl to takový problém, ale zpravidla těch zemřelých tam bylo víc, a tak vlastně vymysleli roušku, která

měla tvar jakési kapuce, která se dala přes obličej, a pod krkem se pruhem plátna upevnila, zavázala. Ale bylo možné kdykoliv pruh té látky pod krkem uvolnit, odklopit tu roušku a identifikovat toho zemřelého. A takhle se to dělalo.

Tato rouška je na jiném místě, aby bylo jasné, že ji tam někdo položil. Že někdo se tady hýbal a někdo si dal záležet na tom, aby toto místo zůstalo důstojné, ale aby bylo jasné, už zde není. Celé to vlastně zachycuje to, že zde se pohybuje někdo živý.

Bratři a sestry, učedníci tam přiběhli, řekli bychom, v opačném pořadí. Jan byl napřed, Petr doběhl později. Jan dá Petrovi přednost. Je to symbolické gesto, ale je to i gesto, kterým Jan chce připomenout a říct: „Není důležité, jestli jste tam u toho byli. Viděli byste tam plátna, a jinak by tam ten hrob byl prázdný tak, jak je teď. Neviděli byste nic jiného. Je víceméně jedno, kdo tam byl první, kdo tam byl druhý. Důležitý je ten krok víry, ten krok vnitřní. Ten krok dovnitř do toho hrobu, fyzický, je důležitý, ale nejdůležitější je ten krok, to rozhodnutí vnitřní: „Ano, Pane, tys kvůli tomu přišel, tys to udělal pro mě, abych i já jednou získal tento věčný život. A já ti za to děkuji.“

Hledal jsem nějaký příběh, celé to říct, řekněme, lehčeji nebo tak, a našel jsem. Podle mě je takový velmi milý. Vypráví o staré paní, která je vážně nemocná a ví, že zemře. Je v nemocnici a velmi často rozmlouvá s nemocničním kaplanem. Baví se o všem možném, o životě, o tom setkání s Bohem, které přijde co nevidět, a jednoho dne paní řekne tomu kaplanovi takovou zvláštní prosbu. Říká: „Já bych si přála, abyste mi, až budu v rakvi, do rakve do ruky dali lžičku, malou dezertní lžičku.“ Kaplan trochu nevěřícně se na ni podívá a říká: „A tak většinou křížek, růženec, obrázek, ale lžičku? Zvláštní. Proč?“ Paní se usměje a říká: „Víte, já jsem v životě velmi ráda slavila a byla jsem velmi ráda, když mě pozvali na nějakou oslavu. A když jsem přišla na to místo, které mi určili, tak jsem se podívala, co je tam všechno nachystané, talíře, příbory a takhle, a hlavně jsem se dívala, jestli je tam malá lžička. Protože když tam byla, tak jsem věděla, že na konec bude zákusek nebo zmrzlina. Že na konec bude něco velmi dobrého, něco velmi chutného. A tak si myslím, že když budu ležet v té rakvi a lidé mě uvidí s tou lžičkou v ruce, tak že si třeba taky řekou: „Nakonec nás čeká něco velmi příjemného, něco velmi dobrého.“

Bratři a sestry, slavíme velikonoční neděli, která nám má říct: „Ježíš je silnější než smrt. Ježíš je silnější než jakékoliv zlo. Žije novým životem a tento život připravil i pro každého z nás. Na konci nás čeká něco velmi dobrého a krásného.“ Děkuje za to.

Kouřové signály pro naši záchranu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

17.04.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Pondělí velikonočního oktávu

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 2,14.22-33](#); evangelium [Mt 28,8-15](#);

Bratři a sestry, evangelium, které jsme právě vyslechli, je přímým pokračováním evangelia, které jsme četli při velikonoční vigílii, i s tím dovětkem o penězích. Co je tam důležité, co je tam podstatné? Svatý Matouš nejmenuje všechny ty ženy. On ani neříká, kolik jich bylo, prostě ženy. Proč je to takto? Některé osoby jsou jmenovány, které byly u hrobu, jiné nejsou. Je to jakýsi, řekli bychom, záměr, snad pastorační nebo jak to říct. Matoušovi jde o to, aby to nevypadalo, že se Ježíš ukázal nebo že je tu Ježíš jenom pro některé, že Ježíš vstal jenom pro někoho. Chce ukázat a říct: „Ježíš vstal pro všechny, vstal pro každého z vás.“ A proto jsou tam postavy, které nejsou přesně popsány, nejsou jmenovány, abychom tam každý z nás mohli právě doplnit sebe. Protože i my většinu svého života prožíváme v tom rozpoložení, že se v nás mísí radost, ale zároveň i starosti, někdy i bolest, obavy. Málokterý den je takový, že by v něm byla jenom radost, a máme si uvědomit, že zase málokterý den je takový, že by tam byly jenom starosti. A je to Ježíš, který říká: „Radujte se,“ a pak taky říká: „Nebojte se.“

Tady k těm starostem a tady k tomu, jak se to všechno prolíná a jak to tvoří v našem životě jeden celek, jsem našel jeden takový pěkný příběh. Vypráví o člověku, který ztroskotal na moři, na lodi, a s velkou námahou se mu podařilo doplavat k nějakému malému ostrůvku. Posbíral z té potápějící se lodi taky pár věcí a modlil se: „Pane Bože, ať přijde co nejdřív záchrana.“ Záchrana nepřicházela, a tak člověk se na tom ostrůvku zabydlel. Udělal si nějaké to nouzové obydlí, začal shánět něco k jídlu, po veliké námaze se mu podařilo rozdělát oheň, a tak se tam tak nějak provizorně zabydlel, jak to šlo. A pořád, každý den se modlil a prosil: „Pane Bože, pošli mi záchranu.“

Záchrana pořád nepřicházela a ten člověk už byl celkem zoufalý. A jednoho dne, on ani nevěděl jak, prostě ta nádoba, ve které byl oheň, se převrhla a začlo to hořet a to jeho obydlí z rákosu a z těch větví celé vzplanulo. Člověk chvíli se snažil hasit, ale když viděl, že to moc nepomáhá a naopak že všude už je dým, tak z toho domečku vynesl, co se vynést ještě dalo, pár věcí zachránil, a pak tam seděl a úplně zoufale se modlil a říkal: „Pane Bože, proč mi toto děláš? Proč mi bereš ještě i to málo, co mám, když mi neposíláš tu záchranu?“ A v tom za nějakou hodinu, za dvě za tři hodiny připlula velká loď, spustila člun a toho člověka vyzvedli z toho ostrůvku. A on se ptá: „Jak jste mě našli?“ A ten kapitán říká: „Viděli jsme vaše kouřové signály.“

Bratři a sestry, máme si uvědomit, že to co nám připadá třeba jako velké starosti nebo to co jsou třeba velké starosti, velké nesnáze v tuto chvíli, tak že Pán Bůh s tím vším má nějaký plán a že to mohou být kouřové signály pro naši záchranu. Že to může být něco, co nás posune blíž k Bohu, k lidem. Že je to něco, o čem Bůh ví a nenechává nás v tom samotné.

Ježíš jde naproti těm ženám. Ty ženy vlastně utíkají od hrobu, od toho místa smrti, od toho místa, kde končí život, nebo tak ony to chápaly, a Ježíš jim jde naproti, řekli bychom, trochu nelogicky. Nevíme, jak se Ježíš od toho hrobu vzdálil nebo jak se to stalo. Ježíš se vrací k tomu místu, k té smrti, kde byl uložen, kde bylo uloženo jeho mrtvé tělo, aby potkal ženy a aby jim právě dal tu naději, aby jim dal radost, aby je upozornil, a říká: „Nebojte se. Odložte tady toto.“

Mohlo by se klidně stát, že ženy v tom okamžiku, kdy ony vlastně běžely, že by se nezastavily, že by toho Ježíše nějakým způsobem minuly. Bylo by to k jejich velké škodě. A to je další z takových důležitých myšlenek a poselství, které nám přináší doba velikonoční – zastavit se. Ježíš nám jde naproti. Jde nám naproti, přichází k nám v situacích, kdy to nemá logiku, kdy bychom to nečekali, ale na nás je, abychom ho neminuli, abychom kolem něho neproběhli.

Právě Velikonoce nám připomínají a vedou nás k tomu, abychom se zastavili čas od času. Opravdu Ježíš je ten, který nabízí řešení našich životních situací. To řešení je opravdu v evangeliu, v jeho radostné zvěsti. Akorát jde o to, když člověk třeba už neví jak dál, aby si sedl a v tom evangeliu začal číst. Protože Ježíš často mluvil o běžných otázkách života, o běžných situacích, tak jak je prožívali jeho současníci, a co si budeme povídat, ono se to o mnoho nezměnilo. Akorát jsme obklopeni větším množstvím techniky, ale problémy máme pořád stejné, protože jsme lidé. Tak hledejme u Ježíše radu. Tam to najdeme, co on tomu říká, nebo jak on reaguje na ty určité situace. Zastavme se. Nenechme to jenom proběhnout. Byla by to naše velká škoda.

A co Ježíš ještě říká těm ženám, co ony mají udělat? Říká: „Oznamte mým bratřím.“ Kdo to je, ti jeho bratři? No, to jsou ti, kdo s ním slavili Poslední večeři a měli být pod křížem. A byl tam jeden. To jsou ti chybujiící učedníci. Ale Ježíš neříká: „Běžte a řekněte mým chybujiícím učedníkům,“ nebo: „Mým bývalým učedníkům.“ „Řekněte mým bratřím.“

Kdo je to bratr? No, to je nejužší rodina. Ježíš přesto, že jsme chybujiící lidé, že často jsme někde jinde, než kde bychom měli být, nám stejně jako těm apoštolům říká: „Vy patříte do mé rodiny. Vy patříte ke mně. Já vás totiž k sobě počítám.“

„Řekněte mým bratřím a sestrám,“ takto si to můžeme rozšířit, aby nám bylo jasné, že to platí pro nás pro všechny. „Ať odejdou do Galileje, tam mě uvidí.“ Proč do Galileje? No, tam byly domy. Tam Ježíš k nim mluvil, tam oni se pohybovali. Do Jeruzaléma zpravidla chodili na svátky, zpravidla třikrát za rok, ale jinak se pohybovali většinou v Galileji. Tam si byli jistí, v Jeruzalémě byli hosty. V Jeruzalémě se na ně trochu dívali skrz prsty: „To jsou ti neučení, hloupí Galilejci. Oni nestudovali, na rozdíl od nás.“

A Ježíš je posílá domů, aby se uvolnili, aby se zbavili strachu, toho sevření. Ježíš nechce vést člověka k tomu, aby ho deptal, aby ho svíral, ale naopak aby se člověk volně nadechl. Ať jdou domů, tam jim bude dobře, tam budou vnitřně svobodní a „tam k vám přijdu“, nebo k nim.

Ježíš k nám přichází, už jsem to říkal, v situacích, kdy to nečekáme, způsoby, kterými to nečekáme, a přichází k nám domů. Uvědomme si, že zvěstování o Ježíšově narození se událo v Nazaretě v domě, kde Marie bydlela. Ne v chrámu, ne v synagoze, ale v domě, tam kde ona byla doma, v jejím obvyklém prostředí. A tak když se chceme setkat s Ježíšem,

nesmíme se domnívat, že náš život je příliš obyčejný, že to Boha obtěžuje. Ne, on k nám chce přijít, k nám domů. Jde o to, abychom my ho tam nějakým způsobem pozvali. Apoštolové museli jít do té Galileje. To bylo to, že oni řekli: „Ano, Pane, my tě čekáme.“ Tak je i na nás, abychom řekli zase podle našich možností: „Pane, my tě čekáme.“

Tím víceméně končí tady toto vyprávění. Svatý Matouš se teď vrátí, aby udělal úplný závěr, vrátí se na začátek. Matoušovo evangelium, když líčí velikonoční události, začíná penězi, že velerada vypsala odměnu na to, kdo jim oznámí, kde je Ježíš, a tady na tu návnadu se chytil Jidáš. A teď to končí tím, jak vlastně na podobnou návnadu se chytili vojáci. Ty první peníze byly peníze za zradu. Tyto druhé peníze jsou peníze za lež. Svatý Matouš nemá nic proti poctivě vydělaným penězům, nic proti tomu, kdy člověk získá odměnu za odvedenou práci. Ale jak říkám, obojí je špatně. To je zrada, to je lež. A je to právě zase, jak ta zrada byla od toho nejbližšího, tak tato lež je od těch, kteří byli nejbližší. Ti vojáci byli tomu hrobu úplně nejbližší. Nevíme, jestli viděli anděla. Anděl se k nim vůbec neobrací. Anděl se obrací k ženám a říká jim: „Vy se nebojte.“

Ježíše neviděli asi určitě, ale přesto byli blízko. Viděli, kámen je odvalený, hrob je prázdný. Děje se tady něco, co je rozhodně neobvyklé, protože nepřišel žádný člověk. Děje se něco, co nedokážeme vysvětlit, a minimálně by o tom měli přemýšlet. Ale vzali peníze. Šli tou nejjednodušší cestou, cestou okamžitého zisku. Ono se pak dál v tradici vypráví, že stejně většinu peněz museli odevzdat svému velícímu důstojníkovi, eventuelně právě i přímo Pilátovi. Protože ta báhorka o tom, jak to proběhlo, je, jak se říká, neudržitelná: „Řekněte, že když jste spali, tak že ho odnesli.“ Pokud spali, tak nemohli vidět, co se stalo. A pokud nespali, tak špatně hlídali. A oni tam byli poslání proto, aby hlídali. Na vojně se tomu říká hrubé porušení kázně nebo rozkazu, a opravdu i tenkrát už by to pro ně mělo velké důsledky, včetně krutých tělesných trestů. Ale přesto oni se rozhodnou, že půjdou touto cestou.

Svatý Matouš to uvádí jako takový příklad lidí, kteří nepustí k sobě, nepřemýšlí o těch událostech. Ale jak říkám, vidina okamžitého prospěchu, krátkodobého prospěchu, je zaslepí natolik, že ostatní odloží.

Když je ta poslední věta, že tento výklad je mezi židy rozšířen až do dneška, tím se nemyslí do dvacátého století, ale myslí se tím někdy do roku 70, kdy vznikalo Matoušovo evangelium.

Celý ten závěr z toho všeho. Jsou tady zase dvě skupiny lidí. Jedna ta skupina, to jsou ty ženy, které mají radost, ale mají i bázeň, všechno se to v nich hádá, pere, nevědí, jak to všechno mají ještě utřídit, ale zastaví se u Ježíše, naslouchají a přijímají jeho poselství. Paradoxně ti, kteří byli nejbližší, viděli ty úkazy, tak o tom nepřemýšlí a zůstávají zatvrzelí.

Svatý Matouš chce říct: „Poslední slovo, to rozhodnutí, je na člověku.“ Na každém člověku. Každý člověk má svobodnou vůli, a buď právě řekne: „Ano, Pane, já věřím, že jsi pro mě vstal,“ anebo toto odmítne. Je to k jeho velké škodě, a my se chceme samozřejmě podobat těm ženám, a potom i těm apoštolům, kteří šli do Galileje, protože chceme patřit do Ježíšovy rodiny, chceme být jeho bratry a sestrami.

Vám, kteří jste tady skleslí, přináším dary

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.04.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

2. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Sk 2,42-47](#); ž. [Žl 118](#); 2. čt. [1 Petr 1,3-9](#); evang. [Jan 20,19-31](#);

Bratři a sestry, svatý Jan nám podává zprávu o dvou setkáních zmrtvýchvstalého Pána s jeho učedníky. Říkal, to první se odehrálo v tu neděli velikonoční, v tu neděli zmrtvýchvstání. To druhé se odehrálo o týden později, tedy řekli bychom v tom harmonogramu, jak to sledujeme my, jaksi dnes.

Svatý Jan nemluví o apoštolech, ale mluví o učednících, tedy o větší skupině lidí. Je to proto, že do této skupiny Jan chce zařadit i nás. Jde o to, jestli my se tam zařadit necháme.

„Navečer prvního dne v týdnu přišel Ježíš tam, kde byli učedníci. Ze strachu před židy měli dveře zavřené.“ On neříká, že byli společně, pohromadě. To uslyšíme od svatého Lukáše, až se bude mluvit o seslání Ducha svatého. Slyšeli jsme to také v tom prvním čtení právě, v bratrském společenství. Drželi pevně pohromadě. Ale to je ta změna, která nastala až po seslání Ducha svatého.

Tam, kde byli. Byli tam v jedné místnosti, ale nebyli spolu. Byli tam každý se svými obavami, se svým strachem. Někteří se báli, že se bude dál zatýkat, někteří se báli, protože nevěděli, co bude dál. Měli obavy, že to krásné, co zažili s Ježíšem, že skončilo, a nevěděli třeba, i co budou dělat. Měli dveře zavřené. Tím se to místo podobá hrobu. Hrobu, ve kterém ležel Ježíš. S těmito Ježíšovými učedníky nepohnula ani zpráva, kterou přinesla, když to převedeme na náš čas, během dopoledne, v dopoledních hodinách, ji přinesla Marie z Magdaly a některé další ženy, že Ježíš žije. Pohnulo to jenom s Petrem a s Janem, kteří se tam běželi podívat. Jinak ten zbytek zůstává na tom místě, kde je ta atmosféra velmi tíživá, taková velmi depresivní.

Svatý Jan chce tuto situaci srovnat se situací ze Starého zákona - v momentech, kdy Izraelité vycházejí z Egypta a přicházejí k Rákosovému moři. Z jedné strany voda, z druhé strany faraónovi vojáci, a tak Izraelité křičí k Mojžíšovi, Mojžíš křičí k Bohu. Pak už to známe, četli jsme to na Bílou sobotu. Bůh říká: „Co křičíš ke mně? Oni ať jdou dál a ty vztáhni ruku a tu hůl nad moře.“ Obě ty situace jsou svým způsobem vyhraněné. Na břehu toho Rákosového moře, kde se to projevuje křikem, v tom večeradle se to projevuje zavřenými dveřmi, a jak říkám, velmi, velmi depresivní atmosférou. A do této situace přichází Ježíš.

Je to rozdílné setkání oproti tomu, jak se ukázal třeba ženám a Marii Magdaléně. Protože Marie z Magdaly ho hledá, hledala, a tak se jí dal nalézt, nechal se najít. Ale ti učedníci nehledají. Oni tam sedí a litují. Litují hlavně sami sebe. Jsou jaksi roztrpčení nad svým vlastním údělem. „Co bude se mnou?“ Tady to jejich „já“ je, řekli bychom, v centru tady toho dění a té deprese. A do toho vstupuje Ježíš: „Pokoj vám.“ Ukázal jim ruce a bok.

On je zdraví obvyklým pozdravem, šalom, který není přáním třeba dobrý den, nebo buď zdrav a podobně, ale je to přání plnosti pokoje, plnosti dobra, plnosti štěstí. Ten kdo pozdravuje, ví, že ten pozdravovaný má třeba nějaké problémy, nějaké starosti, a mu přeje, ať to všechno překoná, anebo ať ten pokoj, který může dát jenom Bůh, ať ti pomůže toto všechno překonat.

Když jim ukázal ruce a bok, tak se zaradovali. Proč? No, protože v rukou má člověk sílu. Rukama zpravidla člověk prosazuje svou vůli. Rukou je možné pohlady, ale je také možné udeřit. A ti apoštolové neví, co bude. Když někdo zvítězí v nějaké válce, tak zpravidla potom přichází zúčtování s těmi poraženými protivníky. Oni neví, jestli nenastane něco takového, a proto když vidí Ježíšovy probité ruce, to je jeho moc, že nechá svoje ruce přibít na kříž. To je nástroj jeho síly. Když uvidí jeho ruce, tak pochopí, že nebude zúčtování, že nebude je volat k odpovědnosti, a proto se radují.

Ježíš znovu opakuje to: „Pokoj vám!“ Je to proto, aby na to nezapomněli, že toto přináší. Ježíš to přinášel vždycky, i za svého života, všem lidem, kteří byli s Ježíšem, bylo vždycky dobře. Nedokázali to třeba popsat, nedokázali říct proč, ale je to Bůh, který je dárce tohoto pokoje, tohoto vnitřního stavu, který člověk tak těžko hledá a tolik o něj zápasí.

„Po těch slovech na ně vdechl a řekl jim.“ Tady toto gesto vdechnutí se v Písmu svatém objevuje pouze třikrát – v první knize Mojžíšově, kdy Bůh vdechl do člověka, do prvního člověka dech života. V knize proroka Ezechiela oživuje Bůh suché kosti tím, že jim vdechne zase život, a tady potřetí, když se Ježíš setkává s učedníky ve večeradle po svém zmrtvýchvstání. Je to gesto, které je právě vyhraněno Bohu, protože Bůh je dárce života. Ježíš tady vším tím, co dělá, ukazuje a říká: „Já jsem vám přinesl dary, vám, kteří mě nehledáte, vám, kteří jste tady skleslí, přináším dary.“

První je dar toho pokoje. Druhý dar je dar Ducha. Každý člověk má nějakého ducha, žijeme v nějakém duchu, máme to, čemu se říká životní krédo. Někdy právě žijeme hodně rychle, někdy zase naopak věci, do kterých bychom se měli angažovat, necháváme být, a tak. Každý máme nějakého ducha. A zde je nám nabídnut duch s velkým D, Dárce darů, a jsme vyzváni, abychom objevili ty dary.

Tady v tuto chvíli svatý Jan začíná mluvit o další etapě v životě učedníků. Ta etapa skončí za padesát dnů. Ne ten den, ale až za dalších čtyřicet devět dnů oni se posunou dál a budou schopni přijmout to, čemu se říká ta mise. Ale potom dostávají ještě třetí dar, dar odpuštění. Potom dostávají také úkol, pověření pokračovat v té misi. Ale dnes zůstaneme u těch darů. Tedy ještě jednou, dar pokoje, dar Ducha, dar odpuštění.

Když se rozhodneme, že někomu koupíme dar, dárek k narozeninám, tak z toho máme radost. Přemýšlíme, co to bude, čím ho překvapíme. Máme radost třeba z toho, když to dostaneme, v tom obchodě to mají, máme radost z toho, když to balíme, ale pořád tu radost máme jenom my nebo jenom já, protože jenom já vím, čím toho oslavence překvapím. Dar se projevuje naplno v okamžiku, kdy dárce ho předá obdarovanému, a ten obdarovaný to rozbalí, rozsvítí se mu oči a on je šťastný.

Bratři a sestry, toto si přeje Ježíš. Proto přichází mezi ty pasivní apoštoly, mezi ty apoštoly, kteří jsou v depresi, aby jim dal svoje dary. Přichází, aby dal svoje dary i nám. Jan, jak jsem už říkal, nemluví o apoštolech, ale o učednících, aby dal jasně najevo: „Je tam místo pro každého.“ Každý z nás prožíváme svoje starosti, svoje bolesti, ale uvědomme si, že Ježíš přichází. Tam kde my jsme pasivní, on je aktivní. On přichází, aby nabídl svoje dary, a touží po tom, abychom my tyto dary přijali a používali ve svém životě.

Kéž se tak stane.

Jak ho poznali při lámání chleba

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
30.04.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
3. neděle velikonoční*

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Sk 2,14.22-33](#); ž. [Žl 16](#); 2. čt. [1 Petr 1,17-21](#); evang. [Lk 24,13-35](#);

Bratři a sestry, vyprávění o dvou učednících, kteří jdou do Emauz, zaznamenal ve svém evangeliu pouze svatý Lukáš. Proč ho tam třeba ti ostatní nemají? No, protože ho nepokládali za tak důležité. Všechna evangelia, všechny biblické spisy jsou inspirované Duchem svatým. To znamená, že ten Duch svatý povzbudil toho autora, vedl ho, aby vypracoval tady to určité dílo, a chránil ho, aby tam nebyly nějaké omyly. Nicméně Duch svatý toho autora nějakým způsobem netlačil: „Musíš to napsat takto, musíš zmínit to anebo ono.“ Ten autor pořád byl svobodným člověkem, a jako svobodný člověk si vypracoval nějakou koncepci, nějakou osnovu, a zařadil do toho díla to, co považoval za důležité, za podstatné. Známe to třeba i z filmu, že třeba filmaři natočí víc scén, a pak ve finále tam všechny nedají, protože si řeknou: „Tahle scéna by třeba nějak rozbíjela ten děj. Odváděla by od hlavní myšlenky. Ztrácelo by se to hlavní poselství, které chceme sdělit.“ A tak i evangelisté byli tady v této pozici. Měli svoji nějakou osnovu a zařadili tam to, co považovali za nejdůležitější.

Třeba u svatého Jana a je zjevení v Galileji u Genezaretského jezera, které zase není v jiných evangeliích. A v evangeliu svatého Jana je přímo ta věta, že Ježíš vykonal mnoho dalších zázraků, mnoho dalších skutků, ale ty zaznamenány nejsou. Tedy Jan ve svém evangeliu, které je napsáno jako poslední, to přímo i říká. Odkazuje na toto a říká: „My jsme zdaleka nezahládli prostě zapsat všechno.“

Proč tedy Lukáš jako jediný zmiňuje cestu do Emauz? Právě proto, že se mu hodí do té koncepce, do té celkové osnovy. Vlastně to rozuzlení je opravdu řečeno na konci: „Jak ho poznali při lámání chleba.“

Jaká je koncepce, jaká je osnova Lukášova evangelia? Lukáš píše pro křesťany takzvané třetí generace. První generace, to je třeba apoštol Šimon Petr, Jan, ženy, které utíkaly k hrobu. Ti všichni, kteří viděli, že v pátek položili Ježíšovo tělo do hrobu, bylo tam a v neděli je hrob prázdný a kámen je zázračným způsobem odvalený. To jsou tedy ti, kteří s Ježíšem mluvili, kteří se ho dotýkali, kteří se s ním setkali fyzicky.

Druhá generace, to je třeba apoštol svatý Pavel, který se přidal později. Ten už s Ježíšem nemluvil fyzicky, ale mluvil, byl v kontaktu s těmi, kteří měli tuto fyzickou zkušenost setkání s Ježíšem. No, a třetí generace, to už jsou vlastně lidé, kteří jsou odkázáni na svědectví těch předchozích. Ono už je to pak jedno, jestli jsme křesťany třetí, páté, patnácté nebo dvacáté generace. I my jsme ve stejné pozici. I my jsme odkázáni na svědectví těch, kteří tu byli před námi. A tak svatý Lukáš chce říct těm křesťanům třetí generace a všech dalších generací: „Je potřeba se setkat s Pánem v jeho slově a v jeho chlebě.“ A tuto zkušenost, toto setkání musely zažít i ty dvě první generace. V tom je to stejné. Jestliže právě třetí generace a dalších generace se domnívají a říkají si: „My to máme těžší,“ tak je to jenom zdánlivé.

Proč? Mluví se tady o dvou učednících. Jeden je jmenován jako Kleofáš, druhý je bezejmenný. Ne že by Lukáš neznal jeho jméno, to je záměr. Kdo to byl Kleofáš? No, nevíme to přesně, musíme to brát s rezervou, ale jedna z těch hypotéz je, že to byl Ježíšův příbuzný, dokonce na úrovni strýce nebo prastrýce, tedy někdo blízký. Lukáš používá tohoto člověka, kterého ti první křesťané znali, aby řekl: „Dívejte se, i tenhle se těžko propracovával k víře v Ježíše Krista zmrtvýchvstálého. I tento člověk s tím zápasil a byly okamžiky, kdy v tom neměl jasno.“

To druhé místo je bezejmenné, protože je vyhrazeno pro každého z nás. Tam máme dosadit každý sebe. Sebe především v těch situacích, kdy nevíme jak dál, nevíme kudy dál, jsme bezradní, jsme nějak zklamaní, v depresi a podobně, když se rozhodujeme, kudy dál.

Dopředu řeknu, že ti emauzští učedníci se nerozhodli dobře. Jejich cesta do Emauz je útěk pryč. Možná se bude zase zatýkat, příbuzní v politických procesech bývají nejvíc ohrožení, proces s Ježíšem byl politický, takže pryč.

Svatý Lukáš si dává práci, že líčí cestu, co dělali. „Hovořili spolu o to všem, co se stalo.“ Tam je v originále slovo homilein, homilie, kázání, promluva. Je to taková činnost vlastně, která někoho obohacuje. Někdo mluví, někdo poslouchá, pak se to třeba může i vyměnit, ale ten, kdo naslouchá, odchází obohacen. Oni tedy vlastně v té cestě, v tom dialogu, oni byli obohaceni, jeden druhého obohacoval. Nebylo to jenom tak, že by si jenom stýskali nebo tak. Navíc oni o tom uvažovali, tady ten překlad není úplně dobrý, s takovým zápalem, zanícením. Nebylo to tak v klidu, tak jak to vypadá. Byla to debata velmi zapálená a byla to debata, kdy měli v určitých situacích nebo v určitých otázkách rozdílné názory. Oni si takzvaně nepřiznukovali, nemluvili jednohlasně. O to je to právě krásnější, že byli taková zapálení tady do toho.

Co jim dělalo největší problémy? No, Velký pátek a Ježíšova smrt na kříži. Samozřejmě oni chtěli mesiáše, zachránce, kterého budou oslavovat, kterému budou tleskat, kterého budou vítat. Jim se líbila Květná neděle. A ten Velký pátek, to je ten problém. To je to, na čem se to právě nějak v tuto chvíli všechno zaseklo. Oni Ježíše znali, ale znali ho a nějakým způsobem ho chápali, přijímali do Zeleného čtvrtka. S Velkým pátkem měli velký problém a se vzkříšením už úplně největší. Jaký je smysl toho kříže? Proto Ježíš se k nim přidává a vysvětluje, odhaluje. Proroci o tom mluví v náznacích, že Zachránce zachrání tím, že sám zemře. Pouze jedno místo vlastně, kdy prorok říká: „Budou hledět na toho, kterého probodli.“ To je, řekli bychom, takové nejmarkantnější místo, které naznačuje, ukazuje, jakou smrtí Ježíš zemře. To „probodli“ můžeme brát v tom smyslu, že ho přibili na kříž nebo potom že i potom probodli srdce. Ale jinak jsou to náznaky. Ale ty náznaky se na Ježíšovi splnili, a oni jako lidé Smlouvy o tomto měli mít aspoň jakousi povědomost. Měli aspoň vědět, že tyto výroky existují.

Nicméně tedy vraťme se k tomu, že Ježíš se přidává ke dvěma učedníkům, kteří nejsou příliš dobrými vzory, protože oni odcházejí z Jeruzaléma v okamžiku, kdy ženy přijdou a řeknou: „On tam není. Hrob je prázdný, kámen je odvalený.“ Ani toto je nezastavilo. Oni skutečně měli velmi slabou víru. A k těmto učedníkům se slabou vírou se připojuje Ježíš. Je to přesně v tom duchu, kdy on říká: „Přišel jsem uzdravit nemocné, přišel jsem posílit slabé.“ Ježíš se nestaví na stranu těch

vítězů, těch silných, ale právě na stranu těch slabých, těch pochybujících, těch hledajících. V tom je ten úryvek pro nás velmi, velmi poučný a má nám dodat odvahu, má nás posílit.

Na konci je potřeba udělat rozhodnutí. Ježíš totiž nikoho nenutí. Jestli chcete, já zůstanu. „Jestli nechcete, já půjdu.“ Je to na nich. A tak oni se rozhodnou zůstat. Každý z nás musí udělat toto rozhodnutí. Na základě čeho to rozhodnutí udělají? „Vždyť nám s ním bylo dobře. Copak nám nehořelo srdce?“ Takto poeticky to říká Lukáš. Ale řečeno obyčejně, bylo nám s tebou dobře. Chtěli bychom, aby to pokračovalo.

Jedna z takových zásad říká, že nadpřirozené předpokládá přirozené. Že tedy je potřeba vycházet z obyčejných věcí, a teprve na tom stavět něco vyššího. A přesně toto udělá Ježíš. Těm učedníkům je dobře. Oni nedokážou popsat proč, nedokážou to třeba pojmenovat, ale tak to cítí. Věřím tomu, že každý z nás to někdy zažil už, a nedokážeme říct třeba proč. To nemá žádné proč, protože tam byl Ježíš. S Ježíšem je dobře. A na základě této zkušenosti my potom jsme ochotní jít dál.

Co udělají? Zvednou se a vrátí se do Jeruzaléma. Tam je totiž církev. Ježíš si přeje, abychom svoji víru neprožívali jenom jako jednotlivci, každý sám, ale abychom ji prožívali společně, v církvi. Církev se realizuje v diecézi, ve farnosti, církev se realizuje na mnoha úrovních a v mnoha podobách, ale má to být vždycky společné. Máme společně usilovat o to, abychom poznali Pána, abychom ho poznali v jeho slově a v jeho chlebě.

Bratři a sestry, vzpomeňme na emauzské učedníky, až se budeme rozhodovat, když budeme uvažovat o tom, kterou cestou jít. Oni si vybrali cestu, která nevedla nikam. Byla to slepá cesta. Kdyby se jich Ježíš neujal, oni by zůstali v Emauzích a nikdo by už o nich asi neslyšel. Ale Ježíš je ochotný s námi jít po našich životních cestách, i když třeba to nemá nějaký velký smysl, i když to třeba nemá nějaký cíl, ale Ježíš s námi jde, aby nás na toto upozornil, aby nás opravil a aby nám pomohl potom jít po té cestě, která skutečně k cíli vede.

Ať je nám zkušenost, příběh emauzských učedníků, posilou na naší životní cestě.

Přijměte tento den a snažte se ho naplnit něčím dobrým

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

14.05.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

5. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 6,1-7](#); 2. čtení [1 Petr 2,4-9](#); evangelium [Jan 14,1-12](#);

Bratři a sestry, jak už jsem zmínil na začátku mše svaté, Ježíš mluví ke svým učedníkům. Vidí jejich obavy. Ještě než oni cokoliv řeknou, Ježíš začíná svoji závěť slovy: „Ať se vaše srdce nechvěje.“ A víceméně stejná slova řekne na konci, tam k tomu ještě přidá: „Ať se vaše srdce nechvěje a neděsí.“

To je taková krátká epizoda, takový krátký příběh. Ptá se katecheta dětí v náboženství. Jednoho se ptá: „Modlíš se večer? Každý večer se modlíš?“ „Ano, každý večer se modlím.“

„Ráno se modlíš?“ „Ne, ráno se nemodlím.“

„A proč se nemodlíš ráno?“ „Ráno nemám strach.“

Bohužel je to velmi často tak, že když máme nějaké obavy z něčeho, tak hledáme. Hledáme toho, kdo nám může pomoci, kdo ty obavy nějakým způsobem rozptýlí, kdo nás může posílit. Ježíš tady při té Poslední večeři apoštoly dokonce ještě předchází, předbíhá je a vlastně jim říká: „Já o tom vím. Já to vidím a já to nechci přehlédnout, nechci to nechat bez povšimnutí.“

A dostáváme se k té větě, která je z toho úryvku nejznámější: „Já jsem cesta, pravda a život.“ Velké rozborly bývají nad tím právě „cesta, pravda, život“, co to znamená. Ale zastavme se už u toho úvodu, „já jsem“. Jsou to slova, která svatý Jan používá velmi často. Ježíš říká: „Já jsem dobrý pastýř“, pak jsme slyšeli: „Já jsem dveře k ovcím“, a dnes jsme slyšeli tady toto. A musíme si uvědomit, že to „já jsem“, to je pojmenování, které oznámil Bůh Mojžíšovi. Když se zjeví Bůh v hořícím keři Mojžíšovi a Mojžíš se ptá: „Jaké je tvé jméno?“ tak mu říká: „Já jsem.“

Bratři a sestry, máme si uvědomit, že to je to naše hlavní poslání. Jsme obrazem Božím, máme tedy být. To co máme ve svých rukou, je přítomný okamžik. Přesto když mluvíme o svém životě, tak velmi často jsme v minulosti: „Já jsem byl, já jsem dělal.“ Anebo jsme taky v budoucnosti: „Já budu dělat něco, na něco se chystám.“ Ale máme si uvědomit, že to co držíme ve svých rukou, je dnešek, přítomnost.

Ještě je tady jedna horší varianta, a to že člověk zamění to „já jsem“ za „já mám“. Že být zamění za mít, vlastnit. A potom se člověk stává jakousi karikaturou, napodobeninou, náhražkou. Prostě není to on. Ježíš na Zelený čtvrtek apoštolům říká: „Já jsem.“ On ví, co bude následovat druhý den, a ví, že do toho půjde naplno. Že to nebude hra, ale že tam půjde o život a on ten život tam položí.

Aby to Ježíš nějakým způsobem víc vysvětlil, aby podal jakési vodítko, tak k tomu dává ty tři příklady: cesta, pravda, život. V životě se nabízejí člověku různé cesty, ale otázka je, jestli ta která cesta vede k cíli. A Ježíš vlastně o sobě vlastně říká: „Jenom já jsem ta cesta, která vede k cíli.“ Může to znít tvrdě, ale je to skutečně tak. Ježíš o sobě říká: „Jenom já nabízím tuto cestu.“ V dnešním takzvaně pluralitním světě o tom mnozí pochybují a říkají: „Těch cest musí být nějak víc.“ Ne. Každý člověk je originál a každá ta cesta, kterou jde ten originální člověk, se liší v něčem od cesty toho mého souseda, ale Ježíš jako Spasitel nabízí tu jedinou správnou cestu. Toto nesmíme zaměňovat. Jsou tedy cesty, které nevedou k cíli, jsou cesty, které naopak i od cíle odvádějí.

Pravda. Pravdu je potřeba hledat. Naopak lež, ta bují sama. Dneska se tomu říká dezinformace. Vidíme to. Otevřeme noviny, televizi, a říkáme si: „A kde je ta pravda? A je tam vůbec aspoň zrnko té pravdy? Kde to tam mám najít a jak se v tom mám vlastně orientovat?“ A tady zase Ježíš říká: „Já jsem přišel, abych vydal svědectví pravdy.“

Nestačí jenom říkat: „Je to pravda.“ To je ten rozhovor mezi Ježíšem a Pilátem, co je pravda. A Ježíš říká, kdo. „Já jsem pravda. Já jsem přišel vydat to svědectví.“ Pravdě je potřeba vydávat svědectví. To je ten správný postoj. Na té pravdě, kterou má Ježíš, je možné mít účast. Pravdu si nelze koupit, pravdu si nelze přivlastnit.

A to poslední, říká: „Já jsem život.“ Život roste, život se vyvíjí. Život člověka se vyvíjí minimálně těch dvacet let, než se z dítěte stane dospělý člověk. Nejde jenom o to, že ten člověk doroste, dospěje po té stránce fyzické, ale má dospět i po té stránce duchovní, duševní. A to trvá a dá to spousty práce, spousty námahy, než tento proces se dostane do nějakého bodu, kdy jsou vidět výsledky.

Naopak smrt, opak života, ta přichází rychle a rychle zboří to, co se dlouhé roky budovalo. A často ta smrt přijde proto, že člověk něco zanedbá, že něco podceňuje, že se nechová tak, jak má, a ta zkáza potom může být opravdu velká.

Bratři a sestry, Ježíš, když se tedy loučí s apoštoly, tak jim dává tato tři vodítka: cesta, pravda a život. Ale Ježíš nemá na mysli nějakou silnici na zemi, nemá na mysli nějakou poučku někde v knize a nemá na mysli zase nějaký abstraktní život, ale on mluví o sobě, o své osobě a říká: „Na mě se dívejte a mě se snažte napodobit. Protože vy zase žijete mezi jinými lidmi, a ti když uvidí, jak napodobujete mne, tak se budou ptát: ‚Proč to děláte?‘ a tím bude vzrůstat ten zájem.“

Bratři a sestry, to co Ježíš vlastně říká apoštolům, tak v první řadě říká: „Buďte. Přijměte každý den, který přichází ráno s východem slunce. Přijměte tento den a snažte se ho naplnit něčím dobrým a z toho každého dne se radujte.“

Pro mě jste dobří všichni

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.05.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

7. neděle velikonoční

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Sk 1,12-14](#); ž. [Žl 47](#); 2. čt. [1 Petr 4,13-16](#); evang. [Jan 17,1-11a](#);

Bratři a sestry, jak už to tak bývá, v evangeliích každý evangelista klade důraz na něco, řekněme, trošku jiného. Když budeme číst tu samotnou zprávu o Ježíšově nanebevstoupení nebo když ji budeme hledat, tak najdeme ji jenom u Lukáše. Ostatní evangelisté to nepopisují tak přesně jak Lukáš. Svatý Matouš se soustřeďuje mnohem víc na to, že Ježíš před svým odchodem předává svoji misi, to co začal, to působení, apoštolům, těm kteří jsou kolem něho. A to je pro Matouše to podstatné. Matouš se víc soustřeďuje na tu, řekli bychom, éru církve. Také Matoušovo evangelium je nazýváno evangeliem církve.

Svatý Lukáš, který tu zprávu zaznamenal dvakrát, dneska jsme to slyšeli ve Skutcích, a taky to zaznamenal ve svém evangeliu, svatý Lukáš, který píše především pro řecky mluvící křesťany, tak toto zdůrazňuje z toho důvodu, že známý řecký filosof Platón mluvil o tom, že lidský duch je uvězněn v těle a že se snaží osvobodit se a že toho dosáhne v okamžiku smrti, a že tělo a všechno hmotné zanikne. A mnoha lidem to samozřejmě vrtalo hlavou a připadalo jim to nějak zvláštní a říkali si: „To je přece škoda. I v tom hmotném je mnoho krásného, mnoho dobrého. Proč by to mělo zaniknout?“ A tak křesťanství se svou zvěstí, že Ježíš vstoupil na nebe se svým oslaveným tělem, zdokonaleným tělem, a toto tělo má získat každý člověk při vzkříšení mrtvých, tak křesťané s touto zvěstí i pro mnohé Řeky a v řecké filosofii vzdělané lidi, tak to bylo učení velmi sympatické a názor, který se líbil. Ne že něco zanikne, ale že to bude přetvořeno, zdokonaleno, k lepšímu se to bude ubírat.

Ale my zůstaňme dnes u těch myšlenek, které nám nabízí svatý Matouš. „Jedenáct učedníků odešlo do Galileje na horu, kam jim Ježíš určil.“ Mělo by jich být přece dvanáct, je jich jenom jedenáct, tedy někdo chybí. Éra církve, čas církve je časem volby, svobodné volby. Každý člověk je postaven před nějakou volbu. A je tady zmíněna i ta možnost, že člověk může odmítnout. Ale také je zde zmíněno, a to je to hlavní, že v tom prázdném místě každý z nás může najít sám sebe. Církev není uzavřenou společností, není pouze pro privilegované. O kus dál Ježíš řekne: „Získejte za učedníky všechny národy.“ Pro Ježíše není někdo víc, někdo míň, někdo nadřazený, někdo podřízený. On je bratrem pro všechny a Bůh Otec je otcem pro všechny. Tedy to místo je volné, je rezervované pro mě, pro každého z nás.

Odešli do Galileje. V Galileji to všechno začalo. Tam Ježíš, když šel kolem Genezaretského jezera, oslovil první učedníky, z kterých se potom stalo těch Dvanáct. Galilea byla považována za takový region, kde lidé, pokud jde o náboženství, nejsou příliš horliví, nejsou příliš zapálení. Jsou to lidé spíš takoví vlažní, třeba i v těch otázkách víry nevzdělaní, nemají v tom příliš jasno, zkrátka a dobře s v tom moc neangažují. To Judsko bylo považováno za region mnohem, řekli bychom, víc nábožensky zapálený. A Ježíš začíná svoje působení v této Galileji, tedy na místě, které je nejtěžší. Nevybral si to nejlehčí, ale vybral si to nejtěžší. A tady to taky bude pokračovat tou další etapou. Pro Ježíše to tam skončí, ale pro církev to tam začne.

A sice znovu zde vystupuje ta myšlenka: „Pro mě jste dobří všichni. Já si nevybírám, ale máte u mě prostor všichni.“ A odešli na horu, kam jim Ježíš určil. Hory, kopce, zaujímají v Matoušově evangeliu zvláštní místo. Matouš o nich mluví velmi často. Třeba mluví o hoře, kam Ježíš vystoupil, aby se modlil. Nebo mluví o hoře, na kterou vystoupil, aby učil. Ta hora pak dostala jméno hora Blahoslavenství. Anebo taky mluví o hoře proměnění, kterou nazýváme Tábor. Těch hor je tam více.

Hora je zde chápána symbolicky jako místo, kde člověk se setká s Bohem. Můžeme myslet na horu, kde měl Abrahám obětovat Izáka, ale především na horu, kde Mojžíš mluvil s Hospodinem, tedy jako místo setkání a uzavření smlouvy. Ale také můžeme to chápat v tom smyslu, když vystupujeme na kopec, na horu, tak se zadýcháme, zpotíme, vždycky je s tím spojena nějaká námaha. Éra církve je éra víry, a to bude vždycky spojeno s námahou.

Uviděli ho, klaněli se mu a někteří z nich měli pochybnosti. Ty námahy s vyznáváním víry jsou buď vnější, nebo vnitřní. Námahy, překážky a takhle. Ty vnější překážky, ty vnější obtíže, to je třeba to, že člověk musí vstávat, když chce třeba navštívit bohoslužbu. Mohl by si poležet. Někdy třeba musí absolvovat i delší cestu. Nebo by mohl dělat něco svého a on obětuje čas a jde. Nebo třeba je to spojeno s tím, že se mi někdo směje, že někdo mnou pohrdá. A potom to přechází do těch vnitřních. To je to, když člověk má pochybnosti a říká si: „A je to přeci pravda? A jak to je?“ To je éra církve. O víru musíme zápasit.

Matouš zde schválně uvádí, že o tu víru zápasili i ti nejbližší, kteří byli kolem Ježíše. Že by nás to tedy nemělo překvapit. Naopak měli bychom hledat odpovědi na naše pochybnosti, na naše otázky.

Co je ze strany Ježíše krásné, je to, že když svěřuje tu misi, ten úkol, tak to svěřuje všem, kteří tam byli. I těm, kteří pochybovali. Neříká: „Tak teď se rozdělte, a ti, kterým je to teda jasné a jsou o tom stoprocentně přesvědčeni, tak ty já teď pošlu.“ Posílá všechny. Posílá všechny ty, kteří jsou, řekněme, pevní, ale i ty, kteří jsou nějakým způsobem nepevní.

„Jděte, získejte za učedníky všechny národy.“ O tom, že nedělá rozdíly, o tom už jsme mluvili.

„Získejte.“ Neříká: „Přesvědčte.“ Neudolejte je slovem, nebudte nějakými hlasateli nějaké propagandy. Nebudte nějakými jenom manažery, ale získejte. Získat, to je těžší. Někoho přesvědčit nebo zmanipulovat, to je snazší. Ale aby ten člověk svobodně řekl: „Ano, to je to co jsem hledal, a já jsem to našel,“ tak to je velmi obtížné.

A Ježíš potom říká: „Křtíte je.“ Při křtu se ponořuje. Také z toho vychází to řecké slovo baptidzo, baptidzei. Ponořte je do Otce, Syna i Ducha svatého. My používáme trošku jiný obrat. My říkáme, když někdo je do něčeho nadšený, tak říkáme, že on hoří. Je nadšený. Někdy říkáme, že je blázen do něčeho. To už se sem tak úplně nehodí. Ale to zapálení, nadšení. A tady Ježíš používá ten termín být ponořený do něčeho, do něčeho zabraný, zahloubaný. To taky často užíváme. Takhle

mají být Ježíšovi učedníci, to má být jejich postoj. Ne: „Tak teda dobře. Asi jo, ...“ ale opravdu nadšení, ponoření, úplně tím zaujatí.

Kardinál Tomášek, ten který převedl církev v naší vlasti z totality do svobody, tak měl jedno své takové oblíbené heslo, a říkal: „Když chce někdo druhé zapálit, musí nejdřív sám hořet.“ A to je to vlastně, o co tady jde. Co Matouš znovu podtrhuje na konci svého díla, shrnuje to a říká: „Vy, kteří se hlásíte k Ježíšovi, musíte pro něho hořet, musíte být pro něho nadšení, a potom získáte ty další.“

Bratři a sestry, my žijeme v té éře církve. V éře, kdy prožíváme svoji víru, někdy lehčeji, někdy obtížněji. Žijeme v době, kdy vlastně církev nějakým způsobem pořád zápasí o svoje bytí. Ale církev také se snaží a usiluje předat tu zvěst, kterou přijala od Ježíše Krista. A my jsme součástí této církve. Církev není jenom nějaká anonymita, ale jsou to konkrétní lidé. Děkujeme za to, že do ní patříme a děkujeme za to, že jsme dostali tu možnost podílet se na tomto poslání.

Pane Bože, pomoz mi, ať dobře používám ty dary, které jsi mi dal

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

04.06.2017 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Soslání Ducha Svatého

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Sk 2,1-11](#); ž. [Žl 104](#); 2. čt. [1 Kor 12,3b-7.12-13](#); evang. [Jan 20,19-23](#);

Tak, děcka, já napřed půjdu něco povídat dospělým, bude to chvilku, a potom přejdu k vám. Asi jste si všimli, že jsme udělali takovou věc, která se nedělává, a sice že teda ministranti během vzývání Ducha svatého roznesli sedm svící, které připomínají právě dary Ducha svatého. A roznesli je, řekli bychom, po kostele. Já jsem i přemýšlel, kam dál, víc dozadu je dostat. Potom jsem to zavrhnul, protože jsem si říkal, aby se nestalo nějaké neštěstí. Symbolika, ta myšlenka, je asi tato. Dary Ducha svatého mají proniknout náš každodenní život. Dary Ducha svatého mají být s námi tam, kde my jsme. Ovšem platí zde zásada, kdo prosí, dostane. Duch svatý svoje dary nabízí, ale nevnucuje. Čeká tedy, že my o ně požádáme.

Dnes také slavíme narozeniny církve. Je to den, kdy církev se projevila. Otevřeli dveře, vyšli ven z Večeřadla a začali mluvit. Předtím se báli a měli dveře zavřeny, jak jsme to slyšeli v evangeliu.

Když se mluví o církvi, tak si máme uvědomit, že církev církví dělá právě Duch svatý. Kdyby tam nebyl Duch svatý, tak by to byla pouhopouhá instituce s nějakými pravidly. Duch, ve staré češtině to znamenalo dech, a to svatý znamená, že to přichází od Boha, že to není dílo člověka. Že tedy Duch je ten, kdo dává dech. Co žije, dýchá. Pokud něco nedýchá, tak je to mrtvé. A my si máme uvědomit, že máme dýchat, v církvi. O církvi mluvíme také, že má být společenstvím.

Byli společně všichni pohromadě. Nejenom že tam byla jejich těla, ale také tam byla jejich duše. Oni byli nasazení, oni byli zapálení tady pro tuto věc. Můžeme říci, že církev má být takovou záchrannou stanicí. Nemá být klubem, ale má být záchrannou stanicí.

Vypráví se, jak na pobřeží Kalifornie bylo velmi nebezpečné místo, kde byly útesy a mnoho lodí tam ztroskotalo. Několik mladých lidí z blízkého města si řeklo, že to tak nejde, a tak koupili starou loďku, a když měli volno, tak tam drželi hlídky, varovali ty lodě, které jely na ty útesy, a když bylo potřeba, tak i zachraňovali. Protože byli velmi obětaví, počet zachráněných stále rostl, a také se stalo to, že zachránili někoho vlivného a bohatého, tak ten člověk se jim chtěl odvděčit, a tak jim nakoupil vybavení. Jak měli dobré vybavení, zachraňovali čím dál tím víc lidí. Přišli další sponzoři, a ti říkali: „Ale vždyť vy tady nemáte žádné zázemí.“ Tak tam postavili jednak sklady, haly, kde byly všechny ty věci, všechno to vybavení, ale také tam postavili vlastně to, co bychom označili jako restauraci, právě jako ten klub.

Do záchranné stanice se hlásilo čím dál tím víc lidí, ale čím dál tím méně z nich bylo ochotno vyjždět na to moře a zachraňovat ty trosečníky. Po nějaké době se z toho stal úplně jenom klub a ta záchranná stanice tomu byla na překážku. V tu chvíli několik mladých si uvědomilo a říká: „Ale to ztratilo význam. To ztratilo to původní poslání.“ A tak se oddělili a o kus dál založili novou záchrannou stanici. Ale vedlo se jim úplně stejně, a po čase se toto celé opakovalo.

Právě slavnost Soslání Ducha svatého nám připomíná poslání církve. Díváme se na ten první den, na ty první okamžiky, a máme si uvědomit, to je ideál. Chceme být podobní aspoň trochu apoštolům, chceme mít to nadšení, chceme mít to zapálení, chceme být těmi, kteří nabídnou záchranu – záchranu v evangeliu. Ať tedy myslíme na to, že i naše farnost má být záchrannou stanicí, ne jenom nějakým elitním klubem.

A já už teď půjdu k dětem. První svaté přijímání většinou bývá pozdějc, až po Soslání Ducha svatého, takže je to takový dnes trošku výjimečný den, bude se vám to lehko pamatovat. A já jsem si začal vzpomínat dneska ráno na to, jaké to bylo, když já jsem byl u prvního svatého přijímání. No, bylo nás teda víc, ta farnost byla taky větší, ale, děcka, celou dobu jsme stáli, jo? To bylo hrozný. A já vím, že jsem se bál, aby se mi neudělalo špatně, aby se tam někde neskácel. Tak jsem to teda přežil, a z toho jsem měl asi největší radost. Co to potom znamenalo nebo co vlastně jsem získal, to jsem pochopil až později.

Ale já jsem si pro vás nachystal takový příběh. Je o kameni. Do jednoho města vedla silnice, dost frekventovaná. A naráz jedno dne ráno se z ničeho nic na té silnici objevil kámen. Někdo ho tam asi dal, prostě nikdo nevěděl. Přes noc se tam objevil velký kámen. Tak co. Brzdilo to dopravu, řidiči troubili, dělaly se kolony, hlásili to v Zelené vlně, kdo může, aby to objel.

A teď, co s tím? Za nějakou krátkou dobu se u toho objevila městská policie a začali vyšetřovat, kdo to tam dal, jak to tam dal. Dopoledne v deset hodin přišli rozhořčení občané na radnici za panem starostou, co s tím bude dělat. Potom odbory vyhlásili stávkou. Napřed teda řekli, že pohotovost, potom bude stávka na tři dny, jestli kámen nezmizí.

Odpoledne přišli studenti ze školy. Začli zkoumat, co to je za kámen a jak vůbec se to tam mohlo dostat. A odpoledne dokonce někteří rozhořčení občané založili politickou stranu na protest proti kamenu. A ten kámen tam pořád ležel a brzdil tu dopravu, všichni ho obcházeli. Až úplně na večer, už se skoro stmívalo, jel kolem jeden člověk, který prodával zeleninu. Jel se svou rozhrkanou dodávkou, ve které vezl to, co neprodal, a když uviděl, jak tam ten kámen leží, tak zastavil, zajel s tím autem na bok. Protože věděl, co se má dělat, tak dal za auto trojúhelník, aby ho nikdo nesrazil. Prohlídl si ten kámen, potom vzal velkou tyč a s pomocí té tyče ten kámen odšoupal na stranu, aby byl ten kámen pryč ze silnice.

Dalo mu to hodně práce a trvalo to dost dlouho. A jak takhle ten kámen soukal, tak se objevila obálka. Pod tím kamenem byla velká obálka. A když to teda otevřel, až ten kámen odšoupal, odstrkal pryč, tak v té obálce jednak byl šek na peníze, dost vysoká částka, ale hlavně tam byl dopis. A z toho nebylo úplně poznat, kdo tam ten kámen dal, ale napsal ten dopis ten, kdo tam ten kámen dal, s tím, že psal v tom dopise: „Čekal jsem, kdo bude používat dary, které máme všichni. Čekal jsem, jak dlouho to bude trvat, než se najde člověk, který bude používat rozum, ruce a nohy. Sílu, ale i moudrost, aby odstraňoval překážky ze života.“

Ti všichni povídali, ti všichni zakládali nějaké strany, protestovali, ale tento jediný člověk použil svůj rozum, a potom i svoje ruce, nohy, sílu k tomu, aby tu překážku odstranil. K tomu je Duch svatý. A vy ode dneška budete mít větší přístup k Pánu Ježíši. A tak mu taky můžete říkat, protože Duch svatý, Pán Ježíš, Bůh Otec, to je trojice, oni patří k sobě, tak je jedno, ke komu z nich se budete modlit, koho z nich budete oslovovat. Ale já bych měl takovou prosbu, abyste častěji, nebo pokud možno co nejčastěji říkali: „Pane Bože, Pane Ježíši nebo Duchu svatý, to je jedno, pomoz mi, ať dobře používám ty dary, které jsi mi dal, to co umím. Hlavně svůj rozum, svoje ruce a svoje nohy.“

Bůh milostivý a milosrdný, shovívavý, velmi laskavý a věrný

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

11.06.2017 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Nejsvětější Trojice

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Ex 34,4b-6.8-9](#); ž. [Žl Dan 3](#); 2. čt. [2 Kor 13,11-13](#); evang. [Jan 3,16-18](#);

Bratři a sestry, jak jsem říkal, dnešní svátek nám připomíná způsob existence Boha. Je to vztah. To je základní myšlenka, základní poselství tohoto svátku. Je to vztah, který je otevřený. Jednak jsou to vztahy mezi těmi třemi osobami, ale dnešní slavnost nám chce připomenout, že Bůh nás touží vtáhnout právě do těchto vztahů. Mluvily o tom všechny ty texty. A tato myšlenka bývá velmi často vyjádřena v okamžiku, kdy je nějak zpodobněna Nejsvětější Trojice, hlavně na obrazech, kde je Otec, proti němu Syn, mezi nimi se nějak vznáší holubice jako Duch svatý, jeho zpodobnění, a mezi tím Otcem a Synem je Zeměkoule, vlastně celý svět.

Bůh do těch vztahů, kterými žije, touží vtáhnout i celé stvoření. Nechce být izolován. Bůh nestaví žádnou bariéru, naopak právě on je ten, kdo ty bariéry odbourává. Je to člověk, který staví ty bariéry. O tom vlastně mluvilo evangelium. My často mluvíme o tom, že Bůh někoho odsoudí a podobně. Je to člověk, který když se izoluje, když si postaví tu bariéru, když řekne to ne, když se dá na cestu zla, tak je to člověk, který už sám sebe odsoudil.

Druhé čtení z listu Korintánům, na jeho konci byl ten pozdrav, který se používá velmi často při mši svaté. Málokdo ví o tom nebo si vybavuje, že je to právě z listu Korintánům. To jsme v době, kdy vznikala evangelia, ještě možná o něco dřív, a autorem tohoto pozdravu je svatý Pavel, žádný teolog. Jsou tam vyjmenovány všechny tři božské osoby, a právě jde tam o to zachycení těchto osob v tomto vztahu.

A řekl bych, nejvýrazněji o tomto vypráví dnešní první čtení, i když se tu ještě nic nemluví právě o tom, že Bůh je jediné bytí ve třech osobách. Mluví se tady o jediném Bohu, o Hospodinu. Ale je tady velmi výrazně zachycen ten akcent, že Bůh nás chce vtáhnout do těch vztahů, kterými žije on.

„Mojžíš časně ráno vstal a vystoupil na horu Sinaj.“ Možná si říkáte, to už jsme někde slyšeli, to už známe. Ano, to není to vyprávění z druhé knihy Mojžíšovy, to první. Toto už je to druhé. Mojžíš jde na horu Sinaj podruhé, je to druhý pokus. Ten první nevyšel. Ne že by to Bůh zkazil, ale zkazili to lidé. Zkazili to ti Izraelité, kteří měli čekat pod horou Sinaj, a nebyli trpěliví a nevydrželi čekat, než se Mojžíš vrátí. Řekli bychom, při té první události dostává Mojžíš i desky od Boha. Ale když se vrací dolů a vidí, že si udělali to Zlaté tele, že kolem něho tancují, tak Písmo svaté říká, že Mojžíš ty desky dole pod tou horou roztřískal. Protože oni pohrdli tou Boží smlouvou a Bůh by mohl říct: „Tak já končím.“ Jo, vy jste to zkazili, Mojžíš byl v tu chvíli možná příliš zbrklý, oni byli nedočkaví, netrpěliví, nevydrželi čekat, žádná smlouva nebude.

Bůh dává druhou šanci. Dává druhou, dává desátou, dává stou, milióntou. Bůh je ten, který nám stále dává novou a novou šanci. Dokud žijeme na tomto světě, vlastně každý den je nová šance, jak do těchto vztahů vstoupit.

Tak tedy Mojžíš vystupuje podruhé na horu Sinaj. Už si s sebou nese desky. Už to není tak, že by to měli naservírované, jak se říká, na stříbrném podnosu. Musí pro to něco udělat. I my musíme každý den pro to něco udělat. Ty těžké desky, které Mojžíš nese nahoru na ten kopec, symbolizují tu naši námahu, to co my do toho musíme vložit, ten náš díl.

„Mojžíš se postavil, vzýval Hospodinovo jméno, potom Hospodin prošel kolem něho a zvolal.“ Tento text, který následuje: „Hospodin, Hospodin, Bůh milostivý a milosrdný, shovívavý, velmi laskavý a věrný,“ tento text je jednak velmi krásný, a v hebrejském originále je možné ho číst tak, že prošel Hospodin a zvolal, ale je možné ho číst tak, že to zvolal Mojžíš. Je to něco, co se nedá přeložit. A to kouzlo je právě tady v tom, kdo zvolal. Jestliže to zvolal Hospodin, tak je to jeho vyznání. On o sobě říká: „Jsem milosrdný a milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný.“ Jsou to krásné vlastnosti, ale navíc to jsou vztahové vlastnosti. To jsou vlastnosti, které mají smysl ve vztahu k někomu.

Věrnost, laskavost, ta se vždycky ukáže vůči někomu. Člověk sám vůči sobě, aby byl laskavý? Taky, ale to je zvrácené. Toto se projeví v okamžiku, kdy mám vedle sebe někoho. Bůh žije pro někoho.

Občas se setkáváme s lidmi, kteří žijí pro něco. Žít pro něco není úplně dobře. Žít pro svou práci, to není dobře. Žít pro někoho. Jestliže ta práce má smysl pro druhé lidi, potom je to v pořádku. Jsme povoláni, abychom žili pro někoho, ve vztahu k někomu. A toto říká i Bůh. Říká: „K tomu jsem tě povolal. Protože já takhle žiji, a já chci, abys žil takhle podobně jako já.“

Jestliže tu větu zvolal Mojžíš, tak říká: „Ano, Bože, ty jsi milosrdný, milostivý, shovívavý, velmi laskavý a věrný.“ Milosrdenství a milostivost si nesmíme vykládat jako slabost, jako nějakou neschopnost nebo něco takového. Ne, je to výraz velkorysosti a výraz dobroty.

V čem je právě to kouzlo nebo krása toho textu, jestliže zvolal Hospodin, a jestliže zvolal Mojžíš? Jestliže zvolali oba a zvolali to stejné, tak to znamená, že našli to, čemu říkáme společná řeč, společný jazyk. A to je to, o co v tomto svátku běží, abychom hledali společnou řeč, společný jazyk.

Mojžíš potom dál vlastně mluví o chybách: „Je to lid tvrdé šíje.“ Mojžíš si je dobře vědom toho, že tam je podruhé a že tu smlouvu bude potřeba obnovovat ještě mnohokrát, ale Bůh k tomu říká, ano.

„Ať je Bůh mezi námi, a přijmi nás jako dědictví.“ Co je to dědictví? No, to je něco, co člověk získá. Může to být, dům se dá zdědit, dá se zdědit konto v bance, ale dají se zdědit taky dluhy. V lidské společnosti toto člověk může odmítnout, dědictví, které jde do mínusu. A právě toto má na mysli Mojžíš, když říká Bohu: „Bože, prosím tě, přijmi nás s tím, co umíme, a přijmi nás s tím, co neumíme. Přijmi nás v tom, v čem jsme dobří, a přijmi nás v tom, co nám nejde, v tom, co kazíme.“

Bratři a sestry, a Bůh na to Izraelitům řekl: „Ano,“ a v Ježíši Kristu toto zopakoval. Mějme toto na paměti, děkujeme za to a snažme se najít společnou řeč. Tak naplníme smysl dnešní slavnosti.

At' naše víra neuhasíná v okamžiku, kdy se daří dobře

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

18.06.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

11. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 19,2-6a](#); 2. čtení [Řim 5,6-11](#); evangelium [Mt 9,36-10,8](#);

První čtení je velmi zajímavý text. Izraelité stojí, řekli bychom, na hranicích zaslíbené země. Chystají se vstoupit, Mojžíš se s nimi loučí, protože on ví, že tam nevstoupí, a tak jim dává rady do budoucna, co dál. A říká jim v kostce, asi tolik: „Až vejdete do té země, tak se vám začne dařit dobře, mnohem lépe než teď na té cestě, a vy budete v pokušení všechno to, že se vám daří dobře, připisovat sobě. Budete v pokušení zapomínat na Boha, na dárce.“

Dokud jste byli, řeklo by se, pod jakýmsi tlakem na té cestě, pokud jste pořád cítili, že vám chybí něco k obživě, tak jste se obraceli k Hospodinu a prosili jste ho o pomoc. Ale až tento tlak pomine, tak by se mohlo stát, že na Hospodina zapomenete. A Mojžíš říká: „To by bylo chybou.“

A, bratři a sestry, v životě nás lidí to tak bohužel je. Když jsme v nějaké tísní, tak víme, koho máme volat, to vědí všichni lidé. Ale když se daří dobře, tak jak to je? Dokonce někteří z těch Izraelitů byli v takovém velkém omylu, že se domnívali, že skutečně stačí vzývat Hospodina jenom tenkrát, když je zle. A tady z tohoto omylu, z tohoto chybného pojetí je právě Mojžíš také vyvádí a říká: „Ne. Vždycky je potřeba být v kontaktu s Hospodinem, vždycky je potřeba děkovat, a potom je možné přidat i prosbu. Tak je to v pořádku.“

Shodou okolností vlastně minulý týden ke mně doputoval takový příběh, který asi někteří z vás znáte. Je o P. Pešovi, který byl farářem v Kuřimi a který se znal s hraběnkou z Rájce, se starou paní, a on o ní vydal takové krásné svědectví.

Ta stará paní se chodila modlit do jejich zámecké kaple každý den. A chodila tam, když jim bylo dobře a když se jim dařilo, a chodila tam, když bylo zle a když jim ten majetek a všechno to brali. A teď on položil takovou otázku, kdy byla její víra silnější? A odpověděl: „No, když bylo dobře.“ Protože když je dobře, tak zpravidla víra lidí nějakým způsobem slábne a lidé zapomínají. Ale ona nezapomínala.

Bratři a sestry, chtějme patřit mezi ty, kteří nezapomínají, jejichž víra neuhasíná v okamžiku, kdy se daří dobře, a zařídme se podle toho, co nám říkalo dnešní první čtení, anebo příklad té staré moudré ženy.

Bůh je ochoten i pro nás vykonat ty velké věci.

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.06.2017

12. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 20,10-13](#); 2. čtení [Řím 5,12-15](#); evangelium [Mt 10,26-33](#);

Bratři a sestry, dnešní svátek byl zařazen tady na to místo, aby to odpovídalo tomu datování. Když řekneme, že anděl Gabriel přišel k Panně Marii a oznámil, že Alžběta už je v šestém měsíci, tak aby to sedělo i do těch Vánoc, aby i ten čas aspoň trochu odpovídal tomu, co vlastně v Písmu svatém bylo oznámeno.

Alžběta a Zachariáš čekali velmi dlouho na narození syna, a Zachariáš už to tak nějak vzdal. Když mu anděl říká v chrámu, narodí se ti syn, tak tomu nechtěl věřit, a nechtěl bych říct, že za trest, ale jako jakási zkouška jeho víry nebo pro posílení jeho víry mu bylo dáno to, že těch devět měsíců nemluvil, ale ani neslyšel. Z toho vyplývá to, že posunky mu naznačovali. Kdyby slyšel, tak by mu to řekli. Posunky mu naznačovali, on si vyžádal tu tabulku na psaní.

Takže Zachariáš žil těch devět měsíců v absolutním tichu a měl možnost přemýšlet o všech tady těchto věcech. Z celého toho vyprávění vyplývá, že nějakým způsobem se svojí manželkou Alžbětou komunikovali a že byli oba dva za jedno, jak se to dítě bude jmenovat. Hebrejsky se to řekne Jochanaan, a znamená to „Bůh je milostivý“ anebo se to dá ještě přeložit v delší verzi, kde se říká „Bůh dal milostivě svůj dar“. Vždycky je tam to milostivě, myslí se zadarmo, nikdo ho nemohl nutit, ale on ho dal svobodně a dal, protože chtěl.

V době, kdy žil Zachariáš a Alžběta, nemít děti bylo mnohými lidmi považováno za Boží trest, a Zachariáš byl knězem v Jeruzalémském chrámu. Pro něho to bylo obzvlášť těžké, protože mnozí ukazovali a říkali: „On je knězem, on tam vykonává tu bohoslužbu, a nemá děti.“ A mnozí říkali: „Kdo ví, co je v jejich životě špatně.“

Nebylo špatně vůbec nic po té, řekli bychom, morální strážce. Ničeho se nedopustili. Byla to zkouška. Zkouška, ve které ta Alžběta obstála, řekli bychom, mnohem víc, mnohem lépe, než její muž Zachariáš, který byl tím knězem a chodil do Jeruzalémského chrámu. Čekali bychom, že on bude ve víře silnější, že bude blíž, pevnější. Ne. Byla to jeho manželka, která, jak to bylo údělem žen v tehdejší době, víceméně byla doma. A tady vidíme právě, že Bůh se dívá úplně nějak jinak, že ty Boží cesty vedou jinak, než my bychom čekali.

Vidíme, že na příkladu Jana Křtitele, a když to srovnáme s prorokem Izaiášem, jak jsme to slyšeli v prvním čtení, kde je ta věta: „Už od matčina lůna mě povolal, již v mateřském životě mě nazval jménem.“ To se stalo v případě proroka Izaiáše, a to se stalo i v případě Jana Křtitele. Já tím chci vlastně poukázat na to, že se to doplňuje, že se to opakuje, že my si třeba kolikrát říkáme, to co se stalo v životě těch velikých lidí, to už se dnes nestává, to už není možné, aby se to zopakovalo. Ale je to možné. I Bůh s námi počítá a je ochoten a je připraven i pro nás vykonat ty velké věci.

Je jasné, že Alžběta velmi, velmi prosila, velmi se modlila za narození syna, aby i před lidmi bylo zřejmé, že se z toho morálního pohledu nedopustili ničeho zlého, ničeho špatného, a aby před ostatními lidmi byli očištěni. A na znamení toho, že je si vědoma, že dostává tady tento dar, tak vlastně to dítě dostává tady to, řekli bychom, na jednu stranu složité jméno, ale jméno, které je vyznavačské, které ukazuje s každým tím vyslovením: „On je darem Božím, on je darem, který jsme my dostali.“

Bratři a sestry, to jméno to připomnělo. Ten dnešní svátek nás chce vybídnout k tomu (slavíme narozeniny Jana Křtitele), abychom i my si uvědomili, kolik darů dostáváme, a dostáváme jich hodně, a abychom za tyto dary Bohu nezapomínali děkovat.

Investovat do Krista něco stojí, ale stojí to za to

P. Mgr. Miroslav Dibelka, SDB

02.07.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

13. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [2 Král 4,8-11.14-16a](#); 2. čtení [Řím 6,3-4.8-11](#); evangelium [Mt 10,37-42](#);

Milí přátelé Boží, bratři a sestry v Kristu, slyšeli jsme, kdo miluje matku nebo otce víc nežli mne, není mne hoden. Tak to je síla. Nesmíme však zapomenout na to, že tato slova jsou zarámována slovy o střetu s nejbližšími kvůli vyznávání Krista. Tyto střety jsou hodinami pravdy, zda se přiklonit ke Kristu nebo k člověku.

Pro dnešního člověka není zas tak neslýchané postavit se proti rodičům. Podle principu přece hájím svůj zájem, mně je sedmnáct, osmnáct, dvacet. Musím poslouchat rodiče ve všem? Na svůj názor mám právo přece, ne? To je dnes běžné, polemizovat se svými rodiči. Avšak ta slova z toho evangelia zazněla v době, kdy se rodiče bezpodmínečně ctili, nebo aspoň se to maximálně vyžadovalo, a tak Ježíšova slova, že je třeba Boha poslouchat víc než rodiče, tak zněla doslova revolučně.

Někdy může být opravdu náročné zachovávat věrnost evangeliu i za cenu nepochopení rodičů. Znám případ jednoho muže, inženýra, který se přiznal do mé bývalé farnosti. Byl nepokřtěný, naprosto neznalý poměrů církevně křesťanských. Pocházel ze severních Čech a chodil na přípravu se svou přítelkyní, která chodila do kostela, ne tak zcela pravidelně, jen když se jí chtělo. A při té přípravě na svatbu ho kněz velice zaujal, že zatoužil se s ním setkávat i dále.

Svatba byla, a tak dále, a on začal pravidelně chodit do kostela, pravidelněji než ta jeho manželka, která byla vychována ve víře. A představte si, po třech letech byl pokřtěn. Po dvou letech se rozhodl se pokřtít, a po třech byl pokřtěn. Když to přišel oznámit do severních Čech svým rodičům, tak ti si řekli na čelo a řekli i na jeho a říkali: „Co to tam ti Moraváci s tebou, prosím tě, udělali? My jsme tě tady tak vychovávali dobře, i vědecky jsme tě vychovávali, je z tebe inženýr elektro, a ty ses tam pobláznil z nějakého náboženství,“ říkají. „Nepobláznil, já teď žiju jako ostatní. Žiju podle Desatera a nedělám nic.“ „No, ale musíš věřit v toho Boha?“ „No, chci.“ „A nemusíš.“ „Ale chci.“ On se tam nemohl s nima dohodnout.

Když tam chodil na návštěvu občas, jednou za rok, s tou svou manželkou, tak vždycky se pohádají s těmi rodiči kvůli víře. Ne že by oni ti dva mladí chtěli, ale vždycky ti jeho rodiče něco tak vyprovokovali. Z nějakých neznámých důvodů neměli církev a Boha rádi. A když by se člověk zeptal: „A proč? Co vám církev udělala, co vám kdo udělal špatného?“ tak by zcela jistě pověděli: „Nic, ale říká se tohle a to, a to slyšíme...“ „Tak proč to přebíráte někde z nějakých médií. Máte nějakou špatnou zkušenost s Bohem?“ „No, nemáme.“ „Tak o co vám jde? O co vám jde, prosím vás?“

No, tak oni se tak těžce probíjávali. Do dneška s těma rodičema se moc nedokáže dohodnout. Má sestru, s ní jsou jeho rodiče ve výborném styku, ale ho moc neberou. Zvláštní.

Ale zdá se mi, že v dnešní době, s rodičema se člověk dohodne snadno, většinou jsou věřící a rádi by, abychom chodili do kostela, ale mnohem těžší podle mě je jít proti proudu v okruhu mých známých, kamarádů a přátel. Protože máme strach nebo obavy, abychom nepřišli o jejich přízeň. Nevysmějou se mi? Nepřestanou se mnou komunikovat? Neřeknou si: „Tak běž se tam kamarádit s těma kostelníma, s těma kostelníkama a s námi už nedrž partu. Ty jsi už někde jinde než my.“

A třeba, a teď to už úplně zkonkretizují, nepociťujeme třeba stejnou potíž ve vztahu k nevěřícímu partnerovi, snoubence, snoubenci, kterému se snažíme ve všem vyhovět a třeba zapomenou na evangelium, jen abychom nepřišli o jeho náklonnost? Kolik, prosím vás, bylo mladých mužů a žen, kteří tady chodili do kostela. Pak přišlo dítě, jedno, druhé dítě a manželka řekla: „Nechodme do kostela. Půjďme se projít do lesa nebo půjdeme do ZOO nebo na nějaký zámek. Tolik tady je krásných zámků a hradů. V tom kostele, tam je dusno a tolik lidí, a teď budeme spolu sami.“

A oni to udělali jednou, dvakrát, třikrát, popáté, podesáté a nakonec nechci říct víra, ale ten život z víry se rozplynul jako pára nad hrncem. Taková škoda. Proč tak polevili, proč se tak přizpůsobili tomu druhému?

Kdybychom v současné době chtěli aktualizovat, a jako že já chci, ta Kristova slova, tak bychom to museli říct trošinku jinak: „Kdo miluje svoje rodiče, přátele, známé, partnera, pivo, sport, počítač, pohovku více než mne, není mě hoden.“ To platí doslova. Poležet si ráno ještě, zajít si na to pivo s kamarády. Vždyť se můžu podívat na počítači na mši. No tak se pět minut na to podívám a řeknu: „Byl jsem v kostele, byl jsem na mši. Sice přes počítač, ale byl jsem na mši.“ No, tak to je.

Upřednostnit druhé před Kristem může znamenat najít určité uplatnění a naplnění ve společnosti, že člověk něco dosáhne. A postavit Krista na první místo může znamenat přijít o tyto výhody. Ake to je ovšem jenom polovina příběhu. Druhá polovina obsahuje happyend anebo špatný konec. Kdo jednou poznal Krista, tak pro něho život bez něho není žádný život. Je to jako nádoba bez toho nejdůležitějšího obsahu, bez obsahu, který by v té nádobě měl být. Investovat do Krista něco stojí, ale stojí to za to. Co nic nestojí, za nic nestojí, říká se.

A prosím vás, nečekejme příliš dlouho. Nečekejme příliš dlouho, třeba do důchodu, že pak začneme chodit, protože teď mám tolik práce. Tolik práce, i v neděli mně volají, abych přišel tam i onde stavět, něco opravovat, něco dělat. Já bych rád šel, ale nemůžu pomoci druhým. No, vždyť důchodci mají nejvíce práce, se říká. Nečekejme příliš dlouho.

V jídelně na Žernůvce jsem četl na jedné nástěnce: „Važ si stáří, je to dar. Ne každý ho dostane.“ To jsou vážná slova. Kolik jsem už pohřbil lidí mladých, středního věku, padesátníků, šedesátníků, kteří rádi by se dočkali stáří. Važ si stáří, je to dar. Ne každý ho totiž dostane.

Úspěch činnosti Cyrila a Metoděje stál na chudobě, pokoře a na absenci touhy po moci

P. Mgr. Miroslav Dibelka, SDB

05.07.2017 - středa, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost sv. Cyrila a Metoděje

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Lk 6,1-3](#); 2. čtení [2 Kor 4,1-2.5-7](#); evangelium [Lk 10,1-12.17-20](#);

Milí přátelé Boží, bratři a sestry v Kristu, děkuji vám, že jste přišli na dnešní slavnost. Misie těchto svatých bratří byla velmi úspěšná. Co dělá? Jak se chovali, že měli takový úspěch i přes tvrdý odpor jejich protivníků? Protože měli své protivníky, své odpůrce, kteří nesouhlasili s jejich stylem, způsobem pastorače.

Úspěch jejich činnosti mimo jiné stál na třech sloupech: na chudobě, na pokoře a na absenci touhy po vnější moci. Co se týče té chudoby, říká se, že sytý hladovému nevěří. Ale tak je to vlastně i obráceně. Získávat pro víru v Ježíše Krista chudého z pozice bohatého člověka, který se nemíní dělit s chudými, to vlastně nemůže přinést žádný úspěch. To už je předem odsouzeno k nezdaru.

O tom, co se týče pokory, ač oba bratři převyšovali Moravany svou vzdělaností, o mnoho je převyšovali, tak to vůbec nedávali najevo. Nebyli na to pyšní, nevyvyšovali se, a to muselo těm Moravanům imponovat. Takoví znalci, takoví borci, oni s námi jednají narovinu, jako bychom jim byli rovni.

A potom, solušní bratři přišli jako služebníci bez nároků na nějaké zvláštní jednání vůči jim. Nechovali se jako nějaká církevní knížata, netoužili po vnější moci. Že se stal potom Metoděj arcibiskupem, tak to byla taková odměna za tu nesmírnou práci, za tu houževnatost, za vytrvalost, kterou prokázal on i jeho bratr. A papež chtěl tady mít určitou církevní provincii. Chtěl, aby tady byl někdo, ke komu mohou lidé chudí, bezmocní přijít a požádat o radu. A také o zastání, protože Metoděj se zastával těch, kteří byli v právu, ale nebyli schopní to své právo nějak prosadit.

Tedy takové jednání má s pomocí Boží vždycky úspěch. Škoda, že tehdy byly skupiny lidí v církvi, kteří na chudobě, pokoře a absenci moci neměli postaveno hlásání evangelia. Škoda. Proto žáci těchto bratří museli pryč, museli odejít. Ale to nic nemění na fenomenálním pastoračním úspěchu těchto bratří, a proto prosíme, svatý Cyrile a svatý Metoději, prostě za nás, za všechny, ale i za nás za kněze, abychom i my uměli vytvořit takový systém pastorače, i způsob pastorače, který neodrazuje, který nevyhání lidí z kostela, který je spíš přitahuje a kterému lidé rozumí. Kéž bychom dokázali jako vy, Cyrile a Metoději, hovořit srozumitelně, česky, církevně správně, a zároveň, abychom se nebáli tam zařazovat prvky z moderní doby, kterým rozumíme, a tím pochopíme, co chce Ježíš říci v dnešní době, pro dnešní dobu, pro nás, pro moderní lidi. Pomáhejte nám k tomu, bratři.

A ať pomáhají samozřejmě i vám, protože i vy jste hlasateli evangelia. Jste. Slovem i při mlčení.

Svatý Cyrile a Metoději, orodujte za nás!

Pojďte, kdo jste unaveni, vyčerpani, kdo už nemůžete

P. Mgr. Miroslav Dibelka, SDB

09.07.2017

14. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Zach 9,9-10](#); ž. [Žl 145](#); 2. čt. [Řím 8,9.11-13](#); evang. [Mt 11,25-30](#);

Slyšeli jsme, bratři a sestry, ta Ježíšova slova hned v úvodě: „Velebím tě, Otče, pane nebe a země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a chytrými, ale odhalil jsi je maličkým.“ O jakých věcech Ježíš vlastně hovoří, že je chytrým, tedy velkým skryl, a maličkým odhalil? Jde o věci, tedy o smýšlení a jednání, které vede k poznání Boha, anebo které odvádí od Boha, od Božího království.

A kdo jsou ti chytří, a kdo jsou ti maličci? Chytří a moudří v tom Ježíšově podání, to jsou ti, kteří si vytvořili svůj vlastní myšlenkový systém, do kterého se jim už nic jiného nebo nového nevejde. Takovému chytrému či chytráku se prostě Boží svět do jeho světa nehodí. Boží svět si totiž představuje jinak než Ježíš.

Kdežto takzvaní maličci jsou ti, kdo jsou ochotni poučit se, jsou ochotni korigovat své názory. Jsou otevření pro tajemství, pro Boží překvapení. „Velcí“ jsou tedy lidé uzavření ve svém skutečném či domnělém intelektu, a malí ti, co stále hledají obohacení o to, co je větší. Ti „velcí“ si vlastně sami mohou za to, že nechápu Boží svět, protože se jim zdá nadbytečný a málo atraktivní.

Pak Ježíš také říká: „Pojďte ke mně, kdo jste unaveni,“ já doplňuji, zklamání, deprimováni ze sebe, z druhých lidí, z toho co se děje kolem nás. Tak nás zve Ježíš: „Pojďte ke mně.“ Paradoxně někdy se vymluvíme na to, že jsme unaveni, a tak nejedeme za Ježíšem, nebo třeba na mši svatou. Kvůli únavě. On nám říká: „Pojďte, kdo jste unaveni, vyčerpani, kdo už nemůžete, tak pojdte. Já vám pomůžu.“

Máme jít k němu. Ale kam? Kde je Bůh? Na otázku, kde je Bůh, se obvykle odpovídá, že všude. Všude je Bůh. Všude se s ním můžeme setkat. Anebo se někdy odpovídá zase: „On je v kostele.“ A jinde není? On je v kostele, a jinde není? Pro mne tou nejlepší odpovědí, kde je Bůh, je odpověď: „Bůh je ve vztazích.“ Bůh je ve vztazích. Kde je opravdová láska mezi lidmi, tam přebývá Bůh. Nebo kde jsou dva nebo tři shromáždění ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich. I Bůh je přece ve vztahu, ve třech osobách.

A tak odpočineme si teď snad o prázdninách a o dovolených a občerstvíme se a načerpáme sil. Jedině v přátelském, laskavém a bezpečném prostředí. Nevěřím, že si odpočineme někde jinde. Jinde, kde není laskavé, přátelské a bezpečné prostředí, kde se cítím bezpečně, pokojně, klidně. Co z toho vyplývá? Že si odpočnu tam, kde je laskavý Bůh a přátelští lidé. A to může být i o samotě – já a Bůh, a pořád je to vztah, laskavý aspoň z Boží strany. Anebo kde jsou přátelští lidé, kde se cítím v bezpečí, kde nic nehrozí. Tam Bůh chce, abychom přišli. Pak v těch vztazích lásky ho nalézáme. Však i v jiných vztazích ho můžeme nalézt.

A nebojme se, že nejsme žádní nějakí velikáni. Že patříme k těm maličkým, k těm malým, kteří ve svém životě nějak zvlášť moc toho nedosáhli. Můžeme si říci: „No, co vlastně znamenám pro lidi.“ Jednou se ptali jednoho vynikajícího světoznámého, nemůžu si vzpomenout na jeho jméno, dirigenta, světoznámého: „Jakého hráče nebo hráčky v tom symfonickém orchestru, který diriguje, si nejvíce váží. Kterého si váží, toho z orchestru. A nechtěli nějaké jména, ale prostě basu, bubny, housle. Všichni čekali asi, že řekne první housle. On říkal: „Já nejvíce oceňuji toho, kdo hraje druhé housle v tom orchestru.“ Proč? Protože všichni chtějí hrát první housle, všichni by nejraději první housle. Ale bez těch druhých houslí by se ten orchestr neobešel. Ty druhé housle tam dají ten základ. Ty první housle tam už mají jenom takové ty vychytávky a to efektní, z čeho jsou lidé pať. Ale bez toho základu, bez té podpory druhých houslí, bez té pokory toho, kdo na ně hraje... Že to jsou jenom druhé housle, že nejsou první. Bez té pokory, ochoty hrát druhé housle ten orchestr není schopen hrát. Říká: „Toho, kdo hraje druhé housle.“

I my někdy si můžeme připadat, že spíš hrajeme ty druhé housle, že se o nás nepíše a nejsme v televizi a podobně. Ale jsou naštěstí lidé, kteří ocení i ty, kteří nehrají prim, ale kteří dělají ten základ vztahů, vytváří základy těch vztahů, na kterých se potom může stavět.

Pane Ježíši, pomáhej nám, ať dokážeme oceňovat to, žes nás povolal k poznání tebe a toho, co činíš v církvi skrze nás. A dej, ať si odpočineme i o těchto prázdninách a dovolených. Prosíme tě o to.

Bůh zná naši situaci

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
16.07.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
15. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 55,10-11](#); 2. čtení [Řím 8,18-23](#); evangelium [Mt 13,1-23](#);

Bratři a sestry, podobenství O rozséváči je prvním z osmi podobenství o Božím království. Čtyři z nich Ježíš řekne úplně pro všechny lidi, a čtyři přednese svým nejbližším.

Když se řekne podobenství, tak víme, že je to nějaký poučný příběh, který by se mohl stát, a zpravidla v něm hledáme ponaučení sami pro sebe. Je to dobře, ale víceméně všechna podobenství mají ještě druhý rozměr, druhou stranu, a sice mají nás jednak poučit o tom, co máme dělat my, eventuálně co dělat nemáme, ale mají nám také osvětlit, jaký je Bůh, jak on nás vidí. A tento rozměr v podobenství O rozséváči se často velmi ztrácí. Tam vystupuje do popředí ta skalnatá půda, trní, cesta, trochu se tam ještě objeví i ta dobrá půda, a vztahujeme to na sebe. Je to dobře, ale dnes se zkusíme podívat i na ten druhý rozměr, že toto podobenství vypráví o tom, že Bůh zná naši situaci.

Jaká je ta naše situace? No, je to, řekli bychom, propletené. V našem životě se neustále spolu objevuje dobrá půda – skalnatá půda, dobrá půda – trní, dobrá půda – okraj pole, cesta. Je to smíchané, je to propletené. Každý den zažíváme události krásné, radostné, dobré, ale v ten samý den zažíváme také události těžké, bolestné a někdy přímo zlé. Je to spojené. A my často hledáme sílu, jak tady v tomto obstát. Často si říkáme: „Vždyť to dobro prohrává. Vždyť to vypadá, že to zlo má na vrch a že se to nezmění.“

Tady to podobenství O rozséváči je vlastně takové, řekli bychom, paradoxní podobenství. Navzdory všem překážkám, navzdory všem obtížím nakonec ten, kdo zasel, sklídí dobrou úrodu. A Ježíš chce říct svým posluchačům a chce to říct i nám: „Bůh o této vaší situaci ví a ví o tom, jak často těžko zápasíte, abyste to zvládli.“

Začneme od začátku. Ježíš vyšel ven a sedl si u moře. To moře je Genezaretské jezero, které pro svoji rozlohu je nazýváno Galilejským mořem. Ježíš vychází z domu. Dům je to, čemu se říká privátní sféra, soukromí, ale když vyjdu ven, tam je ten veřejný prostor. Matouš zdůrazňuje tuto skutečnost. Ono je to logické, ale proč to zdůrazňuje? Protože to je smysl celé Ježíšovy mise. Bůh není někde daleko, Bůh není nějaký soukromník, ale Bůh přichází k nám. Přichází do našeho prostoru se svou nabídkou záchrany.

Sedl si u moře a vstoupí do lodi. Tlačilo se na něj tolik lidí, že vstoupí do lodi a ti lidé stojí na břehu. Matouš zde zdůrazňuje skutečnost, že Ježíš je učitel. Učitel v té době seděl, žáci z úcty k učiteli stáli. Stáli také proto, aby udrželi pozornost. Navíc tady si musíme uvědomit, že Matouš píše svoje evangelium pro křesťany ze židovství. Oni tedy znali dějiny svého národa a ten okamžik, kdy lidé stojí na břehu, Ježíš je v té lodičce, je měl přivést, aby si vzpomněli, jak to bylo, když Mojžíš vyvedl Izraelity z Egypta, Izraelité stojí na břehu Rákosového moře, za zády mají egyptské vojsko, a teď si říkají: „Tak co? Umřeme tady, je to konec, anebo se objeví nová cesta?“ A ta nová cesta se objevila v tom, že Bůh, řekli bychom, za spoluúčasti Mojžíše rozdělil to Rákosové moře. Ježíšovo slovo je nová cesta pro nás život. Je to určitý předěl, předtím než jsem se setkal s tímto slovem, a potom když jsem se setkal s tímto slovem.

Musíme si uvědomit, že na tom břehu stojí lidé opravdu velmi různí. Jsou tam Ježíšovi učedníci, jsou tam ti nejbližší, jsou tam někteří úplně poprvé, a jsou tam poprvé třeba náhodou, protože přišli něco nakoupit a vyšlo to takhle. Jsou tam lidé, kteří přišli třeba ze zvědavosti: „Jo, ten rabi z Nazareta, on dobře mluví, tak jsem si ho přišel poslechnout.“ A jsou tam lidé, kteří si kladou otázku a říkají si: „A tak přijdu podruhé?“ Ježíš tady tímto chce, aby přišli podruhé. Dává nabídku.

Ale v celém tom podobenství je ještě jedna slovní hříčka, která vyzní právě pouze v hebrejštině. A sice hebrejsky první člověk se jmenoval Adam. To slovo adam znamená člověk, a slovo adamáh znamená půda. Stará hebrejšтина je velmi chudý jazyk, takže záměnou nebo přidáním jednoho písmene se získá úplně nový slovní tvar a vznikají z toho právě velmi zajímavé tady ty slovní hříčky a slovní souvislosti. Tedy v celém tom podobenství se mluví o tom, že Bůh je ten rozséváč, který zasévá do člověka, a člověk má být podobný půdě a přinést užitek. Jak říkám, tady tento rozměr zní tak jako básnický, ale právě jenom pokud by to celé bylo napsáno hebrejsky. Ono už i to Matoušovo evangelium bylo napsáno řecky, ale četli ho primárně křesťané ze židovství, ti kteří to znali.

Ježíš mluví. Mluví a mluví prvně o těch potížích. Půda, která je kamenitá, je tam cesta, je tam trní. A teprve potom až ta dobrá půda. Ježíš ve svém podobenství mluví a používá termíny, jak jednali, jak dělali, jak to znali tehdejší zemědělci. Oni sklízeli úrodu dvakrát za rok. V okolí Jericha dokonce třikrát. Když posekali pole, posekali ho mimochodem srpem, žádnou kosou nebo něčím takovým, ale srpem, aby posbírali co nejvíc klasů. Tak když to pole bylo prázdné, tak lidé mohli přes ty pole chodit, zkracovat si cestu. To jsou ty cesty. Přes to pole chodili třeba měsíc, možná dva. Potom se to pole znovu oselo. Nezapomněl jsem na rozorání. Nejdrive se oselo. Tam kde byla cesta, tam kde byla dobrá půda, ale oseli to pole až úplně na kraj, i tam kde už začínalo kamení. A rozházeli to zrní dokonce i do míst, kde byly keře. Teprve potom vzali nějaký pluh a to pole rozorali. Rozorali ty cesty a také začali vlastně vytrhávat ty keře. S těmi keři byl problém, že ony tam za nějakou dobu vyrostly znovu, protože pravidla nevytrhali všechny kořeny.

Ježíš tady tímto, že použil tu terminologii, kterou oni znali, chce říct jednu věc: „Bůh nikoho nekádruje. Bůh rozsévá skutečně až na kraj toho pole.“ Bůh není takový, že by řekl: „Ty se mi nezdáš, ty se mi nelíbíš nebo připadáš mi, že ty nepřineseš nějakou úrodu, tak ti ani nějak nedám to začátku.“ Ne. Bůh dává všem. Rozsévá úplně všude. A to se mnohým lidem nelíbí, a už se to nelíbilo těm apoštolům, těm nejbližším učedníkům: „Pane, proč k nim mluvíš v podobenství.“ Tam je ta otázka jako: „Proč se s nima bavíš vůbec?“ nebo: „Proč jim to teda, jak se říká, nenalinkuješ? Proč jim nedáš nějaká nařízení?“

Ježíšovi učedníci v tuto chvíli to rozdělují: my a oni. My, kteří jsme s tebou, my ti správní, a ti oni, kteří přišli náhodou, kteří si přišli nakoupit a přitom tě, Pane, vyslechli, a ty se jim tak věnuješ.

A teď se Ježíš věnuje svým učedníkům a vysvětluje jim, proč vlastně přišel, a říká: „Já jsem přišel proto, aby nebyli my a oni, nebo vy a oni, ti a oni, ale abyste všichni byli moji. Já jsem přišel, abych dal tuto nabídku, abych vám ukázal, že to může správně fungovat.“ Jak to správně funguje? V lidském těle to správně funguje, když oči vidí, uši slyší a srdce má rádo. A Ježíš říká: „Já jsem přišel toto obnovit. Ovšem má to svou hranici. Tou hranicí je vaše svoboda, svobodná vůle.“ Oni nevidí, neslyší, srdce nechápu, neobráť se a já je neuzdravím. Ne že by Ježíš nechtěl, ale ta svoboda, kterou Bůh jednou dal, je pro něho nepřekročitelná. A on nabídne, ale nebude nutit. Otevře ty dveře, to je to podobenství. Otevřel dveře a doufá, že všichni ti, kteří to slyšeli to podobenství, přijdou i podruhé a potřetí a budou přicházet znovu a znovu.

Bratři a sestry, když to celé nějakým způsobem shrneme. Trní, kraj pole, kamení, cesta, dobrá půda. Všechny tady tyto čtyři situace nebo stádia jsou v každém z nás. To není tak, že někdo by byl dobrou půdou, někdo by byl trním, někdo by byl kamenitou půdou. Ne. Každý z nás je to všechno. Někdy víc kamenitým polem, někdy víc tou úrodnou půdou. Když Ježíš mluví o užítku, tak docela přehání. Stonásobný, šedesátinásobný, třicetinásobný. Říká: „Přes ty těžkosti bude užitek, když vy budete chtít.“ Ve skutečnosti když z jednoho pytle obilí sklídili osm pytlů, tak byli hodně rádi, a je zaznamenáno, že sklídili i dvanáct, ale to už byl hodně, hodně dobrý rok.

Nicméně archeologové zjistili ještě jednu velmi zajímavou věc. V pyramidách našli obilí. Obilná zrnka stará několik tisíc let. Když několik z nich vzali a vytvořili jim vhodné podmínky, tak ta zrníčka začala klíčit. Tedy ta schopnost růst, schopnost přinést úrodu se neztrácí věkem a časem. A to je taky takový krásný rozměr tohoto podobenství, kdy Ježíš říká: „Toto do vás bylo zaseto. Ta touha, ta snaha přinést užitek.“ A Ježíš k tomu říká dál: „Já vím, že často je to za cenu velkých obětí, že často je to za cenu velké námahy a že často si říkáte, a podaří se to vůbec?“ Podařilo se v tom podobenství a s Boží pomocí se to podaří v životě každého z nás.

Obraz svatého Jakuba je symbolem i našeho času

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

23.07.2017 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Jakuba, apoštola

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sk 12,1-11](#); 2. čtení [2 Kor 4,7-15](#); evangelium [Mt 20,20-28](#);

Bratři a sestry, v evangeliu jsme slyšeli, jak to bylo na začátku s bratry Zebedeovými, jak tedy toužili po tom získat nějaký ten, jak se říká lidově, teplý flek. Mít nějakou výhodu z toho, že se znají s Ježíšem a že jsou s ním příbuzní.

V prvním čtení jsme naopak slyšeli, tam byla už jenom taková krátká zmínka: „Janova bratra Jakuba dal popraviti mečem.“ Protože se to židům líbilo, tak se rozhodl Herodes tady v této politice pokračovat.

Stala se s Jakubem opravdu velká změna, že tedy z toho člověka, který hledal výhodu pro sebe, se stal člověk, který se pro evangelium, pro tu věc Pána Ježíše plně nasadil.

Když naši předkové postavili před 235 lety tento kostel, když ho dostavěli, tak začali uvažovat o jeho výzdobě, jak to udělat tady pěkně, aby se jim tady líbilo, a hlavní oltář navrhnul sochař, architekt, který se jmenoval Schweigl a byl nazýván brněnským Michelangelem. Znamenalo to jednak, že naši předkové na to takzvaně měli, ale že tomu taky přáli, tady tomu kostelu. Od Schweigla jsou ty pilíře, ty sochy a to, a ten obraz je od někoho jiného. Namaloval ho malíř, který se jmenoval František Werner v roce 1804, a šlo mu o to, aby nějakým způsobem zpřítomnil tu proměnu, která se stala se svatým Jakubem, a to jeho nasazení právě pro myšlenky evangelia.

Namaloval ho v roce 1804, to jsou napoleonské války. Často se říká, že když je válka, že múzy mlčí. Ale vidíme, že naši předkové i přes ty válečné hrůzy, přestože tady chodily ty armády, od toho neustoupili a řekli si: „My to chceme dokončit, aby nám něco pěkného zase připomínalo to, k čemu jsme povoláni. Nenecháme se otrávit tím nepříjemným, těmi válkami, tady vším tím běsněním, které je kolem nás.“

Ten obraz se jmenuje Svatý Jakub káže a rozdává almužnu. Za svého života on nerozdal mnoho peněz, on žádné neměl, ale rozdával to slovo, i když krátkou dobu. Postava svatého Jakuba, která je vprostřed na tom obraze, je taková, řekli bychom, že mluví. Jakub je znázorněn tak, že mluví, za pomoci barev, za pomoci různých výrazů. Třeba to, že má vousy. Vousy jsou znamením moudrosti. To že má sandály, že je poutník, že on je na cestě. Myslelo se tím, že byl na cestě k těm lidem, ke kterým mluvil, ale že také jeho život byl právě cestou, vývojem. Jak jsme to slyšeli v těch dnešních čteních.

Co je velmi výrazné, tak jsou jeho ruce. Teď abych se nespletl. Jednou rukou nám žehná, a to je ta pravá. A žehná nám velmi podobně, jako když se podíváte na ten obraz Madony z Veveří. To je přesně opak toho. Ta ruka je stejně, akorát z jiného úhlu. Troufám si říct, že to stejné gesto malíř Werner okopíroval z obrazu Madony z Veveří, aby tím zdůraznil tu sounáležitost, protože jak víme, Izraelité žehnali přiložením celé dlaně pravé ruky. A je v tom vyjádřeno: Ježíš nám žehná, a my máme to požehnání dávat dál.

Co to znamená někomu žehnat? To znamená přát mu dobré, svolávat na něho Boží pomoc, vkládat ho do Boží ochrany. Toto všechno bylo vytvořeno v době války, kdy to bylo ještě akutnější, ještě důležitější. Ale i dnes se setkáváme s tím, že lidé si přejí, jeden druhému přeje neštěstí, jeden druhému přeje, aby ho potkalo něco zlého. Žehnat někomu znamená přát mu dobré.

Co vystupuje zvláště na té postavě toho svatého Jakuba, je jeho, řekněme, červený plášť. Červená je barva krve, je to barva mučedníků, ale je to taky barva života. Barva života, lásky. A zdůrazňuje nasazení toho člověka, jak on do toho šel naplno. Zase, jdeme do našeho života naplno, anebo ho jenom tak přežíváme? Podobáme se tomu Jakubovi, který z toho chce takzvaně vytřískat, anebo tomu Jakubovi, který jde, mluví bez ohledu na to, že ví, že to asi bude mít následky a že ho nenechají mluvit dlouho.

Svatý Jakub bývá znázorňován s tím, jak má u pasu tykev. Vydlabanou tykev jako nádobu na vodu. Tady tato tykev bývá často u zobrazení různých poutníků. Tykev je rostlina, která roste rychle. A právě pro tuto rychlost symbolizuje krátkost času. My si někdy říkáme: „A to udělám zítra, a to udělám pozítří, a to udělám ondy,“ a takhle. Ale každý z nás asi má tu zkušenost, že když neudělám nějakou věc, třeba nějaké dobro hned, tak už k tomu nejsou podmínky. Už se to znovu nepodaří. A pak si člověk říká: „Je to škoda. Já jsem propásl nějakou šanci, nějakou příležitost.“ A toto má připomínat tato, řekli bychom, součást poutnické výbavy.

Známým obrazem, zpodobněním nebo atributem svatého Jakuba jsou mušle. V mušli je schovaná perla. Pod řekněme nějakým šedým povrchem, pod hnědým, pod něčím, co nevypadá nějak vábně, vevnitř je něco krásného, perla. A tu perlu je potřeba objevit. Svatý Jakub taky objevil tu perlu, když přišel na to, že od Ježíše může získat, ale ne jenom to místo, ale mnohem víc. Proto on je zobrazován tady s tímto, co má připomínat, že je potřeba věci otvírat, přijít jim na kloub, hledat jejich smysl, nezůstat jenom na povrchu, nenechat se třeba odradit tím: „Ta mušle není nijak pěkná zvenku,“ ale jít ke kořenům věci, jít do hloubky.

On stojí na skále, na pahorku. To má symbolizovat, že to evangelium je nauka, na kterou je spolehnouti. Že je to něco, co se nemění, co je tady stále. My v životě také spoléháme na různé hodnoty, ale jsou opravdu stálé? Máme si položit tady tuto otázku: „Na co spoléhám? A to, na co spoléhám, zaslouží si to moji důvěru?“

Když se podíváme kolem svatého Jakuba, tak dojdeme k něčemu velmi zajímavému. To nahoře nad ním, to je nebe, to jsou andělé. Říká se jim taky géniové nebo putty. To jsou takoví ti malí andělíčci, třeba i bez křídel nebo třeba je zobrazena jenom jejich hlavička. Křídla anděla symbolizují právě, že anděl je připravený rychle vykonat dobro. Dobro je potřeba konat a je potřeba ho konat bezodkladně.

Ti géniové nebo putty, když se na ně díváme, v baroku je zobrazovali velmi rádi, tak bývají takoví vysmátí. Právě je tam ta myšlenka, že oni jsou veselí, nezálužní, že tam, kde člověk žije dobrým životem, tak je tato veselost, nezálužnost, nezkaženost. Toto samozřejmě v nejvyšší míře člověk může zakusit až jednou v nebi. Teď se na to těšíme.

Nebe bylo obdivováno taky proto, že nebeská tělesa se pohybují podle zákonů, které jsou dané a neměnné. Je na to spolehnout. Slunce každý večer zapadne a každé ráno vyjde. V životě na tomto světě se často setkáváme s tím, že lidé svoje slovo odvolávají, smlouvy ruší. Zase to bylo i v době napoleonských válek. Chvilu kamarádili spolu ti dva králové, potom se zase rozkmořili a proti sobě bojovali. Obraz nebe, nebeských těles je symbolem něčeho, co vydrží, co tu stojí, na co se dá spolehnout, co se nemění podle nálady člověka.

Ale to nejzajímavější je na tom obraze kolem toho svatého Jakuba. Když spočítáme všechny ty obličeje, tam nejsou jenom celé postavy, ale jsou tam i jenom obličeje, tak dojdeme k číslu 24. Čeho je 24? No, hodin dne. Tady to, co vypadá tak jako trochu náhodně seskupené postavy, je hluboká myšlenka autora obrazu. On všem těm, kteří se na ten obraz dívají, chtěl připomenout: „Člověče, dostáváš čas. Je to velká hodnota, a záleží na tobě, čím ten čas naplníš. Čím naplníš každý den, ale čím naplníš také roky a čím naplníš ten věk.“

Dvě ty postavy, které jsou nejbližší tomu Jakubovi, ty už jsou jaksi „za“. Tam je ta myšlenka, ti už nás předešli, s těmi už Jakub mluvil, a posouvá se dopředu. K těm vzadu evangelium bylo zvěstováno, ale teď jsme tady my, a co předáme těm, kteří přijdou po nás?

Jsou tam dvě děti na tom obraze. Děti jsou obrazem nezáladnosti, nepředpojatosti v přijetí nového. Dítě rádo se učí, rádo se seznamuje s novými věcmi. My dospělí už si často říkáme: „A to zas bude! A kdoví co to bude. A někdo nás bude o něčem přesvědčovat,“ a podobně. Evangelium není přesvědčování, evangelium je nabídka.

Bratři a sestry, a tak tedy vlastně když se díváme na ten obraz a budeme se na něj chodit dívat znovu a znovu, máme si uvědomit, že jsou na něm vyobrazení různí lidé. Oni mají dobové kostýmy. Jsou tam vyobrazení muži i ženy, jsou tam vyobrazení šlechtici, obchodníci, je tam vyobrazený voják. Tam je takový symbol, že přirozené ctnosti toho rytíře, jako je statečnost, Ježíš zdokonaluje, dává jim zase nějaký hlubší význam. Celý ten obraz, celá ta kompozice chce říct: „Evangelium je, člověče, pro tebe obohacením. Každý den, každou hodinu, každou minutu z něho můžeš čerpat, a samozřejmě taky potom předávat. Ty ho máš přijmout, ale taky jako svatý Jakub ho máš předávat dál, protože dnešní svět ho potřebuje tak, jako ho potřeboval tenkrát, když Jakub žil. Tak jako to evangelium bylo potřeba tenkrát, když vznikl tento obraz.“

Bratři a sestry, ať je pro nás ten obraz symbolem právě i našeho času, i naší doby, i té skutečnosti, že to evangelium je vždycky a vždycky bude obohacením, radostí a vždycky z něho můžeme získat, ať už ho přijímáme, nebo ať už ho předáváme dál.

Prosme tak jako Šalamoun o vnímavé a otevřené srdce

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

30.07.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

17. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [1 Král 3,5.7-12](#); 2. čtení [Řím 8,28-30](#); evangelium [Mt 13,44-52](#);

Bratři a sestry, slyšeli jsme poslední čtyři podobenství o Božím království, spíš se tomu říká parabol. Podobenství je delší, má nějaký příběh. Toto byly takové čtyři krátké příklady, které popisují zase některé aspekty Božího království.

V prvním čtení jsme slyšeli příběh, který se stal. Skutečný příběh člověka, který, můžeme říci, jednal podle těchto příkladů, podle těchto příměrů. Je to Šalamoun. V tom vidíme, jak je Boží slovo geniální a jak je vždycky platné. Ještě než Ježíš vyslovil tato slova, tak už vlastně tisíc let předtím jiný člověk povoláný na izraelský trůn podle tohoto slova žije.

Zůstaneme u toho Šalamouna, protože to celkem pěkně vysvětluje a vystihuje i naši situaci, i když nikdo z nás není král. Šalamoun prosí. Nebylo to nic neobvyklého. V tehdejší době panovníci před svou korunovací nebo po uvedení na trůn prosili bohy, ve které věřili. Je známý příklad faraóna Thutmose IV., který noc před tou korunovací spal na těch tlapách egyptské sfingy, aby si vyprosil od svých bohů, od svých božstev pomoc a požehnání.

Šalamoun prosí o pomoc Hospodina, už je králem, ale odchází z Jeruzaléma. Víme celkem přesně, kde se tady toto stalo. Bylo to asi dvanáct kilometrů od Jeruzaléma. A Šalamoun dostává ve snu vidění. Nevíme, jestli o to žádal nebo jestli to přišlo spontánně. Spíše se zdá, že o to žádal, a Bůh mu odpovídá: „Žádej si, co bych ti měl dát.“

I my žádáme od Boha. Hodně toho chceme. Možná jsme si ani nikdy neuvědomili, jestli vůbec máme právo od Boha něco žádat. Jak to tak přijde, že každý den mu říkáme, Pane Bože, prosím tě za to, prosím tě za ono a podobně? Jsme v pozici, že můžeme žádat? Můžeme žádat, ale můžeme zase žádat pro Ježíšovo slovo, protože Ježíš řekl: „Tlučte a otevře se vám. Proste a dostanete.“ Anebo taky říká: „Kde se dva nebo tři shodnou a budou prosit v mém jménu, to určitě dostanou.“

V té době, kdy žil král Šalamoun, on jediný měl právo od Boha něco žádat. Šalamoun v tuto chvíli žádá něco, co vybočuje. Dlouhý život v době, kdy žil král Šalamoun, byl považován za velikou hodnotu a za veliký projev Boží přízně. A přesto on nežádá o dlouhý život. Nežádá ani o to, aby měl úspěch před svými nepřáteli, ale žádá, aby měl chápavé srdce. My bychom řekli, otevřené srdce nebo i otevřenou hlavu, otevřenou mysl. Šalamoun si uvědomuje, že se nestal králem pro vlastní šikovnost, ale že toto místo dostal jako dar. Králem měl být Absalom, ale Absalom nevydržel čekat, než zemře jeho otec David, a část šlechty ho přesvědčila a on vyvolal proti Davidovi povstání a při tom povstání byl zabit. Davida to nesmírně mrzelo a David svému synu Absalomovi odpustil. Ale Absalom byl mrtvý. A to ještě pořád nebyl Šalamoun na řadě, aby se stal tím nástupcem.

Šalamoun si uvědomuje, že to místo, kam se dostal, kde stojí, kde bude králem, že to dostává jako dar. Je to výraz velké pokory a je to výraz toho, jak by člověk měl všechny pocity přijmout. On si uvědomuje, že nejenom se mu budou klanět, že ho budou oslavovat, ale že také budou k němu chodit a budou ho žádat o rozhodnutí, král v té době byl také nejvyšší soudce, a proto žádá tady toto chápavé srdce. On neprosí za to, aby uspěl před nepřáteli, on neprosí za to, aby on sám se měl dobře, aby měl ten dlouhý život, ale on prosí za to, aby uspěl společně se svými přáteli. Protože kdyby soudil špatně, tak by to tu společnost rozvrátilo. Naopak, jestliže ta rozhodnutí budou moudrá, tu společnost to bude stmelovat, budovat, a ta společnost se bude mít dobře a taky on se bude mít dobře. Ony jsou to spojené nádoby.

Bratři a sestry, takže jsme si ujasnili, že máme právo prosit. A za co prosíme? Určitě každého z nás teď napadlo několik proseb, ale zkusme si někdy dát tu práci, že si je napíšeme, za co prosíme, a zjistíme jednak, že se opakují, a pak by bylo zajímavé dělat si čárky, kolikrát za určitou věc prosíme, protože jestliže za něco prosíme často, považujeme to za důležité. A to, za co prosíme nejčastěji, považujeme za nejdůležitější. Ale je to skutečně tak? Ten dnešní text by nás měl vést k tomu, abychom se zamysleli nad tím, za co prosíme a co dáváme na to první, druhé, třetí a další místa.

Šalamoun vybočuje. Vybočuje a dostává to, o co žádá, a dostává ještě mnohem víc. Kdybychom četli ještě o kousek dál, tak bychom se dočetli, že Bůh mu říká: „Právě proto, že tys nežádal dlouhý život, smrt svých nepřátel a tak dál, tak to všechno dostaneš ještě navíc k tomu, co jsi žádal.“

Říkal jsem, že ten úryvek o tom, jak se Šalamoun setkává s Bohem, že vypráví o těch čtyřech podobenstvích, která jsme slyšeli. Jak to je? Někdo z nás by si mohl říct: „Ale já nejsem králem.“ Proto Ježíš říká to podobenství o pokladu ukrytém na poli. Ten zemědělec pracuje na poli, které má pronajato. On se tím živí. On to nebere jako nějaké velké životní poslání. Prostě, musím se nějak uživit. Konáme naše každodenní práce, které nás třeba i někdy nudí, někdy nás rozčilují, někdy si říkáme, je to pořád dokolečka. Ježíš tady v tomto kratinkém podobenství říká: „I ty každodenní práce, i to co se opakuje, co je svým způsobem stereotypní, i u těchto každodenních prací můžeš objevit dar. I skrze tyto každodenní práce směřuješ do Božího království. Za tím rolníkem to jako přišlo. On to objevil. To tam bylo. Ale teď to vyžaduje rozhodnutí. V tom je to první a druhé podobenství stejné. Ten první nic nehledá, ten se chce uživit. Ten druhý hledá ty krásné a vzácné perly. Ale oba dva se dostanou do momentu, že když to najdou, tak že to musí zvednout, obrazně i doslova. A musí se rozhodnout. A to rozhodnutí nám připadá těžké a říkáme si: „Musíme se rozhodovat.“ Ti nevěřící říkají: „Vy věřící to máte těžké. Vy se musíte vzdát mnoha věcí, mnoha skutečností.“ Skutečně? Ježíš říká a zdůrazňuje, že ten člověk není smutný z toho, že se něčeho vzdává, ale že se raduje, že naopak našel, že získal.

Abychom to dobře pochopili, tak použiju takový příklad. Když se dva lidé berou, ženich a nevěsta, když uzavírají manželství, tak nejsou smutní z toho, že se vzdali „ix“ jiných lidí, „ix“ jiných partnerů, ale radují se z toho, že našli jeden druhého a že k sobě patří, že jeden v druhém budou mít oporu a budou sdílet vzájemnou lásku. Každá svatba je především radost. A to je vlastně i v těchto podobenstvích. Tedy radost z toho, že jsem našel, našla.

Šalamoun prosí o vnímavé srdce, chápavé srdce, otevřenou hlavu, otevřený rozum. To je to čtvrté podobenství. Nebo já jsem přeskočil to třetí. To třetí je o tom, že žijeme v době, kdy se shromažďuje v té síti. Tou sítí je církev a je tam shromážděno všechno možné, dobré i zlé. Okamžik třídění, okamžik soudu, okamžik toho konečného roztřídění a konečného soudu teprve přijde. Tady to třetí podobenství je varování před nějakými radikálními soudy a před nějakým radikálním tříděním. Ten okamžik teprve nastane, a ten, kdo to bude třídit, bude Pán Ježíš, ne my lidé.

A tedy to čtvrté podobenství. To je zase v současnosti. Učitel Božího království ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré. To je ten Šalamoun, chápavé srdce, vnímavé srdce. Učeně se tomu říká, že na jedné straně je tady tradice, tedy to, jak žili naši předkové, jak to dělali, to co nám předali, a na druhé straně je tady interpretace, tedy to jak tu tradici uplatníme teď a tady na tomto místě. Nové i staré. Bylo by špatné říkat, to, co bylo, to je špatně, to už je přežitek, my teď budeme všechno dělat jinak, všechno budeme dělat nově. To by byla chyba, odmrštit úplně všechno. Ale také by byla chyba, aby se z našeho duchovního života stalo muzeum a abychom řekli, jenom tenkrát jak to bylo, to co bylo v minulosti. Ne, obojí je potřeba – tradice, i její interpretace v přítomném okamžiku na tom místě, kam mě Bůh postavil. A o toto prosím Šalamoun. On znal ty paragrafy, on znal ta nařízení, ale aby je uměl dobře aplikovat na ty lidi, kteří přijdou a budou žádat nějaké rozsouzení, posouzení své situace.

Bratři a sestry, jak jsem říkal, nikdo z nás není králem, nikdo z nás není Šalamoun, ale každý z nás je někomu podřízen, ale všichni jsme někomu nadřízeni. Někdo je nám svěřen, a my máme o něho pečovat a máme usilovat o to, aby ten člověk se rozvíjel dobře po všech stránkách.

Prosme tak jako Šalamoun o vnímavé a otevřené srdce.

Na konci svět bude proměněn

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

06.08.2017 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek Proměnění Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Dan 7,9-10.13-14](#); 2. čtení [2 Petr 1,16-19](#); evangelium [Mk 9,2-10](#);

Bratři a sestry, když čteme tyto řádky, tak nás jistě napadne myšlenka, jak to tam vypadalo, a snažíme se představit si to, jak to tam bylo. Tradice klade tady to zjevení, tuto událost na horu, které se říká Tábor. Trošku ta hora připomíná horu Říp. Je taky taková zakulacená a na horu, když se jde, tak to trvá dvě hodiny, a je to opravdu do prudkého kopce. Křížáci si tam potom vystavěli pevnost a ta pevnost nebyla nikdy dobyta, protože je na tak vysokém kopci.

V čem je ta událost, v čem je to, co se stalo, pro nás důležité? Když to totiž čteme, tak si řekneme, byl to určitě úžasný zážitek pro Petra, Jakuba a Jana, ale co my s tím? Takové poselství, které se dotýká každého z nás, je asi to, že touto událostí Ježíš říká: „Na konci svět bude proměněn.“ My se velmi často setkáváme s názorem, že na konci svět bude zničen. Čteme to v různých novinách, kterým se většinou říká bulvární. Někdo zase vypočítal, kdy bude konec světa. A ten konec znamená katastrofu. Narazí do nás kometa, asteroid, něco tady spadne, něco se vychýlí nebo dojde k nějakému výbuchu a podobně, a bude to zkáza a bude to hrozný. A člověk si potom říká: „No, tak to mám teda pěknou perspektivu. To je něco, co mít nemusím.“

Jak jsem říkal na začátku mše svaté, ten výstup těch apoštolů, ty dvě hodiny do toho kopce, tam bylo pěkné vedro, tak to symbolizuje všechny námahy našeho života, veškeré utrpení. A teď si člověk říká, a co teda bude na konci? Tam bude zánik, tam bude zničení, tam bude katastrofa. Tyto názory jsou názory lidí, kteří nevěří v Boha. My nějak očekáváme, že tento svět, tento vesmír v tom stavu, jak ho známe, že nějakým způsobem skončí. Čas a prostor skončí, ale neskončí katastrofou, ale skončí proměnou. A to je hodně velký rozdíl. Skončí proměnou a setkáním. Setkáním tvora se svým tvůrcem, člověka s Bohem.

Když Ježíš řekl těm třem apoštolům, aby šli s ním, nevěděli, co bude, nevěděli, co je čeká. Ale šli s ním asi ze dvou důvodů. Jednak něco podobného se stalo ve Starém zákoně, kdy Mojžíš vyzval Árona, svého bratra, Nádaba a Abiuda, aby šli s ním na horu Sinaj. Pak je někde tam cestou zanechal a sám vystoupil na vrchol. Ježíš bere ty apoštoly až na ten vrchol. Takže tedy oni znali, že už něco takového se stalo. Ale to druhé, co je vedlo, že šli s Ježíšem, byla víra, spolehnutí se na Ježíšovo slovo. Co Ježíš doteď řekl a udělal, se ukázalo jako pravdivé. Půjďme s ním. Oni nevěděli, co bude, oni nevěděli, co je čeká, ale protože věřili Ježíšovi, tak šlapali do toho prudkého kopce.

Jak jsem říkal, my se snažíme představit si to, co se tam stalo, a jde nám to velmi těžko. Svatý Matouš, aby nám trochu pomohl, tak říká: „Tvář zářila jako slunce a jeho oděv zbělel jako světlo.“ My bysme čekali, že tam bude nějaká barva, ale zbělel jako světlo.

A Ježíš byl proměněn. Tady to o tom proměnění se vyskytuje i v různých bájích, třeba řeckých. Ono se tomu říká metamorfoze. Ale ta metamorfoze probíhá tak, že nějaký bůh na sebe vezme podobu člověka, nějaký pohanský bůh. Tady je to přesně naopak, kdy Boží Syn, který má podobu člověka, se ukáže v té slávě tak, jak skutečně je. Je to tedy druhým směrem, a v té proměně Ježíšově mají místo jeho učedníci, tedy i my.

Znovu se vrátíme k tomu světlu. Světlo potřebujeme. Když nemáme světlo, nevidíme. Jenom ve světle vidíme správně. Jenom když je světlo, tak víme, jestli je přede mnou cesta, anebo jestli je tam stěna. Jenom ve světle vnímáme barvy. Jenom ve světle vidíme dobře. A Matouš říká, jenom ve spojení s Bohem vidíme dobře, sebe, svět, okolí, prostě to všechno. Potřebujeme k tomu Boha.

Svatý Petr to řekne trošku jinak: „Pane, je dobře, že jsme tady.“ My chceme, aby okamžiků, kdy je nám dobře, aby těch okamžiků bylo o nejméně v našem životě. A těch okamžiků, kdy je nám zle, aby bylo co nejméně. Svatý Petr si uvědomuje v tuto chvíli, je mi dobře, protože jsem v blízkosti Boha. Protože jsem v blízkosti toho, který je Dobro. A z toho, že jsem v blízkosti Dobra, je mi dobře, je mi příjemně. Ale máme si uvědomit, že teď jsme na cestě k tomu Dobru.

Snažíme se představit si celé o zjevení, celou tu scénu, a přesto nejdůležitější z toho všeho je to slovo – to slovo, které řekne Otec: „To je můj milovaný syn, v něm mám zlíbení, toho poslouchajte.“ My víme, že Ježíš nám řekl, že smíme Bohu říkat Otče náš. To je, řekněme, taková pobídka. Ale jak víme, že Bůh je s tímto oslovením spokojený, že se mu to líbí, že nic nenamítá? Právě z tohoto okamžiku, kdy on říká: „Mám syna.“ Jestliže tedy někdo má syna, je otec nebo matka. Bůh se tedy přiznává a říká: „Já žiji v tomto vztahu, a vy do tohoto vztahu patříte.“

„To je můj milovaný syn.“ Celé to souvětí je poskládané ze čtyřech výroků ze Starého zákona. Jsou to výroky poměrně zásadní a tvoří, my říkáme, takovou syntézu, takové shrnutí.

Milovaný syn. Toto označení poprvé nalézáme u Abraháma, kdy ho Bůh vybízí a říká: „Vezmi svého syna, svého milovaného syna Izáka, a oběťuj ho na jedné z hor, kterou ti ukážu.“

Druhý ten výrok, právě ten je o tom synovi, ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil, to je žalm. Je to žalm, který se zpíval při korunovaci krále. V tom žalmu se zpívá o tom, že ten král je vyvoleným božím, že patří zvláštním způsobem k Bohu.

Třetí ten výrok: „Mám v něm zalíbení,“ to je z proroka Izaiáše, z písně o Božím služebníkovi, a tam se už mluví o tom, že ten služebník bude trpět.

A jak jsme to taky slyšeli, už i ve vstupní modlitbě, a zazní to v dalších textech, Ježíš to pro ty tři apoštoly udělal proto, proto je vzal na tu horu, aby je posílil, až ho uvidí trpět. Až ho uvidí trpět, ale viděl ho jenom Jan. Petr a Jakub tam nebyli.

No, a to čtvrté: „Toho poslouchajte.“ To je výzva, kterou řekl Mojžíš Izraelitům, když se s nimi loučil. Jsou to poslední Mojžíšova slova, kdy ustanovil jako svého nástupce Jozua, a říká: „Jozue vás dovede do zaslíbené země, jeho poslouchajte.“

Bratři a sestry, když to tady všechno shrneme. I my jsme na cestě. I my často klopýtáme, i my často jsme zpoceni a říkáme si, co nás čeká na konci. Má to všechno smysl? Vyplatí se to vůbec někam jít, o něco se snažit, usilovat o nějaký duchovní život, o něco podobného? A dnešní evangelium nám odpovídá a říká: „Ano.“ I my nevíme přesně, co nás čeká, tak jako to nevěděli ti apoštolové, ale ve víře a v důvěře v to, že se spolehli na Ježíše, tak šli a tu cestu nevzdali. Vzpomeňme na apoštoly, vzpomeňme na Ježíše a uvědomme si a řekněme si: „Ano, i já jsem na cestě, Pane. Já vím, že všechny těžkosti, všechny trampoty jednou proměníš a dojde to k setkání, kdy budeme spolu, já s tebou, ty se mnou, a tam potom bude to skutečné a pravé štěstí. Teď jsem na cestě k tomuto setkání.“

Církev má jeden velký poklad, a to je víra

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

13.08.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

19. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [1 Král 19,9a.11-13a](#); ž. [Žl 85](#); 2. čt. [Řím 9,1-5](#); evang. [Mt 14,22-33](#);

Bratři a sestry, v úryvku o tom, jak Ježíš kráčí po vodě, předchází úryvek, který vypráví o zázračném nasycení více než pěti tisíc lidí. My jsme to minulou neděli nečetli, protože na tu minulou neděli připadl svátek Proměnění Páně, a tak jsme četli jiné texty. Ale to dnešní evangelium a evangelium, které by se četlo normálně o 18. neděli v mezidobí, patří k sobě.

Celé to vyprávění o té lodičce, která se tedy zmlítá někde uprostřed Genezaretského jezera v noci, je vyprávění o církvi. O církvi, o té době, ve které žijeme my. My žijeme v době církve. A církev má jeden velký poklad, a to je víra. Ale tato víra není jako něco hotového, není to něco, co by bylo úplně dokonalé, ale je to hodnota, o kterou vlastně každý člověk znovu a znovu musí zápasit. Je tam ten problém, to co říká Ježíš Petrovi: malověrný. On neříká, nemáš víru, ale říká, máš ji malou. A to je náš problém a to je problém ale všech lidí. Máme si uvědomit, že toto máme společné a že společně máme usilovat o upevnění víry, o to, aby ta víra byla pevnější, hlubší, opravdovější.

Ten text nám chce říct, že od té malé víry nebyl ani uchráněn první papež, první z apoštolů, Petr. Protože my někdy si říkáme, že ta naše víra je taková nějaká, nebo podobně, a mnohdy si říkáme: „Ale ti ostatní, ti ji mají určitě větší“ Můžeme být, že ji mají hlubší, opravdovější, ale budme si jisti, že oni museli o tu víru zápasit.

V té době, ve které žijeme, jak jsem říkal, je to doba církve. Celé to vyprávění vlastně má připravit apoštoly na to, až budou sami. Sami v tom smyslu, že Ježíše nebude vidět. Ježíš dal těm zástupům chleba, nasýtil je. Tady to nasycení je předobrazem Poslední večeře, předobrazem eucharistie. Ježíš je přítomný v tom chlebu, je přítomný ve svém slovu, ale není přítomný tak, že by ho bylo vidět.

Ta lodička, to je, jak jsem říkal, církev. To je komunita, která žije z Ježíšova slova a z eucharistie. To je to, kvůli čemu jsme se tu shromáždili. Abychom slyšeli slovo a slavili eucharistii. Ta lodička, na které oni jsou a na které veslují proti větru, to jsou všechny ty překážky, všechny ty těžkosti, tak tato loď nemá nějaké záchranné čluny. Prostě o tu víru je potřeba zápasit společně, a buď tedy společně oni doplují na druhý břeh, anebo se teda utopí. Je to prostě, jak se říká, hop nebo trop.

Když Petr se dívá na Pána Ježíše a poslouchá jeho slovo, tak dokáže následovat Ježíše. On nejde na té vodě svou silou, ale následuje Ježíše. Naopak když se začne zaobírat sám sebou, když si začne říkat: „Přece není normální, aby člověk šel po vodě,“ tak se začne topit. Je to takový určitý paradox. Když se díváme na Ježíše, zvládáme ty těžkosti a naše víra se upevňuje. Ale v okamžiku, kdy se zaobíráme sami sebou, tím třeba jak si mnozí lidé říkají, jak to mají těžké a podobně, tak paradoxně zabředávají do těch svých problémů a začínají se v tom topit. To je důležitá myšlenka, kterou nám chce ten úryvek předat. Naše síla nebo to, co nám umožňuje všechno to překonat, co upevňuje tu víru, je právě to, když si uvědomíme, že Ježíš jde k nám.

My bychom chtěli, aby to často probíhalo jinak. Jak jsem říkal, ty dva úryvky, to nasycení a tady ta chůze po vodě patří k sobě. Celé to začínalo tím, že Ježíš učí, nastává nějaký večer a není jídlo. Apoštolové řeknou: „Pošli je domů, ať si najdou. Ať se každý postará sám o sebe.“ A Ježíš říká: „Ne. Vy se o ně postarejte.“ Apoštolové se chtějí v tu chvíli zachovat tak, jako to děláme my nebo jak nás to první napadne: „Ať se každý postará sám o sebe. Já mám svých starostí dost, proč si mám komplikovat život.“ Takže apoštolové by je poslali pryč.

Po tom nasycení ti apoštolové chtěli, aby to pokračovalo. Lidé chtěli Ježíše provolat za krále a apoštolové by byli rádi, kdyby ta chvíle té slávy, kdyby se to protáhlo, kdyby to pokračovalo. A v tu chvíli Ježíš posílá apoštoly pryč. Nechce, aby tam dále zůstali. Vyloženě je posílá, aby sedli do té lodi a veslovali na druhý břeh, a Ježíš sám v tuto chvíli ty zástupy rozpouští. Ta Boží rezie je jiná, než nás by napadlo, je jiná, než my bychom čekali a než bychom to udělali my. Proč? No, protože Bůh sleduje jiný cíl než my. Nesleduje ten okamžitý, ten moment té slávy, těch důků, kdy lidé byli ochotní apoštolům děkovat, Ježíše provolat za krále, ale sleduje ten cíl konečný. Ten, aby nakonec to dopadlo dobře, aby se všichni setkali u něho.

Bratři a sestry, ti lidé, kteří se najedli, potom hledali Ježíše a Ježíš jim víceméně položí stejnou otázku: „Proč jste mě hledali? Proč jste přišli?“ „Protože jste se najedli.“ Ale Ježíš říká: „Ale já vám jsem schopen nabídnout něco víc.“

Apoštolové tady tuto pomoc zažili na tom jezeře. V okamžiku, kdy byli vprostřed jezera, foukal vítr a oni sami cítili, že nejsou schopni se proveslovat, že nejsou schopni se sami svou silou dostat na tu druhou stranu. A potřebují nějakou pomoc, pomoc někoho. To jméno Ježíš, Jehošua, znamená Bůh je spása, Bůh je záchrana. Takže když Petr volá tady to, Pane, zachraň mě, tak on vyslovuje Ježíšovo jméno. A proto taky ti ostatní potom na konci říkají: „Ty jsi Boží Syn,“ protože on Petra vytáhne.

Co si z toho všeho máme odnést? Měli bychom si udělat čas a vzpomenout si, kolikrát už Bůh nás vytáhl, kolikrát nám pomohl, kolikrát nás usadil, jak se říká, na pevnou zem, pomohl nám začít znovu. To je první věc. A potom bychom tento úryvek měli mít v hlavě schovaný. V okamžiku kdy se nám bude zdát, že máme nějaké velké problémy, tak si máme uvědomit, že to co nám pomůže, je to, že se budeme dívat na Ježíše. Máme si uvědomit, že naše víra není něco hotového, ale o to, aby ta víra byla skutečně opravdová, hluboká, poctivá, že o to budeme muset zápasit, bojovat. Tak jako třeba Petr a ostatní apoštolové. Nemáme propadat nějaké malomyslnosti, ale máme prosit o to, abychom byli lidmi opravdové, skutečné, pevné víry.

Víra je především svobodné rozhodnutí člověka

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

20.08.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

20. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Iz 56,1-6-7](#); ž. [Žl 67](#); 2. čt. [Řím 11,13-15.29-32](#); evang. [Mt 15,21-28](#);

Bratři a sestry, hlavním tématem, hlavní myšlenkou dnešního evangelia je víra. Můžeme říci, že je zde předkládána z toho pohledu, že víra není vázána na nějakou kulturu, víra v Boha není vázána na nějaký národ, národnost, rasu nebo něco takového, ale je to především svobodné rozhodnutí člověka.

Matouš říká: „Odešel z Genezaretu.“ Je to taková zvláštní formulace. Myslí se kraj kolem Genezaretského jezera, anebo nám tam zní to slovo Nazaret. V Nazaretu zažil právě, když tam Ježíš přišel, tak řekli: „A to je kdo? To je ten syn tesařův. Jeho příbuzní tady žijí, my ho známe nebo jsme ho znali jako malého kluka. Co ten nám tady bude povídat?“ A tam se Ježíš setkal s odmítnutím, s nevírou.

Svatý Matouš, který píše svoje evangelium pro křesťany ze židovství, se snaží získat tyto židokřesťany, aby hlásali evangelium nejenom mezi svými krajany, ale aby šli i k těm, kterým říkáme pohané. A tak si Matouš dává v tom dnešním úryvku práci, aby vysvětlil, že na jedné straně Ježíš během svého veřejného působení, kdy žil na této zemi, jak on to sám říká, přišel hledat ztracené ovce z domu Izraele.

Ježíš se při svém veřejném působení podířil těm okolnostem. A jaké byly ty okolnosti? Ty okolnosti byly takové, že Mesiáše, Zachránce očekával jenom vyvolený národ, jenom Izraelité. Proroci to chystali dlouho dopředu. Ty okolní národy ho nečekaly. A proto se Ježíš soustředil právě na to, co bylo připraveno. Pokračoval v tom, co bylo pro něho nachystáno. Přijal ty vnější okolnosti. Nicméně to, že Ježíš během té své mise, kdy tady žil mezi námi jako člověk, se obracel pouze k Izraelitům, to neznámá, že by evangelium bylo myšleno nebo nabídnuto pouze vyvolenému národu. Ale Ježíš vlastně od začátku, když říká: „Já jsem přišel pro ty ztracené ovce z domu Izraele,“ tak tím neříká: „Já jsem nepřišel pro nikoho dalšího.“ Musíme to číst tak, jak to je.

Pak otázka by tedy byla: „A přišel nebo bude tady někdo pro ty ostatní?“ A Ježíš na to odpoví. V tuto chvíli ještě ne, ale odpoví na to po svém zmrtvýchvstání, kdy tam pošle učedníky a řekne: „To bude vaše starost.“ Učedníkům řekne: „Jděte, učte všechny národy.“ Potom dále: „Křtíte je. Získejte je za učedníky.“

Tedy to, že Ježíš říká: „Já jsem přišel pro ty ztracené ovce z domu Izraele,“ neříká, že nepřišel pro ty další, ale říká: „Těm to donesete vy, tuto zprávu.“ A už by chtěl, aby se jeho učedníci postarali tady o tuto ženu, která, jak jsem říkal na začátku mše svaté, nepatří do společenství Izraele. Nepatří tam, co se týče národnosti. Je to jedna z žen, řekli bychom, potomek původních obyvatelů, kteří tam žili ještě předtím, než přišli Izraelité z Egypta. A také tato žena nepatřila ke společenství Izraele, co se týče náboženství, ale patřila do společenství víry. A to se ukázalo ještě mnohem důležitější.

A Ježíš by chtěl, aby se postarali o tuto ženu učedníci. Ale oni chtějí ten problém vyřešit, oni se jí chtějí zbavit: „Pošli ji pryč, vždyť za námi křičí!“ Tady z toho není úplně jasné, jako co má Ježíš udělat. Ten překlad by mohl být o trochu lepší. Ten překlad by mohl být: „Vyhov jí, ať zmizí,“ nebo: „ať jde pryč.“ Tedy co nejrychleji se jí zbavit. Je to nepříjemné, co ona chce, a nějakým způsobem je obtížná.

A Ježíš zase říká: „Toho byste se měli ujmut vy. Vy byste jí měli nějak pomoci.“ Až když tedy učedníci vlastně navrhnou tady toto rychlé řešení, které by ale nějakým způsobem zase nebylo dobré, tak se toho ujímá Ježíš.

A Ježíš vlastně tuto ženu podrobuje jakési zkoušce víry. Nebo dá se to říct i jinak. Ježíš chce, aby ti, kteří jsou kolem něho, věděli, jak silnou víru má tato žena, a proto s ní vede ten rozhovor. Na první pohled to vypadá, že ji chce nějakým způsobem vyzkoušet, chytit nebo něco podobného. Ale Ježíš dobře ví, že ona to má v hlavě velmi dobře srovnané, a to všechno, co tam zaznívá, zaznívá proto, aby Ježíš tu ženu mohl pochválit, aby se zastýděl ti, kteří stojí kolem a aby si to srovnali s tím, co zažili právě v Nazaretě s tím odmítnutím.

Vůbec postoj této ženy je velmi krásný. Ona přichází a říká: „Smiluj se nade mnou, Pane, synu Davidův!“ Smiluj se nade mnou, doslova znamená: prokaž mi milosrdenství. Milosrdenství je něco zase zadarmo daného. Tato žena nepřichází a neříká něco jako udělej, nebo já mám na něco nárok. Ona přichází velmi pokorně a vlastně tady tím, když žádá milosrdenství, tak ona tím říká: „Nemám na nic nárok, já to vím, ale ty mi můžeš dát dar.“

Navíc ještě je to krásné v tom, že ona ten dar, to uzdravení nežádá pro sebe, ale žádá to pro svoji dceru. Tady vidíme velmi silnou přímělnou modlitbu a vidíme, kolik ta přímělná modlitba zmůže. A zase je to jedna z myšlenek, která by nás měla provázet i dál. Abychom v našich potřebách, v našich prosbách nemysleli jenom na sebe, ale i na ty, kteří jsou kolem nás. Je jedno, jestli jsou s námi příbuzní nebo ne. Vždycky, když budeme za někoho prosit v modlitbě, tak tím dáváme najevo, že nám ten člověk není lhostejný.

Ona mu říká Pane, řekne mu Pane dvakrát. To je kontrast s tím Nazaretem, kdy řekli: „To je syn tesařův!“ Ona, která není příslušnicí Izraelského národa, ho uznává za svého Pána.

Nakonec přijde a pokloní se mu. Svátý Matouš zdůrazňuje, že se Ježíšovi klaní i pohané. Poprvé to byli mudrci od východu, kteří se klaněli ve víře k tomu narozenému dítěti, že to je zachránce světa. Jak jsem říkal, zde rezonuje ta myšlenka víry, velmi silné víry, která pramení z rozhodnutí člověka.

A nakonec můžeme tady tento příběh srovnat s příběhem, který známe, a je to opět pohan a je to pohanský setník, římský setník, který přichází prosit za svého nemocného služebníka. A tento setník doslova říká: „Není potřeba, abys přišel, protože vím, že tvoje působení se neomezuje na jedno místo, neomezuje se na jeden čas, na jeden okamžik, ale tvoje působení platí nebo se rozšířilo a funguje.“ To je to, co nám chce Matouš tady právě také říci, že Ježíšovo poselství naplnilo celý svět a platí a funguje v každém čase, v každém okamžiku a na každém místě. Je na rozhodnutí člověka, jak se k tomu postaví.

Bratři a sestry, ať je nám tady tato kananejská žena opravdu příkladem. Ať je nám příkladem ať už v té přímělné modlitbě, v té vytrvalosti, anebo ať je nám příkladem v tom, jak to měla dobře srovnané a jak dokázala dobře svoji víru obhájit.

Já půjdu, Petře, první, ale ty pojď za mnou

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.09.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

22. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Jer 20,7-9](#); 2. čtení [Řím 12,1-2](#); evangelium [Mt 16,21-27](#);

Bratři a sestry, texty, které jsme vyslechli, se čtou 22. neděli v mezidobí. Řeklo by se tedy, že nemají nic společného třeba s tou slavností, kterou tady prožíváme. Ale všechny ty texty vyprávěly o nějakém společenství.

My se nejvíc budeme věnovat evangeliu, ale ve starozákonním čtení jsme slyšeli o společenství Izraele a o tom, jak je k nim poslán prorok, aby je napomínal, a jak oni to nebrali vážně, naopak si z něho dělali legraci, posmívali se mu, odmítali to. A vlastně my jsme slyšeli, jak ten prorok si stýská, jak už je z toho unavený a jak by rád viděl nějaké plody, nějaké výsledky. Prorok Jeremiáš se opravdu těch plodů, těch výsledků nedočkal. U něho je krásné to, že on zůstal věrný tomu svému poslání napomínat, varovat, i když, jak říkám, ho vlastně téměř nikdo nebral vážně.

V listu Římanům jsme slyšeli o tom, jak Pavel vybízí obyvatele hlavního města té největší tehdejší pospolitosti, a říká: „Nepůjde to bez obětí.“ Co to je obět? Obět znamená něčeho se vzdát, něco vynechat ze svého pohodlí. Rodiče se obětují pro své dítě. Když je dítě nemocné, rodiče u něho bdí. Hlavně pro malé dítě se musí rodiče obětovat. Musí se zřeknout svých návyků, svých zálib a věnovat se tomu dítěti. A tam nám to připadá celkem jasné, i když vidíme, že vlastně v našem národě těch dětí by mělo být daleko víc. Mnoho lidí nemá odvahu mít děti, protože najdou nějaký důvod. Ale ten hlavní důvod je, že je k tomu potřeba k tomu určitá odvaha, odvaha přinést obět.

Každá pospolitost vyžaduje, aby ti, kteří tu pospolitost tvoří, aby přinesli nějakou obět. Zřít se něčeho svého, protože to tak prostě je. Společný život toto vyžaduje.

No, a v evangeliu jsme slyšeli o tom, jak Ježíš vzal apoštoly bokem. Dnešní evangelium přímo navazuje na to, co jsme slyšeli minulou neděli, jak je vzal do kraje u Césareje Filipovy. S určitou nadsázkou můžeme říci, že Ježíš je vzal na dovolenou. Skutečně vzal je do toho kraje, který už je mimo hranice Izraele. Tam už žili jiní obyvatelé - obyvatelé, kteří neznali, kdo je to Ježíš z Nazaretu, a tudíž po něm nikdo nic nechtěl. A Ježíš i apoštolové měli čas a příležitost si oddychnout, odpočinout.

Ale na závěr tady této dovolené, toho oddychu jim Ježíš předkládá velmi důležité otázky. První, za koho mě pokládají lidé. Druhá, za koho mě pokládáte vy. Šimon Petr odpovídá, ty jsi Mesiáš, Syn Boží. A Ježíš mu říká, odpověď jsi správně, ale hned ho vlastně varuje a říká: „Odpověď jsi správně ne proto, že bys byl tak chytrý, ale protože ti to zjevil můj Otec. Ty by ses neměl vychloubat, já jsem na to přišel, ale ty bys měl s určitou pokorou říct, Bůh mi dal ten dar, že jsem na to přišel, Bůh mě k tomu dovedl.“

No, a přímo na to navazoval ten dnešní úryvek, který jsme slyšeli, kdy Ježíš učí své apoštoly. Je v tom i určitá logika. Jsou odpočatí, ujasnili si, kdo je Ježíš, říkají, ty jsi Zachránce, a teď Ježíš jim říká, jak ten svět zachrání. Ježíš velmi často učil lidi v podoběnství, v příbězích. V tuto chvíli Ježíš vyučuje apoštoly napřímo. Měli by snést jakési přímé vysvětlení. Nesnesli to. Nezvládli to. Je to velký náraz, kdy do sebe narazí jejich představy, jak by ten Zachránce měl fungovat, s realitou, kterou je Ježíš.

Začal naznačovat, že bude muset jít do Jeruzaléma. Jakmile se řekne „musíš“ v dnešní době, v dnešní společnosti, všem se naježí chlupy a každý už si říká: „Jenom, co nebudu muset.“ Děti si říkají, jenom co nebudu muset do školy, dospělí si říkají, jenom co nebudu muset třeba do práce, někdo si říká třeba, jenom co nebudu muset vstávat, nebo jenom co nebudu muset ... cokoliv, teď mě nenapadá nic duchaplného.

Jakmile slyšíme o něčem, že něco budeme muset, toužíme po tom se toho zbavit. A Ježíš říká: „Já jsem přišel proto, abych vás zachránil. A zachráním vás za tu cenu nebo tím způsobem, že za vás položím život.“ Ježíš by nás mohl zachránit i jinak, ale to teď nebudeme rozvíjet, to by bylo na dlouho. A apoštolům se to nelíbí. Oni by chtěli vidět toho Ježíše vítězného, toho Ježíše uznávaného. Ale Ježíš říká: „To přijde, ale předtím bude kříž, předtím bude ta obět.“ To co udělal Ježíš, je obět, ta největší obět. On nás zachránil za cenu sebeobětování.

Svatý Petr má Ježíše rád a domnívá se, že to má Ježíš nějak popletené: „Bůh uchovej! To se ti nestane!“ Přece, který otec, jestliže teda Ježíš je Boží syn, tak který otec by chtěl, aby jeho dítě zahynulo. Který otec by poslal dítě na smrt. Spíš otec půjde místo dítěte. Spíš se obětuje ten otec, rodič nebo matka. A tak si Petr říká: „Musím to tomu Ježíšovi nějak vysvětlit. Jemu se to nějak popletlo, v té hlavě.“ Protože Ježíš tady ještě zdůrazňuje nebo říká, od koho bude vydán na tu smrt: od starších, velekněží, učitelů zákona. To byly uznávané osoby, uznávané autority, lidé, kteří to někam dotáhli, ať už po té stránce, že měli majetek nebo měli postavení. Jejich názory byly brány, jak se říká, za bernou minci. A apoštolové si říkali: „A takhle bychom chtěli jednou vypadat, tam bychom se chtěli dostat, těmhle bychom se chtěli podobat.“ A Ježíš to celé obrací a říká: „Ne, to není ten správný postoj.“

Petr má Ježíše rád, a proto mu jde, jak on se domnívá, domluvit. Kdyby ho neměl rád, tak by s ním vůbec nemluvil. Tak by tu debatu, která bude následovat, nezačal. On má taky ještě odvahu. Kdyby byl Petr zbabělý, tak by možná někde mluvil za rohem: „Co si to vymyslel ten náš učitel. My tady s ním tři roky chodíme, a on to teď chce všechno zahodit. My jsme čekali, že z toho něco bude, a teď on mluví tady o tom, že to skončí, že umře. No, to jsme teda dopadli, to jsme někomu naletěli.“ Troulili by to někde, jak se říká, za rohem, napůl úst, a bylo by to to, čemu se říká pomluva. Ale Petr má odvahu, a tak s Ježíšem mluví.

Výrazem lásky je taky to, že to nechce řešit, jak se říká, na fóru, ale že to tedy chce někde vyřešit v ústraní. Dokonce víme, jak ta scéna probíhala, jak to začalo. Když bychom si představili, jak Ježíš stojí rovno, tak Petr přišel z některé strany. To už nevíme, z kterého boku, jestli zleva nebo zprava, to z toho poznat není. Tak se postavil bokem k Pánu Ježíši

a tak jako do ucha mu teď vykládal ty svoje důvody. Všichni, myslím, že si to umíme docela dobře představit. Neměl odvahu postavit se mu do očí. Tak daleká odvaha u Petra nebyla.

A Ježíš se k němu otočí a celkem ostře ho napomene. Ono totiž taky to, co Petr vytýkal Ježíšovi, bylo taky opravdu ostré. Vlastně bylo to tak, že žák napomíná učitele. Žák říká svému učiteli: „Jestli se ti to nějak v té hlavě nepopletlo.“ Je to dost natvrdo, co si Petr dovolí. Vidíme z toho velkou Ježíšovu pokoru, že mu neřekne. „Tak dost, skončili jsme,“ ale vysvětluje mu to.

Ta věta, která je přeložena do češtiny: „Jdi mi z očí, stane!“ v originále zní: „Jdi za mě, satane!“ Kdo je to satan? Satan je otec lži, ten který si vymýšlí. Lži, polopravdou přesvědčil Adama a Evu, aby jedli ze stromu poznání dobra a zla. Nešel na ně nějakou silou, ale šel na ně tím, čemu se říká to vmlouvání. Petr taky jde na Ježíše takhle, jako „to se ti nestane, Bůh to uchovej, musíš si to ještě rozmyslet, musíš si to promyslet, jestli do toho máš jít“. Snaží se také Ježíšovi vmlouvat a vlastně lže. Nevypadá to nějak, že by tlačil. On tlačí, ale tak jako dobrým způsobem, uhlazeně, ale de facto tlačí Ježíše ke zradě. Kdyby Ježíš kývnul na to, co mu Petr tady nabízí, tak by Ježíš zradil své poslání, zradil by to, proč přišel na tuto zemi.

A říká mu: „Jdi za mě.“ Co to znamená? Ježíš říká: „Já jsem učitel, já to dobře vím, a já půjdu první.“ Vlastně mu říká: „Petře, já po tobě nežádám, aby ty jsi šel první.“ To známe z dějin, že různí revolucionáři, diktátoři měli plamenné projevy, spoustu řečí, a potom bojovat poslali někoho jiného. Sami zůstali někde v suchu, v teple. Toto Ježíš nedělá. Říká: „Já půjdu, Petře, první, ale ty pojď za mnou.“

Co to znamená? Znamená to, nemusíš prošlapávat cestu, to není tvůj úkol, ty ji nemusíš hledat tu cestu, to je můj úkol, ale tvým úkolem je být mi blízko. Být na blízku, tedy následovat, být ve spojení.

Když to celé shrneme podle toho, co se potom stalo. Apoštolové by si přáli, aby Ježíš byl úspěšný, aby ho oslavovali lidé tak, jako na Květnou neděli, anebo aby tam byl takový velký úspěch, jako bylo zmrtvýchvstání na Velikonoční neděli. Ale v žádném případě nechtěli, aby tam bylo to, co se stalo na Velký pátek, utrpení, smrt, pohřeb. My bychom si to přáli taky. Je to i naše představa, kterou velmi často máme, a říkáme si: „Pane Bože, proč to tam je?“ Nevíme, proč to tak je. Bůh to tak určil a nás může posilovat jenom to, že Ježíš šel první, neposlal nikoho, a říká nám: „Když půjdeš blízko mě, tak projdeš i těmi okamžiky, které se podobají tomu Velkému pátku. I tebe čeká nakonec ta oslava, ta Velikonoční neděle, ale všechno má svůj čas a všechno jde v nějakém pořádku.“ Ale Ježíš nám v každé životní situaci, každý den našeho života nabízí svou blízkost a říká: „Pojď se mnou. Přidej svůj život k mému, a potom ho dobře a spokojeně projdeš.“ Tak kéž se dokážeme zařídit podle těchto Ježíšových slov.

Neboj se, mám tě rád, proto ti dávám tento úkol

Mons.ThLic. Václav Slouk

09.09.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Sobota 22. týdne v mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Řím 8,28-30](#); evangelium [Mt 1,18-24](#);

Bratři a sestry, na začátku jsem říkal, že se pokusím veden papežem Františkem a jeho poselstvím k mládeži ukázat v životě Panny Marie něco z minulosti, něco z přítomnosti, něco z budoucnosti. O té minulosti jsme mluvili nad tou větou „Veliké věci mi učinil ten, který je mocný“. O té budoucnosti, které se Panna Maria tak s důvěrou otevřela, jsme mluvili nad větou „Jsem služebnice Páně, ať se mi stane podle tvého slova“.

Ted' nám zbývá ta přítomnost. Papež František pro přítomnost vybírá jinou větu, z vyprávění o zvěstování, a ta věta zní „Nalezla jsi milost u Boha“. Myslím, že tato věta je pro náš život stejně důležitá, jako byla pro Pannu Marii, její život, její službu. Myslím, že tato věta se dá říci i trochu jinak: Bůh tě má rád, nalezla jsi milost u Boha. Bůh tě má rád.

A ještě před tímto znělo jiné, a to je: Neboj se, Maria. V dnešním úryvku evangelia zaznělo slovo, které bývá někdy nazýváno Zvěstování svatému Josefovi. O tom, jak Panna Maria byla zpravena o úkolu, který Bůh svěřil, o tom píše evangelista Lukáš. O tom, jak Josef byl postaven před úkol, který mu Bůh připravil, píše evangelista Matouš v textu, který jsme slyšeli. I v tom dnešním textu zaznělo to: „Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii.“

Když Bůh dává člověku nějaký úkol, tak člověk dostává strach. Už jsem tady připomněl to vyprávění o Šimonu Petrovi a dalších, kteří prožili ten zázračný rybolov na začátku veřejného působení Pána Ježíše. Petr jako reakci na událost, které byl svědkem, říká: „Pane, jsem člověk hříšný, odejdi ode mě!“ A Pán Ježíš mu na to říká: „Neboj se. Od nynějška budeš lovit lidi.“

Myslím si, že to jsou takové dvě důležité věci, které zaznívají nejenom pro ty v Písmu svatém, ale také pro nás. Tou první je: „Nalezl jsi milost u Boha. Bůh tě má rád.“ A ta druhá je: „Neboj se. I když se setkáváš s Bohem, i když přijímáš Boží úkol, neboj se.“

Myslím, že k tomu je dobré přidat i vlastně jakýsi důsledek toho. Člověk díky těmto slovům poznává, že každý úkol, který nám Bůh svěřuje, je vlastně projevem jeho lásky k nám. Kdyby Bůh věděl, že nám může projevít svou lásku jiným způsobem, věřím, že by to udělal. Úkoly, které nám Bůh svěřuje, jsou projevem jeho lásky k nám. Ne, že by nás chtěl trápit, ne, že by chtěl vidět, jak se marně snažíme něco splnit. Ne. Bůh nás má rád, a proto nám dává tento úkol. Proto nám připomíná, že se nemáme bát.

Myslím si, že opravdu toto spojení je důležité. Neboj se, mám tě rád, proto ti svěřuji tento úkol. A věřím, že se setkáváme s různými úkoly v našem životě často. Jak už jsem říkal, někdy se jedná o úkoly takové ty velké, celoživotní, týkající se povolání, stavu, výběru partnera, rozhodnutí pro zasvěcený život, či podobně. Jindy jsou to možná úkoly pro dnešní den, pro tento týden nebo podobně. Ale vždy, když Bůh se na nás obrací s nějakým úkolem, říká to stejné: „Neboj se, mám tě rád. Proto ti dávám tento úkol.“

Někdy se nám to možná tak úplně nezdá, možná některé ty úkoly bychom vyměnili za jiné nebo bychom je odložili raději úplně. Ale Bůh ví, proč nám dává ten či onen úkol. A, tak ať odcházíme nejenom s něčím uspořádanějším v našem životě, ale ať odcházíme i s tím vědomím: „Neboj se, mám tě rád, proto ti dávám tento úkol.“ S vědomím, že takto se Bůh i dnes obrací ke každému z nás.

Kéž se tak stane.

Cest při setkání se zlem je vždycky víc a vy je máte hledat

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

10.09.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

23. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 33,7-9](#); 2. čtení [Řím 13,8-10](#); evangelium [Mt 18,15-20](#):

Bratři a sestry, v našem životě se nesetkáváme jenom s dobrem. Byli bychom jistě rádi, kdyby tomu tak bylo, ale následkem dědičné viny a tak dál, se setkáváme i se zlem. A teď je ta otázka, jak se tady k tomu zlu postavit.

Ve starém zákoně ve třetí knize Mojžíšově, konkrétně v sedmácté kapitole, jsou předpisy, jak má probíhat soud v Izraeli. Říká se tam, že nemají nadřazovat, ani bohatému pro jeho vliv, ani chudému, protože je chudý, že nemá nějaké zastání, že nemají nadřazovat svým příbuzným, ale že mají soudit spravedlivě a mají soudit všechno zlo, všechno, co je špatné. Člověk, který dělá něco zlého, tak ve Starém zákoně je nazýván bezbožník, protože to chápali tak, že to zlo není jenom něco špatného ve vztahu k člověku nebo ke společnosti, ale že je to především porušení Božího záměru, porušení těch pravidel, která dal Bůh, a protože ten člověk nerespektuje Boha. Vlastně tomu víceméně odpovídá to slovíčko pohan.

Takže ve Starém zákoně to nařízení bylo takové celkem jasné a znamenalo to vlastně cokoli, co bylo špatného, co bylo vidět, tak bylo potřeba to odsoudit, jaksi téměř úředně. Pán Ježíš tady toto nějak neruší, ale dává před to, řekli bychom, předstupeň. Ukazuje ještě další cestu, mezi čtyřma očima, tedy v soukromí, diskrétně. Tak, aby ten kdo udělal něco špatného, aby nebyl vystaven hned nějaké, jak se říká, pohaně, aby tam nebyl nějaký ten tlak, aby nebyl hned zahanben a takhle. Protože cílem je toho člověka získat. To je vlastně smysl té mise, kvůli čemu přišel pán Ježíš – aby nás získal.

A Ježíš teď říká jenom svým učedníkům, neříká to celému tomu shromáždění těch lidí, kteří ho následovali, ale jenom těm nejbližším říká: „A vy mě zkuste v tom napodobit.“ Že je to nesmírně těžké a tak, to všichni víme. Ale Ježíš zase klade tento ideál a říká: „Druhou cestou je to, že tedy si člověk vezme na pomoc někoho dalšího.“ To už bylo takové, řeklo by se, polooficiální. V Izraeli každý soud byl založen na svědectví nejméně dvou svědků, kteří se shodli, lépe více. Proč Ježíš nabízí nebo zmiňuje tuto cestu? No, protože to může být tak, že teda když dva si budou vyměňovat názory na to, co je dobré nebo špatné, tak jeden může říct: „A ty to máš zdeformované. Ty to vidíš třeba buď moc přísně, nebo naopak ty to vnímáš moc benevolentně,“ ale jestliže je tam víc lidí, tak je větší šance dobrat se toho, řekli bychom, objektivního obrazu, té objektivní skutečnosti.

A když ani toto nějak nepomůže, je zde ta třetí cesta, cesta toho společenství, společenství církevního, společenství občanského. Ježíš tady tím říká, pro posílení těch vazeb, pro zjednání té nápravy není jenom jedna cesta, ale těch cest je vždycky víc. A říká: „A vy je máte hledat.“ Už toto je obtížné, najít všechny tyto cesty, nějakým způsobem je vyzkoušet. Nejt rychlejš tou nejradikálnější cestou, ale začít z toho druhého konce.

Abychom toto snáze pochopili, tak nám církev předkládá první čtení z knihy proroka Ezechiela. Je to podobenství, přirovnání o strážném, který dává pozor, jestli se k městu neblíží nějaká katastrofa, nějaké nebezpečí. Bylo by asi dobré říct, že v okamžiku, kdy to prorok Ezechiel vyslovil, Jeruzalém byl v ruinách a národ byl odvrácen do vyhnanství, do zajetí. Tedy byla to situace, kdy nikdo neměl moc chuť poslouchat někoho, kdo ho napomíná. Tedy ta situace prorokova byla velmi, velmi složitá.

A co tedy prorok nastiňuje, jaký obraz? Každé město v té době mělo nějakou věž nebo vyvýšené místo. Mohl to být nějaký kopec nebo něco, odkud bylo vidět, jestli se neblíží nějaký nepřítel nebo jestli třeba někde nehoří. Zápavy v Izraeli moc nehrozí, ale oheň ano. A tento člověk měl zdánlivě lehký úkol. On měl práci, u které se nezapotil. On nemusel nikde kopat, on nemusel nic nosit. To přece není těžké, dávat pozor. Není to těžké, řekněme, pro ruce a nohy, ale je to těžké pro hlavu. Je těžké udržet pozornost. Přes den to celkem jde, ale v noci je to horší. Všichni, kdo jsme byli na vojně ve stráž, tak víme, jak je to obtížné, jak je to těžké mezi druhou a třetí hodinou, kolem té třetí hodiny ranní neusnout. A tento člověk by si mohl říct: „Tak už jsem tady tolikrát a tolikrát byl klid a nic se nestalo. Ono se pro jednou nic nestane, když teda nebudu dávat tolik pozor.“ Asi málokdo by si řekl: „Tak já si dneska zdřímnu,“ ale: „Nebudu dávat tolik pozor.“

A může opravdu přijít neštěstí. A prorok to schválně říká: „Na té pozornosti záleží život nebo smrt.“ Protože často v našem životě jde o tu volbu mezi dobrem a zlem. A to zlo vede člověka k rozkladu, k zániku.

Samozřejmě, když ten strážný varuje, vydá varovný signál, a ti, kteří ho neposlechnou, nedostanou se včas do bezpečí, tak už nesou tu odpovědnost sami. Ten prorok za ně nepřebírá odpovědnost, nepřebírá za ně to, že by oni, ti lidé, neměli svoji svobodnou vůli. To už je na každém člověku. Ale vlastně toto přirovnání a to, co říká Pán Ježíš, znovu opakuje to, co Písmo svaté říká celou dobu. Každá autorita je povolána k tomu, aby říkala: „Toto je dobré, a toto je zlé.“ Aby ukazovala na to dobro, a to dobro, aby řekněme chválila, nechci říct, přímo odměňovala. Ale před tím zlem aby varovala a tu společnost chránila.

Zase, člověk když to vidí takhle, tak si říká: „Ano, tak to udělá někdo druhý.“ Protože to není jednoduché, to není snadné. Ten člověk, který nějakým způsobem začne napomínat, tak bývá zpravidla neoblíbený. A přesto je to úkol autority v rodině, přesto je to úkol autority občanské společnosti, přesto je to úkol církevní autority. A my se tady přes toto nedostaneme, my se tomu prostě nevyhneme.

A tady ještě to má ještě jeden rozměr, třeba řekli bychom v té společnosti na těch nejnižších patrech. Ježíš zdůrazňuje vlastně ty tři cesty, hlavně tu první, a říká: „Jde o to získat bratra či sestru. Jde o to obnovit to společenství.“ V okamžiku, kdy my vidíme, že někdo něco dělá špatného, tak jsme zpravidla ochotní být i tvrdí. Ale v okamžiku, kdy já udělám něco špatného, tak rádi vidíme shovívavost. A Ježíš tady celým tímto vyprávěním svým učedníkům říká: „Uvědomte si, že každý z vás bývá na obou stranách tady té rovnice, tady tohoto příběhu. Uvědomte si, že to není jenom tak, že byste byli jenom na té straně dobra, ale jste i na té straně druhé.“ A tady potom jsme rádi, když vidíme tu shovívavost, jak u lidí, tak u Boha.

Bratři a sestry, toto všechno, jak jsem říkal, není vůbec jednoduché. Setkáváme se s dobrem, setkáváme se se zlem. Za to dobré děkujeme, a pokud se setkáme s něčím zlým a obtížným a takhle, prosíme Ducha svatého, aby nám dal svoje dary, aby nám ukázal, jak v tu chvíli máme reagovat.

Odpuštění je dar

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
17.09.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
24. neděle mezidobí*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Sir 27,33-28,9](#); 2. čtení [Řím 14,7-9](#); evangelium [Mt 18,21-35](#);

Bratři a sestry, téma odpuštění je poměrně složité a komplikované téma. Když člověk žádá někoho o odpuštění, tak to má jasné. Ale když je v té pozici, že mám odpustit, tak je to právě mnohem složitější.

Ježíš začíná vyučovat tady o tomto apoštoly, ty nejbližší. Začíná od těch nejbližších, nejde k davu. To jeho vyučování je vlastně vyprovokováno Petrovou otázkou: „Nejvíc sedmkrát?“ Proč říká zrovna toto číslo? Jednak je to číslo plnosti, dokonalosti, a v Písmu svatém je také zmínka, že se to takhle má dít, ve Starém zákoně. Ale Ježíš to celé vlastně posouvá někam úplně jinam. Říká: „Sedmdesát sedmkrát.“ Kdosi to prý nějak přepočítal na tu dobu, kdy je člověk vzhůru, a vychází to, když bychom to brali takhle, tak na každé zhruba tři minuty přes den, a znamená to vlastně stále.

Komu mám odpustit nebo jak je to s tím odpuštěním? Tak v první řadě asi se budeme bavit o tom, jak je to s tím odpuštěním. On je to dar. Je to dar, který na jednu stranu přijímám, na druhou stranu dávám. Není to něco, co by se dalo vynutit, není to něco, co by se dalo nějakým způsobem si odpracovat. Z toho úryvku vyplývá jedna věc, na první pohled to není hned tak vidět. V první řadě, komu mám odpustit? Sobě. Jestliže pochopím, že odpuštění je dar, který dostávám od Boha, tak mohu odpustit sobě. A potom to jde dál, protože potom žádám odpuštění od druhých lidí, žádám odpuštění od Boha.

Ježíš tady představil příběh, který je téměř jako z pohádky. Je zde nějaký pohádkově bohatý král, který dává, svěřuje ze svého majetku obrovské částky někomu jinému a doufá, že ten někdo s tím bude dobře hospodařit. Deset tisíc byla v řeckém počítání nejvyšší číselka. Nepotřebovali víc. Hřivna byla největší váhová jednotka. Je to asi 36 kilo stříbra. Tedy Ježíš používá, řekli bychom, opravdu ten extrém, to nejvíc, aby jeho posluchači, v tuto chvíli apoštolové, pochopili, že nebeský Otec dává opravdu nejvíc, co dát může, co jde. Dává to člověku, aby člověk s tím nějakým způsobem hospodařil. Ale člověk si má být vědom toho, že tedy jednou se zeptá: „Jak jsi s tím hospodařil?“

A tady teďka přichází na to vyúčtování. Já jsem si tady v takové chytré knížce, co vlastně ten člověk měl vrátit, když by se to přepočítalo na nějaké, řekněme dnešní počty. Takže jak jsem říkal, jedna hřivna je 36 kilo stříbra, deset tisíc je teda 360 tun stříbra. K přepravě tady tohoto by byly potřeba nákladní vozy, které by vytvořili kolonu dlouhou asi tři kilometry. Ale když zůstaneme ještě u tehdejších počtů, tak vlastně se to dá přepočítat i na denní mzdu. Takže aby někdo vydělal 36 kilo stříbra, v té době musel pracovat 6000 dnů. Takže deset tisíc hřiven je 60 milionů dnů, což odpovídá asi 200 tisícům roků. A to by ten člověk nesměl nic utratit, prostě jen by pořád šetřil. Takže z toho je evidentní, že tady není možné něco vrátit.

Vlastně ta modlitba, kdy on prosí: „Měj se mnou strpení, a všechno ti zaplatím,“ ta není pravdivá. On nebude schopen to nikdy zaplatit. On nebude schopen nikdy splatit. My nejsme schopni splatit dary, které nám Bůh dává. Co tedy musíme udělat? My musíme objevit to, čemu se říká odpuštění, milosrdenství, velkorysost. My musíme objevit dar – dar zadarmo daný.

Tady se právě dostáváme do problému, že člověk nepochopí, co to je dar zadarmo daný, co to je milosrdenství, co je to odpuštění. Protože jsou dvě možnosti. Buďto tedy pro sebe to chci a tomu druhému to nedám, protože on za chvíli vyjde ven, potká toho, který mu dluží výplatu za tři dny, není to málo, ale ve srovnání s tím, co dluží on, je to pakatel. A ten člověk, který dluží tu výplatu za tři dny, se modlí stejně, prosí ho stejně: „Měj se mnou strpení!“ „Nemám!“ Takže tedy budu vyžadovat odpuštění a dál ho nedám, anebo je zde druhé nebezpečí, že si člověk řekne: „Ále, oni mi odpustí všechno.“ Že člověk přestane brát toho druhého vážně.

Proto Ježíš také začíná toto učit ty svoje nejbližší. Odpuštění je potřeba ocenit. Odpuštění je potřeba si vážít, mít ho v úctě, mít v úctě toho, kdo odpouští, především Boha. Takže tedy tento člověk to nepochopil. Nepochopil to v tom smyslu, že to chtěl pro sebe přijmout, ale nechtěl to dát dál.

Jak jsem říkal, my odpuštění přijímáme a máme ho dát dál. Teologové o tom mluví, že je to stejné, jako když dýcháme. Když se nadechnu, odpuštění přijímám, když vydechnu, odpuštění dávám dál. Když by někdo jenom nadechoval, tak by prasknul, protože se to městná. Když by zase někdo jenom vydechoval, tak by se to smršťovalo to tělo, prostě by to nefungovalo. Obojí je potřeba – přijmout i dát dál.

Bratři a sestry, Pán Ježíš tady tím, co vlastně řekl, dal apoštolům látku k přemýšlení, k tomu, aby oni pokračovali v tom domýšlení, jak to je v jejich životě, jestli to funguje nebo nefunguje, a jak to udělat hlavně, aby to fungovalo. Církev nám předkládá toto evangelium ze stejného důvodu, abychom i my to vzali jako látku k přemýšlení, k rozjímání, jako takové připomenutí toho, co je v našem životě důležité a jak by to fungovat mělo.

Kéž tedy toto podobenství prospěje každému z nás.

My jsme ti dělníci poslední hodiny

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.09.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

25. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 55,6-9](#); 2. čtení [Flp 1,20c-24,27a](#); evangelium [Mt 20,1-16a](#):

Bratři a sestry, toto podobenství patří mezi ta podobenství, která v nás vyvolávají určitý rozpor, několik otázek. Zdá se nám, že tady někdo předbíhá. Zdá se nám, že někdo dostává nezasloužené nějakou výhodu na úkor někoho, kdo se nadřel.

Toto podobenství se dostalo i do několika literárních děl. Nejznámější z nich je asi kniha Bruce Marshalla Dělníci na vinici, kde právě on hledá odpověď, v čem je ta výsada těch, kteří pracují od rána, ono je to od šesti hodin od rána do šesti hodin do večera. A on vlastně odpovídá, že jejich takovou zvláštní odměnou, to co je navíc, ten bonus, je to, že směli pracovat na té vinici, že směli být spolupracovníky Pána po celý ten den.

Musíme si uvědomit, komu říká Pán Ježíš toto podobenství. Říká ho svým učedníkům. Neříká ho všem lidem, ale těm nejbližším, těm, kteří už Ježíše znají. Už slyšeli jeho učení a očekává se, že tady toto přijmou a že to bude pro ně stravitelné a pochopitelné. A musíme si uvědomit, že Ježíš vlastně mluví k Izraelitům. Izraelité byli, jsou a budou vyvolený národ. Ale i toto vyvolení je darem. V době, kdy žil Pán Ježíš, se někteří z nich domnívali, že je možné tu spásu nějakým způsobem si odpracovat, nebo se jí dokonce zmocnit, jako nějaké válečné kořisti. A Ježíš tady říká: „Ne, vždycky to bude dar.“

Když mluvíme o těch dělnících na vinici, tak nějak podvědomě cítíme, že to má nějakou souvislost s časem a řekněme i s prostorem, a velmi často se to srovnává s tím, že nějaký člověk je věřící od raného dětství a celý ten život se snaží jednat podle přikázání, podle evangelních rad a další té nauky, a že to je vlastně ten dělník, který pracuje celý ten den. Ale potom že jsou další, kteří nějakým způsobem se přidávají až v pozdějších letech svého života a takhle.

To je takový lidový výklad. Teologický výklad je taky spojený s časem, ale je jiný. Ti teologové říkají, ti jednotliví dělníci, to jsou takové epochy. Ti první, kteří pracují od rána, od začátku, to je epocha od Adama k Abrahámovi. Další ta etapa je od Abraháma k Mojžíšovi, a takhle, až se dostaneme k Pánu Ježíši. A teď si samozřejmě položíme otázku, a kde jsme teda my? My jsme ti dělníci té poslední hodiny. My jsme ti, kteří svým způsobem předběhli nebo dohonili vyvolený národ.

Jak říkám, nám se zdá, že nás někdo předbíhá, ale Ježíš říká, předběhne vás jenom tenkrát, jestliže to budete brát jako „já jsem si to zasloužil, já mám na to nárok“. Jestliže se k tomu člověk postaví „je to dar, který je mi nabídnutý“, tak potom jsem mezi těmi, kteří dostávají ten dar v plnosti. To je to, o co tady vlastně jde. První myšlenka je ta, že Pán volá nás ke spolupráci. A druhá neméně důležitá myšlenka je, že Pán chce každému dát plnost. Ten denár, to je odměna za práci jednoho dne, to je výplata, kdy tomu člověku nic neschází, kdy on si mohl pořídit všechno, co ten den potřeboval ke svému životu. Tedy jakási plnost. A Ježíš v tomto podobenství říká: „Otec vám všem chce dát tuto plnost.“ Jestliže tedy všichni dostanou plnost, tak nedojde k nějakému předběhnutí, ale dojde k vyrovnání. Tam je ta věta: „Poslední budou prvními a první poslední“, tak v nás to evokuje ten pocit právě, že se to celé zamíchá a někdo někoho předbíhá. Ale z těch souvislostí vyplývá, že dojde k vyrovnání.

Ježíš v tomto podobenství v žádném případě se nezastává nebo neobhajuje nějaké, řekněme, lenochy, někoho, kdo by celý den, řečeno tím podobenstvím, byl doma v chládku, někde si tam počkal, a teprve potom až k té páté hodině se objevil někde na tom trhu práce. Ne, Ježíš zdůrazňuje, když ten Pán přichází k těm posledním: „Co tu celý den nečinně stojíte?“ Oni stojí na jednu stranu nečinně, protože je nikdo nenajal, ale ze své strany udělali všechno, co udělat mohli. Přišli tam, kde se nějakým způsobem domlouvala ta práce, kde se domlouvaly ty kontrakty a tady toto.

V té době Pána Ježíše většina těch „pracovních smluv“ byla domluvena ústně a na jeden den. I v dnešní době to tak platí vlastně ve většině velkých měst. Já nechci být příliš konkrétní, prostě jsou místa, kde se shromažďují ti dělníci. Ono je to většinou ve stavebnictví, dneska je to takové pololegální, občas tam přijde cizinecká policie a zkontrolují, jestli mají povolení k pobytu, případně pracovní povolení a takhle. A pak tam taky přicházejí každé ráno zaměstnanci těch firem, kteří najímají vlastně pomocné dělníky na ten jeden den, zpravidla.

A co si budeme povídat, když někde jdu ráno a řeknu si: „A tak budu mít dnes práci, budu mít nějaký výdělek, anebo nebudu mít nic?“ To je nejistota. To je velká nejistota a my neradi žijeme v nejistotě. Proto v tom podobenství tady ti, kteří zažívali celý den tu nejistotu, jak to s nimi dopadne, jim Pán věnuje nejvíc pozornosti. V tom podobenství on si s nimi povídá. Tam jde přímo o rozhovor.

Ježíš tady tímto zase zdůrazňuje a říká: „Vy, kteří máte nějakou potíž, nějaký problém, Pán o vás ví.“ On vás nepřejde bez povšimnutí. On se vám bude věnovat, protože chce. Protože chce rozdat svůj dar, ale očekává od nás, že my přijmeme svůj díl. V tom podobenství je to vyjádřeno tím, že přišli na to místo, kde se najímali ti dělníci.

Bratři a sestry, ať je nám toto podobenství posilou. Pán o mně ví, i když třeba zažívám nějakou nejistotu. Pán ze mě chce udělat svého spolupracovníka. A Pán mi chce dát svoje dary v té největší míře, prostě v plnosti. A toto chce učinit pro každého z nás.

Ať je nám v tomto směru toto podobenství povzbuzením a inspirací, abychom se snažili jednat podobně.

Křesťanství dává člověku sílu k tomu, aby hledal odpuštění a aby ho získal

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

28.09.2017 - čtvrtek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Václava

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Mdr 6,9-21](#); ž. [Žl. 1 Kron 29](#); 2. čt. [1 Petr 1,3-6;2,21b-24](#); evang. [Mt 16,24-27](#).

Bratři a sestry, texty, které nám církev předkládá o slavnosti svatého Václava, vypovídají vlastně o tom, jak plyne život člověka. V našem životě se střídají, řekněme, delší období, nechci říct zrovna dlouhá, ono může být delší či kratší, a je to nějaké období, ve kterém zdánlivě ten život plyne, jak by se to řeklo, podle těch všedních pravidel a zdá se, že se neděje nic zas až tak moc zásadního. O tom mluvilo to čtené z knihy Moudrosti.

A potom druhé čtení z listu apoštola Petra mluvilo o tom, že v životě člověka přicházejí, řekli bychom, nějaké zásadní okamžiky. Apoštol Petr tam vlastně mluvil o Velikonocích, o těch událostech čtvrtého večera od Ježíšova zatčení až vlastně po jeho smrt. A církev nám chce připomenout, že vlastně v těch chvílích, kdy se zdá, že se nic neděje, tak v těchto delších obdobích se člověk vlastně má učit. I tím všedním každodenním životem tady toto opakování těch situací nám má pomoci, abychom hlouběji do toho pronikli a abychom v tom našli poučení.

Na konci toho prvního čtení vlastně byla připomínka „vládcové lidí“, protože člověk, když něco se opakuje nebo když má něco ve své moci, tak má tendence si říkat: „Já jsem tady pánem, já už to znám, mě už nemůže nic překvapit,“ a tak. Vládcové lidí. Tedy nějaké části tady celého toho vesmíru. Protože v žalmu jsme slyšeli modlitbu. Byla to modlitba krále Davida. Modlitba, kterou pronesl při korunovaci svého syna Šalamouna za krále. Nebyl to úplně žalm, ale byl to úryvek z druhé knihy Kronik.

U té modlitby nebo vůbec tady u toho okamžiku je zvláštní to, že toho Šalamouna museli korunovat králem dvakrát. Poprvé to bylo tak jako narychlo a někteří to neuznávali, a tak se rozhodli to zopakovat, aby u toho teda byli všichni a aby potom, až tady David nebude, aby všichni z celého Izraele Šalamouna respektovali. A David se tady modlil při té příležitosti a říká: „Ty, Hospodine, vládneš nade vším. Člověk v žádném případě, ale ty, Hospodine. V tvé ruce to je a ty nás voláš, ty nás zveš, abychom se s tebou podíleli na správě tady této země, na chodu toho všeho, co je tady kolem nás. Každý podle toho svého místa, podle svých schopností, sil a podle toho postavení.“

Když to celé nějakým způsobem budeme aplikovat na svatého Václava, byl to člověk, který se učil. Který na začátku vlastně pochopil, že není jenom jeden směr. Je to zajímavé, prvně byl vzdělán ve slovanském písmu a tady, řekli bychom, v této větvi vědění. To je ten východ. Potom se mu dostalo škol v tom západním slova smyslu, latina a tady toto všechno, co s tím souvisí. Byl to tedy člověk, který byl formován ne jedním směrem, ale věděl, že tady na světě se to sbíhá, ty myšlenky, a že to člověka může obohatit.

Potom, co je vlastně takové zvláštní, on, když byl mladý a malý, tak vládnul jeho strýc. Teoreticky on se vlastně vůbec nikdy neměl stát vládcem. Tam to mělo pokračovat po linii toho strýce, ale to nebylo a naopak nastoupil jeho otec, a potom po svém otci on. Tedy v jeho životě byly zvraty, a Václav byl ale na ty zvraty připravený. Jeho to nějakým způsobem nezneklidňovalo, neznepekovovalo. On byl připravený na ty mezní okamžiky.

V tom dlouhém období zase jeho vlády je velmi zmiňovaná soudní reforma. V těch legendách se to ličí tak, jako že kácel šibenice. On si byl vědom toho, že to silové řešení často k ničemu nevede, a navíc právě tady ty absolutní tresty nedávají možnost nějaké nápravy nebo něčeho takového. Vlastně řečeno dnešními slovy, on si byl vědom toho, že život je jedinečný, a jestliže někdo o něj přijde, tak už to nejde nikdy vrátit. Že život není počítačová hra, kde se to spustí znovu. Měl respekt k druhým lidem a k jejich životu, i když to byli lidé opravdu žádného postavení nebo minimálního na stupni těch otroků a takhle, přesto on v nich viděl člověka. Tady v tomto momentu vidíme, jak on žil křesťansky.

V těch dalších legendách se zdůrazňuje, že připravoval víno z hroznů a hostie pekl a tak. To je asi dost velká nadsázka, ale faktem je, že se modlil a že se zúčastňoval bohoslužeb. Když nastoupil na trůn, tak část šlechty si stěžovala, jak to bude vypadat, že ten člověk je od kněží naprosto zkažený. Pokládali ho za slabocha a v jejich očích člověk, který se modlí, byl nějaký divný. A on se za to nestyděl, naopak on jim dával tady v tomto příklad.

No, a ta otázka vlastně, jak to, že on zemřel, ve Staré Boleslavi na svátek Osmy a Damiána nebo spíš druhý den, proč tam vůbec šel? Víme, že byl varovaný, aby tam nechodil. Protože byl dobrým politikem, tak poznal, že vlastně je potřeba se orientovat na císařský rod, na císaře Jindřicha, který mu také dal vlastně tady za to spojení částí ostatků svatého Víta. V dnešní době se dávají různé dary, vyznamenání a tak. V tehdejší době se dávaly ostatky svatých.

Svatý Vít, který zemřel jako velmi mladý, je symbolem takové prozíratelnosti nebo spíš připravenosti člověka, který má jasný úsudek a už v mládí ví, za čím si má stát.

Naopak zase právě, od čeho se odklonili, bylo Bavorsko, a z toho Bavorska sem přišly ostatky Kosmy a Damiána. Kosma a Damián byli lékaři. Zahynuli při pronásledování za císaře Diokleciána. A taky toho o nich moc nevíme, v podstatě totéž, co o tom svatém Vítovi, ale v těch legendách jsou líčení jako lidé, kteří se snažili vlastně léčit těla těch svých pacientů, ale snažili se je také získat pro křesťanskou víru. A tak když Václav šel do Boleslavi oslavit svátek toho kostela Kosmy a Damiána, tak tím dával najevo svému bratru, že respektuje ty hodnoty, že respektuje to, co ten Boleslav, k čemu se hlásí. A dokázal to vlastně i tím, že tam zůstal, a dokázal to teda i tím, že vlastně tam zemřel.

Jinak svatý Václav, to se málo ví, pocházel z velké rodiny. Byli tři bratři a čtyři sestry. Byla to rodina, která to neměla třeba jednoduché. Matka Drahomíra, ona byla cizinka, sice ze slovanského kmene, ale z dnešního Braniborska. Tedy žili životem v mnohém nám podobným a snažili se, někdy víc, někdy míň, hledat porozumění jeden pro druhého. Někdy se to dařilo, někdy se to nedařilo. Ale co tam je vlastně na konci, na konci je to odpuštění. Václav mu odpouští, Boleslav potom uznává chybu. A to je vlastně to, co přináší křesťanství. Křesťanství dává člověku sílu k tomu, aby hledal odpuštění a aby ho dosáhl, aby ho získal.

Bratři a sestry, skončím tím, co jsem říkal na začátku mše svaté. Svatý Václav jako postava historická, má vícero tváří v tom dobrém slova smyslu, a každý z nás, když bude chtít, tak si tam najde tu tvář, která je mu nějak blízká, sympatická. Můžeme tam najít nějakou myšlenku, která nás bude i v našem životě inspirovat a kterou se budeme snažit na přímluvu svatého Václava rozvíjet.

Kéž se nám to s Boží pomocí podaří.

Kostel je symbolem naděje a živého společenství s Bohem

Mons. Ing. Mgr. Pavel Konzbul

06.10.2017

pátek 26. týdne v mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Bar 1,15-22](#); evangelium [Lk 10,13-16](#);

Milí přátelé, po třicetileté válce byl postaven tento kostel, kostel svatého Jakuba, a právě před 235 lety, jak říkal váš pan farář, se zde sloužila jakási primice. Tehdy ještě to byl takový holokostel. Žádný mobiliář zde nebyl, je otázka, jestli to nebyla pouze jakási hrubá stavba. A od té doby sem lidé chodili. Chodili sem proto, aby se zde setkali s Kristem, a byly to časy jak radostné, tak bolestné a těžké. Za tu dobu naše území postihly napoleonské války, prusko-rakouská válka, první a druhá světová válka. Potom období komunistického útlaku.

Všichni víme, že každá doba má nějaké problémy, a to nejen sama se sebou, ale přiznejme si to, má problémy i s přijetím Ježíše. Problémy dnešní doby pěkně zrcadlí hrdinové našich filmů a románů. Jsou to často nalomené charaktery trpící závislostí a pochybnostmi o sobě samých. Tyto pochybnosti se pak vydávají za pokoru, a ta se stává podmínkou přijetí. Naopak lidé pevného přesvědčení a smělých nároků jsou silně podezřeni a máme z nich občas i strach, aby to třeba nebyli zakuklení teroristé.

Podobně tomu bylo i před dvěma tisíci lety v městě Nazaretě. Všude jinde, kam Ježíš přišel, byl člověkem bez minulosti, který měnil přítomnost a přinášel naději do budoucna. Lidé k němu přistupovali bez předsudků, tak jako on přistupoval k nim. Doma ale byla situace jiná. Ježíš nás v dnešním evangeliu zve, abychom ho doprovázeli do jeho domácí nazaretské synagogy, kde jej čeká nelehký úkol. V Nazaretu se projevilo to, co se projevuje často v uzavřeném prostředí, a nejsou toho uchráněny ani farnosti. Každý zná dobře druhého, a jistým způsobem se členové takového společenství navzájem respektují. Někdy, když je toho třeba, si ti lidé i navzájem pomáhají. Přitom však také sledují, aby třeba nikdo v jejich skupině příliš nevyčníval, aby nebyl jiný než ti ostatní. V takovém prostředí pak často nastupuje japonské prostředí, které říká, že překrývající hřebíky je potřeba zatlouct.

Židovská bohoslužba probíhala podobně jako ta naše. Když skončily úvodní modlitby a čtení úryvků z Tóry vybrané pro sváteční bohoslužbu, tak povstal Ježíš jako čestný host, aby přednesl čtení z Proroků. Podali mu pergamenový svitek obsahující Izaiášovo proroctví. V synagogální obci asi tehdy panovalo velké napětí, jak bude Ježíš doma kázat.

Ježíš k nim promluvil: „Dnes se splnilo toto písmo, které jste právě slyšeli. Tato slova všechny překvapila. Nazaretská obec je svědkem nastávajícího vysvobození. Kde je Ježíšova zvěst přijata, tam začíná spása. A právě Lukášovo evangelium klade velký důraz na tuto přítomnou účinnost Božího slova.

Jestliže se podle Marka naplnil čas, podle Lukáše se naplnilo Písmo. Přítomní přitakávají, jako svědkové tomuto Ježíšovu výkladu, a žasnou nad slovy milosti vycházejícími z jeho úst. Ježíš totiž hovoří o Bohu způsobem, který se posluchačů dotýká. Až do tohoto okamžiku je všechno v pořádku. Pak ale nastává u posluchačů psychologický zlom. Proč, na to odpovídá jeden bonmot slovy: Předemnou stres, tak se otočím, a za mnou je frustrace Nazaretští se bohužel otočili, tak jako se kdysi otočila Lotova žena. Výsledek – zmrzli či zkameněli. Dostavila se u nich frustrace a hněv z nenaplněného očekávání okamžitého efektu, a proto spustili zhurta: „Lékaři, uzdrav sám sebe! Udělej i tady ve svém domově to, o čem jsme slyšeli, že se stalo v Kafarnaum.“

Ježíš se ale nedá. Říká jasné věci, jak jsou. Ježíš odmítá být humanitárním pracovníkem, který zajistí okamžitou pomoc. Ježíš není ani hodinový manžel, který přijede a opraví. Ježíš je ten, který přináší spásu těm, kdo přijmou Boží podmínky, a nikoliv naopak.

A já vám, milí farníci, přeji, abyste byli těmi, kdo Boží podmínky přijímají. Aby nám bylo jasné, co po Kristu vlastně chceme. A především to, aby nám bylo jasné, co on nám nabízí. Pokud tomu tak bude, tak zde tento kostel nebude jen pěknou připomínkou historie, ale i bude symbolem naděje a živého společenství s Bohem. Pokud zde budete vy a Ježíš bude uprostřed vás, tak je všechno v pořádku. A doufejme, že tomu tak bude ještě hodně dlouho.

Posílal k nim své služebníky

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

08.10.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

27. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Iz 5,1-7](#); ž. [Žl 80](#); 2. čt. [Flp 4,6-9](#); evang. [Mt 21,33-43](#);

Oslava 235. výročí založení kostela.

Bratři a sestry, církev nám předkládá v této době vlastně několik textů postupně, každou neděli, týká se to úrody, vinice. Ono se to hodí do toho přírodního roku, protože sklízíme úrodu, sklízí se vlastně opravdu teďka vinice, na jižní Moravě probíhá vinobraní. Ale konkrétně podobenství, které jsme teď vyslechli, bylo řečeno úplně v jiných souvislostech, a sice Ježíš ho vyslovil ve Svatém týdnu.

Badatelé, kteří zkoumají Písmo, říkají, že toto se stalo v úterý Svatého týdne, tedy dva dny předtím, než Ježíše zatkli. A byl to jeden z pokusů Pána Ježíše, jak získat jeho protivníky, jak jim vysvětlit, co on dělá. On vlastně dopředu říká, co se stane. On v tu chvíli mluví jako prorok, v obrazech, ve znameních, a říká: „Já se stanu tím kamenem, který vy odhodíte, ale bude použit Bohem na jiném místě té stavby, na místě velmi důležitém, na tom rohu. Tam, kde ta stavba potřebuje mít tu největší podporu.“

Když Ježíš použil tady toto podobenství, tak jednak mluvil o situaci, o tom co oni znali, co viděli. Každý Izraelita si přál mít u svého domu alespoň několik keřů vinné révy, protože vinná réva na jednu stranu, to je planá plodina, vyšlechtěná. Ale je to plodina, jejíž plody nejsou nutné, ale to je znakem oslavy. Víno není nutnost, není nutné pro obživu, pro udržení života, ale používá se v okamžicích, kdy je lidem dobře, kdy jsou spolu, chtějí něco oslavit, chtějí poděkovat, chtějí se bavit, chtějí se radovat. Takže každý Izraelita už v době Starého zákona byl rád, když mohl mít u svého domu alespoň malý vinohrad.

Vinici v tom podobenství je myšlen celý svět. Celý svět, který dává Bůh lidem do péče. Tou zdí, která má chránit, jsou myšlena Boží příkázání. Když se řekne příkázání, tak se člověk otrepe a říká si, toho se chci zbavit. Spíše bychom měli říct rady, návod, jak to dělat, aby nám bylo dobře.

Potom tou věží a tady tím je myšlen Chrám, ten starověký, místo setkání, setkání člověka a Boha.

No, a v tom podobenství je velmi důležitá a velmi podstatná ta zmínka, že pán pronajal a odcestoval. Když odcestoval, tak nad tím ztratil kontrolu. Nezůstal stát někde v povzdálí a neřikal: „Tak já se budu každý den chodit dívat, jak teda se o to staráte, a když ne, tak ty, ty ty, vy, vy, vy.“ On to přenechal.

Vlastně Ježíš tady opakuje to, co známe ze Starého zákona, kdy Bůh říká Adamovi a Evě: „Starejte se, pečujte, podmaňte si zemi, naplňte ji.“ Dává svobodu, přenechává tady toto, počítá s člověkem. Dává člověku vlastně jakousi autonomii, přitom teda dává i ten návod, jak, řekli bychom, tu zahradu světa spravovat, jak se o ni starat. Ale počítá s člověkem. Není to tak, jak v některých náboženstvích, kde se mluví o tom, že člověk to má nalinkováno, že to je určeno osudem, a že člověk nemůže vlastně ni změnit. Naopak, je zde dána svoboda, velká svoboda.

A potom to podobenství postupuje. Říká, začal k nim posílat své služebníky. V originále je napsáno otroky. Otrok je někdo, kdo patří svému pánu, kdo je s ním spojený. Ten otrok vlastně nemá svou existenci, ale on žije z vůle svého pána. Ježíš myslí těmi služebníky proroky, především Eliáše, Jeremiáše, Izaiáše a Jana Křtitele. Víme, že tyto lidi, můžeme myslet na Jana Křtitele nebo i na Jeremiáše, to byli lidé, kteří to dělali na sto procent. Byli naprosto nasazeni v těch Božích službách a byli s tím sjednoceni. Ovlivnilo to život Jana Křtitele, Jeremiáše, ale i všech těch proroků. Jeremiáš se kvůli tomu neoženil. Jan Křtitel, víme, žil kvůli tomu na poušti. Prostě oni se zřekli své existence a na první místo dali tu zvěst, to slovo, které měli hlásat. A všechno to ostatní bylo až za tím. Byli to služebníci, kteří byli posláni, řekli bychom, něco vyřídit. Oni měli za úkol vlastně upozornit na to: „Ano, vy jste něco slíbili. Vy jste dostali darem tu zahradu, ale očekává se od vás nějaký výtežek.“ Jde vlastně o to, řekněme, správné vyvážení těch vztahů.

Ale teďka já bych se chtěl zastavit právě u té mise. Ta mise pokračuje i v novém zákoně. My si připomínáme těch 235 let od postavení tady našeho farního kostela, a já bych chtěl připomenout několik kněží, kteří vlastně taky byli takovými lidmi, kteří na sto procent pracovali tady pro tuto farní vinici. Budou to kněží, kteří se vlastně pohybovali v té době, kdy se to stavělo. Ten první asi, kdo začal s obnovou, byl Valentin Jestřabský, který vlastně to zdědil po švédských válkách a začali opravovat tak, jak jim na to síly stačily.

Po té třicetileté válce, kdy tady to všechno bylo v ruinách, protože ta armáda švédská si vylila vztek za to, že nedobyli Brno a nedobyli Veveří, tak tady opravdu se začínalo od začátku. A určitě byli hlasy, které říkaly: „A má to vůbec cenu?“ Po třicetileté válce mnoho obcí zaniklo. A ten Jestřabský tady postavil věž. Víme všichni, že Jestřabský, to by l spisovatel, ale na druhou stranu vidíme, že to byl i člověk praktický. Ta věž, to je ta, kterou tady vidíme. Ten kostel, co tu byl, z velké části ho obnovili a byl dřevěný. Ta věž byla tak vysoká, jak je teď, neměla teda tu cibulku, ale ten kostel byl menší. Takže ona trčela jako takový prst k tomu nebi. Byl to takový ten zvednutý prst, ale byl to také prst, který připomíná, můžeme říci, třeba i varuje, napomíná, ale na druhou stranu také je to ta strážní věž, odkud se hlásilo jakékoliv nebezpečí. Tedy místo, které vlastně všichni viděli a k němu se otáčeli, když nějaké nebezpečí hrozilo.

Druhým farářem, kterého bych chtěl připomenout, je farář Wolf, který postavil kostel v Říčanech. Ten kostel v Říčanech, když se na něj dobře podíváte, tak on má mnoho těch stavebních prvků podobných, jako tady náš kostel. Trošku to připomíná, že si říkali, tak si to vyzkoušíme. Když to dostavěl, když to celé udělal, tak si to zařídili Augustiniáni v Brně a tu farnost převzali. To byla rána do zad jak hrom. A já jsem si na to vzpomněl, když tady biskup Pavel říkal ten citát v pátek, přede mnou stres, otočím se dozadu, a tam frustrace. A farář Wolf by si mohl říct: „Co já tady stavím, proč to tady dělám.“ Pokračoval tím, že zvednul tu faru do patra a začal stavět tento farní kostel s tím, že mu bylo jasné, že se nedožije konce, protože už byl tak starý, že to není možné. A přesto do toho šel. Neřekl: „Já to nechám, ať někdo po mně. Já jdu na

důchod. Co já si tady budu honit triko na starý kolena.“ Začal. To byl obrovský počín, jako takový hlavně morální, takové svědectví.

No, a potom farář Kubečka, který těch jedenáct let to teda nějakým způsobem táhl. A zase, přede mnou stres, za mnou frustrace. Víme, že se ta stavba v určitém momentu zastavila, nebyly peníze. Dělal se sbírka vlastně po celé moravské zemi, a vybralo se hrozně málo. V tu chvíli oni si museli uvědomit, že nikoho nezajímají, že budou mít to, co si udělají. A tady tento krizový moment nebo kritický moment zase společně překonali.

A v okamžiku, kdy ten kostel dostavěli, po těch jedenácti letech – v té době to bylo tak, že nebylo možné sloužit mši v nějakém sále nebo takhle. Výjimečně třeba venku, ale jinak museli do nějakého prostoru, který byl k tomu určený. S největší pravděpodobností chodili tedy na kapli na Veveří.

Když tedy toho 6. října před těmi 235 lety sem přišli, tak jak to vypadalo? Tak z venku to nebylo omítnuté. Zevnitř byly jenom omítky nahrubo, tak žádné tady ty kudrliny, žádné ty ozdoby. A přirozeně teda žádné obrazy. Nestál kůr a ti lidé stáli na hlíně. Stála jedna sakristie, nevím která z těch dvou, ale jenom jedna. Tady vepředu to vydělali cihlami a postavili provizorní oltář, aby byl aspoň ten na těch cihlách. A v kronice se píše, že s velikou radostí slavili ty bohoslužby.

Těch mší za ten den bylo několik. První měl farář Kubečka, a potom vlastně faráři z okolních farností. V té době to bylo dopoledne. Nebylo možné mít mši svatou večer, ale ráno a dopoledne. A ti lidé tady vlastně strávili celé to dopoledne a společně se radovali.

Ti faráři, kteří sem přišli, by si mohli říct: „Je to těžký, že jo? Konec v nedohlednu.“ Vlastně víme, že ten kostel byl dokončen v roce 1903. Myslím, co se týče toho interiéru, kdy postavili tady ten hlavní oltář, který je za mnou, a kostel byl slavnostně vysvěcený. Takže od 1772 až do 1903 ještě pořád potom pokračovala ta stavba.

Krásně tedy, bratři a sestry, do toho sedí tady ta druhá pasáž z toho podobenství, ten druhý úsek: „Posílal k nim své služebníky.“ Posílal lidi na misi a posílá Bůh lidi na misi stále. A ti lidé, kteří tady byli, já jsem zmínil pár, několik, vlastně jenom z té doby toho stavění. Mohl bych pokračovat, ale už je dost hodin, budu končit. Příklad těchto lidí nás má inspirovat, že i nás posílá Bůh, abychom pokračovali v té misi.

Co máme říct? To je to podstatné. V tom podobenství jde o to, že Ježíšovi nepřátelé zapominají, že všichni jsme dostali od Boha dar. V tom podobenství ti vinaři, kteří odmítají odvádět ten výtěžek, se chtějí toho daru zmocnit násilím. Zapomněli, nevšimli si, uniklo jim, že už ho dostali, že to je všechno zbytečné. Oni se domnívají, Ježíšovi nepřátelé to řeknou, když jim Ježíš položí otázku, co s těmi vinaři udělá Pán, oni řeknou: „Krutě je zahubí.“ Oni mají násilnickou povahu, chtějí to řešit násilím, a domnívají se, že Bůh bude ještě horší. Ale to není vůbec pravda.

Bratři a sestry, smyslem tohoto podobenství, kterým Ježíš na poslední chvíli ve Svatém týdnu chtěl, aby se jeho protivníci zamysleli, je ta myšlenka: „Všechno, co máte, dostáváte jako dar.“ A není potřeba o ten dar nějakým způsobem zápasit, není potřeba si ho vymoci silou. Je potřeba ho přijmout, je potřeba ho ocenit a je potřeba zvěstovat těm, kteří si toho ještě nevšimli, kteří to přehlédli, tady tuto pravdu, tuto skutečnost. Bůh jako otec nás každý den obdarovává. Buďme si toho vědomi, buďme za to vděční a jeho dary s velkým vděkem používáme a ukazujeme na ně i jiným lidem.

Vyvážený život

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

22.10.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

29. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 45,1-4-6](#); 2. čtení [1 Sol 1,1-5b](#); evangelium [Mt 22,15-21](#);

Bratři a sestry, texty, které jsme četli, tak jsou z 29. neděle v mezidobí a nemají nějaký zvláštní vztah k misiím, ale velmi dobře se hodí na tu situaci, která je u nás, na tu společenskou, politickou, ale vůbec i, můžeme říci, v celé Evropě, potažmo v celém světě.

O čem ty texty mluví? Jednak ty texty vyprávějí o nějakých okamžicích, které byly svým způsobem zlomové. V prvním čtení Izaiáš vyprávěl o události, která se stala v roce 538 před narozením Pána Ježíše, o tom, kdy perský král Kýros vydal dekret, že se izraelští zajatci mohou vrátit z Babylóna do své vlasti.

Evangelium vypráví o, řekli bychom, téměř vlastně posledním středu Pána Ježíše s farizeji. Jsme někdy vlastně ve Svatém týdnu, úterý možná středa Svatého týdne, tedy těsně před Velikonocemi. Tedy zase před další zlomovou nebo přelomovou událostí.

Ty texty vyprávějí nebo svědčí o cílech, o tom, že člověk má cíle krátkodobé a dlouhodobé. Mluví o tom, že tyto cíle mají být vyvážené a že si ty cíle, když jsou vyvážené, nekonkurují, ale jestliže se to nějakým způsobem zamotá, tak potom dochází k tomu, že člověk věnuje víc času těm krátkodobým cílům a ty dlouhodobé zanedbává.

V roce, jak už jsem říkal, 538 před Kristem král Kýros, byl to Peršan, to je dnešní Irák, získal obrovskou říši. V podstatě jak se tady mluví o tom, aby před ním otevřel vrata. Opravdu vítali ho i v tom Babylóně, on nebyl Babylónan. Vítali ho jako osvoboditele, protože tento král, i když byl pohan, nevěřil v Hospodina, byl velmi tolerantní a nechával ty jednotlivé národy, aby vyznávali svoje náboženství, aby žili podle svých tradic a dával jim to, čemu se říká dnes autonomie. Byl moudrý, byl tolerantní. A třetí Izaiáš už říká: „I tohoto člověka, který nezná Hospodina, použil Hospodin k tomu, aby se splnil jeden úsek z Božího plánu záchrany lidstva.“

Tam na konci byla taková zmínka o tom východu slunce a o západu slunce. To není náhodou, to je schválně, protože Peršané měli bohy dvojího druhu – bohy spojené se světlem, ti byli dobří, a bohy spojené s tmou, kteří byli zlí. A právě prorok říká: „Ne, ne, ne, ne, aby si to nikdo nepletl, aby si to nikdo nějak nevykládal špatně, toto je dílo Boží.“ Tento král dovolil, aby se vrátili domů.

A teď nastala velmi paradoxní situace. Ti, kterým bylo dovoleno, aby se vrátili domů, tak říkali: „A co je to doma? My jsme se narodili tady, v Babylóně.“ Byli vlastně přivedeni jejich otcové, nebo už řekněme, jejich dědové, a ti lidé, kteří se po sedmdesáti letech mohli navrátit, to už byli lidé, kteří se narodili v Babylónii a říkali: „My jsme doma tady. Tady to máme vystavěné, tady je úrodná půda, tady se nám daří. A my máme jít do nějaké země, kterou jsme neviděli, nikdy jsme tam nebyli a víme jistojistě, že hlavní město je v rozvalinách, stejně tak Chrám a i to okolí bude podobné. Proč tam máme jít?“

A teď vystupovali právě lidé jako Ezdráš, Nehemiáš a další, kteří je vyzývali k tomu a říkali: „Budete mít vlast, budeme mít svobodu, budeme moci vyznávat svoje náboženství, budeme mít Chrám. Budeme na tom mnohem lépe.“ A představovali tady takové ty hodnoty, kterým říkáme ideál. A někteří na to slyšeli, ale většina ne. Většina se nechala pohnout k tomu návratu, k tomu kroku do té nejistoty v okamžiku, kdy král Kýros těm, kteří se přestěhují, slíbil peníze. To, čemu se dnes říká, dotace. On věděl, že když v té zemi budou žít lidé, kteří ji budou obdělávat, že tam bude stabilita a že se mu ty peníze vrátí jiným způsobem. Že ta říše prostě bude prosperovat.

Takže až tento, řekněme, krátkodobý cíl – za to dostaneme nějakou podporu – je pohnul k tomu, že slyšeli na ty dlouhodobé cíle.

No, a něco podobného, velmi podobného se odehrává v evangeliu, i když to tak není vidět. Víme, že na Květnou neděli Ježíš přijede do Jeruzaléma, vyžene kupce z Chrámu a ti jeho nepřátelé se ho ptají a říkají: „Dokaž nám, že to smíš dělat. Jakou mocí to děláš?“ A Ježíš jim položí otázku, odkud byl křest Jana Křtitele, jestli od Boha nebo od lidí. Oni se poradí a řeknou si: „Když řekneme od Boha, řekne, proč jsme ho neposlechli. Když řekneme, že od lidí, tak si ty lidi znepřátelíme.“ Takže řeknou: „Nevíme.“ A Ježíš teda řekne: „Ani já vám neodpovím.“

A oni teď nachystají léčku, která vypadá zase velmi, velmi dobře. Aby Ježíš nemohl říct, nevím, tak řeknou tady s tím: „Mistře, víme, že jsi pravdomluvný, že učíš cestě k Bohu podle pravdy.“ To pochlebování z toho přímo kape a je to cítit z toho. Ale na druhou stranu si musíme uvědomit, že to je to nejkrásnější svědectví, které bylo kdy o Pánu Ježíši řečeno, a že ho říkají jeho nepřátelé. Oni si vůbec neuvědomují, jaké krásné svědectví vydávají o Pánu Ježíši. Celá ta jejich otázka je postavena úplně špatně. Proč se ptáme? No, ptáme se proto, abychom se dobrali pravdy. Ptáme se proto, abychom si něco ujasnili, abychom byli blíží. Vykladatelé Písma říkají: „Tato otázka je položena k tomu, aby Ježíše zabili.“ Ona ho má znemožnit. Jestliže řekne, že se má platit daň císaři, tak proti sobě poštvě lidi, protože císař je představitelem okupační moci. Jestliže řekne, že se daň platit nemá, tak ho obžalujeme. Proto tam mají ty herodovce, kteří právě s Římany spolupracovali a kteří byli rádi, že tam ti Římané jsou, protože Herodes byl takovou, jak se říká, loutkovou vládou. Takže buď bude bez lidí nebo ho herodovci u Římanů obžalují a je s ním konec. Je to otázka, která vede k zabití, k tomu, aby ho chytili, aby ho nějakým způsobem znemožnili, zlikvidovali.

Ježíš ukáže svoji svobodu. Zeptal se jich, podali mu denár. Ježíš nemá peníze. On je nepotřebuje. On je tady kvůli jinému cíli, než aby shromažďoval tady toto. Ale tím, že si taky nechá podat ten peníz, protože ta otázka zní: „Je dovoleno platit daň císaři?“ tak už všem, kteří jsou tam okolo, se ukáže první nesrovnalost. Čí je to obraz? Na tom denáru z jedné strany byl obraz císaře Tibéria a bylo tam napsáno „Tibérius císař, syn božského Augusta“. Na druhé straně byl obraz jeho matky Lívie a bylo tam napsáno „Nejvyšší kněz“. Ta Lívie byla zobrazena jako bohyň míru. Možná znáte ten román Já Claudius, tam je ta Lívie, jeho babička. Lívie byla postava velmi negativní, nechala zabít několik lidí, aby jejich rodina si udržela trůn,

a byla to taková intrikánka. A Izraelitům bylo zakázáno zpodobňovat lidi, bylo jim zakázáno zpodobňovat bohy a bylo jim zakázáno tyto předměty vůbec vlastnit, mít je u sebe. Tedy těm farizejům bylo zakázáno mít u sebe ten denár. A v tom, když oni ho vytáhli, tak sami ukázali, že to neberou až tak vážně a že něco jiného vyžadují, ale že se tím sami neřídí.

A Ježíš právě to celé staví v té otázce těch cílů. Říká, jsou tady nějaké krátkodobé cíle. Věnujeme spousty času tomu, co budeme jíst, do čeho se oblečeme, potažmo kde budeme bydlet. Ano, je to potřeba, ale kolik věnujeme času těm dlouhodobým cílům a kolik věnujeme času, energie, sil tomu největšímu cíli, abychom získali věčný život. A Ježíš říká, při tom snažení, při té péči o ty krátkodobé cíle se nesmí stát, že byste zapomněli nebo že byste zanedbávali ty dlouhodobé. Ono si to nekonkuruje. Jde tady o určitou vyváženost, o to, aby to bylo v harmonii. V harmonii je to tenkrát, jestliže si žádný člověk nehraje na Boha a jestliže žádný člověk nechce toho druhého zabít, ať už tedy slovem, anebo opravdu činem.

Bratři a sestry, ta Ježíšova výzva: „Dávejte, co je císařovo, císaři, co je Božího, Bohu,“ platí i nám, a máme usilovat o to, aby náš život byl takto vyvážený.

Kéž se nám to podaří.

Člověk je cesta k Bohu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

29.10.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

30. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ex 22,20-26](#); 2. čtení [1 Sol 1,5c-10](#); evangelium [Mt 22,34-40](#):

Bratři a sestry, první čtení nás uvádí do izraelského společenství, které putuje pouští. Evangelium zase nás vede do Svatého týdne, někdy ve středu nebo tak nějak. Ježíš měl ten den, řekli bychom, dvě takové rozmluvy. Ta první byla se saduceji. To jsou ti, kterým patřily ty krámký, které Ježíš rozbořil, vyhnal ty prodavače z Chrámu. A tito saduceové nevěřili ve vzkříšení mrtvých a vedli s ním takovou debatu o tom, jak to vidí Ježíš.

Saduceové nebyli oblíbení. Byla to šlechta, která spolupracovala s Římany. Byli to bohatí lidé, kteří v podstatě dělali to, co bylo pro ně výhodné. Ted' přicházejí, řekli bychom, na jednu stranu jejich protivníci, i když ve vztahu k Ježíšovi se dokázali spojit – farizejové, lidé, kteří byli obdivováni pro to, jak dokázali dodržovat Mojžíšův zákon, všechna ta pravidla, 365 příkazů, 248 zákazů. Co z toho je to nejdůležitější?

Ta otázka sama o sobě by nebyla špatná, ovšem Matouš zdůrazňuje, chtěl Ježíše přivést do úzkých. Je to pořád ten stejný scénář. Otázka není poctivá. Nejde mu o to poučit se, nejde o to nějak vzdělat se, najít pravdu. Jde o to zabít, znemožnit, zlikvidovat, dokázat, že ten člověk má špatné názory, člověk Ježíš, učitel Ježíš. A Ježíš vlastně tou svou odpovědí říká: „Vy zachováváte fasádu, vy jste navenek hezci, ale vlastně je to přetvářka. Je to přetvářka, protože se vám ztratila jedna část toho, ztratilo se vám to, čemu říkáme duch zákona. Zůstala litera. Zůstala litera, kterou na vás obdivují, jak to zvládáte, ale za tou fasádou obílenou, načančanou, vyumělkovanou potom není nic. Tam je prázdnota. Tam už není nic, co by se od vás ti lidé mohli učit.“

Odpovědí, že největší příkázání, které je, miluj Pána, svého Boha, to je první příkázání z Desatera. Ježíš cituje druhou knihu Mojžíšovu. A tím nepřekvapil, ale překvapil tím, co dodal. Jednak teda čekali, že bude říkat: „A potom druhé, třetí, čtvrté,“ a že bude jmenovat celou škálu, která zase bude nepřehledná. Ježíš říká jednu věc a vlastně říká, a to je s tím svázané, miluj bližního, jako sám sebe.

Jak máme milovat Boha? Srdcem, duší, smysly, silou. Prostě všemi způsoby, jak to jde. Tak jak to každý umí, tak jak je to každému vlastní. Ale myslí se tady s plným nasazením.

A to druhé, Ježíš říká: „Cesta, jak dojít k Bohu, je člověk.“ Protože cestou, jak Bůh přišel k nám, je člověk. Ježíš přijal skutečné lidské tělo. Tady na tomto se člověk a Bůh setkávají, tvor a Tvůrce. Člověk je cesta k Bohu a člověk je cesta Boha k člověku, k nám. To není žádná fráze, ale je to skutečnost, protože my Bohu nemůžeme přímo nic dát. On nic nepotřebuje. Ale můžeme dát člověku, který je vedle mě.

Ježíš říká: „Miluj.“ Co to je láska? Odpověď na to hledali řečtí filozofové a nenašli. Ale Ježíš se s tím nezdržuje. Nevíme co je láska nebo nedokážeme ji definovat, ale víme, jak se chová člověk, který miluje, který má rád. Svatý Pavel na to napíše v listě Korintánům velepíseň. A Ježíš tady v tomto říká, milovat znamená hledat dobro pro toho druhého. Ježíš tady posouvá ještě o něco víc tu laťku, která zazněla v dnešním prvním čtení.

Předpisy, které dostali na poušti, byly předpisy, které jim dal Bůh a seznámil je s nimi Mojžíš. Ty předpisy, které jsme dnes slyšeli, říkáme jim sociální nebo charitativní. Je to otázka toho, jak se má Izraelita chovat k druhým lidem, kteří jsou v nějaké nouzi. Jednak v pohledu zpět do Egypta. V těchto příkazech jde o to, aby neztratili paměť. Neutiskuj přistěhovalce, neboť sami jste byli přistěhovalci v egyptské zemi. Všichni známe pro Izraelity označení hebrejové, což je egyptské slovo a znamená bezdomovci. Člověk bez domova je člověk bez kořenů, člověk, který se nemá kam vrátit. Člověk, který je vytržený a který strádá, ať si to přizná nebo ne. A Mojžíš tady v tomto příkázání připomíná a říká: „Nezapomeňte, jak jste na tom byli špatně. Nesmí se stát, že rychle zapomenete, jak jste byli utiskováni, a že byste to snad sami začali dělat někomu jinému.“ Tedy nebuďte lidmi s krátkou pamětí.

A potom dál jsou vyjmenovávány ty situace, kdy zemře manžel, otec, zastávce, ten, který vlastně v tehdejší době musel vyřizovat, muž. A ta žena, když byla vdovou, musela žádat o pomoc jiného muže – svého bratra, svého otce, tchána nebo někoho. Bylo to mnohem složitější pro ně. Anebo jsou tady vyjmenovávány ty situace, kdy člověku chybí peníze, nějaké prostředky k životu. A v těchto starozákonních příkázáních je kladen důraz na to, aby ti, kteří jsou kolem, nezneužili tady tuto tíživou situaci, aby nezneužili té nouze, toho nedostatku některého člena jejich společenství.

Ježíš to potom ještě posune o kus dál tady tím, jak řekne to, miluj. To znamená vlastně, Ježíš položí důraz na to „pomáhej“. Ve Starém zákoně je důraz na tom „neškod“, nevyužívej, nezneužívej tu tíživou situaci. A když by to někdo zneužíval, tak ani nemůže být Ježíšovým učedníkem. Ježíš to posune ještě víc nahoru.

A ve Starém zákoně, i v tom Novém zákoně, jsou zdůrazněny dvě Boží vlastnosti – soucit, láska. Jsou to vlastnosti, které jsou velmi blízko jedna druhé. My máme rádi vlastnosti jako všemohoucnost, vševědoucnost, všudypřítomnost. Říkáme, jo, to bych chtěl, to by se mi hodilo. Ale soucit? To považujeme velmi často za slabost, protože máme sklon k tomu soucit zneužívat. Někdy se to překládá také jako milosrdenství. Ani jedno z toho, ani soucit, ani milosrdenství nejsou projevy nebo známky Boží slabosti, ale naopak Boží velikosti. Buďme si toho vědomi a buďme si vědomi toho, že když Ježíš říká: „Milujte jeden druhého,“ že on byl ten první, kdo to uskutečňoval. Kolik k Ježíšovi přicházelo různých lidí, ať už přátel nebo nepřátel. Lidí s různými požadavky, lidí, kteří ho chtěli chytit za slovo, lidí, kteří mu chtěli nějakým způsobem ublížit. A Ježíš všechny tyto lidi snesl. Vzpomeňme si na to v okamžiku, třeba když budeme prožívat nějaký těžký okamžik, těžkou chvíli v našich vztazích.

Aby váš život měl štávu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

01.11.2017 - středa, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Všechny svatých

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Zj 7,2-4.9-14](#); ž. [Žl 24](#); 2. čt. [1 Jan 3,1-3](#); evang. [Mt 5,1-12a](#);

Bratři a sestry, dnešní slavnost Všechny svatých se původně slavila jako památka nebo slavnost mučedníků, tedy těch, kteří kvůli evangeliu, kvůli víře v Ježíše Krista prolili svou krev. A začali to takhle slavit na východně, východní část katolické církve. A ten svátek byl přenesený tady do Říma, na západ, na začátku 7. století, v okamžiku, kdy z Panteónu, tedy předního pohanského chrámu v Římě se stal křesťanský chrám, který byl zasvěcený Panně Marii a mučedníkům. V tu chvíli ještě se ta slavnost slavila 13. května, ale pod vlivem, řekněme, přítomnosti věřících z anglosaských zemí byl ten svátek přenesen, ale to až teda v 15. století, právě na 1. listopadu, a to proto, že v keltském pohanském kalendáři 1. listopad byl začátek nového roku. Byl to tedy významný den. A vezměme si to asi tak, jako my na začátku občanského roku si připomínáme Matku Boží Pannu Marii, tak vlastně ti křesťané chtěli, aby na začátku toho anglosaského nového roku byla připomínka všech těch, kteří následovali Ježíše Krista. Tedy na začátku nechat se inspirovat životem, příkladem někoho. Většinou nějaký ten světec je nám blízký, známý, něco je nám sympatické.

Církev nám předkládá o této slavnosti nejvýznamnější text v evangeliích, co se týče Ježíšova učení. Blahoslavenství, to je zásadní text, který má stejnou váhu jako ve Starém zákoně, když se mluví o uzavření smlouvy mezi Bohem a Izraelity, a o tom, že jako znamení té smlouvy Izraelité dostávají Desatero. I tady evangelista to uvozuje slovy, že Ježíš vystoupil na horu, ve Starém zákoně Mojžíš vystoupil na horu Sinaj, tady se neříká na jakou horu. Mojžíš byl sám, ale tady kolem Ježíše jsou lidé. Schválně bezejmenní lidé, aby bylo jasné, že ten text je určený úplně pro všechny, že není nikdo vyňat, že není to jenom pro někoho, ale je to pro všechny.

Že je to text naprosto zásadní, vyplývá z toho, že evangelista zdůrazňuje, že se Ježíš posadil. Tedy učitel ve starověku seděl, žáci stáli. Jestli ti lidé kolem Ježíše seděli nebo stáli, nevíme. To je vedlejší. Důležité je, že on seděl, tedy všem bylo jasné, Ježíš bude říkat něco důležitého pro nás pro všechny.

A je tam zase ještě jedna taková maličkost, která se ztrácí v překladu, a sice otevřel ústa a učil. Sloveso je v imperfektu, to znamená, je to nedokonavé. Ježíš pořád učí. Není to zase ukončené. Je to úplně pro všechny lidi, tedy všech míst, pro lidi jakéhokoliv národa, jakéhokoliv času, jakéhokoliv místa, jakéhokoliv doby.

A co Ježíš vlastně říká? On vyhláší jakýsi koncept existence. Můžeme říci, že ta svatost, když mluvíme o světcích, to jsou lidé, kteří žili podle nějakého konceptu, podle zásad. Podle zásad, které nacházíme právě v evangeliu. Těch zásad je celá řada. Taky každý ten světec je naprosto originální. Je to proto, že i my jsme originální. Každý z nás je jiný a církev si přeje a říká nám, aby si každý vybral tu svou cestu.

Jak jsem říkal na začátku mše svaté, dnes si nepřipomínáme jenom ty, kteří byli úředně prohlášeni v Římě za svaté, ale připomínáme si úplně všechny. Ale zastavme se u toho, kdo byl v Římě prohlášený za svatého. To jsou lidé, kteří v životě vykonali něco dobrého, v jejich životě byla zaznamenána nějaká cnost, to je vlastně dobrý návyk, dobrá vlastnost v takzvaném hrdinském stupni. Hrdinství nelze nikomu nařídít. K hrdinství lze vybízet, povzbuzovat, ale není možné říct: „Musíš být hrdinou. Ty budeš hrdinou!“ To nejde.

Ale církev nám říká: „Žijte ten svůj život, který máte, s určitým nasazením. Nenechte ten život proplynout mezi prsty ze dne na den, ale žijte ho s nasazením, s nadšením. Usilujte o to, aby váš život měl, jak se říká lidově, štávu.“

V blahoslavenstvích Ježíš představuje koncept. Jaký je to koncept? Vždyť se tam mluví o nepříjemných událostech, o tom, že někdo pláče, o absenci spravedlnosti, o tom, že někomu něco chybí. My jsme šťastní, když nám nic nechybí. Obdivujeme lidi, kteří mají moc, kteří mají nějaký majetek, kteří jsou soběstační, samostatní, kteří, jak se říká, něco znamenají. Ještě nikdy jsme nějak moc neslyšeli o tom, že by něco znamenali ve společnosti lidí, kterým něco chybí.

V čem je tady ten zádrhel, v čem to vidíme jinak, než to vidí Ježíš? Ježíš nechválí, neblahoslaví, neoslavuje tu situaci, tu špatnou situaci, že tomu člověku něco chybí. To důležité slovo je v tom „neboť“. Ježíš chce říct důležitou věc, kterou si máme uvědomit všichni v okamžiku, kdy nám něco chybí, kdy se dostáváme do toho zádrhle. Bůh o nás ví, ví o našich problémech, ví o té naší špatné situaci, a teď Ježíš zdůrazňuje a říká: „Proč jsou ti lidé blahoslaveni, je to, že mají velikou devizu, velkou výhodu. Oni vědí, že Bůh jejich situaci zná a že Bůh jejich situaci bude řešit. Že Bůh se jich zastane.“ O toto tady jde. Že tedy ten člověk je si vědom toho: „Ano, mám zastání. Mám zastání u Boha, on o mně ví, já mu nejsem lhostejný, lhostejná a on mně z této situace pomůže.“ To je to „neboť“. A je to pomoc, kterou očekává člověk od Boha.

To první blahoslavenství, které všichni známe, blahoslavení chudí v duchu, neboť jejich je nebeské království, tam je takový opravdu překladatelský oříšek. Jednak bych chtěl říct, a sice že mnozí nevěřící lidé, když mluví, tak říkají: „Aha, ty jsi chudý v duchu.“ Tím chtějí říct, že ten člověk je nějak chudý v duchu, že je postižený, že mu úplně dobře třeba nefunguje rozum. To není pravda. Prostě člověk, pro kterého používáme ten termín „chudý v duchu“ je člověk, který má, jak se říká lidově, všech pět pohromadě. A co to znamená, být to „chudý v duchu“? V originále je ještě ostřejší slovo než chudák, než chudý. Tam je slovo žebřák. Kdo je to žebřák? Tam doslova, abych to řekl celé, tam se říká žebřák se skloněným duchem. Opravdu toto přeložit z řečtiny do češtiny není snadné, není to jednoduché, ale přitom to vyjadřuje životní postoj.

Kdo je žebřák? No, ten nemá nic. Žebřák nemá majetek, žebřák často nemá dokonce ani čest, žebřák žije z darů někoho. A Ježíš chce, abychom si uvědomili, že žijeme z darů Otce. Každý den žijeme z daru Božího. Aby to pro nás bylo snazší a jednodušší, tak Ježíš to říká i sám o sobě. Říká: „Já nemám nic. Všechno mi dává Otec. Já žiji z Otce.“ Ježíš je ten, který sám, který žije podle této zásady. „Žít z darů Otce.“ To je asi ta největší deviza, to největší poselství celého tohoto textu. Se skloněným duchem, tedy s pokorou. Dalo by se to přeložit, i s pokorou.

Když se vrátíme k Mojžíšovi, k člověku, který mluvil s Bohem, byl tam sám, viděl Boha, ne sice do jeho tváře, ale viděl ho a mluvil s ním, je Písmem svatým označován za nejpokornějšího člověka, který kdy žil na této zemi. Mojžíš by měl důvod, proč se vychloubat: „Já jsem mluvil s Bohem, já jsem ho viděl, já jsem tam byl, vy ne.“ Je označen za nejpokornějšího člověka na zemi. Mojžíš přes všechna ta vyznamenání, která dostal, byl skloněný duchem. Žil v pokoře, žil v tom vědomí: „Ano, všechno co dostávám, je od Boha.“

Bratři a sestry, kéž tedy tento koncept, který Ježíš předložil všem těm zástupům, se dotkne i nás a kéž si uvědomíme, že tyto myšlenky neplatily jenom tenkrát, ale platí i dnes. A že platí a že fungují, svědkem toho jsou ty milióny světců, které si dnes připomínáme.

Víra a naděje dávají smrti úplně jiný rozměr

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

02.11.2017 - čtvrtek, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Vzpomínka na všechny věrné zemřelé

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 3,1–9](#); 2. čtení [Řím 8,14-23](#); evangelium [Mt 25,31–46](#);

Bratři a sestry, co je asi nejdůležitější při oslavě Památky věrných zemřelých? Prostě ty názory se na to mohou různit. Podle mě, podle mého vnímání jsou důležité dva momenty, a sice moment naděje a s tím je vlastně i spojený moment víry. Nebo spíš naopak je to, z té víry pramení naděje, naděje na opětné znovushledání, naděje v tom, že na konci není hrob, ale život. Nebo že na konci ten hrob bude prázdný.

Evangelium mluví o tom, ten anděl říká: „Podívejte se na to místo, kam ho položili.“ Říká, je to to místo, je to skutečně jenom nějak dočasné, je to na chvíli. To důležité, to podstatné je právě to, že na konci se máme všichni podobat zmrtvýchvstalému Kristu.

Když mluvíme o těch místech, kde jsou naši drazí pochováni, pohřbeni, tak církev je nazývá svatým polem. V prvním čtení taky jsme vlastně slyšeli takový příměr o tom, že oni zazáří, jako jiskry proběhnou obilnými stébly a tak. Pole, to je místo, kde se očekává úroda. Pole je místo, kde bylo něco zaseto a teď z toho má něco vzejít. Ano, když si dnes připomínáme všechny ty zemřelé, které jsme znali, tak mnozí z nich žili způsobem života, který je nám příkladem. A my věříme, že to dobro, které vykonali, že tady pokračuje. Že si z toho někdo vezme příklad, někdo to následuje, a tak to pokračuje a rozrůstá se to. Pole je místo, které vydává úrodu. Ale pole je také místo, které učí toho rolníka čekat. My jsme v té fázi toho čekání. V podstatě většinu roku rolník čeká na tu úrodu, jak to dopadne. Sklizeň potom, to je záležitost několika málo dní.

Takže dnešní památka nás učí taky čekat. To je právě ta naděje, posílje tu naději, čekání, očekávání, to jsou pojmy, které mají k sobě velmi blízko. Ale to se týká, můžeme říci, už těch drahých, kteří už nás předešli. My očekáváme, že se s nimi shledáme. Ale ta dnešní památka nám také připomíná a říká, že to nebude automatické a že my sami musíme něco pro to udělat. A co máme udělat?

Posílit svoji víru, posílit svoji naději a uvědomit si, že pod tím úhlem smrti, pod tím okamžikem smrti věci události, skutečnosti dostávají úplně jiný rozměr. To je právě i to, co říkála Kniha moudrosti. Nám se zdá něco. Nám se zdá, že ti lidé o něco přišli, ale ve skutečnosti to může být úplně jinak a je to jinak. Oni získali.

V Číně se vypráví takový příběh o jednom císaři, který měl velmi krásné zahrady, byl velmi bohatý a jednoho dne ještě těsně před západem slunce se procházel v těch zahradách. Byl velmi spokojený, protože tam vládla harmonie, v zemi byl mír, klid, nikdo se před nikým netřásl. V jednu chvíli k němu doběhl zahradník, který se celý klepal, a říká tomu císaři: „Můj pane, zaléval jsem růže o několik teras dole pod tebou, a v tu chvíli jsem uviděl smrt. Ona tam na mě čekala, ona tam po mně slídila a začala mi hrozit. Pane, dej mi prosím svého nejrychlejšího koně Zefira, ať mohu utéct do hor do zámku Čanga, abych se tam dostal dřív, než vyjde měsíc. Tam mě smrt určitě nenajde.“

A císař, protože měl toho zahradníka rád, tak říká: „Jistě, pro záchranu života je potřeba vykonat cokoli, všechno, co je potřeba udělat.“

A tak zahradník odběhl do stájí, vyzvedl si císařova nejlepšího koně a za chvíli byl slyšet už jenom dusot kopyt, jak zahradník na koni ujíždí do hor.

Císař začal přemýšlet o všech těchto událostech, taky o své smrti a pokračoval v té procházce v zahradách, až došel k tomu místu, kde byla smrt. Pořád tam stála. Ale císař se nelekнул a šel k ní a říká jí: „Jak se opovažuješ tady, v mých zahradách, kde je klid, mír, všichni jsou zde vítáni, žijí tady v pokoji, jak se opovažuješ někomu tady hrozit? Jak se opovažuješ hrozit mému zahradníkovi?“

Smrt rozhodla ruce a uklonila se a říká: „Můj pane, já jsem mu nehrozila. Naopak já jsem byla překvapená, že ho tady vidím.“ A v tu chvíli nechápal císař. A smrt říká: „Můj pane, když Pán nebe a země dnes ráno si povolal všechny své služebníky a rozdělával jim úkoly, tak mně dal za úkol, abych dnes večer při východu měsíce přivedla před něho tvého zahradníka, a mám ho vyzvednout v zámku Čanga v horách. A když jsem ho uviděla těsně před západem slunce zde, tak jsem nechápala, jak to mám provést a jak to, že je ještě tady.“

V tu chvíli císař pokýval hlavou a říká víceméně sám pro sebe: „Na koni ujíždí člověk, co nejrychleji to umí, aby unikl svému osudu, a neuvědomuje si, že jede co nejrychleji vstříc svému osudu.“

Bratři a sestry, my nevěříme v osud, který by byl nějak nalinkovaný. My tady k tomuto příběhu jako křesťané můžeme dodat to, že na konci nebude setkání se smrtí, ale na konci bude setkání s Bohem, kterému říkáme, Otče. A na konci bude setkání s těmi našimi drahými, které jsme měli a máme rádi. Okamžik naší smrti, to nám připomíná i dnešní památka, pro nás nemá být okamžikem, kterého se bojíme a kterému se vyhýbáme, ale má to být okamžik, na který se těšíme, okamžik naší radosti, protože se všichni shledáme.

Ať tedy jsme připraveni, až Pán si pro nás přijde. Ať si uvědomíme, že to nebude zánik, ale že to bude naopak moment, kdy náš život vyústí do plnosti a v této plnosti se setkáme všichni s naším Bohem a s našimi drahými.

Olej do zásoby vytváří naši identitu

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

12.11.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

32. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Mdr 6,12-16](#); 2. čtení [1 Sol 4,13-18](#); evangelium [Mt 25,1-13](#);

Bratři a sestry, jak se blíží konec církevního roku, tak také se dostáváme postupně na konec Matoušova evangelia nebo, lépe řečeno, na konec toho úseku, kterému se říká Ježíšova veřejná činnost. Dnes jsme slyšeli podobenství o družičkách, příští neděli uslyšíme podobenství o člověku, který se vydával na cestu a svůj majetek svěřil služebníkům, no a za čtrnáct dnu o Slavnosti Krista Krále uslyšíme takovou tu vizi, kdy Ježíš Kristus mluví o svém druhém příchodu. A tím končí vlastně Ježíšovo veřejné působení a dál už potom následuje to, čemu říkáme pašije.

Takže zase ty texty nás přivádí někdy skutečně doprostřed Svatého týdne, jsme asi ve středu Svatého týdne, Ježíš má za sebou několik opravdu ostrých polemik se svými protivníky, které, jak je nám jasné, se nepodařilo získat, protože hledají příležitost, jak se ho zbavit. A v tuto chvíli se Ježíš obrací ke svým učedníkům. Nemluví tedy k těm, které by chtěl získat, ale mluví k těm, které už získal. A vypráví podobenství, které je vzato úplně ze života. Tak to probíhalo, tak oni to znali. Rok před svatbou se sešly obě ty rodiny, ženicha i nevěsty. Byla uzavřena smlouva, ve které domluvili, kdo co udělá. Zpravidla to bylo tak, že ženich a jeho rodina postavili dům pro novomanžele. Nevěsta a její rodina se zase postarali o vybavení toho domu. Rabín jim poželal a od toho okamžiku patřili k sobě, i když spolu nebydleli, i když spolu nežili. Ten rok tam byl dán proto, aby neprobíhaly ty přípravy ve stresu.

No, a zhruba za ten rok se sešli v domě nevěsty, kam přišel ženich, a znovu vlastně proběhlo nějaké požehnání, obřad vedený rabínem, a potom se vydali, celý ten průvod, všichni ti svatebčané se vydali na cestu do domu těch novomanželů, do jejich budoucího společného domova. A na tuto cestu se postavily nějaké družičky, nějaká děvčata z té vesnice, z toho města, protože, to jsem zatím zapomněl říct, všechno to probíhalo večer a v noci, kvůli vedru. Takže začalo to někdy v podvečer, a zpravidla ten přechod z jednoho domu do druhého už probíhal po tmě. Takže ty lampičky to tak nějak zkrášlovaly. A za tuto, řekli bychom, „drobnou službu“ byly ty družičky, ta děvčata byla pozvána, aby se zúčastnila svatební hostiny.

Ježíš tedy vychází z reality. Má v tom svém podobenství dokonce zakomponovanou skutečnost, že při takovýchto slavnostech velmi často dojde ke zpoždění. Prostě neprobíhá to tak, jak to bylo naplánováno, a dojde k nějakému časovému skluzu. Což všichni vlastně v tu chvíli chápou, nikdo to nemá ani víceméně nikomu za zlé a berou to jako fakt, prostě že tak to je. Když se slaví, tak se nedívá na hodinky. Navíc oni žádné neměli.

Takže Ježíš říká svým učedníkům: „Já vás zvu k něčemu radostnému, abyste měli účast na radosti.“ Začínalo to slovy: „Nebeské království je podobné deseti pannám, které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi.“ Ježíš tady teda jednak vychází z té skutečnosti, ale potom se také vlastně vrací do Starého zákona. Tam je velmi často Izrael, celý ten národ, přirovnáván k nevěstě a Bůh je přirovnáván k ženichovi. Tak jako si ženich volí nevěstu, tak si Bůh vybral svůj národ. A jako jsou si ti dva blízko, tak že Bůh chce být blízko svému vyvolenému národu. Ale oni mu to třeba nechcou dovolit tím, že uctívají ty nepravé bohy.

Vzaly lampy a vyšly. Vyšly naproti ženichovi. Mluví se tady právě o lidech, kteří vědí, kam jdou. Nám ten termín, že vyšly naproti, nepřipadá nějak úderný, ale je to ze Starého zákona, kde se říká, že Mojžíš, když mu bylo asi čtyřicet roků, vyšel ven z faraónova paláce a uviděl Egyptana, jak bije Izraelitu. Ne, že by Mojžíš do té doby nechodil ven nebo tak, ale do té doby mu to bylo jedno, co se děje kolem něho. Ten termín, jako viděl nebo vyjít, znamená také vyjít s otevřenýma očima, být si vědom toho, co se děje kolem mě. Život jenom nepřežívat, ale prožívat.

Je to podobenství, které mluví o všedním dnu a o tom, že i ve všední den máme být vytrvalí. A že máme být hlavně všímaví k tomu, co dobrého můžeme vykonat.

Vzaly lampy. Jsou to děvčata, která vědí, kam jdou. Vědí, kam jdou, znají cíl, podniknou přípravy, nachystají se na to. Teologové jsou tady na vážkách. Ono to slovíčko, které je tam v originále, se tam dá přeložit nejenom jako lampa, ale také jako pochodně. Tedy buď olejová lampička s knotem, anebo baňka s olejem zase s velkým knotem upevněná na nějaké tyči. Je jasné, že tady ta pochodně svítí víc než ta lampička. Mně osobně je sympatičtější ten výklad, kdy se tam použijí ty malé lampičky. A sice ta malá lampička symbolizuje síly každého z nás. Moje skromné síly, kdy nepřevrátím svět naruby, ale mohu udělat něco malého, něco malého drobného, ale ve finále když se to spojí s tím dobrem, které vykonají ostatní, tak z toho vznikne něco velkého, ale hlavně krásného a tady v tomto případě i radostného. Takže oni jsou nějakým symbolem těch, kteří vlastně žijí život s otevřenýma očima.

Číslo deset. Je to číslo plnosti, to na jedné straně, a na druhé straně je to číslo originální. Desítka je poslední originální číslo. Pak už se to opakuje. Jedenáct - dvě jedničky, dvanáct – jednička, dvojka. Takže Ježíš když říká deset, tak tím chce říct, všichni. Všichni můžete jít nebo přijít, i s tím, že každý z vás je originál, každý z vás je jiná. U mě najdete všichni místo. Ale co je důležité v tomto podobenství, nejenom dobře začít, ale také dobře skončit. Je to podobenství o vytrvalosti, o vytrvalosti v dobrém, o vytrvalosti všedního dne.

Mluví se tady o těžkostech. Když začali podřimovat a usnuli. To je potíže. Jsme unaveni, nedostává se nám sil. Nedostává se nám třeba i jiných věcí. Ony jdou k prodáváčům koupit si olej, protože jim chybí olej do zásoby. Co to je ten olej do zásoby? Olej do zásoby získáváme od druhých lidí, paradoxně od dvou skupin. Tak tou první skupinou jsou ti, kdo nás učí. My je považujeme za své vzory. Přebíráme jejich názory, jejich myšlenky a říkáme si: „Jo, takový bych chtěl být, taková bych chtěla být, tady tomu člověku bych se chtěl, chtěla podobat, toho chci nějakým způsobem následovat.“ To je jedna ta skupina. To jsou ti, ke kterým tak nějak vzhlížíme.

Ale pak je tady druhá skupina, a to jsou ti, kteří vzhlížejí k nám. Kterým zase my můžeme prokázat to dobro v jakékoliv podobě. Tím, že věnujeme čas, tím že věnujeme síly, tím že věnujeme i třeba něco materiálního. To jsou lidé, kteří jsou v

nějakém nedostatku. A od obou těch skupin získáváme to, čemu se říká olej do zásoby. Olej do zásoby vytváří totiž naši identitu. A tady toto podobenství, celé to podobenství je hlavně o těch otevřených dveřích.

Ježíš říká: „Já tady čekám jako ten ženich. Já tady čekám a vy máte každý den možnost vykonat třeba něco malého, ale něco dobrého, něco pěkného, něco radostného. Ale jednoho dne to skončí. Jednoho dne už nebudete mít možnost vykonat nic.“ Je tím míněn okamžik smrti, kdy se ty dveře zavřou. Ale Ježíš tady tímto okamžikem v žádném životě nestraší a říká: „Ten okamžik vás nemusí vůbec děsit, ten okamžik vás nemusí nějak stresovat, protože ty dveře budou otevřené a já tam na vás budu čekat. Já vám fandím a dělám všechno pro to, aby se vám ty dveře nezavřely.“

Když si uvědomíme, že Ježíš ve středu mluví o těch dveřích, které se jednou zavřou, a jemu se zavřely na Velký pátek, tak vlastně až v tu chvíli vidíme, že apoštolům to nějak všechno se propojilo, docvaklo, došlo, že to bylo jedno z posledních ponaučení, které jim Ježíš věnoval. A říká jim právě: „Udělejte všechno pro to, abyste přišli k otevřeným dveřím. Já tam na vás čekám, já toužím po tom, abychom se tam setkali. Ale je potřeba vytrvat každý den, i ten všední den, v dobrém a nepropást ty příležitosti, které nám pomáhají k tomu, abychom vytvořili něco dobrého a něco krásného. I když to budou třeba jenom maličkosti.“

Za něco málo Pán chce dát všechno

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

19.11.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

33. neděle mezidobí

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Př 31,10-13.19-20.30-31](#); 2. čtení [1 Sol 5,1-6](#); evangelium [Mt 25,14-30](#);

Bratři a sestry, my jsme vyslechli poslední podobenství, které je zaznamenáno v Matoušově evangeliu. Příští neděli uslyšíme tu vizi o druhém příchodu Kristově a potom začne nový církevní rok. A v Matoušově evangeliu potom následuje to, čemu se říká pašije. To budeme číst až o Velikonocích nebo před Velikonocemi.

Je tedy toto podobenství o pánovi, který rozdělí svůj majetek mezi služebníky. Je to vlastně jakási řeč na rozloučenou. Ježíš mluví k učedníkům. Nemluví k nějakým velkým zástupcům, ale mluví k těm, kteří ho přijali. On ví, že odchází. Tato slova byla řečena někdy buď ve středu večer Svatého týdne, nebo už možná i na Zelený čtvrtek ráno. A Ježíš ví, že odchází. Budou následovat Velikonoce, jeho smrt na kříži, pohřeb, zmrtvýchvstání. A že to, co vlastně bylo jeho, o co on se staral, odevzdá svým učedníkům.

Když se tady mluví o tom, že ten pán odcestoval a že se po dlouhé době vrací nebo vrátí, tím je myšlený náš život. Těmi služebníky jsme samozřejmě my, ne jenom ti, kteří stáli kolem Ježíše. Tedy toto podobenství nám říká, jak máme prožívat svůj život a jaký při tom máme mít vztah k Bohu.

Jeden člověk se chystal na cestu, zavolal si služebníky a svěřil jim svůj majetek. Vydává se na cesty. To znamenalo, když se někdo vydá na cestu, opustí nějakou hodnotu, tak přestává mít vliv na to. Přestává se o to starat, někomu to svěřuje. Jak se říká, přenechává kontrolu někomu jinému. V dnešní době se dá zatelefonovat, optat se a podobně. V té době Pána Ježíše toto nebylo vůbec myslitelné, tedy znamenalo to, že to přenechává někomu. Tedy někomu, komu důvěřuje. To je první pěkná myšlenka z tohoto podobenství: Pán nám důvěřuje. Dokonce nám důvěřuje tak, že nám přenechává to svoje.

Víme, jak to je. Když člověk má třeba někdy něco půjčit nebo takhle, tak si říká: „A vrátí se mi to v pořádku? Nerozbije mi to, nezničí mi to?“ A podobně. A Ježíš tady riskuje, velmi riskuje. Vlastně on nás nechává jednat autonomně, podle schopností, podle vlastností, které máme, a říká: „Já ti věřím. Já ti věřím, že to zvládneš.“ Tak tolik vlastně na začátku.

Ještě je tam jedna důležitá věc. Tím, že jim dává ten svůj majetek, tak je pozdvihuje k vyšší důstojnosti. To nejsou jen tak nějakí služebníci. To jsou služebníci, kteří mají pánovu plnou důvěru. Mohli by být taky služebníci, kteří nedostanou důvěru a pán je bude kontrolovat. Nebo dostanou svěřený nějaký podřadný úkol. Ale tady toto jsou služebníci, kteří se stávají správci a jednají naprosto samostatně, autonomně. Takže takto nás Ježíš bere.

Dal jim ty hřivny, každému podle jeho schopností. Tento drobný přídavek ukazuje a říká další důležitou vlastnost. To, co po nás Ježíš nebo Bůh žádá, je v našich silách, je v naší moci. Bůh po nás nikdy nežádá něco, co bychom nezvládli. Není ten, který by na nás kladl nějaká neúnosná břemena, není ten, který by měl očekávání, která by nebyla reálná. Naopak, to co po nás chce, jsme schopni zvládnout.

Odcestoval. Jak jsem říkal, tím je míněna ta dlouhá doba našeho života. Když se vrátí, tak se ptá: „Jak jste využili moje dary?“ O těch darech budeme ještě mluvit. Ten první za něco málo dostává všechno: „Pojď se radovat se svým pánem.“ I ten druhý, který na začátku dostal ani ne polovinu, co ten první, dostává všechno. Tedy v tomto podobenství nejde o to počítat tak, jak my, jako že jedna a jedna jsou dvě a podobně. Tady jde o jinou matematiku. Za něco málo Pán chce dát všechno. Ale kdy nemůže dát všechno? Nemůže dát všechno, to je vysvětleno, u toho třetího – když se člověk chová jako k soudci anebo jako k účetnímu.

„Měl jsem strach,“ to říká tady ten první. Ještě než se pustíme k tomu, tak vlastně u toho posledního je řečeno, že dostal, sice jednu hřivnu, ale dostal. Každý člověk dostane. Není člověk, který by vyšel naprázdno. Není takový člověk, který by nedostal nějaké dary, který by nebyl obdarován. To je další myšlenka, protože často si někdo i říká: „A tak co. Já jsem k ničemu. Ti druzí toho dostali tolik a já se tady k ničemu moc nehodím.“ A jsou i dnes mnozí lidé, kteří si zoufají nad sebou. Není potřeba si zoufat, každý byl obdarován, ale jde o to, jak se k tomu postavíme.

Už se blížíme k tomu rozuzlení. Ten třetí říká: „Mám strach.“ Mít z Boha strach. Protože my sami často děláme něco špatného a máme strach, že se to takzvaně provalí, tak to posouváme i do té roviny vyšší: je přece potřeba mít z Boha strach. Není, a je to špatně. Bůh není žádný hlídač. Odcestoval, nechal jim to, přenechal jim to. Naopak dal jim důvěru a říká: „Vy to zvládnete.“

Ale taky není účetní. „Tady máš, co je tvoje.“ Není možné si s Pánem Bohem takto vyrovnávat účty. To opravdu nezvládneme. Navíc ještě když někdo vrátí dar, jemu byla ta hřivna svěřena zadarmo, když někdo vrátí dar, dárek k Vánocům, k narozeninám, je to obrovská urážka toho dárce a vzniká z toho roztržka, která může být tak hrozná, že už se to třeba nikdy v životě neurovná anebo se to urovnává velmi těžko. Tedy nevracet dar, naopak dar přijmout. To je poslední důležitá myšlenka, co je v tom podobenství.

A teď se vrátíme k těm hřivnám. Co to je a jak se tedy máme k tomu postavit? Jak to vlastně tedy funguje? Jak to funguje nebo jak by si Ježíš představoval, jak by chtěl, aby to fungovalo, na tuto otázku nám odpovědělo první čtení. O kom se tam mluvilo? Mluvilo se tam o manželce, o matce. Mohlo by se tam také mluvit o manželovi a o otci, to by vyšlo nastejno. Ale mluví se tam o manželce, o matce, která žije svůj život s velkým nasazením pro svou rodinu, pro svého manžela, pro své děti, pro celý ten dům, pro všechny ty, kteří jsou jí nějakým způsobem svěření. Žije to s plným nasazením. Proč? Protože je má ráda. Protože je tam ten vztah „mám vás ráda, záleží mi na vás“. A to je to, o co tady v tomto podobenství běží. Jak jsem říkal, Ježíš tady toto říká ve středu, maximálně ve čtvrtek před svým utrpením. A v pátek nebo už od čtvrtka jim ukáže, že je má rád. Nic jiného se tam nedá říct. A Ježíš říká tedy: „Žijte svůj život s nasazením. Ne nějak, ale prožívejte ho, snažte se naplno tak, jako jsem to prožíval já.“

Jistě, Ježíš je ideál, my se na něho díváme a chceme se mu aspoň trochu připodobnit. Nikdy se mu nevyrovnáme, o to nejde, ale jde o to nechat se tím ideálem inspirovat.

Ježíš říká: „Bůh není váš policajt, váš hlídač, Bůh není váš účetní, který s vámi srovnává položky - má dáti, dal - ale Bůh je váš Otec.“ Tak jako to bylo v tom prvním čtení. Ježíš chce, aby ty vztahy byly založeny na tomto, že máme jeden o druhého zájem, že víme, že Bůh má zájem o nás a že pro nás pracuje s plným nasazením. A Ježíš říká: „Toto se snažte uskutečnit.“

Bratři a sestry, vyprošujme si k tomu všechny potřebné síly a dary Ducha svatého, a také si vyprošujme, abychom poznali, jaké hříbný, jaké dary dostal každý z nás a použijeme je. Když Pán napomíná toho třetího, říká „u směnárníků“. Tím chce Ježíš říct: „Vždycky se dá něco dobrého udělat.“ Jde o to, abychom na toto nezapomněli a toto si říkali: „Vždycky můžu udělat něco dobrého, i když to bude třeba dobro jenom malé.“

Až přijde Syn člověka

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

26.11.2017 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Ježíše Krále

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Ez 34,11-12.15-17](#); 2. čtení [1 Kor 15,20-26.28](#); evangelium [Mt 25,31-46](#);

Bratři a sestry, když lidé stojí na konci nějakého úseku, nějakého období, tak jednak se dívají zpět, hodnotí to, co končí, ale také se ptají a kladou si otázku: „A jaké bude to, co přijde?“ Co budeme dělat nebo co mám dělat v tom období, které začíná?

Pán Ježíš ve středu ve Svatém týdnu vlastně takto mluví k apoštolům, kteří si ale neuvědomují, že něco končí. Ježíš jim vypráví podobenství o družičkách na svatbě, podobenství o člověku, který svěřuje svůj majetek nějakým služebníkům a teď nakonec předkládá vizi, jak dosáhnout věčného života. Apoštolové si neuvědomují, že to je poslední jeho řeč, která je adresovaná k nim. Ježíš nemluví v tuto chvíli k zástupům, ale k těm nejbližším. Pak už budou následovat pašije.

Můžeme říci, že v těch třech úryvcích, které jsem zmínil, Ježíš vysvětluje na nějakých příkladech, v nějakých příbězích to, čemu říkáme přikázání lásky k Bohu a k bližnímu. Dneska je tady důraz na tom přikázání lásky k bližnímu. Ježíš to vysvětluje vlastně na tom příběhu, na tom příkladu. Celý ten úryvek na jednu stranu působí trochu pochmurně, člověk má tendenci se bát, ale Ježíš nechce nikoho strašit. Naopak je to úryvek, který je plný naděje. To je hlavní myšlenka, která v tom úryvku zaznívá, na začátku, v průběhu i na konci. Ta naděje už je v té první větě: „Až přijde Syn člověka.“ Ježíš mluví o svém druhém příchodu. Ještě neodešel ani poprvé, ale mluví už o druhém příchodu a říká: „V okamžiku teda, kdy já přijdu, skončí čas, skončí prostor, skončí dějiny tohoto světa tak, jak je známe. Ale to bude konec, ne katastrofa, ne to, o čem se píše v nějakých novinách nebo v nějakých senzacechtivých časopisech, že přijde katastrofa a zánik. Ne. Ten konec bude spočívat v tom, že přijde Ježíš, ale bude to příchod, na který se máme těšit. Má to být radostné setkání. Proto Ježíš tady toto všechno začal vyprávěním, podobenstvím o družičkách, které jdou vstříc ženichovi, které jdou na svatbu. Toto musíme mít pořád na mysli a chápat všechny ty tři příběhy jako jeden celek, protože oni takhle k sobě patří.

Bůh je v Písmu přirovnáván k ženichovi a jeho lidé, ti kteří mu jdou vstříc nebo ke kterým on jde, jsou přirovnáváni k nevěstě.

„Posadíš se na svůj trůn a budou před něj shromážděni všechny národy.“ Nám to nezní nijak zvláštně, nijak revolučně nebo takhle. Ale v době Pána Ježíše se hodně lidí ve vyvoleném národě ptalo: „A pro koho přijde Mesiáš? Bude to jenom pro nás, anebo i pro ostatní?“ A neměli v tom jasno. Ano, vyvolený národ očekává Mesiáše, ale ti ostatní na nikoho nečekají, a tak když přijde, bude to platit i pro ně? A Ježíš říká: „Ano, všichni jste pozváni, bez výjimky.“ Nebude to tak, že by někdo byl tady z tohoto pozvání vyloučen. Je to další důvod naděje.

A teď Ježíš mluví o šesti velmi svízelných situacích, kdy člověk, můžeme říci, i pozbývá naděje. Když má člověk hlad nebo žízeň, tak to ničí jeho fyzickou existenci. Když je na cestě, myslí se jako že je vytržený z kořenů, je právě nějaký exulant, emigrant nebo migrant, vůbec člověk, který se pohybuje bez toho, že by měl domov, tak to ničí jeho psychický stav. Stejně tak Ježíš tam mluví o té nahotě. Otroci byli prodáváni nazí. Šlo o to zničit vlastně jejich nějakou integritu, dokázat jim, že prostě nejsou vůbec nic.

No, a ty další dvě věci, to je potom to „byl jsem nemocen a navštívili jste mě“ a „byl jsem ve vězení a přišli jste za mnou“, oba tyto stavy ničí člověka po stránce fyzické i po stránce duševní. Jsou to tedy stavy, které jsou opravdu nějakým způsobem životu nebezpečné, a v těchto stavech velmi často lidé ztrácejí právě naděje.

Každá doba má někoho nebo někdo je ten nejposlednější. Někdy se to dělí podle barvy pleti, někdy se to dělí podle příslušnosti k nějakému národu, někdy se to dělí podle vzdělání, podle náboženství a podobně. Vždycky je tam někdo, kdo je ten nejposlednější, kým je opovrhováno. A Ježíš říká: „Toto nedělejte. K tomuto se nepřidávejte. Nerozdělujte a neříkejte, ten je víc a ten je míň. V žádném případě toto Bůh nechtěl a toto není v pořádku.“ Ale Ježíš udělá ještě jednu věc. On sám se postaví mezi ty nejposlednější. Jak už jsem několikrát říkal, Matoušovo evangelium pokračuje líčením Ježíšova utrpení, toho, čemu říkáme pašije. A v těch pašijích, když to budeme procházet, tak zjistíme, že Ježíš se dostal do všech těchto situací, do všech těchto šesti momentů, o kterých jsme teď četli.

Když to vezmeme tak, jak jsme to teď četli. Ježíšovi od té Poslední večeře až do jeho smrti na Golgotě nedal nikdo nic k jídlu. Proč? Proč dávat něco jíst člověku, který je odsouzen k smrti. Vždyť je to zbytečné. Proč mu takhle nějakým způsobem vycházet vstříc? Nejznámější Ježíšovo slovo je to žízním, protože od toho čtvrtku do toho pátku mu nedali ani napít. Tady už se ozval Ježíš.

Potom je tam vlastně to další, kdy Ježíš nese kříž a je tím migrantem, tím vydědencem, protože nikdo mu nechce pomoci. Nikdo se k němu nepřizná, až vojáci přinutí Šimona z Kyrény, aby nesl kříž.

Římané křižovali ty otroky, ty odsouzence nahé, aby je co nejvíc ponížili. Mezi Izraelity by to budilo nevoli, a proto teda těm odsouzencům v Izraeli nechali nějaký kus oděvu.

„Byl jsem nemocný a byl jsem ve vězení.“ Tady u Ježíše se to v těch pašijích spojuje. Byl ve vězení v domě Anáše, Kaifáše a přichází tam Petr, ale nepřichází, aby ho navštívil. Přichází, protože je zvědavý, aby zjistil, co se děje, a když jde do tuhého, tak řekne, že Ježíše nezná. Ježíš se úmyslně postavil jako ten nejposlednější. My víme a známe z dějin, že byli různí političtí činitelé nebo i zakladatelé nějakých náboženství, kteří byli pronásledováni. Ale ti lidé se samozřejmě snažili tomu uniknout, snažili se nějak získat svobodu. Ne vždy se jim to podařilo. Ale Ježíš je jediný, protože je to Boží Syn, jak jde vědomě tomu naproti. Třikrát říká apoštolům: „Jdeme do Jeruzaléma, mě zabijí, ale já vstanu z mrtvých.“ Ježíš je ten, který vědomě si toto volí. Pro něho to není souhra okolností. To není souhra náhod nebo „že by to tak vyšlo“, ale on to chce. On chce být tady tím posledním.

Proč chce být tady tímto posledním? Jednak proto, abychom když se nám něco takového stane, když se dostaneme do nějaké podobné situace, abychom si to uvědomili, abychom si na to vzpomněli a abychom si mohli říct: „Pane, tys to prožil. Tys tam byl přede mnou. Dej mi sílu to překonat, neuváznout v tom.“

Je to taky proto, abychom neztráceli naději. Ztrácíme naději a říkáme si: „A má to cenu? Jsem vůbec schopen něco změnit? Má moje snažení nějaký reálný výsledek, má to nějaký reálný dopad na to, co se děje kolem mě, kolem nás?“ A Ježíš říká: „Ano.“

Ježíš vyzývá svoje učedníky, aby usilovali o to odstranit tady tyto svízelné situace, tyto život ohrožující situace z dějin světa, ze společnosti. Kdyby se to podařilo, bylo by to ideální, to se nikdy nepodaří. Ale Ježíš říká: „Máte usilovat každý na svém místě podle svých možností, podle svých schopností a podle svých sil, aby kolem vás lidí, kteří jsou v této svízelné situaci, bylo co nejméně. Ideálně, aby tam nebyli žádní.“ Ježíš tedy říká: „I to malé dobro, které vykonáš, člověče, má význam a Bůh s ním ve svém plánu počítá.“

A poslední myšlenka, cesta tohoto malého každodenního dobra, to je naše cesta do Božího království. Nemá cenu čekat na nějaké velké události, na nějaké velké skutky. Ano, to tady je, hrdinství mnoha lidí. Těm potom zpravidla říkáme, že jsou našimi vzory a že jsou svatí. Ale Ježíš říká: „Nezapomeňte na to, že ta obvyklá cesta, jak dojít do Božího království, je ta cesta, že člověk každý den bude prožívat s otevřenýma očima a bude usilovat o to, aby vykonal to dobro, třeba to malé dobro, které mu ten den nabízí.“

Kéž tedy tuto cestu přijmeme a kéž po této cestě dojdeme do Božího království, do našeho cíle.

Bůh nám dává další a další šance

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

03.12.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

1. neděle adventní

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 63,16b-17.19b; 64,2b-7](#); 2. čtení [1 Kor 1,3-9](#); evangelium [Mt 13,33-37](#);

Bratři a sestry, začínáme nový církevní rok, nové liturgické období, advent. A přesto když se zaposloucháme do textů, které jsme slyšeli, tak si uvědomíme, že ty texty se příliš neliší od toho, co jsme slyšeli třeba minulou nedělí nebo co vlastně už nám církev předkládá asi poslední měsíc. Ano, ta změna nastane postupně, pomalu. A tomuto velmi pěkně odpovídá první čtení, které jsme slyšeli.

Je to modlitba, dosti dlouhá modlitba člověka, kterému říkáme třetí Izaiáš, a on se modlí v okamžiku, kdy se Izraelité mohou vrátit zpátky z babylónského zajetí do své země a on si uvědomuje, že bude potřeba vybudovat od začátku ten vztah Izraelitů a Boha. Že Izraelité budou znovu hledat svoji cestu k Hospodinu. Uvědomuje si právě, jakou to dá práci a jak to bude trvat dlouho. A proto také prožíváme před každou slavností v církvi nějakou přípravnou dobu, nějaké přípravné období. Protože to nebude, jak se říká, ráz na ráz, nebo šup dva tři, bude to trvat. Vždycky to trvá, když člověk chce cokoliv dobrého vybudovat, vytvořit, tak to vezme nějaký čas.

Prorok tady vlastně také odpovídá na tu otázku, proč to trvalo tak dlouho, než Spasitel přišel. V jeho době ještě nepřišel, ještě vůbec ani nebylo jasné kdy. Jenom se pořád o tom mluvilo, že přijde. Protože my lidé jsme potřebovali tady tuto dobu, tu dobu přípravy, tu dobu očekávání.

A tak se dostáváme k tomu vlastně, k čemu je ta doba adventní. Je to doba přípravy. Je to doba, ve které se máme těšit, je to doba, ve které máme očekávat. Je to doba, ve které máme nějak nově nebo znovu promýšlet svůj vztah k Bohu, eventuálně k bližnímu. Ale především k Bohu.

U toho proroka Izaiáše došlo, řekli bychom, k zásadnímu posunu. Nám to nepřipadá jako nic úderného, nic světoborného. Dvakrát v tom úryvku nazval Boha Otcem. My, protože jsme zvyklí říkat modlitbu Otčenáš, třeba i vícekrát za den, tak nám to nepřipadá nějak zvláštní. Ale musíme si uvědomit, že v té době bylo běžné, obvyklé to, že říkali, že Bůh je veliký, mocný, silný, všudypřítomný, vševědoucí. Oslovovali ho především tím titulem Mocný, Silný, Veliký. A prorok říká: „Ty jsi Otec.“ To se nevylučuje. Ten, který je mocný, silný a veliký, je mým otcem. Koneckonců každé dítě takto vnímá svého otce, své rodiče, jako ty nejlepší a nejmocnější, ty, kteří všechno umí zařídit. A prorok tento vztah, tento popis používá vlastně i vůči Bohu.

Takže tedy dochází k tomu, že ten vztah je přiblížení. Když je někdo mocný, silný, tak mám pocit, jako že je daleko. Ale když je někdo otec, tak je blízko. Otec se hebrejsky řekne ab, a z toho Ježíš udělal to aba, Ježíš to ještě přiblížil, protože to aba doslova znamená tatínku, tatko. V té době kdyby to řekl Izaiáš, tak by to lidé těžko nějakým způsobem přijímali. Těžko to přijímali i v době Pána Ježíše, ale vidíme tady už ten velký posun.

Přiblížit se, přiblížit se k Bohu. To je jedna z dalších takových myšlenek, která by nás mohla provázet letošním adventem.

Každý začátek je novou šancí. Ten prorok o tom mluvil, a sice používal tam to přirovnání hrnčáře, který vytváří na hrnčářském kruhu nádoby, a uvedl tam takový příklad. Ne všechno se nám povede, a tak si umíme představit toho třeba i rozloženého nebo unaveného hrnčáře, když se mu nepovede ta nádoba, tak to sundá z toho kruhu a někde to tam pleskne na zem. Tím by to končilo pro hrnčáře unaveného, pro hrnčáře zdeptaného, ale Bůh je zde hrnčářem, který má sílu, má naději, má ochotu zkusit to znovu. A tak z té hlíny udělá nějaký takový bochánek, znovu to dá na ten hrnčářský kruh, roztočí ho a znovu začne tvarovat. Tedy další šance.

Advent je další šance. Už nevíme kolikátá, ale Bůh nám takto dává další a další šance. Jeho to neomrzí, jeho to neunavuje. Jediné, co za to očekává, je, že za to poděkujeme a že se ty šance budeme snažit využít.

Jaký bychom měli mít postoj k adventu, rozpoložení? O tom vnitřním rozpoložení mluvil evangelium. „Ježíš řekl učedníkům.“ My víme, kterým – Petrovi, Jakubovi, Janovi a Ondřejovi. S těmito čtyřmi učedníky seděl naproti Jeruzalémskému chrámu. Oni mu říkali, jak je to krásné, jak je to velkolepé a takhle, a Ježíš jim vlastně říká, ještě i vy (mimo Jakuba teda) se dožijete toho, že tam z toho nebude nic, že to bude zničené, že to bude rozbořené. A oni se ho ptají: „Kdy se to stane?“ A Ježíš říká: „Není důležité, kdy se to stane, ale je důležité, jaký bude váš postoj tady k těmto událostem, které se nebudou třeba vyvíjet podle vašich plánů, jaký bude váš postoj k nepříjemným událostem, jak to zpracujete.“

A Ježíš dává to podobenství o vrátném. Zaznamenal ho jenom Marek. Kdo je to vrátný? Vrátný je osoba, která má zabránit tomu, aby do domu pronikl někdo nepovolaný nebo někdo dokonce, kdo by tam chtěl škodit, někdo, kdo by chtěl ublížit. Toho má zastavit. Naopak člověka, který je tam doma, navíc třeba pána, anebo člověka, který tam přichází na návštěvu, má jednak pustit, přivítat a oznámit všem v domě, že přišla očekávaná návštěva nebo že se vrátil pán.

Bratři a sestry, i my v tom adventu budeme muset nějakým způsobem volit, co pustíme k sobě, co pustíme do sebe. Svátý Pavel říká, ne všechno mi prospívá. Ale naopak by bylo chybou, abychom nerozeznali toho, na kterého čekáme, abychom nepustili toho, na jehož příchod se chystáme, připravujeme, na jehož příchod se těšíme. A tak, bratři a sestry, budme v tom dnešním adventu, advent má vždycky čtyři neděle, to je to podstatné. Vlastně mění se pouze délka toho čtvrtého adventního týdne, který vlastně letos nebude, bude pouze ta neděle. Takže bude to krátké. Ale i v tomto krátkém adventu se soustředme tedy na to, že máme být jako ten vrátný, který chce zastavit všechno a všechny, kteří by chtěli škodit, ale naopak s velikou radostí očekává a vítá toho, na kterého tam všichni v tom domě čekají a těší se.

Těšme se a připravujme se na příchod našeho Pána a Spasitele Ježíše Krista.

Advent je nadchnout se pro ideál

*P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce
10.12.2017, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce
2. neděle adventní*

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 40,1-5.9-11](#); 2. čtení [2 Petr 3,8-14](#); evangelium [Mk 1,1-8](#);

Bratři a sestry, všechny texty, které jsme slyšeli, mají hlavní myšlenku advent, tedy nějaké očekávání - někdo přijde. To je na adventu to nejpodstatnější, očekávání. Všichni jsme to asi zažili, že jsme někde přišli, třeba jsme se i těšili, že se s někým uvidíme, a ten někdo nás nečekal, nepřipravoval se, nebyl připravený na setkání s námi. A jak se lidově říká, tak to vyšumělo a samozřejmě bylo z toho zklamání, protože jsme nebyli čekáni. Náš příchod nebyl vhod. A to by byla obrovská škoda.

Svatý Petr ve svém listě mluví o životním postoji, jako advent, očekávání. Mnozí lidé v době Petra i v naší době se ptají: „A co bude na konci? Čím to vyvrcholí, čím to skončí?“ A Petr říká: „No, setkáním s Pánem.“ A říká, vlastně to není vůbec špatná perspektiva. Naopak je to krásná perspektiva, že můj život vyústí v setkání s mým zachráncem.

V prvním čtení druhý Izaiáš už říkal: „Připravte se na cestu. Brzo se budete moci vrátit domů z Babylóna do zaslíbené země, do své vlasti.“ No, a v evangeliu Marek začíná, první slovo je „začátek“, začátek evangelia. Svatoj Marek tím záměrně navazuje na to, co je ve Starém zákoně. Ve Starém zákoně, když otevřeme Písmo svaté, tak jsou slova „Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi.“ Tedy Marek svým dílem, svým spisem chce říct: „Ježíš, Boží Syn, navazuje na to, co bylo na začátku.“ On vlastně nepřichází „to nějak změnit“, nepřichází to postavit na hlavu, otočit to, ale chce oprášit to, na co lidé zapomněli, chce to prohloubit.

Co chce prohloubit, o co ještě tady jde? Když budeme číst dál ten Starý zákon, tak vždycky se tam dočteme, že Bůh něco udělal, a svatopisec říká: „A bylo to dobré.“ Boží činnost je dobrá. Bohužel naše lidská činnost ne vždycky je dobrá. A víme sami, že ať se snažíme třeba sebevíc, tak to nedopadne někdy. A tak Ježíš přichází, aby nám tady v tomto pomohl, abychom, jak jsem říkal na začátku mše svaté, nepropadali malomyslnosti, abychom to nevzdávali, ale abychom znovu nějakým způsobem našli ten elán, nadšení a abychom znovu usilovali o to, aby kolem mě bylo co nejvíc dobrého.

Evangelium, že to znamená radostnou zprávu a že to znamenalo radostnou zprávu o narození krále syna, tedy dědice, o tom jsme se už bavili. Ale co to je to evangelium pro nás, to pochopíme lépe, když to srovnáme. Když to srovnáme zase se Starým zákonem.

Ve Starém zákoně jsou dvě podstatné věci – smlouva a zákon, Mojžíšův zákon. Smlouva byla „Já jsem váš Bůh, vy jste můj lid. Já vás budu chránit, vy mě budete poslouchat.“ Izraelité se ptají: „A jak tě máme poslouchat? Co máme nebo nemáme dělat?“ A dostávají Desatero. To je ta podstata toho Mojžíšova zákona.

Ale když se objeví takhle nějaký zákon, nějaký předpis, tak okamžitě se objeví myšlenka: „A co se stane, když to nedodržím? Co se stane, když to poruším, když to nezvládnou?“ A člověk se začíná bát. A lidé tady řekli: „Aha. Tak Bůh tě potrestá. Bůh je ten trestající.“ To je stejně asi jako když nějaký žák se nenaučí, dostane ve škole pětku a někdo by řekl: „Ten učitel je zlý!“ Chyba není u učitele, chyba je u toho žáka, protože on se nepřipravoval. Ale my lidé nebo velká část lidí takto svalila odpovědnost na Boha. To je špatně.

Tedy když porovnáme zákon a evangelium, tak tady se dostáváme asi k takovému srovnání. Ve Starém zákoně bylo víc vidět tvář Boží, která se podobala Otci, který vyžaduje, který má nároky, který třeba i napomíná. Ale v Novém zákoně, v evangeliu se víc ukazuje Boží tvář, která je podobná víc matce, která je milosrdná a která odpouští. Bůh je nám otcem i matkou. V něm jsou oba tyto principy, protože on je stvořil. A tedy když dáme dohromady Starý a Nový zákon, Zákon a evangelium, tak získáme obraz Boží. V tom, že On je ten, který na jedné straně nás vede, třeba i tím, že nás napomíná, ale na druhé straně je milosrdný a odpouští.

Markovo evangelium začíná citátem. Ony jsou to vlastně dva citáty. Marek píše, že je to z proroka Izaiáše. Ten začátek je z proroka Malachiáše. Prorok Malachiáš nějakým způsobem vlastně taky mluvil v tom období babylónského zajetí a vyzýval k tomu, aby se vrátili. Aby si vrátili ke kořenům. Tady už se dostáváme právě k tomu, o čem potom bude mluvit Jan Křtitel, když říká: „Obrátte se.“ Skutečně v tom řeckém originále se myslí, obraťte se o 180 stupňů, jdete špatným směrem. Ale Jan Křtitel to myslí především v hlavě. Obrátte se, změňte to nastavení ve svých hlavách. A něco podobného už vlastně říkal Malachiáš: „Posílám svého posla před tebou. On ti připraví cestu.“

V dějinách Izraele byly dva velké momenty, kdy se vydávali na cestu. Když šli z Egypta a tím poslem byl Mojžíš. A když se potom z Babylóna měli vrátit do Zaslíbené země. Tam tím poslem byl druhý a třetí Izaiáš. Ale potom také to byl perský král Kýros, který vydal výnos, že se mohou vrátit. A pak do toho ještě musíme posčítat kněze Ezdráša a místodržitele Nehemiáše. Není to tedy jedna postava, ale je jich víc.

Když měli odejít z Egypta, tak šli celkem rádi, protože byli v otroctví. Otrok nemá nic. Jeho práce, jeho život, všechno patří jeho pánovi. A každý otrok se snaží zbavit tady tohoto. Takže šli, šli rádi. Ale než došli domů do zaslíbené země, trvalo to čtyřicet let, protože se učili používat svou svobodu. Neuměli to, v Egyptě k tomu neměli příležitost. Dnešní svět je na tom velmi podobně. A když měli jít z Babylóna zpátky, tak tady byl jiný problém. Babylónané je přestěhovali, ale pak je víceméně nechali. Oni se mohli rozvíjet svébytně. V Babylóně vzniklo to, čemu se říká synagoga. Byli tam obchodníci, byli tam zemědělci. Vedlo se jim dobře. Navíc ta doba, po kterou byli v Babylóně, trvala tak dlouho, že ti, kteří přišli z Izraele, z Jeruzaléma, v Babylóně umřeli.

A teď ten třetí Izaiáš a ten Nehemiáš a Ezdráš mluví ke generaci, která se narodila v Babylóně, a říkají jim: „Sbalte to a pojďte do země, kam patříte.“ Mluví o vlasti, kterou ti lidé nikdy neviděli, a říkají: „To, kde jste se narodili, není vaše vlast, ale vaše kořeny jsou úplně v jiné zemi.“ A oni na to říkají, když to budu parafrázovat: „Ale my jsme se narodili tady, tam

jsme nikdy nebyli. Slyšeli jsme o tom, že je to tam v rozvalinách, jak Jeruzalém, tak Chrám, že tam není příliš bezpečno a my tady máme svoje jistoty.“

A oni jim přesto říkají: „Ale vy patříte tam.“ Chtějí po nich, aby se nadchli pro nějaké ideály. To je advent, nadchnout se pro ideál, nadchnout se pro nějakou myšlenku.

Trvalo to dost dlouho, než je takhle získali, než je nadchli a přispěl k tomu i král Kýros, který nakonec dal peníze do začátku těm navrátilcům.

Proč o tom takto mluvím? Protože advent není jednoduchý. Advent nebyl jednoduchý i v době Pána Ježíše. Je tam zmínka o tom, Marek říká, celý judský kraj, celý Jeruzalém přicházel k Janu Křtiteli. Říkáme si, a co je na tom tak převratného? No, centrum bylo v Jeruzalémě, centrum bylo v Chrámu. Tam se chodilo. A naráz se chodí k řece Jordánu, k brodu, kde stojí člověk, který je velmi zvláště oblečený a který velmi zvláště mluví. I toto už byla ta změna. To byla ta změna, ke které vybízel Jan Křtitel.

A ještě bych chtěl říct jednu věc, jednu takovou zajímavou myšlenku. Křtil je na odpuštění hříchů. Hřích v hebrejském originálu, tam je použit termín, který znamená minout terč. Někdo střílí třeba šípem a mine. Tedy ta střela netrefí cíl, nezasáhne cíl. Je to velmi krásné vyjádření tady toho zlého jednání, protože děti často nevědí: „A co to je?“ Minout, netrefit se, nesetkat se, nepotkat se. Jít někam mimo, ztratit se. Něco vyjde naprázdno. To je zlo.

Jan Křtitel vybízí, abychom trefili, abychom se setkali, abychom očekávali.

Bratři a sestry, církev nám dává možnost prožívat advent každý rok. Právě proto, že tam kde jsme jeden rok skončili, máme další rok třeba začít. Máme to nějakým způsobem prohlubovat, máme na to navazovat. Po nás nikdo nechce, abychom se někam stěhovali, ale chce po nás, abychom se nadchli pro ideál a abychom jednali tak, abychom trefili, abychom očekávali. Abychom mohli dobře prožít letošní Vánoce, těšme se a očekávejme příchod Ježíše Krista.

Neztratit cíl a jít k němu úplně, ale hlavně s radostí

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

24.12.2017 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Slavnost Narození Páně

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Iz 9,1-6](#); 2. čtení [Tit 2,11-14](#); evangelium [Lk 2,11-14](#);

Bratři a sestry, svatý Lukáš ve svém vyprávění o narození Ježíše Krista staví proti sobě dvě události. To sčítání. Sčítalo se předtím, sčítalo se potom, ale toto bylo první sčítání, které proběhlo v celé Římské říši. Svým způsobem bychom to mohli označit jako gigantická akce, dneska by se řeklo megasčítání, protože sčítali tehdejší známý svět. A samozřejmě to byla událost.

A svatý Lukáš říká: „A proti tomu postavil Bůh narození svého syna“, v tu chvíli narození malého dítěte. Nikdo o něm nevěděl vlastně, jenom těch pár. Všichni si mysleli, že to sčítání se zapíše do dějin, ale naopak. Nebýt narození toho dítěte, nebýt narození Božího Syna, tak by o tom sčítání nikdo nevěděl. A naopak vlastně od toho okamžiku narození Ježíše Krista se lidé rozhodli, že budou čas měřit před narozením a po narození.

Co se stalo při tom narození, co ten Ježíš Kristus udělal tak převratného? Narodil se v místě, které se jmenuje Betlehem – Dům chleba. Tedy už ten název toho místa říká, že je to místo, které bylo považováno za bezpečné, kde jsou naplněny potřeby člověka – tady dostaneme chleba. Betlémů je v Izraeli vícero. Tenhle je nazýván efratský nebo také, na území Judově. Pak je ještě další Betlém na území kmene Zabulón. Ale jinak to místo v té době, kdy se tam Ježíš narodil, bylo naprosto bezvýznamné.

Ježíš se narodil v domě chleba. Ježíš se narodil a byl položen do jeslí, tedy na místo, kde hledají potravu, ale ne lidé, ale zvířata. Boží Syn, druhá osoba Boží Trojice, Tvůrce, se stává tím, kdo sytí, a stává se tím, kdo slouží. Ježíš svým narozením pustil, řekněme, ze svých rukou svoji existenci a odevzdal ji do rukou Marie, Josefa a dalších lidí. My si rádi držíme program svého života ve svých rukou, rádi si to naplánujeme, rozvrhneme a rádi to plníme. A jsme neradi, když nám do toho někdo zasáhne anebo když se nám to nějak zkomplikuje. Ježíš Kristus svůj život plně odevzdal do rukou tvorů.

Přišel jako miminko, jako novorozeně, které je naprosto závislé na matce, eventuálně na dalších lidech. Odevzdal to. Udělal to proto, aby když přijde k tomu, že i my to budeme muset odevzdat, abychom v něm měli příklad. Udělal to proto, abychom si vzpomněli na tento okamžik, když se nám do života postaví něco, co se nám zdá, že nám život komplikuje. Příchodem na tento svět si Ježíš, Boží Syn, neskutečně zkomplikoval svoji existenci. Ale udělal to pro nás, pro lidi.

Bratři a sestry, touto bohoslužbou nás provází česká mše vánoční Jana Jakuba Ryby, Hej Mistře. Krásně autor v hudbě, ale ve slovech taky, nějakým způsobem ztvárnil rozpolezení člověka, právě ty komplikace. Vždyť já jsem dělal, teďka mám spát, tak jsem si to naplánoval, proč mě budíš? Nám se někdy zdá, že Ježíš přišel, aby nám komplikoval život. Ale to je jenom první moment, navíc falešný.

V té další části jsou posláni andělé, kteří vyzývají pastýře k tomu: „Pojďte do Betléma!“ V Lukášově evangeliu na těch pastýřích spočívá to těžiště. Z jedné strany přichází Boží Syn, přichází, aby navázal vztah, a když někdo takhle přichází, aby navázal vztah, aby hledal vztah, potřebuje odpověď. A to jsou ti pastýři, kteří tam reprezentují všechny lidi. To je to „dnes“. To je to dnes, o kterém tam Lukáš mluví. My si nepřipomínáme jenom tu historickou událost narození, ale my si taky připomínáme to, že jsme vybudnuti, abychom se přidali na té duchovní cestě k těm pastýřům.

Andělé jim ukazují nějaký model, model harmonie, který Ježíš přišel obnovit, a člověk je vyzván od té noci narození, aby na tom pracoval, aby se pokusil to uvést do života, do svého života, každý do svého života.

A teď se tam krásně mluví o tom, co kdo vezme. Vezmou ty nástroje a ptají se: „Co máme vzít?“ Ježíšovi nejde o nějaké věci, ale Ježíšovi jde o člověka, o to nasazení. Ta hudba i ty slova jsou natolik strhující proto, že je z nich cítit to nasazení, když si skladatel Jan Jakub Ryba uvědomil, že víra v Ježíše Krista vyžaduje nasazení od prvního okamžiku, žít ji s chutí, žít ji s nasazením.

Tam se v té staré češtině říká, budeme ho chválit úplně. My bychom dnes právě řekli, s tím nadšením, nasazením, naplno.

Dál ještě, co uslyšíme, co jsme ještě neslyšeli, tak je krásný moment, ten bude vlastně, až budeme chodit k přijímání - dítě, jednak se poroučíme do tvé ochrany, ale dnes se s tebou loučíme, ale zítra zas přijdeme a chválit tě budem. Je tam ta myšlenka, že nestačí jednou přijít, ale že je potřeba se vracet, že je potřeba dočerpávat, řekněme, to nadšení, tu energii právě od tohoto dítěte.

Ježíš Kristus přišel, narodil se v domě chleba, byl položen do jeslí, kde svou potravu hledají zvířata, a na konci své existence na této zemi, svého veřejného působení, vezme chleba a řekne: „To je moje tělo, z toho jezte.“ Vezme víno a řekne: „To je moje krev a to pijte.“ Od začátku do konce je tady jedna linka, je tady jednota. Od začátku do konce Ježíš Kristus plní své poslání a říká nám: „Človče, i ty máš v životě poslání - abychom se setkali, abychom došli jeden k druhému. A proto přicházej a hledej posilu, abys tento cíl neztratil a abys k tomuto cíli nešel jenom ‚tak nějak‘, ale abys k němu šel s nadšením, úplně, prostě s celou svou silou, ale hlavně s radostí.“

Vrátili se ke svým povinnostem, ale byli proměnění

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

25.12.2017 - pondělí, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Boží hod vánoční

příslušné slovo Boží: 1. čt. [Iz 62,11-12](#); [Žl 97,1+6.11-12](#); 2. čt. [Tit 3,4-7](#); evang. [Lk 2,15-20](#);

Bratři a sestry, texty, které jsme teď vyslechli, přímo navazují na to, co jsme slyšeli v noci, a jsou vzaty z formuláře, který se jmenuje Za svítání. Někdy se také té mši říká pastýřská. Naši předkové chodili na tuto bohoslužbu velmi rádi, protože do kostela přicházeli za tmy, v noci, ale domů se vraceli za světla. Tedy i ten běh dne a noci, střídání noci a dne, naznačoval to, co se stalo v Betlémě, naznačoval to, co se má stát v našem životě.

Tedy jsme vyzváni, abychom nějakým způsobem reagovali na tu zprávu, která se k nám dostala. Pastýři uslyšeli, šli, viděli. Maria uchovávala v srdci. Na první pohled jsou to rozdílné situace, ale jaksi v základu jsou ty postoje úplně shodné. Jsou to postoje víry. Pastýři věří tomu, co jim řekli andělé, proto jdou a setkávají se se Spasitelem. Maria, která ví, že to Ježíš nebude mít jednoduché, že bude trpět, že přišel proto, aby odstranil tuto bariéru, hřích, tak ví, že v tu chvíli nemá cenu to nikomu vykládat, ale uchovává to v srdci.

Ti pastýři s Marií, s Ježíšem a s dalšími lidmi, kteří tam nejsou jmenováni, vytvořili první společenství – první společenství kolem Ježíše Krista. Jsou to lidé, kteří stojí na okraji společnosti, kteří nebyli vzorem. O to víc se tito lidé radují, že zažili něco výjimečného.

Texty, které jsou právě zařazeny do té pastýřské mše, vyprávějí především o Boží dobrotě. Ten úryvek z listu apoštola Pavla Titovi, nám to zní tak vznešeně, ale v té době, kdy to Pavel napsal, tak to byly téměř novinové titulky. Bůh je filantrop, doslova je tam to slovo. Filantrop je někdo, kdo myslí na lidi. V té době se různí vladaři předháněli v tom, aby dokazovali, jak moc myslí na ty své poddané. Jak oni jsou těmi, kdo přinášejí to světlo, ten pokrok a podobně. Bylo to úplně stejné jak dneska. Pavel říká: „Jestli někdo myslí na lidi, tak je to Bůh. Jestli je někdo zamilovaný do člověka, tak je to Bůh.“

Věta „Projevila se Boží добрota“, nebo добрota Boha, je velmi úderná věta a je to věta, která k nám mluví, vypráví nám o důležité Boží vlastnosti. Protože se taky mohl projevit třeba Boží hněv, mohly se projevit Boží tresty, mohla se projevit Boží moc. Ale Pavel zdůrazňuje a říká: „Ne, v Novém zákoně se projevila Boží добрota.“ To je ta hlavní vlastnost, která je nosnou myšlenkou celého Nového zákona, celé Nové smlouvy. Ve své dobrotě Bůh přichází. Přichází jako dítě, kterého se nikdo nebojí, protože dítě říká: „Měj mě rád, měj mě ráda. Hlavně se mě neboj.“

Když se vrátíme ještě zpátky do Starého zákona, tak úplně to první čtení, které napsal prorok Izaiáš, mluví o návratu. O návratu, o cestě z Babylóna zpátky do Svaté země. Byla to cesta očistná, protože se do toho Babylóna dostali pro své chyby, pro své hříchy. A Izaiáš tam připomíná jinou cestu. Teď narážím na ta slova: „U sebe má svou mzdu, před sebou svůj zisk.“ Je to nárazka na velmi podobnou cestu, i na podobná místa, kterou vykonal Jákob. Napřed když utíkal, protože ukradl prvorozenecká práva svému bratru Ezauovi. Utíká bez ničeho, ale potom se vrací. Vrací se velmi bohatý, vrací se s rodinou, s dětmi, s manželkami a nesl s sebou nebo spíš vezl s sebou a jeho služebníci vezli opravdu mnoho věcí, ale co hlavně vezli nebo k čemu to mělo všechno sloužit, ty dary a to, aby se usmířil se svým bratrem Ezauem. Tedy Jákob se vrátil. Vrátil se domů, vrátil se do rodiny.

To slovo „návrat“ je v tom příběhu velmi důležité, ještě se k němu dostaneme.

No, a žalm připomínal to, že Bůh je tvůrce celého vesmíru, jak ho vidíme. Tam byla nárazka zase na různé pohanské kulty, na různá náboženství, která se dívají vzhůru k nebi, věští z hvězd, konec konců i my známe horoskopy, a že podle postavení planet a podobně... A ten žalmista říká: „Ale kdepak. Toto všechno Bůh stvořil, ale udělal to, aby to člověku nějakým způsobem sloužilo.“ Člověk není otrokem nějakých planet, ale ta krása, kterou člověk vidí, když se podívá na tu noční oblohu, ho má přivádět k Tvůrci, ke Stvořiteli.

A tak, bratři a sestry, v těch textech nám byly předloženy myšlenky, které nějakým způsobem souvisí a které se nějakým způsobem soustřeďují, koncentrují k té betlémské chýši. Tam je cíl té cesty. Ale aby tam člověk došel, tak musí věřit. Potom musí vybrat tu správnou cestu, aby došel, aby se neztratil.

Tady o tomto „vybrat správnou cestu“ nebo jít správně do toho Betléma nebo jít za Kristem, o tom vypráví jeden příběh, je ze Španělska.

V jednom městě měli krásný kostel, velíkánskou katedrálu. Když někdo stál u vchodu u dveří, tak skoro ani neviděl na oltář. Věže té katedrály byly tak vysoké, že byly skoro schované v mracích. A ve věžích byli zvony, ale ty zvony už velmi dlouho nikdo neslyšel, protože ty zvony byly vánoční zvony a zvonily jenom o Vánocích. Ale to ne o každých Vánocích. Jenom tenkrát, když na oltář byl položen ten nejvzácnější dar – dar Ježíškoví. A tak každé Vánoce se v té katedrále konaly slavnostní bohoslužby, lidé se předháněli v tom, co přinesou, co tam položí na ten oltář a každý z nich doufal, že ten jeho dar rozezná ty zvony.

A takhle jednou o Vánocích se na ty vánoční bohoslužby vydali i dva bratři, ve Španělsku, jmenovali se Pedro a Pablo, Petr a Pavel, a přemýšleli, co tam dají. Každý z nich měl malou stříbrnou minci, a jak šli, tak se na tu bohoslužbu těšili, vyprávěli si o tom, protože slyšeli o tom, že ty bohoslužby jsou skutečně krásné, že se tam schází spousta lidí a všichni se schází s tou nadějí, že zvony zazvoní. A jak tak šli, tak si náraz všimli, že na kraji silnice, na kraji cesty sedí paní, která tam sedí, protože je vysílená. Šla taky na ty bohoslužby, ale nějak neodhadla síly, ty ji opustili a ona tam sedí.

Chlapci se pokouší té paní pomoci, snaží se ji postavit, ale nějak se to nedaří. A tak Pedro povídá svému bratrovi: „Ty běž a přiveď pomoc. Já tady zůstanu a budu se o ni starat a dám pozor na to, aby nezmrzla. Protože jestli tu zůstane sama, tak zmrzne. A aby někdo zmrzl o Vánocích, to by bylo špatně.“ A v poslední chvíli, kdy se loučí s bratrem, tak sáhne do kapsy a říká: „Nezapomeň tam dát ten můj stříbrný peníz. Uvidíme.“

A tak Pablo dorazí do katedrály, když je bohoslužba v plném proudu, všechno je to krásné a nakonec té bohoslužby se vytvoří dlouhá řada, kdy lidé přinášejí svoje dary a kladou je na oltář. Položí ho tam a chvíli se čeká. Nic. Jako poslední jde král. Sundá korunu a položí ji na ten oltář. Všichni si říkají: „Teď ty zvony musí zazvonit.“ Nic. Král se otočí, odchází a s ním všichni ostatní.

Varhaník se chystá, že začne hrát závěrečnou skladbu, ale protože varhaník je nejvyšší a má k věži nejbližší, tak si naráz uvědomí, že slyší zvuk, který ještě nikdy neslyšel. Zvony začaly zvonit.

Když se ten varhaník podívá dolů, tak už vidí jenom záda malého kluka, který odchází od toho oltáře. A my víme, že to byl Pablo, který tam položil ten stříbrný penízek.

Bratři a sestry, je důležité být na cestě do Betléma, ale je také důležité vědět, že Ježíš k nám přichází na všech našich cestách a že ho nesmíme přehlédnout.

Jak jsem říkal, důležité je to slovo „vrátili se“. Svatý Lukáš má to slovo velmi rád. Ve svých novozákonních dílech, v evangeliu a ve Skutcích, ho použije celkem třiatřicetkrát. Vrátit se. Je to krásný moment, vrátit se. Ten bratr říká tomu druhému: „Já tu zůstanu s tou paní, ty běž pro pomoc a vrať se.“ Marnotratný syn se vrací domů. Jákob se vrací do své vlasti k svému bratru Ezauovi. Abychom se my mohli vrátit k Bohu, proto se narodil Ježíš, Boží Syn. No, a pastýři se vrátili k tomu, co dělali předtím, ke svým povinnostem, radostem i starostem, ale už se vrátili proměnění, byli jiní. Dělali to stejné, ale dělali to jinak, dělali to jiným způsobem, lepším. A k tomu nás vybízí Vánoce, k tomu nás vybízí každé Vánoce, abychom se setkali s narozeným Spasitelem, a potom abychom se vrátili k tomu, co je náplní našeho života, ale abychom se k tomu vrátili proměnění s tím, že jsme se víc vrátili, víc setkali právě s Ježíšem.

Kéž tedy toto, co se stalo pastýřům, kéž se přihodí, naplní také na každém s nás.

Abrám ve zkoušce obstál, protože se obracel na Boha

P. ThLic. Marek Hlávka, farář ve Veverské Bítýšce

31.12.2017 - neděle, kostel sv. Jakuba ve Veverské Bítýšce

Svátek sv. Rodiny

příslušné slovo Boží: 1. čtení [Gn 15,1-6;21,1-3](#); 2. čtení [Žid 11,8.11-12.17-19](#); evangelium [Lk 2,22-40](#);

Bratři a sestry, jak jsem říkal na začátku mše svaté, stojíme zase na určitém rozhraní a máme možnost podívat se dozadu, poděkovat, vyhodnotit to, co bylo, ale především se máme dívat dopředu, protože budoucnost můžeme ovlivnit svými plány, svými rozhodnutími.

V prvním čtení se Abrám, ten, který později dostane jméno Abrahám, taky dívá dopředu. Je to praotec vyvoleného národa, říkáme praotec víry, ale v tom čtení je představen jako člověk, který pochybuje, jako člověk, který si říká: „Tak já jsem se tady o něco snažil, a k čemu to?“ Abrám je člověk velmi bohatý, pokud jde o věci, má jich dost, má i dost služebníků, ale něco mu chybí. Chybí mu syn. Považuje to za něco tak důležitého, aby ten rod pokračoval, že je z toho, jak se říká, celý špatný. Má z toho určitou depresi.

V hebrejštině, v té staré hebrejštině ve slově bezdětný je stejný slovní základ jako pro termín, který označuje zánik, zánik města, zánik země, záhubu. Tedy Abrám to bere tak, že pokud nebude mít syna, pokud tady nebude ten dědic, takže to celé zanikne a to, že se stěhoval, že poslouchal Boha, bude k ničemu. Ono je to celé vlastně o víře. Na jedné straně stojí Boží přísliby, Boží smlouva, a na druhé straně je víra.

V tom textu, jak jsme ho slyšeli, Abrám pochybuje o své víře. Vidíme, že o svou víru musel zápasit. Vede nás tady ten úryvek, který jsme slyšeli, k myšlence: Když prosím Boha o něco, mělo by to být něco skutečně důležitého, něco podstatného. Neměli bychom Boha zahlcovat množstvím proseb, zvláště ne o věci, které můžeme nějakým způsobem sami ovlivnit, sami na nich můžeme pracovat.

Tady Abrám, protože už je starý, tak ví, že to už není v jeho silách, a tak prosí. Prosí za něco, co považuje za podstatné, za důležité a Bůh mu říká: „Ano, je to důležité,“ a říká: „Abráme, a ty jsi v té zkoušce víry obstál, protože jsi prosil mě, protože ses obracel ke mně.“ Když prožíváme různé těžkosti, máme se obracet k Bohu. Ty těžkosti by nás měly přivádět blíž k Bohu. Ne aby nás odváděly od něho, ale naopak abychom se k němu přimknuli.

A Bůh říká: „Neboj se.“ Když jsme mluvili o zvěstování, o návštěvě anděla u Panny Marie, tak jsme si říkali, že Maria je jediná, který slyší jiný pozdrav: „Raduj se.“ Jinak všichni ti lidé slyšeli: „Neboj se,“ slyšel to třeba i svatý Josef. A je to slovo i pro nás, abychom se nebáli toho, co přinese budoucnost. Protože ten Abrám je takový zneklidněný, nepokojný. A Bůh mu říká: „Neboj se, já jsem tvůj štít, já jsem tvá odměna.“

Máme si uvědomit, že pokoj, radost, vlastně takové vnitřní bezpečí nám přinesou věci, které jsou spojeny s Bohem, postoje, které jsou spojeny s Bohem. Přinese nám ho naše spojení s Bohem. Abrám má hodně věcí, to už jsem tady říkal, a on ví, že ty věci se opotřebují, že ty věci se pokazí, zničí, že jejich životnost je pouze omezená. Ale jestli má být člověk pokojný, radostný, jestli má najít smysl života, tak je to v tom, že bude spojený s Bohem.

„Neboj se,“ říká Bůh i každému z nás, pokud jde o budoucnost. A vyvede ho pod tu hvězdnou oblohu a říká: „Tolik budeš mít potomků.“ Je to znamení, kterým chce říct: „Tady tato událost, která se stane, která nebude nějak velká, nebude převratná, bude mít velký dosah.“ Máme si uvědomit, že skutky, které konáme, slova, která říkáme, mají dosah, a to kolikrát veliký. A často z nějakého malého začátku může vzejít něco velkého. A je důležité, aby to co vzejde nebo to, co je na tom začátku, aby to bylo dobré. Aby z dobrého začátku, z malé věci, ale dobré věci na začátku, aby vyrostla dobrá velká věc.

Abrám dostává jméno Abrahám, což znamená „otec mnohých“ a narodí se mu syn. On je starý, Sára je stará. Toto nás přivádí k myšlence, že Bůh je ten, který odstraňuje překážky. Odstraňuje překážky i z našeho života, a zpravidla je odstraňuje potichu, nenápadně. I tam se nestalo žádné znamení, nebyl seslán žádný oheň z nebe nebo něco podobného, žádné hromy, blesky.

A narodil se syn, který dostává jméno Izák, což znamená „ten, který se směje“, jedním slovem do češtiny přeloženo, smíšek. Asi to bylo opravdu, jak se říká, vysmáté dítě. Samozřejmě všichni se smáli na něho, protože z toho měli radost. Písmo říká, že Sára se smála už v okamžiku, kdy Bůh říká: „Budeš mít syna.“ Smála se, protože říkala: „Vždyť už jsem stará.“ A tady si máme uvědomit, že přes všechny starosti, přes všechny těžkosti i nám Bůh posílá do života spousty událostí, které v nás mají a mohou vyvolat radost. Že i nás Bůh navštěvuje tímto způsobem.

My často, když přijde nějaký problém, tak řekneme: „Pán Bůh nás navštívil křížem.“ Ale Bůh nás navštěvuje také radostnými událostmi, událostmi, které nás těší, které prožíváme rádi. Ale neměli bychom zapomenout na toto všechno poděkovat. Nezapomeňme třeba v příštím roce, který zítra začne, děkovat za události, které nás potěšily, z kterých jsme měli radost, které nás nějakým způsobem posílily.

A teď už se dostáváme právě k Simeónovi. To jméno znamená „Bůh vyslyší“. Na Simeónovi se znovu potvrzuje ta myšlenka, že k pokoji přivádí člověka to, když je spojený s Bohem. Simeón má také přání, úplně jiné přání, ale opět je to spojeno s vírou. Simeón má velké přání a Bůh mu ho splní.

Za takovou zmínku stojí to, že Lukáš tady v tomto místě říká o Marii a Josefovi: „Jeho otec i matka.“ Lukáš samozřejmě dobře ví, že Josef je pěstoun, ochránce Pána Ježíše, ale Josef se tak dobře stará o to, co mu bylo svěřeno, že všichni považují Ježíše za Josefova syna. I nám je mnoho svěřeno. Můžeme říci, není to naše vlastní, ale bylo nám to nějakým způsobem propůjčeno. A tady je nám Josef vzorem. Je nám vzorem, abychom se starali dobře o to, co nám Bůh svěřil. To co nám dal do péče a co chce, abychom se nějakým způsobem o to starali, abychom to chránili.

Za zmínku stojí vlastně také samotný závěr toho evangelia: „Když vykonali všechno, vrátili se do Galileje do svého města Nazareta.“ A Ježíš tady žil třicet let. Žil tady všedním životem, životem všedního dne, té každodennosti. Když se budeme

dívat do televizního programu nebo když budeme třeba i v knihkupectví se dívat na různé knihy, o co jde tomu autorovi knihy nebo autorovi třeba scénáře filmu? Aby podal nějaký neobyčejný životní příběh. Nikoho nezajímá každodenní život. Když by někdo v knize popisoval, co dělal každý den svého všedního dne, tak by to nikoho nebavilo. V kolik vstával, nasnídal se, šel do práce, co tam dělal, šel na oběd, vrátil se, zas něco dělal. Všichni řeknou: „To dělám taky. O tom nemusím číst knihu nebo dívat se na takový film.“ Všichni chtějí prezentovat něco neobyčejného. Ježíš, Boží Syn, se zařadil do té obyčejné reality, všednodenní reality, ale ne na měsíc, ne na rok, ale na třicet let. To je jedna lidská generace.

Ježíš se zařadil natolik, že jako člověk se učil od Marie, od Josefa a od těch lidí, kteří tam byli. Učil se všechno, všechno to, co se každé dítě učí. Ale učil se také mít rád jako člověk. Oni mu projevovali lásku, oni mu projevovali náklonnost.

Bratři a sestry, na toto všechno máme myslet, když uvažujeme o našich všedních dnech, když uvažujeme o tom, kolik máme práce, kolik toho musíme zvládnout. A často si říkáme, že bychom chtěli, aby tato všednodennost byla někde pryč. Vzpomeňme na Ježíše a jeho třicet let v Nazaretu. Ať je nám to posilou a myslíme vůbec na celou nazaretskou rodinu a snažme se ten její ideál, ty postoje a myšlenky, to co tu rodinu drželo pohromadě, snažme se to co nejvíc uvádět i do našeho života.

Kéž se nám to s Boží pomocí daří.